

III KARNOV GROUP

Lov om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven)

Dato	LOV-2005-06-17-67
Departement	Finansdepartementet
Sist endret	LOV-2025-06-20-63
Ikrafttredelse	01.01.2009, 01.01.2008
Endrer	LOV-1952-11-21-2
Rettsområde	Skatte- og avgiftsrett ► Skattebetaling
Kunngjort	17.06.2005
Rettet	01.07.2021 (faglige fotnoter fjernet)
Korttittel	Skattebetalingsloven – sktbl

Innholdsfortegnelse

Lov om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven)	1
Innholdsfortegnelse	2
Del I. Innledende bestemmelser	4
Kapittel 1. Lovens virkeområde	4
Kapittel 2. Innkreivingsmyndigheter	7
Kapittel 3. Saksbehandling	8
Del II. Forskudd på skatt og avregning	14
Kapittel 4. Forskudd på skatt	14
Kapittel 5. Forskuddstrekk og skattetrekk	21
Kapittel 6. Forskuddsskatt – personlige og upersonlige skattytere	51
Kapittel 7. Avregning	58
Kapittel 8. Fordeling av skatt mellom skattekreditorene	62
Del III. Alminnelige oppgjørsbestemmelser mv.	66
Kapittel 9. Betaling	66
Kapittel 10. Forfall	69
Alminnelige bestemmelser	69
Forskuddstrekk, arbeidsgiveravgift, lønnstrekk til Svalbard, artistskatt, skattetrekk i aksjeutbytte og suppleringskatt	72
Forskuddsskatt og restsatt	73
Innenlands merverdiavgift og arveavgift	78
Innenlands særavgifter, tollavgift og merverdiavgift og særavgifter som oppstår ved innførsel ..	82
Andre krav	83
Tilgodebeløp	88
Kapittel 11. Renter	89
Kapittel 12. Foreldelse	102
Del IV. Særlige oppgjørsbestemmelser	104
Kapittel 13. Motregning	105
Kapittel 14. Tvangsfullbyrdelse og sikkerhetsstillelse	109
Utlegg	110
Annen tvangsfullbyrdelse	119
Kreditt og sikkerhetsstillelse – merverdiavgift, særavgifter og tollavgift	122
Kapittel 15 Betalingsutsettelse og betalingsnedsettelse – lempning	125
Del V. Forskjellige bestemmelser	131
Kapittel 16. Ansvarsregler	131
Innledende bestemmelse	131
Ansvar for skatt og trygdeavgift	133
Ansvar for forskuddstrekk, utleggstrekk og skattetrekk	137
Ansvar for merverdiavgift og arveavgift	142
Ansvar for særavgifter	144
Ansvar for inntektsskatt, trygdeavgift og merverdiavgift	145
Kapittel 17. Rettergang	147
Kapittel 18. Straff	151
Kapittel 19. Ikrafttredelse, overgangsbestemmelser og endringer i andre lover	155

Karnov lovkommentarer: Lov om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven)

Stjernernote

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Lov [17. juni 2005 nr. 67](#) om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (*skattebetalingsloven* eller *sktbl.*) er underlagt Finansdepartementet (FIN).

Skattebetalingsloven inneholder reglene om betaling og innkreving av skatt og avgift, jf. [§ 1-1](#). Loven erstattet lov [21. november 1952 nr. 2](#) om betaling og innkreving av skatt (skattebetalingsloven) og en rekke regler om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav i annet regelverk, blant annet merverdiavgiftsloven (lov [19. juni 1969 nr. 66](#)), tolloven (lov [10. juni 1966 nr. 5](#)), særavgiftsloven (lov [19. mai 1933 nr. 11](#)), motorkjøretøy- og båtavgiftsloven (lov [19. juni 1959 nr. 2](#)), arveavgiftsloven (lov [19. juni 1964 nr. 14](#), svalbardskatteloven (lov [29. november 1996 nr. 68](#)) og artistskatteloven (lov [13. desember 1996 nr. 87](#)).

Det er skattekontoret som utøver myndighet etter loven, jf. skattebetalingsloven [§ 2-1](#). Skattekontoret etter skattebetalingsloven er en del av Skatteetaten (men skattekontoret etter skattebetalingsloven er en annen myndighet enn fastsettingsmyndigheten, selv om også denne benevnes «skattekontoret», jf. skatteforvaltningsloven §§ [2-1](#) og [2-7](#)). Skattedirektoratet er overordnet forvaltningsorgan. Også Statens innkrevingssentral og Innkrevingssentralen for bidrag og tilbakebetalingskrav er en del av Skatteetaten, se lov [11. januar 2013 nr. 3](#) om Statens innkrevingssentral (SI-loven) og [29. april 2005 nr. 20](#) om innkreving av underholdsbidrag mv. (bidragsinnkrevingssentralen).

Skattebetalingsloven inneholder regler om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav. Hvilke krav som omfattes av loven, følger av skattebetalingsloven [kapittel 1](#). At loven inneholder regler om betaling og innkreving, innebærer blant annet reguleringer av hvordan skattekontoret skal opptre som kreditor. Eksempler på slike regler er regler om forskudd (lovens [del II](#)), forfall ([kapittel 10](#)), betaling ([kapittel 9](#)), renter ([kapittel 11](#)) og foreldelse ([kapittel 12](#)). I tillegg inneholder skattebetalingsloven regler om innkreving ved bruk av tvang, slik at skattekontoret kan stifte utleggspant og nedlegge utleggstrekk for å sikre kravene som omfattes av loven ([kapittel 14](#)). Skattebetalingsloven inneholder også regler om utvidet motregningsadgang ([kapittel 13](#)) og om adgangen til å inngå avtaler om utsatt eller nedsatt betaling ([kapittel 15](#)). Skattebetalingsloven [del V](#) har regler om ansvar, rettergang og straff.

Skattebetalingsloven suppleres av et omfattende detaljregelverk i forskrift. Den mest sentrale forskriften er forskrift [21. desember 2007 nr. 1766](#) til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften). Forskriften er strukturert slik at den korresponderer med strukturen i skattebetalingsloven. For eksempel finner man regler som er gitt i medhold av skattebetalingsloven [§ 1-2](#), i skattebetalingsforskriften §§ [1-2-1](#) til [1-2-3](#). Forskriftskompetansen er etter skattebetalingsloven lagt til departementet (i praksis Finansdepartementet). Deler av forskriftskompetansen er delegert til Skattedirektoratet. Dersom forskriftskompetansen er delegert, fremgår dette av en egen bestemmelse i starten av hvert kapittel i skattebetalingsforskriften, se for eksempel skattebetalingsforskriften [§ 4](#), som slår fast at departementets myndighet etter skattebetalingsloven [kapittel 4](#) er delegert til Skattedirektoratet.

Skattebetalingslovens hovedforarbeider er [Ot.prp. nr. 83 \(2004–2005\)](#) *Lov om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skattebetalingsloven)*.

Hvert år fremmer Regjeringen to faste proposisjoner fra Finansdepartementet som innebærer endringer i skatte- og avgiftsregelverket: Prop 1. L(S) (tidligere Ot.prp. nr. 1) fremmes hver høst i forbindelse med statsbudsjettet. I tillegg fremmes det proposisjon med endringer i skatte- og avgiftsregelverket hver vår i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett.

Det er lite litteratur om skatteforvaltingsrett. Se likevel:

- Arthur J. Brudvik, *Skatterett for næringsdrivende*, 40. utg., Cappelen Damm Akademisk, 2017 s. 860–867.
- Benn Folkvord, Eivind Furuseth og Ole Gjems-Onstad, *Norsk bedriftsskatterett*, 11. utg., Gyldendal Norsk Forlag, 2021 kapittel 40.

Skattedirektoratet har utarbeidet en håndbok om reglene i skattebetalingsloven. Målgruppen for håndboken er innkrevingsmiljøet i Skatteetaten. Rettskildemessig er håndboken å anse som en instruks fra Skattedirektoratet (overordnet organ) til skattekontoret. Skattedirektoratet forutsetter at de anvisninger boken gir, blir fulgt. En annen målgruppe er eksterne aktører og deres rådgivere. Skattebetalingshåndboken er tilgjengelig på Skatteetatens [nettsider](#).

Ikr. 1 jan 2008 for visse avgiftskrav, se [§ 19-1](#), hele loven ikr. 1 jan 2009. – Jf. tidligere [lov 21 nov 1952 nr. 2](#).

Del I. Innledende bestemmelser

Kapittel 1. Lovens virkeområde

Karnov lovkommentarer: Kapittel 1. Lovens virkeområde

Karnov Lovkommentar 1 til Kapittel 1. Lovens virkeområde

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattebetalingsloven regulerer betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav, jf. [§ 1-1](#), enkelte andre offentlige krav, jf. [§ 1-2](#) og tilbakesøkningskrav, jf. [§ 1-3](#). Skattekontoret er innkrevingmyndighet etter skattebetalingsloven, jf. [§ 2-1](#). Skattekontoret er en del av skatteetaten. Statens innkrevingssentral og Innkrevingssentralen for bidrag og tilbakebetalingskrav er også en del av skatteetaten. Hvilke krav som kreves inn av Statens innkrevingssentral, følger av SI-loven (lov [11. januar 2013 nr. 3](#)), mens bidragsinnkrevingssentralen (lov [29. april 2005 nr. 20](#)) regulerer hvilke krav som innkreves av Innkrevingssentralen for bidrag og tilbakebetalingskrav.

§ 1-1. Virkeområde¹

- (1) Loven gjelder betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav.
- (2) Med skatte- og avgiftskrav menes:
 - a. skatt på formue og inntekt og tonnasjeskatt etter [skatteloven](#) (formues- og inntektsskatt) og trygdeavgift etter [folketrygdloven kapittel 23](#), herunder forskuddstrekk, skattetrekk etter [§§ 5-4, 5-4a og 5-4b](#), forskuddsskatt og restskatt etter kapitlene [5](#) til [7](#) i loven her, samt krav på skatt fastsatt ved summarisk fellesoppgjør etter [skatteforvaltningsloven § 12-4](#)
 - b. skatt på formue og inntekt etter [lov 29. november 1996 nr. 68 om skatt til Svalbard](#) (svalbardskatt). For skatt fastsatt ved lønnstrekk gjelder særregler i [svalbardskatteloven § 5-2](#).
 - c. skatt på inntekt etter [lov 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorar til utenlandske artister](#) m.v. (artistskatt)
 - d. skatt på formue og inntekt etter [lov 13. juni 1975 nr. 35](#) om skattlegging av undersjøiske

petroleumsforekomster m.v. (petroleumsskatt), herunder terminskatt og restsatt etter nevnte lov

- e. arbeidsgiveravgift etter [folketrygdloven kapittel 23](#), herunder krav fastsatt ved summarisk fellesoppgjør etter [skatteforvaltningsloven § 12-4](#)
- f. arveavgift etter [lov 19. juni 1964 nr. 14](#) om avgift på arv og visse gaver
- g. merverdiavgift etter [merverdiavgiftsloven](#)
- h. særavgifter omfattet av [lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter](#)
- i. særavgifter omfattet av [lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter](#)
- j. tollavgift omfattet av [tollavgiftsloven](#)
- k. kompensasjon for merverdiavgift etter [lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv.](#)
- l. finansskatt på lønn etter [folketrygdloven kapittel 23](#)
- m. suppleringskatt etter [suppleringskatteloven](#).

(3) Med mindre annet er særskilt bestemt gjelder reglene om skatte- og avgiftskrav tilsvarende så langt de passer for:

- a. renter etter [kapittel 11](#), omkostninger og gebyrer fastsatt i medhold av denne lov, [lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver](#), [tollavgiftsloven](#), [vareførselsloven](#), [skatteforvaltningsloven](#) og [kassasystemlova § 8](#),
- b. tilleggsskatt fastsatt i medhold av [skatteforvaltningsloven](#), tilleggsavgift fastsatt i medhold av [lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver](#) og tilleggsavgift fastsatt i medhold av [tollavgiftsloven](#),
- c. tvangsmulkt etter § 5-16, [lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver § 43](#), [tollavgiftsloven § 12-1](#), [vareførselsloven § 12-1](#), [skatteforvaltningsloven § 14-1](#) og [kassasystemlova § 7](#).

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#), [12 des 2008 nr. 100](#), [19 juni 2009 nr. 55](#), [19 juni 2009 nr. 58](#) (ikr. 1 jan 2010 iflg. [res. 6 nov 2009 nr. 1347](#)), [25 juni 2010 nr. 40](#), [13 des 2013 nr. 122](#), [18 des 2015 nr. 116](#) (ikr. 1 jan 2016), [19 juni 2015 nr. 54](#) (ikr. 1 jan 2017), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)) som endret ved [lov 20 des 2016 nr. 120](#), [22 juni 2018 nr. 65](#) (ikr. 1 jan 2019 med virkning fra inntektsåret 2019), [23 juni 2020 nr. 105](#), [21 des 2020 nr. 166](#) (ikr. 1 juli 2021), [20 des 2022 nr. 107](#), [11 mars 2022 nr. 8](#) (i kraft 1 jan 2023 iflg. [res. 16 sep 2022 nr. 1575](#)), [12 jan 2024 nr. 5](#) (i kraft 1 jan 2024).

1 Iflg. [res. 21 des 2007 nr. 1616](#) skal loven gjelde fra 1 jan 2008 med unntak for følgende krav hvor loven skal gjelde fra 1 jan 2009: a. Krav som nevnt i [lovens § 1-1](#) annet ledd bokstav a til d, b. krav etter [ligningsloven](#) og c. krav som nevnt i [lovens § 1-1](#) tredje ledd, og som fastsettes i medhold av de lover som er nevnt i [lovens § 1-1](#) annet ledd bokstav a-d.

Karnov lovkommentarer: § 1-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 1-1

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattebetalingsloven gjelder i utgangspunktet for skatte- og avgiftskrav. Hvilke krav som er å anse som skatte- og avgiftskrav, reguleres i annet ledd. Bestemmelsens tredje ledd angir krav der skattebetalingsloven gjelder så langt den passer, med mindre annet er bestemt. I tillegg gjelder loven for krav som angitt i §§ [1-2](#) og [1-3](#).

§ 1-2. Andre offentlige krav

Departementet kan i forskrift bestemme at hele eller deler av loven skal gjelde for andre krav som tilkommer staten når kravet har tvangsgrunnlag.

Karnov lovkommentarer: § 1-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 1-2

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Departementet kan i forskrift bestemme at hele eller deler av skattebetalingsloven skal gjelde for innkrevingen av andre statlige krav. Det er et vilkår at kravet har tvangsgrunnlag. Hvilke krav som omfattes, følger av skattebetalingsforskriften [kapittel 1](#).

§ 1-3. Tilbakesøkningskrav

(1) Når det ved forhøyelse av et skatte- og avgiftskrav eller ved enhver retting av et gjennomført oppgjør oppstår krav på tilbakebetaling av et beløp som tidligere er utbetalt skyldneren, skal beløpet, herunder rentegodtgjørelse, anses som et skatte- og avgiftskrav. Innkreivingsmyndighetene kan innkreve beløpet uavhengig av om mottakeren har vært i god tro. Reglene om forfall i [§ 10-53](#) gjelder tilsvarende.

(2) Første ledd gjelder tilsvarende når kravet rettes mot pantaver eller den som har fått seg overdratt fordringen. Kravet kan også rettes mot skattyter etter reglene i første ledd.

0 Endret ved [lov 15 des 2006 nr. 85](#). Endres ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 1-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 1-3 ...Når det ved forhøyelse av et skatte- og avgiftskrav eller ve...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd første punktum fastsetter at dersom det ved forhøyelse av et skatte- og avgiftskrav eller ved retting av et gjennomført oppgjør oppstår et tilbakebetalingskrav, er dette kravet å anse som et skatte- og avgiftskrav i lovens forstand. Slike krav kan derfor innkreves etter reglene i skattebetalingsloven. Dette innebærer blant annet at det ikke er nødvendig å vurdere tilbakebetalingskravet etter den ulovfestede læren om *condictio indebiti*. Tilbakebetalingskravet vil videre være tvangsgrunnlag for utlegg, jf. skattebetalingsloven [§ 14-1](#), og det vil være adgang til utlegg etter skattebetalingsloven [kapittel 14](#) og utvidet motregning etter skattebetalingsloven [kapittel 13](#).

Bestemmelsen gjelder bare ved forhøyelse av skatte- og avgiftskrav og ved retting av et gjennomført oppgjør. Andre krav på tilbakebetaling, for eksempel der det har skjedd en ren feilutbetaling ved utbetaling av et tilgodebeløp to ganger eller utbetaling til feil skyldner, omfattes ikke. I disse tilfellene vil læren om *condictio indebiti* være avgjørende for om beløpet kan kreves tilbake, se [Ot.prp. nr. 83 \(2004–2005\) s. 166](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 1-3 ...Innkrevingsmyndighetene kan innkreve beløpet uavhengig av om...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattekontoret kan kreve inn beløpet uavhengig av om mottakeren var i god tro. Bestemmelsen inneholder et «kan»-skjøn. Innenfor rammene av dette skjønnet er det opp til skattekontoret å avgjøre om beløpet skal kreves inn. Ved skjønnsutøvelse skal det blant annet legges vekt på om det er åpenbart urimelig å kreve tilbake pengene, se [Ot.prp. nr. 83 \(2004–2005\) s. 166](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 1-3 ...Første ledd gjelder tilsvarende når kravet rettes mot pantha...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom et skatte- og avgiftskrav er pantsatt eller overdratt, kan tilbakebetalingskravet rettes mot pantaver eller mot den som har fått fordringen overdratt til seg. I slike tilfeller gjelder reglene i første ledd tilsvarende. Bestemmelsen er i tråd med det grunnleggende prinsippet om at pantaver ikke kan erverve større rettigheter enn opprinnelig debitor for kravet, se også [Ot.prp. nr. 1 \(2006–2007\) s. 118](#),

der dette prinsippet omtales i relasjon til skattebetalingsloven [§ 1-3](#). Bestemmelsen må ses i sammenheng med skattebetalingsloven [§ 10-1](#) tredje ledd, som åpner for at utbetalinger etter petroleumsskatteloven [§ 5](#) sjette ledd (leterefusjon) kan overdras og pantsettes. Hovedregelen er at et krav på tilbakebetaling av skatt og avgift ikke kan overdras eller pantsettes, jf. skattebetalingsloven [§ 10-1](#) annet ledd.

I tilfeller der leterefusjon etter petroleumsskatteloven [§ 5](#) sjette ledd er utbetalt til panthaver, og panthaver har frigitt deler av beløpet til skattyter (pantsetter), kan det oppstå spørsmål om hvorvidt skattekontoret kan kreve tilbakebetaling av hele beløpet hos panthaver, eller om tilbakebetalingskravet må begrenses til det beløpet panthaver sitter igjen med. Her vil en vurdering av «kan»-skjønnets i skattebetalingsloven [§ 1-3](#) første ledd være avgjørende.

Karnov Lovkommentar 4 til § 1-3 ...Kravet kan også rettes mot skattyter etter reglene i første...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Tilbakebetalingskravet kan også rettes mot skatteyter etter reglene i første ledd. Dette gjelder uavhengig av om tilbakebetalingskravet kan rettes mot panthaver eller den som har fått kravet overdratt til seg, jf. første punktum.

§ 1-4. Tvangsgrunnlag for utlegg

0 Tilføyes ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Kapittel 2. Innkreivingsmyndigheter

0 Overskrift endret ved [lov 20 des 2019 nr. 97](#) (ikr. 1 nov 2020 iflg. [res. 16 okt 2020 nr. 2060](#), kapitlet endret i sin helhet). **Endres** ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

§ 2-1. Skatte- og avgiftskrav mv.

(1) Skattekontoret er innkreivingsmyndighet for krav som nevnt i denne loven eller forskrift gitt i medhold av loven. Departementet kan bestemme at Statens innkreivingsentral skal utøve myndighet som er lagt til skattekontoret i denne loven.

(2) Departementet kan i forskrift bestemme at Tolletaten skal innkreve nærmere bestemte krav etter første ledd, likevel slik at [kapittel 14](#) ikke gjelder for Tolletaten.

0 Endret ved [lover 19 juni 2015 nr. 54](#) (ikr. 1 jan 2016), [20 des 2016 nr. 114](#) (ikr. 1 jan 2017), [22 juni 2018 nr. 65](#) (ikr. 1 jan 2019 med virkning fra inntektsåret 2019), [20 des 2019 nr. 97](#) (ikr. 1 nov 2020 iflg. [res. 16 okt 2020 nr. 2060](#)). **Endres** ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 2-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 2-1 ...Skattekontoret er innkreivingsmyndighet...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter at ansvaret for skatteoppkreivningen ble overført fra kommunene til skatteetaten ved lov [20. desember 2019 nr. 97](#) om endringer i skattebetalingsloven, er skattekontoret innkreivingsmyndighet for alle kravene som omfattes av loven, med de unntak som følger av første ledd annet punktum og annet ledd.

Karnov Lovkommentar 2 til § 2-1 ...Departementet kan bestemme at Statens innkreivingsentral ska...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Både Statens innkrevingssentral og skattekontoret er en del av skatteetaten. Det følger tilsvarende av SI-loven [§ 1](#) første ledd annet punktum at departementet kan bestemme at skattekontoret utøver myndighet etter SI-loven.

Karnov Lovkommentar 3 til § 2-1 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Departementet kan i forskrift bestemme at Tolletaten skal innkreve nærmere bestemte krav. Forskriftskompetansen omfatter ikke innkreving etter reglene i skattebetalingsloven [kapittel 14](#). Dette innebærer blant annet at Tolletaten ikke kan gis myndighet til å ta utlegg.

§ 2-2. (Opphevet)

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#) (ikr. 15 des 2006 og ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 7 des 2007 nr. 1371](#)), [19 juni 2015 nr. 54](#) (ikr. 1 jan 2016), [20 des 2016 nr. 114](#) (ikr. 1 jan 2017), [21 juni 2017 nr. 81](#), [20 des 2018 nr. 106](#) (ikr. 1 juli 2019), [23 juni 2020 nr. 105](#), opphevet ved [lov 20 des 2019 nr. 97](#) (ikr. 1 nov 2020 iflg. [res. 16 okt 2020 nr. 2060](#)).

§ 2-3. (Opphevet)

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 7 des 2007 nr. 1371](#)) som endret ved [lov 29 juni 2007 nr. 70](#) (ikr. 7 des 2007 iflg. [res. 7 des 2007 nr. 1370](#)), [19 juni 2015 nr. 54](#) (ikr. 1 jan 2016), opphevet ved [lov 20 des 2019 nr. 97](#) (i kraft 1 nov 2020 iflg. [res. 16 okt 2020 nr. 2060](#)).

§ 2-4. (Opphevet)

0 Opphevet ved [lov 19 juni 2015 nr. 54](#) (ikr. 1 jan 2016).

§ 2-5. (Opphevet)

0 Opphevet ved [lov 19 juni 2015 nr. 54](#) (ikr. 1 jan 2016).

§ 2-6. (Opphevet)

0 Opphevet ved [lov 19 juni 2015 nr. 54](#) (ikr. 1 jan 2016).

§ 2-7. (Opphevet)

0 Endret ved [lover 12 des 2008 nr. 100](#) (ikr. 1 jan 2009), [11 jan 2013 nr. 3](#) (ikr. 1 juni 2013 iflg. [res. 24 mai 2013 nr. 533](#)), opphevet ved [lov 19 juni 2015 nr. 54](#) (ikr. 1 jan 2016).

§ 2-8. (Opphevet)

0 Endret ved [lov 15 des 2006 nr. 85](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 7 des 2007 nr. 1371](#)), opphevet ved [lov 19 juni 2015 nr. 54](#) (ikr. 1 jan 2016).

Kapittel 3. Saksbehandling

§ 3-1. Forholdet til forvaltningsloven og tvangsfullbyrdsloven

- (1) [Forvaltningsloven](#) gjelder med de særlige bestemmelser som er gitt i denne loven.
- (2) Forholdet til [tvangsfullbyrdsloven](#) er regulert i §§ [13-5](#), [14-2](#), [14-5](#) og [14-10](#).
- (3) For forskuddsutskrivningen er det gitt særlige saksbehandlingsregler i [§ 4-3](#).

0 Endres ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 3-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 3-1 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattekontoret er et forvaltningsorgan, og det må derfor legges til grunn at forvaltningsloven (lov [10. februar 1967](#)) uansett kommer til anvendelse i medhold av forvaltningsloven [§ 1](#) første punktum.

Det er gjort unntak fra forvaltningsloven i skattebetalingsloven §§ [3-3](#) og [4-3](#).

Det følger av forvaltningsloven [§ 4](#) første ledd bokstav b at forvaltningsloven i utgangspunktet ikke gjelder for saker som forvaltningsorganet selv behandler eller avgjør i medhold av rettspleielovene (herunder tvangsfullbyrdsloven (lov [26. juni 1992 nr. 86](#))). Det må derfor legges til grunn at forvaltningsloven ikke gjelder når skattekontoret driver virksomhet i medhold av tvangsfullbyrdsloven, for eksempel i saker der det tas utlegg etter skattebetalingsloven [kapittel 14](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 3-1 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av tvangsfullbyrdsloven [kapittel 2](#) at loven gjelder for de alminnelige namsmyndighetene. I tvangsfullbyrdslovens forarbeider la departementet til grunn at det bør presiseres i særlovgivningen i hvilken utstrekning tvangsfullbyrdsloven skal gjelde for andre myndigheter, se [Ot.prp. nr. 65 \(1990–92\) s. 71](#). I hvilken utstrekning tvangsfullbyrdsloven gjelder for skattekontoret etter skattebetalingsloven, er derfor regulert i skattebetalingsloven [§ 3-1](#) annet ledd.

Forholdet til tvangsfullbyrdsloven er regulert i skattebetalingsloven §§ [13-5](#), [14-2](#), [14-5](#) og [14-10](#). Det følger av skattebetalingsloven [§ 13-5](#) at tvangsfullbyrdsloven [§ 5-15](#) gjelder for klage over beslutning om motregning. Etter skattebetalingsloven [§ 14-2](#) gjelder tvangsfullbyrdsloven tilsvarende så langt den passer ved gjennomføring av utleggsforretninger. Det er likevel gjort unntak fra tvangsfullbyrdsloven §§ [5-1](#) til [5-5](#) og §§ [7-1](#) til [7-8](#), jf. skattebetalingsloven [§ 14-2](#) annet punktum. Skattebetalingsloven [§ 14-5](#) regulerer gjennomføringen av utleggstrekk. Det følger motsetningsvis av bestemmelsens annet ledd at arbeidsgivere som ikke har plikt til å ha skattetrekkskonto, skal følge reglene om utleggstrekk i tvangsfullbyrdsloven [§ 7-22](#). Etter skattebetalingsloven [§ 14-10](#) første ledd skal salg av varer mv. etter vareførselsloven (lov [11. mars 2022 nr. 9](#)) skje gjennom namsmyndighetene etter reglene i tvangsfullbyrdsloven [kapittel 8](#) så langt de passer.

Karnov Lovkommentar 3 til § 3-1 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forvaltningsloven (lov [10. februar 1967](#)) gjelder ikke ved utskrivning av forskuddstrekk og forskuddsskatt etter skattebetalingsloven [kapittel 4](#) til [6](#). I stedet gjelder saksbehandlingsreglene i skatteforvaltningsloven så langt det passer.

Selv om det er gjort unntak fra forvaltningsloven, må det legges til grunn at ulovfestede regler om god forvaltningsskikk gjelder tilsvarende for skattekontoret, se Benn Folkvord, Eivind Furuseth og Ole Gjems-Onstad, *Norsk bedriftsskatterett*, 11. utg., Gyldendal Norsk Forlag, 2021 s. 1260.

§ 3-2. Taushetsplikt

- (1) De regler om taushetsplikt som gjelder ved fastsetting av de enkelte skatte- og avgiftskrav, gjelder ved innkreving av slike krav tilsvarende for enhver som har verv, stilling eller oppdrag knyttet til denne loven.
- (2) Restanselister eller utdrag av slike lister skal ikke på noen måte gjøres offentlig tilgjengelig.

Karnov lovkommentarer: § 3-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 3-2 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

For skatte- og avgiftskrav som omfattes av skatteforvaltningsloven (lov [27. mai 2016 nr. 14](#)), gjelder reglene om taushetsplikt i skatteforvaltningsloven [kapittel III](#). For krav omfattet av tollavgiftsloven (lov [11. mars 2022 nr. 8](#)) gjelder reglene om taushetsplikt i vareførselsloven (lov [11. mars 2022 nr. 9](#) [§ 7-10](#)).

Karnov Lovkommentar 2 til § 3-2 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Restanselister skal ikke gjøres offentlig tilgjengelig. Bestemmelsen får i praksis ikke betydning for saker som er underlagt taushetsplikt etter reglene i skatteforvaltningsloven (lov [27. mai 2016 nr. 14](#)) eller vareførselsloven (lov [11. mars 2022 nr. 9](#) [§ 7-10](#)), jf. første ledd, da opplysninger om restanser uansett er underlagt taushetsplikt etter disse lovene.

§ 3-3. Unntak fra forvaltningslovens regler om begrunnelse, klageadgang, utsatt iverksetting mv.

- (1) Begrunnelsen for vedtak etter [§ 15-2](#) kan begrenses til å omfatte opplysninger som nevnt i [forvaltningsloven § 25](#) første og annet ledd dersom begrunnelse etter [forvaltningsloven § 25](#) tredje ledd antas å kunne svekke muligheten for fremtidig dekning av skatte- og avgiftskravet. Vedtak etter [§ 15-2](#) kan ikke påklages.
- (2) [Forvaltningsloven §§ 16, 24](#) og [25](#) gjelder ikke for vedtak som treffes under avregningen.
- (3) [Forvaltningsloven kapittel IV](#) til VI om enkeltvedtak gjelder ikke for vedtak etter [§ 16-20](#).
- (4) [Forvaltningsloven § 42](#) gjelder ikke for vedtak som treffes under avregningen og vedtak om årsavgift for motorvogn.
- (5) Klage over skattekontorets vedtak settes fram for skattekontoret.

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 7 des 2007 nr. 1371](#)), [20 des 2018 nr. 106](#) (ikr. 1 juli 2019). **Endres** ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 3-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 3-3 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forvaltningsloven [§ 25](#) stiller krav til begrunnelsens innhold når et enkeltvedtak begrunnes etter forvaltningsloven [§ 24](#). [Paragraf 25](#) oppstiller krav om at begrunnelsen viser de reglene og faktiske forholdene vedtaket bygger på, jf. første og annet ledd. Etter tredje ledd bør begrunnelsen også vise hvilke hovedhensyn som har vært avgjørende ved skjønnsutøvelsen. Det følger av bestemmelsen i

skattebetalingsloven [§ 3-3](#) første ledd første punktum at begrunnelsen for vedtak om betalingsutsettelse og betalingsnedsettelse av hensyn til det offentlige, jf. [§ 15-2](#), kan begrenses til å omfatte opplysninger som nevnt i forvaltningsloven [§ 25](#) første og annet ledd. Det er et vilkår at opplysningene antas å kunne svekke muligheten for fremtidig dekning av skatte- og avgiftskravet. Det kan for eksempel tenkes at skattekontoret har kunnskap om at skyldner har skjulte formuesgoder, og at en begrunnelse som viser at dette er vektlagt i avslag på søknad om betalingsutsettelse eller -nedsettelse, kan medføre at skyldner unndrar disse formuesgodene fra dekning. Bestemmelsen gir kun hjemmel for å unnlate å gi opplysninger om skjønnsutøvelse, og fritar for eksempel ikke for kravet om at begrunnelsen må vise hvilket faktum avgjørelse bygger på.

Karnov Lovkommentar 2 til § 3-3 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forvaltningsloven [§ 16](#) om forhåndsvarsel og [§ 24](#) og [§ 25](#) om begrunnelse og om begrunnelsens innhold gjelder ikke ved avregning. I forarbeidene begrunnes regelen med at avregningen har en spesiell karakter som «massevedtak», se [Ot.prp. nr. 83 \(2004–2005\) punkt 11.3](#). Det er derfor nærliggende å legge til grunn at det er hensynet til effektivitet som begrunner regelen i annet ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 3-3 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forvaltningsloven kapittel [IV](#) til [VI](#) om saksforberedelse ved enkeltvedtak, om vedtaket og om klage og omgjøring gjelder ikke for beslutning om trekkansvar etter skattebetalingsloven [§ 16-20](#). Det følger av forarbeidene at bestemmelsen er en videreføring av gjeldende rett etter skattebetalingsloven av 1952 (lov [21. november 1952 nr. 2](#)), se [Ot.prp. nr. 83 \(2004–2005\) s. 46](#). Den ansvarlige vil ha adgang til å klage på eventuelle innkrevingstiltak på lik linje med andre skyldnere. Det er med andre ord bare selve beslutningen om å ansvarliggjøre den trekkpliktige som ikke kan påklages.

Karnov Lovkommentar 4 til § 3-3 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter forvaltningsloven [§ 42](#) kan underinstansen, klageinstans eller annet overordnet organ beslutte at vedtak ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Forvaltningsloven [§ 42](#) gjelder ikke for vedtak om avregning og vedtak om årsavgift for motorvogn. Bakgrunnen for bestemmelsen er hensynet til effektivitet, slik at skattekontoret ikke skal måtte behandle søknader om utsatt iverksetting etter forvaltningsloven [§ 42](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 3-3 5. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det gjelder ulike regelsett for klager på skattekontorets avgjørelser etter skattebetalingsloven: Ved utøvelse av særnamsmyndighet, for eksempel i saker om utlegg, gjelder tvangsfullbyrdslovens (lov [26. juni 1992 nr. 86](#)) klageregler. I slike saker er i utgangspunktet tingretten klageinstans. I saker som ikke reguleres av tvangsfullbyrdslovens, er det overordnet forvaltningsorgan som er klageinstans. Regelen i femte ledd slår fast at klage på skattekontorets avgjørelse skal fremsettes for skattekontoret.

§ 3-4. Innhenting av opplysninger fra folkeregistermyndigheten

Innkrevingsmyndighetene kan kreve at folkeregistermyndigheten uten hinder av taushetsplikt som de ellers har, skal gi de opplysningene som er nødvendige for innkrevingsmyndighetenes arbeid etter denne loven.

0 Tilføyd ved [lov 9 des 2016 nr. 88](#) (ikr. 1 okt 2017 iflg. [res. 9 juni 2017 nr. 718](#)). Endres ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 3-4

Karnov Lovkommentar 1 til § 3-4 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen ble vedtatt sammen med lov [9. desember 2016 nr. 88](#) om folkeregistrering (folkeregisterloven) og gir innkrevingsmyndighetene hjemmel til å kreve at folkeregistermyndighetene uten hinder av taushetsplikt gir opplysninger som er nødvendige for deres arbeid. Bestemmelsen må ses i sammenheng med folkeregisterloven [§ 10-2](#), som bestemmer at taushetsbelagte opplysninger kan utleveres til offentlige myndigheter som har hjemmel i lov til å innhente opplysningene.

§ 3-5. Sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser

(1) Innkrevingsmyndighetene kan sammenstille innhentede personopplysninger når det er nødvendig for deres arbeid, herunder til kontroll-, veilednings-, analyse- og statistikkformål. Innkrevingsmyndighetene kan benytte innhentede personopplysninger til profilering til samme formål, når profileringen er nødvendig for å målrette tiltak som fremmer etterlevelse av loven. Graden av personidentifikasjon skal ikke være større enn det som er nødvendig for formålet.

(2) Innkrevingsmyndighetene kan treffe avgjørelser som utelukkende er basert på automatisert behandling. Behandlingen må sikre partens krav til forsvarlig saksbehandling og være forenlig med retten til vern av personopplysninger. Avgjørelsen kan ikke bygge på skjønsmessige vilkår i lov eller forskrift, med mindre avgjørelsen er utvilsom. Den registrerte har rett til manuell overprøving av avgjørelsen.

(3) Innkrevingsmyndighetene kan benytte særlige kategorier av personopplysninger som nevnt i [personvernforordningen artikkel 9](#) og [10](#), ved sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser.

(4) Departementet kan gi forskrift om sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser, blant annet om formålet med behandlingen, hvilke personopplysninger som kan behandles og hvem det kan behandles personopplysninger om.

0 Tilføyd ved [lov 22 des 2021 nr. 154](#) (ikr. 1 jan 2022 iflg. [res. 22 des 2021 nr. 3801](#)). Endres ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 3-5

Karnov Lovkommentar 1 til § 3-5

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen ble tilføyd ved lov [22. desember 2021 nr. 154](#). Tilsvarende regler gjelder for Statens innkrevingsentral etter SI-loven [§ 6 a](#) og for Innkrevingsentralen for bidrag og tilbakebetalingskrav etter bidragsinnkrevingsloven [§ 22 b](#) (som begge er underlagt skatteetaten). Skattemyndighetene og folkeregistermyndighetene er også gitt tilsvarende adgang til sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser, jf. skatteforvaltningsloven [§ 5-11](#) og folkeregisterloven [§ 9-4](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 3-5 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter første ledd kan innkrevingsmyndighetene sammenstille innhentede personopplysninger når det er nødvendig for deres arbeid, herunder til kontroll-, veilednings-, analyse- og statistikkformål, og benytte personopplysninger til profilering til samme formål, når profileringen er nødvendig for å

målrette tiltak som fremmer etterlevelse av loven. Det følger av bestemmelsens tredje punktum at graden av personidentifikasjon ikke skal være større enn det som er nødvendig for formålet.

I forarbeidene, [Prop. 1 LS \(2021–2022\)](#), er regelen begrunnet med at skattekontoret har behov for å sammenstille opplysninger og gjennomføre profileringer for å benytte sine ressurser på en mest mulig effektiv måte, og at det er ønskelig å klargjøre det rettslige grunnlaget for behandling av personopplysninger. Sammenstillingen kan omfatte opplysninger fra skyldner selv, fra tredjeparter og fra andre offentlige myndigheter. Med «profilering» menes ifølge forarbeidene en kategorisering av ulike skyldnere gjennom for eksempel prediktive modeller som gir kvalifiserte antakelser om hvordan noen vil opptre. Ifølge forarbeidene kan profilering skje for å kartlegge hvem som har behov for særskilt veiledning eller hvem som bør kontrolleres. Vilkåret om at profileringen må være nødvendig, er i tråd med personvernforordningen [artikkel 6](#) nr. 1 bokstav e om behandlingsgrunnlag og [artikkel 5](#) nr. 1 bokstav c om dataminimering, se [Prop. 1 LS \(2021–2022\) s. 229](#).

Skattekontoret vil primært ha behov for å behandle økonomiske opplysninger. Bestemmelsen påvirker ikke skattekontorets adgang til å innhente eller dele opplysninger.

Karnov Lovkommentar 3 til § 3-5 ...Innkrevingsmyndighetene kan treffe avgjørelser som utelukken...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd gir skattekontoret rett til å treffe avgjørelser som utelukkende er basert på automatisert behandling. Bestemmelsen gir hjemmel for automatisert behandling i tråd med personvernforordningen [artikkel 22](#). Bakgrunnen for bestemmelsen er ifølge forarbeidene blant annet at det må forventes et økende antall maskinelle vedtak, se [Prop. 1 LS \(2021–2022\) s. 234–235](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 3-5 ...Behandlingen må sikre partens krav til forsvarlig saksbehandl...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av annet punktum at avgjørelsen må sikre partenes krav til forsvarlig saksbehandling. Forsvarlighetskravet innebærer at den aktuelle avgjørelsen må være egnet for automatisering. Det følger av forarbeidene at forsvarlighetskravet blant annet innebærer at det må vurderes hvor tydelige vilkårene i et hjemmelsgrunnlag for den aktuelle avgjørelsen er. Denne vurderingen må gjøres før det beslutes at avgjørelsen skal behandles maskinelt, se [Prop. 1 LS \(2021–2022\) s. 234](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 3-5 ...Avgjørelsen kan ikke bygge på skjønsmessige vilkår i lov el...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Kravet om forsvarlighet i annet punktum vil i seg selv sette grenser for automatiserte avgjørelser som bygger på skjønsmessige vilkår. Det følger videre av bestemmelsens tredje punktum at avgjørelsen ikke kan bygge på skjønsmessige vilkår med mindre avgjørelsen er utvilsom. Det kan for eksempel tenkes at avgjørelser som bygger på skjønsmessige vilkår innenfor enkelte klare og forhåndsbestemte typetilfeller, kan automatiseres uten å komme i konflikt med forsvarlighetskravet i annet punktum og vilkårene i tredje punktum.

Karnov Lovkommentar 6 til § 3-5 ...Den registrerte har rett til manuell overprøving av avgjørel...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Fjerde punktum gir den registrerte rett til manuell overprøving av avgjørelsen. Bestemmelsen er i tråd med personvernforordningens regler om rett til menneskelig inngripen, jf. [fortalen](#) punkt 71 og [artikkel 22](#). Der avgjørelsen er et enkeltvedtak, vil den registrerte ha klageadgang etter reglene i forvaltningsloven [§ 28](#). Dersom klagebehandlingen gjøres manuelt, vil den innfri kravet om rett til menneskelig inngripen, se [Prop. 1 LS \(2021–2022\)](#) s. [234–235](#).

Karnov Lovkommentar 7 til § 3-5 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 21.02.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Departementet kan gi forskrift om sammenstilling, profilering og automatiserte avgjørelser, blant annet om formålet med behandlingen, hvilke personopplysninger som kan behandles og hvem det kan behandles personopplysninger om. Pr. februar 2025 er det ikke gitt forskrift i medhold av bestemmelsen.

§ 3-6. *Bruk av personopplysninger ved utvikling og testing av IT-systemer*

(1) Innkreivingsmyndighetene kan behandle innhentede personopplysninger for å utvikle og teste IT-systemer dersom det vil være umulig eller uforholdsmessig vanskelig å oppnå formålet ved å bruke anonyme eller fiktive opplysninger.

(2) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om behandling etter første ledd.

0 Tilføyd ved [lov 20 des 2018 nr. 106](#) (ikr. 1 juli 2019), endret ved [lov 22 des 2021 nr. 154](#) (ikr. 1 jan 2022 iflg. [res. 22 des 2021 nr. 3801](#)), tidligere § 3-5. **Endres** ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 3-6

Karnov Lovkommentar 1 til § 3-6 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Hovedregelen er at skattekontoret må bruke anonyme eller fiktive opplysninger ved utvikling og testing av IT-systemer. Personopplysninger kan kun brukes til utvikling og testing av IT-systemer dersom det vil være umulig eller uforholdsmessig vanskelig å oppnå formålet ved å bruke anonyme eller fiktive opplysninger. I forarbeidene er regelen blant annet begrunnet med at det vil være svært tid- og ressurskrevende å lage anonyme eller fiktive opplysninger som dekker alle grensetilfellene som må testes, se [Prop. 1 LS \(2018–2019\)](#) s. [305](#).

Del II. Forskudd på skatt og avregning

Kapittel 4. Forskudd på skatt

§ 4-1. *Definisjoner*

(1) I denne loven menes med:

- a. upersonlig skattyter: Norsk og utenlandsk selskap og innretning som er selvstendig skattesubjekt, konkurs- og administrasjonsbo for slikt subjekt, staten, fylkeskommunene og kommunene.
- b. personlig skattyter: Enhver skattyter, herunder konkurs- og administrasjonsbo for slike skattytere, som ikke faller inn under bokstav a. Dødsbo likestilles med personlig skattyter ved anvendelsen av bestemmelsene i [kapittel 4](#) til [6](#).
- c. arbeidsgiver: Den som selv eller ved fullmektig utbetaler lønn eller annen godtgjørelse eller ytelse som det skal foretas forskuddstrekk, skattetrekk etter [§ 5-4](#) eller utleggstrekk i.

(2) Når arbeidstakere stilles til rådighet for andre, svarer både oppdragsgiver og oppdragstaker for at pliktene og ansvaret etter denne lov oppfylles. Pliktene og ansvaret påhviler også den som oppgir å være arbeidsgiver i saker etter [utlendingsloven §§ 23](#) tredje ledd og [24](#) annet ledd. De ansvarlige kan avtale at en av dem skal utføre pliktene etter denne loven. Slik avtale fritar likevel bare for disse pliktene når og så langt dette bestemmes av skattekontoret.

(3) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler til utfylling av denne paragrafen, herunder om hvem som skal anses som arbeidsgiver.

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#), [19 juni 2009 nr. 41](#) (ikr. 1 jan 2010 iflg. [res. 30 okt 2009 nr. 1324](#)), [22 juni 2018 nr. 65](#) (ikr. 1 jan 2019 med virkning fra inntektsåret 2019), [20 des 2019 nr. 97](#) (ikr. 1 nov 2020 iflg. [res. 16 okt 2020 nr. 2060](#)).

Karnov lovkommentarer: § 4-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-1 ...Norsk og utenlandsk selskap...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Som «selskap» regnes aksjeselskap og allmennaksjeselskap, også jf. skatteloven [§ 2-2](#) første ledd bokstav a.

Karnov Lovkommentar 2 til § 4-1 ...innretning som er selvstendig skattesubjekt...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dette omfatter alle innretninger som er selvstendige skattesubjekter, jf. skatteloven [§ 2-2](#) første ledd bokstav b til h: sparebank og annet selveiende finansieringsforetak, gjensidig forsikringsselskap, samvirkeforetak, selskap eller sammenslutning som noen eier formuesandeler i eller mottar inntektsandeler fra når ansvaret for selskapets eller sammenslutningens forpliktelser er begrenset til selskapets eller sammenslutningens kapital, statsforetak etter statsforetaksloven (lov [30. august 1991 nr. 71](#)), interkommunalt selskap etter lov om interkommunale selskaper (lov [29. januar 1999 nr. 6](#)), innretning eller forening under selvstendig bestyrelse (herunder stiftelser, døds-, konkurs- og administrasjonsbo og allmenningsskasser).

Karnov Lovkommentar 3 til § 4-1 ...slikt...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Konkursbo for selskap og innretning regnes også som upersonlig skattyter.

Karnov Lovkommentar 4 til § 4-1 1. ledd bokstav b.

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Personlig skattyter er negativt avgrenset til alle skattytere som ikke omfattes av legaldefinisjonen i bokstav a.

Karnov Lovkommentar 5 til § 4-1 1. ledd bokstav c.

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen er ment som en videreføring av skattebetalingsloven av 1952 [§ 3](#) første ledd bokstav b, se [Ot.prp. nr. 83 \(2004–2005\) s. 170](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 4-1 ...arbeidsgiver...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.07.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Arbeidsgiverbegrepet er knyttet opp mot lønn eller annen godtgjørelse eller ytelse det skal foretas forskuddstrekk, skattetrekk eller utleggstrekk i. Hva som eventuelt følger av kontraktsforhold mv., er

derfor ikke avgjørende. Det er heller ikke avgjørende om vedkommende er næringsdrivende eller en privatperson. Arbeidsgiverbegrepet er derfor videre i skattebetalingsloven enn i dagligtalen, jf. også [Rt-1995-584](#) på s. 586.

Det fremgår av skattebetalingsloven [§ 5-6](#) hvilke ytelser det skal foretas forskuddstrekk i. I tillegg omfattes arbeidsgivere som skal gjennomføre skattetrekk etter skattebetalingsloven [§ 5-4](#) (kildeskatt). Legaldefinisjonen av arbeidsgiver i skattebetalingsloven [§ 4-1](#) første ledd bokstav c skiller ikke mellom norske og utenlandske arbeidsgivere dersom vilkårene i bestemmelsen for øvrig er innfridd.

I kjennelsen fra Høyesteretts kjæremålsutvalg inntatt i [Rt-1995-584](#) ble en bank ansett som arbeidsgiver i relasjon til skattebetalingsloven av 1952 [§ 3](#). I lagmannsrettens begrunnelse ble det lagt avgjørende vekt på at banken hadde foretatt lønnsutbetalinger på vegne av selskapet fra en sperret konto, og at bankens medvirkning derfor ikke bare var av rent teknisk art på vegne av kontoinnehaver. Banken ble ansett som arbeidsgiver og var derfor trekkansvarlig. Kjæremålsutvalget sluttet seg til lagmannsrettens begrunnelse. Bestemmelsen i skattebetalingsloven [§ 4-1](#) første ledd bokstav c er ment som en videreføring av skattebetalingsloven av 1952 [§ 3](#) første ledd bokstav b, se [Ot.prp. nr. 83 \(2004–2005\) s. 170](#).

Arbeidsgiverbegrepet avgrenses mot den som utbetaler ytelser som er opptjent som ledd i mottakerens selvstendige næringsvirksomhet. Se folketrygdloven [§ 1-10](#) for en nærmere avgrensning av hva som regnes som selvstendig næringsvirksomhet.

Hvem som er å anse som arbeidsgiver, kan være vanskelig å avgjøre ved entreprise og arbeidsutleie. Utleie av arbeidskraft er et forhold mellom tre parter: utleier (arbeidsgiver), den som leies ut (arbeidstaker), og innleier.

I *Skattebetalingshåndboken 2023* [punkt 4-1.3.3](#) er det lagt til grunn at et avgjørende kriterium vil være om oppdragstaker har et resultatansvar overfor oppdragsgiver. Det er videre lagt til grunn at et forhold i utgangspunktet må anses som entreprise når ledelsen av arbeidet er hos entreprenøren og ikke hos oppdragsgiveren, antall arbeidstakere som nyttes på oppdraget og hvilke kvalifikasjoner disse skal ha, er uvedkommende for oppdragsgiveren, det er avtalt en fast pris, oppdraget er klart avgrenset, entreprenøren har et selvstendig ansvar for resultatet, og entreprenøren bruker egne materialer og verktøy.

Videre er det lagt til grunn at det peker i retning av utleie av arbeidskraft når oppdragsgiveren har ledelsen av arbeidet, et bestemt antall arbeidstakere er stilt til disposisjon for oppdragsgiveren, det er fastsatt en timepris eller timeavhengig pris, det er ubestemte eller kun skisserte arbeidsoppgaver, oppdragsgiveren beholder ansvaret for det utførte arbeidet, og oppdragsgiverens materialer og verktøy nyttes under oppdraget.

Arbeidsutleie må avgrenses mot arbeidsformidling, der en mellommann formidler arbeidssøkere til en arbeidsgiver. Formidleren vil i denne sammenheng ikke være å anse som arbeidstaker, se også arbeidsmarkedsloven [§ 25](#) første ledd.

Karnov Lovkommentar 7 til § 4-1 ...fullmektig...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden «[d]en som selv eller ved fullmektig utbetaler» må forstås som at det er arbeidsgiveren som er trekkansvarlig. Arbeidsgiver kan med andre ord ikke fri seg fra ansvar ved å bruke fullmektig.

Karnov Lovkommentar 8 til § 4-1 ...Når arbeidstakere stilles til rådighet for andre, svarer båd...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen etablerer solidaransvar mellom oppdragsgiver og oppdragstaker dersom en arbeidstaker stilles til rådighet for andre (oppdragsgiver). Skattekontoret kan dermed fremme krav mot oppdragsgiver dersom oppdragstaker ikke etterkommer trekkansvar. Regelen er en videreføring av skattebetalingsloven av 1952 § 3, se [Ot.prp. nr. 83 \(2004–2005\) s. 170](#).

Det må antas at en beslutning om solidaransvar etter sin art er et enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven § 2. Det er ikke gjort unntak fra forvaltningsloven for vedtak etter skattebetalingsloven § 4-1, jf. motsetningsvis § 3-3. Vedtak om solidaransvar omfattes heller ikke av ordlyden i regelen i skattebetalingsloven § 4-3. Det vil derfor være klageadgang etter forvaltningsloven på vedtak om ansvar etter denne bestemmelsen.

Karnov Lovkommentar 9 til § 4-1 ...De ansvarlige kan avtale at en av dem skal utføre pliktene e...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

En av partene som er ansvarlig etter annet ledd første og annet punktum, kan avtale seg bort fra dette ansvaret, men avtalen fritar bare for pliktene etter bestemmelsen i den grad det bestemmes av skattekontoret. Formålet med bestemmelsen er primært å etablere klarhet om hvem som er arbeidsgiver i lovens forstand, slik at innkrevingen lettes. Bestemmelsen er med andre ord ikke primært ment å gi et subsidiært innkrevingstiltak for skattekontoret. Det bør derfor i utgangspunktet gis fritak dersom partene anmoder om dette og fremviser avtale som i tilstrekkelig grad klargjør hvem som ivaretar pliktene etter loven, se også [Ot.prp. nr. 84 \(1981–82\) s. 4](#), der departementet legger til grunn at «[n]år alle nødvendige opplysninger gis til myndighetene, vil det heller ikke være behov for å holde både utleier og leier av arbeidstakerne ansvarlige». I de nevnte forarbeidene åpnes det også for at skattekontoret i enkelte tilfeller kan stille vilkår for fritaket.

Karnov Lovkommentar 10 til § 4-1 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

I skattebetalingsforskriften [§ 4-1-1](#) er det gitt regler om hvem som er arbeidsgiver ved fiske og fangst.

§ 4-2. Utgangspunkter for forskuddsutskrivingen

- (1) Forskudd på formues- og inntektsskatt (skatt) og trygdeavgift som skal betales før skattefastsetting finner sted, utskrives og beregnes etter bestemmelsene i denne del av loven.
- (2) For personlige skattytere som skal betale forskudd på skatt og trygdeavgift i løpet av inntektsåret, utskrives og beregnes
 - a. forskuddstrekk etter bestemmelsene i [kapittel 5](#), og
 - b. forskuddsskatt etter bestemmelsene i [kapittel 6](#).
- (3) For upersonlige skattytere som skal betale forskudd på skatt i løpet av året etter inntektsåret, utskrives forskuddsskatt etter bestemmelsene i [kapittel 6](#).
- (4) Naturressursskatt etter [skatteloven kapittel 18](#) skal for personlige skattytere utskrives etter de regler som gjelder for utskriving av forskuddsskatt for upersonlige skattytere.

0 Endret ved [lov 27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)).

Karnov lovkommentarer: § 4-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-2 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Fastsetting og betaling av trygdeavgift likestilles med skatt etter skattebetalingsloven.

Karnov Lovkommentar 2 til § 4-2 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd slår fast at reglene i skattebetalingsloven kapittel [5](#) og [6](#) kommer til anvendelse for forskuddstrekk og forskuddsskatt for personlige skattytere.

Karnov Lovkommentar 3 til § 4-2 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

For upersonlige skattytere som skal betale forskudd på skatt i løpet av året etter inntektsåret, utskrives forskuddsskatt etter reglene i skattebetalingsloven [kapittel 6](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 4-2 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Naturressursskatt etter skatteloven [kapittel 18](#) skal utskrives etter reglene i skattebetalingsloven [kapittel 6](#), uavhengig av om skattyter er personlig eller upersonlig.

§ 4-3. Særlige saksbehandlingsregler for forskuddsutskrivningen

[Forvaltningslovens](#) regler gjelder ikke for utskriving av forskuddstrekk og forskuddsskatt etter [kapitlene 4](#) til [6](#). [Skatteforvaltningslovens](#) saksbehandlingsregler gjelder tilsvarende så langt de passer.

0 Endret ved [lov 27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)).

Karnov lovkommentarer: § 4-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-3 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forvaltningsloven (lov [10. februar 1967](#)) gjelder ikke for utskriving av forskuddstrekk og forskuddsskatt etter skattebetalingsloven kapittel [4](#) til [6](#). Regelen omfatter etter sin ordlyd bare utskriving av forskuddstrekk og forskuddsskatt etter de nevnte kapitlene (se [note 8](#) til [§ 4-1](#) om at forvaltningslovens regler om enkeltvedtak gjelder for beslutning om solidaransvar). Selv om det er gjort unntak fra forvaltningsloven, må det legges til grunn at ulovfestede regler om god forvaltningsskikk gjelder tilsvarende for skattekontoret, se Benn Folkvord, Eivind Furuseth og Ole Gjems-Onstad, *Norsk bedriftsskatterett*, 11. utg., Gyldendal Norsk Forlag, 2021 s. 1260.

Skatteforvaltningsloven gjelder så langt den passer. Dette må blant annet innebære at mange av reglene i skatteforvaltningsloven [kapittel 5](#) gjelder, herunder reglene om veiledningsplikt i [§ 5-1](#) og reglene om fullmektig i [§ 5-3](#). Reglene om taushetsplikt i skatteforvaltningsloven [kapittel 3](#) vil også gjelde tilsvarende (jf. også skattebetalingsloven [§ 3-2](#) første ledd). Det følger videre av skatteforvaltningsloven [§ 1-3](#) bokstav a at forvaltningsloven [§ 15 a](#) gjelder tilsvarende. eForvaltningsforskriften (forskrift [25. juni 2004 nr. 988](#)) gjelder derfor tilsvarende for utskriving av forskuddstrekk og forskuddsskatt etter skattebetalingsloven kapittel [4](#) til [6](#), selv om det i utgangspunktet er bestemt at forvaltningsloven ikke skal gjelde.

§ 4-4. Opplysningsplikt

(1) Skattyter plikter å sende de meldinger og å gi de opplysninger som er nødvendige for at skattekontoret skal få fastsatt og regulert forskuddstrekk, forskuddsskatt og skattetrekk etter [§ 5-4](#) i samsvar med bestemmelsene i denne del av loven. Departementet gir nærmere regler om meldeplikten.

(2) Første ledd gjelder tilsvarende for arbeidsgiver.

(3) Skattyter som ikke etterkommer plikten til å sende melding eller pålegg om å gi opplysninger, eller som gir uriktige eller ufullstendige opplysninger, har ikke krav på å få endret skattekontorets avgjørelse vedrørende forskuddstrekk eller forskuddsskatt.

0 Endret ved [lov 15 des 2006 nr. 85](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 7 des 2007 nr. 1371](#)), [22 juni 2018 nr. 65](#) (ikr. 1 jan 2019 med virkning fra inntektsåret 2019).

Karnov lovkommentarer: § 4-4

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-4 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.07.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattyter plikter å sende de meldinger og gi de opplysningene som er nødvendige for at skattekontoret skal fastsette og regulere forskuddstrekk, forskuddsskatt og skattetrekk etter skattebetalingsloven [§ 5-4](#). Ordlyden kan neppe tolkes så strengt at den gir personlige skattytere noen plikt til uoppfordret å gi opplysninger (slik det også er lagt til grunn i *Skattebetalingshåndboken 2023* [punkt 4-4.3](#)).

Karnov Lovkommentar 2 til § 4-4 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Opplysningsplikten etter første ledd gjelder også for arbeidsgivere. Arbeidsgivere har også opplysningsplikt i annet regelverk, som har betydning for forskuddsutskrivingen. Se folketrygdloven [§ 25-1](#), forskrift [18. august 2008 nr. 942](#) om Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret §§ [5](#) og [6](#) og a-opplysningsloven (lov [22. juni 2012 nr. 43](#)). Se også skattebetalingsforskriften §§ [5-13-1](#) og [5-13-2](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 4-4 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen er en videreføring av skattebetalingsloven av 1952 [§ 46](#) annet ledd hva gjelder personlige skattytere, men ble ved vedtakelsen av gjeldende skattebetalingslov utvidet til også å gjelde upersonlige skattytere, se [Ot.prp. nr. 83 \(2004–2005\) s. 171](#). I litteraturen er det tatt til orde for at bestemmelsen må tolkes innskrenkende, se Benn Folkvord, Eivind Furuseth og Ole Gjems-Onstad, *Norsk bedriftsskatterett*, 11. utg., Gyldendal Norsk Forlag, 2021 s. 1260–1261.

§ 4-5. Stedet for forskuddsutskriving

(1) Forskuddsutskrivingen foretas av skattekontoret.

(2) Skattedirektoratet kan utøve de funksjoner som tilligger skattekontorene.

0 Endret ved [lov 15 des 2006 nr. 85](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 7 des 2007 nr. 1371](#)).

Karnov lovkommentarer: § 4-5

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-5

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd slår fast at forskuddsutskriving foretas av skattekontoret. Annet ledd bestemmer at Skattedirektoratet kan utøve skattekontorets kompetanse. Det må legges til grunn at direktoratets kompetanse etter annet ledd ses i sammenheng med skattekontorets kompetanse etter første ledd, selv

om ordlyden er generelt utformet. Selv om paragrafoverskriften gir uttrykk for at bestemmelsen regulerer en stedlig kompetanse, må det legges til grunn at denne ikke er til hinder for at Skattedirektoratet kan bestemme at vedtakskompetansen for bestemte grupper skattytere skal legges til bestemte skattekontorer.

§ 4-6. Særregler for forskuddstrekk og forskuddsskatt

(1) Endres skattereglene etter at forskuddsutskrivningen er foretatt, og dette medfører at de beløp som trekkes eller betales i løpet av inntektsåret ikke kommer til å svare til den skatt som ventes fastsatt, kan departementet, for alle skattytere eller enkelte grupper, bestemme at forskuddstrekk eller forskuddsskatt skal skje etter andre satser eller med andre beløp enn som er fastsatt ved forskuddsutskrivningen.

(2) Departementet kan i forskrift gi regler om differensiering av forskuddstrekk og forskuddsskatt i løpet av inntektsåret.

0 Endret ved lov [20 des 2023 nr. 99](#).

Karnov lovkommentarer: § 4-6

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-6

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsens første ledd gir departementet kompetanse til å bestemme at forskuddstrekk og forskuddsskatt skal skje etter andre satser eller beløp enn det som er fastsatt ved forskuddsutskrivningen.

Etter annet ledd kan departementet gi forskrift om differensiering av forskuddstrekk og forskuddsskatt i løpet av inntektsåret. Den tidligere reguleringen i skattebetalingsforskriften [§ 4-6-1](#) er nå opphevet.

Departementets kompetanse etter første og annet ledd er delegert til Skattedirektoratet, se forskrift [21. desember 2007 nr. 1766](#) til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften) [§ 4](#), tilføyd ved forskrift [13. mai 2013 nr. 470](#) om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften).

§ 4-7. Tilleggsforskudd

Forskudd på skatt kan innbetales med høyere beløp enn det som er utskrevet når det utskrevne forskudd må antas å bli utilstrekkelig til dekning av den skatt som vil bli fastsatt. Slik innbetaling kan foretas før skatteoppgjøret foreligger, men ikke senere enn 31. mai i skattefastsettingsåret.

0 Tilføyd ved [lov 15 des 2006 nr. 85](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 7 des 2007 nr. 1371](#)), endret ved [lover 9 mai 2008 nr. 26](#), [11 des 2009 nr. 124](#), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)), [20 des 2016 nr. 114](#) (ikr. 1 jan 2017), [21 juni 2019 nr. 36](#) (ikr. 1 jan 2020 med virkning fra inntektsåret 2019).

Karnov lovkommentarer: § 4-7

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-7 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.07.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen åpner for at det kan innbetales et høyere forskudd enn det som er utskrevet. Formålet med bestemmelsen er at skattyter skal kunne unngå (eller redusere) restskatt og rentetillegg, jf. skattebetalingsloven [§ 11-5](#). Det må legges til grunn at formuleringen «må antas» sikter til skattyters egen vurdering. Samtidig bør det legges til grunn at skattekontoret kan avvise en innbetaling dersom den for eksempel er uforholdsmessig stor, og innbetalingen derfor ikke har dekning i ordlyden («til dekning av den skatt som vil bli fastsatt») og bestemmelsens formål. Se også

Skattebetalingshåndboken 2023 [punkt 4-7.2](#), der det legges til grunn at skattekontoret må kunne avvise innbetalinger med åpenbar spekulasjonshensikt.

Fristen for innbetaling av tilleggsforskudd er 31. mai i fastsettingsåret.

§ 4-8. Fullmakt under krig o.l.

(1) Når riket er i krig, eller krig truer eller rikets selvstendighet eller sikkerhet er i fare, kan bestemmelsene i denne del av loven og gjeldende vedtak om forskudd på og endelig utskriving av trygdeavgift, skatt til staten, fylkeskommunene og kommunene fravikes ved beslutning av Kongen, når det finnes nødvendig for å lette gjennomføringen av utskriving, betaling, innkreving eller fordeling av forskudd på skatt og trygdeavgift. Kongen kan herunder fastsette særlige regler for enkelte grupper av skattytere og gi regler om at det ikke foretas foreløpig fordeling av forskudd etter [§ 8-3](#) før avgjørelse om den endelige fordeling blir truffet.

(2) Når et område er avskåret fra forbindelse med regjeringen eller det av andre grunner finnes nødvendig, kan Kongen gi statsforvalteren eller andre lokale forvaltningsorganer, herunder militære myndigheter, fullmakt til å utferdige slike bestemmelser som nevnt i første ledd. Fullmakt kan gis uten hensyn til den gjeldende administrative inndeling. Dersom det er strengt nødvendig, kan statsforvalteren utferdige bestemmelsene selv om fullmakt fra Kongen ennå ikke foreligger.

(3) De bestemmelser som blir gitt i medhold av første og annet ledd, kunngjøres på den måten som finnes hensiktsmessig og skal snarest mulig meddeles Stortinget.

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 7 des 2007 nr. 1371](#)), tidligere § 4-7, [20 des 2019 nr. 97](#) (ikr. 1 nov 2020 iflg. [res. 16 okt 2020 nr. 2060](#)), [7 mai 2021 nr. 34](#) (ikr. 1 juni 2021 iflg. [res. 7 mai 2021 nr. 1416](#)).

Karnov lovkommentarer: § 4-8

Karnov Lovkommentar 1 til § 4-8

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen er en videreføring av bestemmelsen i skattebetalingsloven 1952 [§ 56](#) nr. 5 og gir Kongen adgang til å fravike regler i loven og gjeldende vedtak om forskudd. Kongen kan delegere kompetansen innenfor rammene i bestemmelsens annet ledd. Annet ledd er utformet etter mønster av beredskapsloven [§ 5](#).

Kapittel 5. Forskuddstrekk og skattetrekk

0 Overskrift endret ved [lov 27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)).

§ 5-1. Skattekort

(1) Før inntektsårets begynnelse skal skattekontoret utstede skattekort som angir trekkets størrelse og hvordan trekk skal gjennomføres, for alle skattytere som må forutsettes å få trekkpliktig inntekt av betydning. Skattekontoret kan når som helst i løpet av inntektsåret utstede nytt skattekort når det er gjort feil ved skattekortet, eller når andre særlige grunner gjør det urimelig å ikke utstede nytt skattekort. Skattekort gjøres tilgjengelig for arbeidsgiver elektronisk.

(2) Arbeidsgiver plikter å innhente skattekort før inntektsårets begynnelse for de personlige skattyterne arbeidsgiver plikter å foreta forskuddstrekk for, og sørge for at skattekortopplysningene er oppdaterte før hver lønnskjøring, slik at forskuddstrekket blir foretatt etter siste beregnede skattekort. Arbeidsgiver kan ikke bruke opplysningene til andre formål enn det som fremgår av denne loven.

(3) Før inntektsårets begynnelse utarbeider skattekontoret en skattetrekksmelding for skattyter, som viser beregnet forskuddstrekk, beregningsgrunnlaget for skattetrekket, og opplysninger om hvem som har etterspurt

skattekort for skattyteren i foregående inntektsår. Skattekontoret skal utarbeide nye skattetrekksmeldinger dersom det blir gjort endringer i skattekortet. Skattekontoret skal i tillegg gi melding til skattyter når nye arbeidsgivere etterspør skattekortet.

(4) Skattedirektoratet registrerer hvem som har etterspurt skattekort for skattyter.

(5) Skattyter har rett til innsyn i egne skattekortopplysninger og i opplysninger om hvilke arbeidsgivere som har etterspurt og mottatt skattekort fra skatteetaten.

(6) Trekktabeller og skjema for skattekort fastsettes av Skattedirektoratet.

(7) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler til utfylling av denne paragrafen.

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#) (ikr. 15 des 2006 og 1 jan 2008 iflg. [res. 7 des 2007 nr. 1371](#)), [10 des 2010 nr. 69](#), [22 juni 2012 nr. 41](#) (f o m inntektsåret 2014) som endret ved [lov 21 juni 2013 nr. 72](#), [20 des 2016 nr. 114](#), [22 juni 2018 nr. 65](#) (ikr. 1 jan 2019 med virkning fra inntektsåret 2019).

Karnov lovkommentarer: § 5-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-1

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattebetalingsloven [§ 5-1](#) inneholder hovedreglene om skattekort.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-1 ...Før inntektsårets begynnelse skal skattekontoret utstede ska...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattekontoret skal utstede skattekort for alle skattytere som forutsettes å få trekkpliktig inntekt av betydning. Skattekortet skal angi trekkets størrelse og hvordan trekket skal gjennomføres. Trekkets størrelse beregnes normalt med utgangspunkt i den siste fastsettingen. Skattekortet skal utstedes før inntektsårets begynnelse og kan utstedes elektronisk, jf. tredje punktum. Se også skattebetalingsforskriften [§ 5-1-3](#) første ledd om at skattekontoret skal gjøre skattekortet elektronisk tilgjengelig for arbeidsgiver.

Det finnes ulike typer skattekort: tabellkort, prosentkort, frikort og fribeløpskort, jf. skattebetalingsforskriften [§ 5-1-1](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-1 ...Skattekontoret kan når som helst i løpet av inntektsåret uts...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.07.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Feil etter denne bestemmelsen kan for eksempel omfatte beregningsfeil og feil i beregningsgrunnlaget. At den skattepliktige viser seg å få høyere eller lavere inntekt eller høyere eller lavere utgifter enn forutsatt i skattekortet, er normalt ikke en «feil» etter denne bestemmelsen, med mindre avviket er av en slik betydning at det er snakk om «særlige grunner [som] gjør det urimelig å ikke utstede nytt skattekort». Det følger av *Skattebetalingshåndboken 2023* [punkt 5-1.4](#) at særlige grunner for eksempel kan være at skattyteren uventet blir uten inntekt over lang tid eller lengre tid enn forventet, eller at utgiftene blir vesentlig høyere enn det opprinnelig antatte.

Det er i tillegg et vilkår at det er urimelig for skattyter dersom nytt skattekort ikke utstedes. Denne vurderingen må blant annet ta hensyn til hvor lenge det er igjen av trekkåret, og størrelsen på antatt avvik mellom trekkbeløp og endelig fastsatt skatt. Det må også legges vekt på hvor sikkert det er at nytt skattekort vil føre til bedre samsvar mellom forskuddet og den skatten som senere vil bli fastsatt. Nytt skattekort skal gjøres tilgjengelig så snart som mulig, og skattekontoret skal varsle arbeidsgiver fortløpende, jf. skattebetalingsforskriften [§ 5-1-3](#) annet og tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 4 til § 5-1 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Arbeidsgiver plikter å innhente skattekort før inntektsårets begynnelse. Ved endring av skattekortet vil arbeidsgiver varsles, jf. første ledd. Arbeidsgiver vil få tilgang til både tabellopplysninger og prosentopplysninger i skattekortet og må selv ta stilling til om det skal gjøres tabelltrekk (hovedarbeidsgiver) eller prosenttrekk (biarbeidsgiver), jf. skattebetalingsforskriften [§ 5-1-4](#) første og annet ledd. Dersom det er tvil om det skal trekkes etter tabell eller prosent, skal dette avklares med skattyter. Dersom tvilen ikke avklares, skal arbeidsgiver trekke etter prosent, jf. skattebetalingsforskriften [§ 5-1-4](#) tredje ledd.

Opplysningene i skattekortet skal ikke brukes til andre formål enn de som fremgår av skattebetalingsloven.

Karnov Lovkommentar 5 til § 5-1 ...Arbeidsgiver...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se legaldefinisjonen i skattebetalingsloven [§ 4-1](#) første ledd bokstav c.

Karnov Lovkommentar 6 til § 5-1 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattekontoret skal utarbeide en skattetrekksmelding som viser beregnet forskuddstrekk og beregningsgrunnlaget for dette. Skattyter kan selv gjøre endringer i skattekortet, og skattekontoret plikter da å utarbeide ny skattetrekksmelding.

I tillegg skal meldingen inneholde opplysninger om hvilke arbeidsgivere som har innhentet skattekortet foregående inntektsår. Skattekontoret skal også gi melding til skattyter dersom nye arbeidsgivere innhenter skattekortet. Det må antas at denne regelen kan begrense faren for at arbeidsgivere innhenter opplysninger til andre formål enn de som fremgår av skattebetalingsloven, jf. skattebetalingsloven [§ 5-1](#) annet ledd siste punktum.

Karnov Lovkommentar 7 til § 5-1 5. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattyter har rett til innsyn i egne skattekortopplysninger og i opplysninger om hvilke arbeidsgivere som har etterspurt og mottatt skattekortet. Det er lagt til grunn i forarbeidene at bestemmelsen kan bidra til at skattyter vurderer om opplysningene i skattekortet er riktige, og eventuelt ber om at opplysningene endres, se [Prop. 112 L \(2011–2012\) punkt 7.5.5](#).

Karnov Lovkommentar 8 til § 5-1 6. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er Skattedirektoratet, ikke skattekontoret, som fastsetter trekktabeller og skjema for skattekort. Se skattebetalingsforskriften [§ 5-1-4](#) for nærmere bestemmelser om de enkelte skattekorttypene.

Karnov Lovkommentar 9 til § 5-1 7. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forskriftskompetansen er delegert til Skattedirektoratet.

§ 5-2. Fastsetting av forskuddstrekkets størrelse

- (1) Forskuddstrekket fastsettes slik at de beløp som trekkes i løpet av året, sammen med eventuell forskuddsskatt, så vidt mulig kommer til å svare til det beløp som skatten og trygdeavgiften ventes å ville utgjøre etter de satser og regler som gjelder for vedkommende år.
- (2) Forskuddstrekket kan fastsettes slik at trekket alene skal svare til den forventede fastsatte skatt og trygdeavgift.
- (3) Ved fastsetting av forskuddstrekkets størrelse og ved andre avgjørelser som treffes på forskuddsstadiet, tas det ikke hensyn til et beløp som svarer til 12 prosent av minstefradraget etter [skatteloven §§ 6-30 til 6-32](#).
- (4) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler til utfylling av denne paragrafen.

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#), [20 des 2023 nr. 99](#).

Karnov lovkommentarer: § 5-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-2 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forskuddstrekket beregnes og fastsettes slik at det tilsvarende det samlede beløpet på skatt og trygdeavgift som forventes vedkommende år. Beregningen gjøres med utgangspunkt i siste fastsettelse, korrigert med endringer i skattereglene og skattesatsene. Forskuddstrekk og forskuddsskatt kan kombineres, men forskuddstrekket kan også fastsettes slik at det dekker skatt av ytelser som det skulle vært skrevet ut forskuddsskatt for, jf. annet ledd.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-2 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forskuddstrekket kan fastsettes slik at det også dekker skatt av ytelser som det ellers skulle vært skrevet ut forskuddsskatt for.

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-2 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ved beregning av forskuddstrekkets størrelse skal det ikke tas hensyn til beløp som svarer til 12 prosent av minstefradraget etter skatteloven §§ [6-30](#) til [6-32](#). Forskuddstrekket blir derfor fastsatt noe høyere enn forventet skatt. Formålet med regelen er å unngå små restskatter.

Karnov Lovkommentar 4 til § 5-2 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se skattebetalingsforskriften [§ 5-2](#). Forskriftskompetansen er delegert til Skattedirektoratet.

§ 5-3. Fritak for forskuddstrekk og tilbakebetaling av innbetalt forskuddstrekk

- (1) Skattyter som åpenbart ikke vil få fastsatt skatt, kan fritas for forskuddstrekk.
- (2) Skattyteren skal fritas for trekk resten av året når skattekontoret finner det overveiende sannsynlig at det som allerede er innbetalt, er tilstrekkelig til dekning av den skatt og trygdeavgift som vil bli fastsatt for inntektsåret. Er inntekten falt bort eller foreligger det andre særlige forhold som gjør det overveiende sannsynlig at det som er innbetalt som forskuddstrekk er vesentlig mer enn den skatt og trygdeavgift som vil bli fastsatt for inntektsåret, kan skattekontoret bestemme at det overskytende skal betales tilbake til skattyteren. Slik bestemmelse skal bare treffes når det vil virke urimelig å utsette tilbakebetalingen til avregning er foretatt.

(3) Forskuddstrekk og innbetalt skatt knyttet til tidligere inntektsår, kan i særlige tilfeller, for eksempel ved feilutbetalinger, tilbakebetales til skattyter eller til arbeidsgiver.

(4) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler til utfylling av denne paragrafen.

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#) (ikr. 15 des 2006 iflg. [res. 7 des 2007 nr. 1371](#)), [15 des 2006 nr. 85](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 7 des 2007 nr. 1371](#)), [18 des 2015 nr. 116](#) (ikr. 1 jan 2016), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-3 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Fritak gis i form av frikort eller fribeløpskort (frikort med beløpsgrense), se skattebetalingsforskriften [§ 5-1-1](#) bokstav c og d.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-3 ...Skattyteren skal fritas for trekk resten av året når skatte...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gir hjemmel for å utstede frikort underveis i inntektsåret.

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-3 ...Er inntekten falt bort eller foreligger det andre særlige fo...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.07.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Hovedregelen er at skattyter ikke får tilbakebetalt forskuddstrekket før ordinær avregning. Dersom inntekten er falt bort, eller det foreligger særlige forhold som gjør det overveiende sannsynlig at det som er betalt som forskuddstrekk, er vesentlig mer enn det som vil bli fastsatt i skatt og trygdeavgift, kan skattekontoret bestemme at det overskytende skal tilbakebetales til skattyteren. Det er et vilkår at det vil virke urimelig å vente med tilbakebetaling til ordinær avregning er foretatt. Det må derfor legges til grunn at bestemmelsen legger opp til en høy terskel. I *Skattebetalingshåndboken 2023* [punkt 5-3.5](#) er det antatt at momenter som stort tilgodehavende, sykdom og arbeidsledighet ikke alene kan begrunne tilbakebetaling. Bare når skattyteren er kommet i en uforutsett akutt situasjon som har satt skattyteren i åpenbare økonomiske vanskeligheter som kan dokumenteres, og problemet ikke kan løses på annen måte, bør tilbakebetaling finne sted. Bestemmelsen gir ikke anvisning på noen nedre beløpsmessig grense for når tilbakebetaling kan skje, men det må antas at det er vanskeligere å innfri vilkåret om at det virker urimelig å vente med tilbakebetaling, dersom det er snakk om mindre beløp. I *Skattebetalingshåndboken 2023* [punkt 5-3.5](#) er det lagt til grunn at regelen bør begrenses til tilfeller der beløpet er over 15 000 kroner.

Tilbakebetaling skal skje etter søknad fra skattyter. Vedtak etter søknad om tilbakebetaling er et enkeltvedtak som kan påklages etter reglene i forvaltningsloven §§ [28](#) flg.

Karnov Lovkommentar 4 til § 5-3 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Utgangspunktet er at tilbakebetaling av innbetalt forskuddstrekk ikke skal skje før ordinær avregning. Etter denne bestemmelsen kan forskuddstrekk og innbetalt skatt i særlige tilfeller, for eksempel ved feilutbetalinger, tilbakebetales til skattyter eller arbeidsgiver. Bestemmelsen er mest aktuell dersom arbeidsgiver ved en feil har utbetalt en ytelse til skattyter og foretatt trekk i denne. Tilbakebetalingen kan skje til både arbeidsgiver og skattyter, og det antas at bestemmelsen reduserer risikoen for at arbeidsgiver retter krav om tilbakebetaling av bruttoytelse (både ytelsen som er utbetalt til arbeidstaker, og forskuddstrekket) til arbeidstaker.

Karnov Lovkommentar 5 til § 5-3 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se skattebetalingsforskriften §§ [5-3-1](#) til [5-3-5](#). Forskriftskompetansen er delegert til Skattedirektoratet, jf. skattebetalingsforskriften [§ 5](#).

§ 5-4. Plikt til å foreta forskuddstrekk og plikt til å foreta skattetrekk i inntekt etter reglene i skatteloven kapittel 20

(1) Arbeidsgiver plikter av eget tiltak å foreta forskuddstrekk i henhold til det til enhver tid gjeldende skattekortet og reglene i dette kapitlet. Dersom en arbeidstaker i et tjenesteforhold mottar ytelse som nevnt i [§ 5-6](#) fra andre enn den som har arbeidstakeren i sin tjeneste, påhviler pliktene etter dette kapitlet likevel den som har arbeidstakeren i sin tjeneste. Arbeidsgiver som utbetaler lønn mv. til skattyter etter reglene i [skatteloven kapittel 20](#) (kildeskattordning), plikter å foreta skattetrekk i henhold til det til enhver tid gjeldende skattekortet og reglene om skattetrekk av slike utbetalinger i dette kapitlet.

(2) Forsikringsselskap plikter å foreta forskuddstrekk til dekning av forsikringstakerens inntektsskatt av skattepliktig årsavkastning av sparedelen av en livsforsikring, jf. [skatteloven § 5-20](#) annet ledd, når forsikringstager som er personlig skattyter ber om det.

(3) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler til utfylling av denne paragrafen.

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#), [12 des 2008 nr. 100](#), [22 juni 2012 nr. 41](#) (f o m inntektsåret 2014), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)), [22 juni 2018 nr. 65](#) (ikr. 1 jan 2019 med virkning fra inntektsåret 2019), [20 des 2023 nr. 99](#).

Karnov lovkommentarer: § 5-4

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-4 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Hvem som er å anse som arbeidsgiver, følger av legaldefinisjonen i skattebetalingsloven [§ 4-1](#) første ledd bokstav c.

Som følge av at skattekortet er elektronisk, skal arbeidsgiver benytte det «til enhver tid gjeldende» skattekortet. Arbeidsgiver må selv avgjøre om en bestemt ytelse som han utbetaler, er trekkpliktig etter skattebetalingsloven §§ [5-6](#) og [5-7](#). Trekket gjennomføres ved at arbeidsgiver beregner trekkbeløpet og holder dette tilbake når ytelsen utbetales. Det kan ikke trekkes et lavere beløp enn det som følger av skattekortet.

Arbeidsgivers plikt gjelder etter eget tiltak, og bestemmelsen danner grunnlaget for arbeidsgivers økonomiske og strafferettslige ansvar, jf. skattebetalingsloven §§ [16-20](#) og [18-1](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-4 ...Arbeidsgiver...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se legaldefinisjonen i skattebetalingsloven [§ 4-1](#) første ledd bokstav c.

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-4 ...Arbeidsgiver som utbetaler lønn mv. til skattyter etter regl...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 05.03.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter bestemmelsens tredje punktum skal arbeidsgiver som utbetaler lønn til skattyter som omfattes av reglene i skatteloven [kapittel 20](#) om kildeskatt, foreta skattetrekk etter reglene for trekk i slike utbetalinger i skattebetalingsloven [kapittel 5](#). Ordningen er frivillig, slik at skattyter kan velge å bli skattlagt etter vanlige regler, se nærmere om kildeskattordningen i [Prop. 86 LS \(2017–2018\) kapittel 4](#). Skattekontoret utsteder prosentkort for skattytere som omfattes av ordningen. Trekket skal gjøres i

henhold til det til enhver tid gjeldende skattekortet. Ordlyden «lønn mv.» omfatter også feriepengar, se [Prop. 86 LS \(2017–2018\) s. 35](#). Trekkfritaket for forskuddstrekk i feriepengar jf. [§ 5-7](#) gjelder derfor ikke.

Karnov Lovkommentar 4 til § 5-4 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forskriftskompetansen er delegert til Skattedirektoratet, jf. skattebetalingsforskriften [§ 5](#).

§ 5-4a. Plikt til å foreta skattetrekk i aksjeutbytte til utenlandsk aksjonær og i utbyttekompensasjon

- (1) Aksjeselskap, allmennaksjeselskap samt likestilt selskap og sammenslutning som utbetaler utbytte som er skattepliktig etter [skatteloven § 10-13](#), plikter å foreta skattetrekk til dekning av inntektsskatt av slikt utbytte. Det samme gjelder for tilbyder av aksjesparekonto ved uttak fra aksjesparekonto som er skattepliktig etter [skatteloven § 10-13](#). Det tas ved skattetrekket ikke hensyn til fradrag for skjerming etter [skatteloven § 10-12](#).
- (2) Innlåner som etter avtale om verdipapirlån, jf. [skatteloven § 9-11](#), utbetaler utbyttekompensasjon som nevnt i [skatteloven § 10-11](#) tredje ledd til kontraktspartpart hjemmehørende i utlandet, plikter å foreta skattetrekk til dekning av inntektsskatt av slik kompensasjon.
- (3) Skattetrekket beregnes av selskapet eller innlåner til det beløp skatten vil utgjøre etter Stortingets vedtak om skatt for det aktuelle året.
- (4) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler til utfylling av denne paragrafen.

0 Tilføyd ved [lov 27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)), endret ved [lov 20 des 2019 nr. 97](#) (med virkning fra 1 jan 2019).

Karnov lovkommentarer: § 5-4a

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-4a 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattebetalingsloven [§ 5-4 a](#) pålegger aksjeselskap, allmennaksjeselskap og likestilte selskap og sammenslutninger som utbetaler skattepliktig utbytte, jf. [skatteloven § 10-13](#), å foreta skattetrekk til dekning av inntektsskatt på utbyttet. Tilsvarende gjelder for utbytte som tas ut av aksjesparekonto av kontohaver hjemmehørende i utlandet.

Bestemmelsen ble tilføyd ved lov [27. mai 2016 nr. 14](#) om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven). Bakgrunnen for endringen er fastsettingsmodellen som ble innført ved skatteforvaltningsloven, der kildeskatt på utbytte skal fastsettes ved at det utdelende selskapet leverer melding om trekk av skatten, se skatteforvaltningsloven [§ 9-1](#) tredje ledd. For skatteberegningen gjelder skatteforvaltningsloven [§ 9-2](#) annet ledd. Det utdelende selskapet skal holde tilbake beløpet ved utbetaling av utbyttet og deretter rapportere og betale beløpet til skattemyndighetene. Det utdelende selskapet kan komme i økonomisk ansvar dersom trekkplikten forsømmes, jf. skattebetalingsloven [§ 16-21](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-4a 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Plikten til å foreta skattetrekk gjelder også innlåner som etter avtale om verdipapirlån, jf. [skatteloven § 9-11](#), utbetaler utbyttekompensasjon etter [skatteloven § 10-11](#) tredje ledd til kontraktspartpart hjemmehørende i utlandet. Det skal gjennomføres skattetrekk til dekning av inntektsskatt for utbyttekompensasjonen. Se for øvrig [note 1](#).

§ 5-4b. Plikt til å foreta skattetrekk i renter og betaling for immaterielle rettigheter og visse fysiske eiendeler

- (1) Den som betaler rente eller vederlag for bruk av eller retten til å bruke immaterielle rettigheter eller skip, fartøy, rigger mv., fly og helikopter som er skattepliktig etter [skatteloven §§ 10-80](#) eller [10-81](#), skal foreta skattetrekk til dekning av inntektsskatt av slik rente eller vederlag.
- (2) Skattetrekket beregnes av den trekkpliktige til det beløp skatten vil utgjøre etter Stortingets vedtak om skatt for det aktuelle året.

0 Tilføyd ved [lov 21 des 2020 nr. 166](#) (ikr. 1 juli 2021).

Karnov lovkommentarer: § 5-4b

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-4b 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ved lov [21. desember 2020 nr. 164](#) om endringer i skatteloven ble det bestemt at det skal fastsettes kildeskatt på utbetaling av bestemte ytelser til nærstående i lavskatteland, se [Prop. 1 LS \(2020–2021\) punkt 6.1](#). Ordningen omfatter renter og vederlag for bruk av eller retten til å bruke immaterielle rettigheter og visse fysiske eiendeler (jf. skatteloven §§ [10-80](#) og [10-81](#)).

Kildeskatten fastsettes ved at den som utbetaler ytelsen, gjennomfører skattetrekk i betalingen. Trekket skjer ved at den trekkpliktige holder tilbake trekkbeløpet ved utbetaling av ytelsen og deretter rapporterer og innbetaler beløpet til skattemyndighetene.

Ordlyden «betaler» må forstås vidt og omfatter også ytelser som gjøres opp på andre måter enn ved ordinær betaling, se [Prop. 1 LS \(2020–2021\) punkt 6.13.3](#).

Skatteforvaltningsloven [§ 9-4](#) gjelder for trekkpliktiges adgang til å endre fastsettingen.

Om trekkpliktiges ansvar for uriktig skattetrekk se skattebetalingsloven [§ 16-21](#).

§ 5-5. Forskuddstrekkets størrelse

- (1) Dersom arbeidsgiver ikke har fått de opplysninger som fremgår av skattekortet, og dette ikke skyldes forsømmelse eller mangel på tilbørlig aktsomhet fra arbeidsgivers side, skal forskuddstrekket gjennomføres etter det siste beregnede skattekort. Dersom arbeidsgiver ikke har tilgang til opplysninger fra det siste beregnede skattekortet, skal det foretas forskuddstrekk med 50 prosent. Det samme gjelder når det skal foretas forskuddstrekk i ytelser etter [folketrygdloven kapitlene 4, 8 til 11 og 14](#) og i uføreytelser, stønader mv. som beskattes som lønn. Forskuddstrekk i andre trekkpliktige trygdeytelser, pensjoner, vartpenger, livrenter og lignende stønader og ytelser foretas med 30 prosent.
- (2) Arbeidsgiver plikter å foreta forskuddstrekk med høyere beløp enn det som følger av skattekortet eller første ledd, når skattyteren reiser krav om det i god tid før trekket skal foretas.
- (3) Forskuddstrekk etter [§ 5-6](#) første ledd bokstav d beregnes av selskapet etter samlet skattesats for alminnelig inntekt.
- (4) Forskuddstrekk etter [§ 5-6](#) første ledd bokstav e beregnes av utbetaleren til det beløp skatten vil utgjøre etter Stortingets vedtak om skatt for det angjeldende år.
- (5) Departementet kan i forskrift gi regler om at forskuddstrekk skal foretas etter tabell i en del av den trekkpliktige inntekten og med en bestemt prosentsats i den øvrige inntekten.
- (6) Når det for en skattyter er skrevet ut skattekort til flere kommuner, skal arbeidsgiveren foreta forskuddstrekk etter skattekortet for den kommunen som skattyteren mener han skal svare skatt til.

(7) Den som er pliktig til å foreta forskuddstrekk etter bestemmelsene i dette kapitlet, men som godtgjør at det betales forskuddstrekk eller tilsvarende i utlandet av den enkelte skattyters inntekt, kan av skattekontoret bli fritatt for trekkplikten etter dette kapitlet dersom det stilles betryggende sikkerhet for trekkbeløpet.

0 Endret ved [lover 29 juni 2007 nr. 67](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 7 des 2007 nr. 1370](#)), [6 mars 2009 nr. 14](#) (f o m inntektsåret 2010), [22 juni 2012 nr. 41](#) (f o m inntektsåret 2014), [18 des 2015 nr. 116](#) (ikr. 1 jan 2016), [17 juni 2016 nr. 42](#), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)) som endret ved [lov 20 des 2016 nr. 120](#), [20 des 2019 nr. 97](#) (ikr. 1 nov 2020 iflg. [res. 16 okt 2020 nr. 2060](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-5

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-5 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd regulerer forskuddstrekkets størrelse i tilfeller der arbeidsgiver ikke har fått de opplysningene som fremgår av skattekortet. Den aktuelle ytelsen må være trekkpliktig etter de alminnelige reglene om trekkplikt for at regelen i [§ 5-5](#) første ledd skal komme til anvendelse.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-5 ...Dersom arbeidsgiver ikke har fått de opplysninger som fremgår...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom skattekortet for et nytt år ikke er tilgjengeliggjort for arbeidsgiver, skal det gjennomføres trekk i januar etter det siste beregnede skattekortet fra året før, jf. skattebetalingsforskriften [§ 5-5-1](#) første ledd. Det følger av skattebetalingsforskriften [§ 5-5-2](#) annet ledd at skattetrekk etter [§ 5-5-1](#) første ledd skal korrigeres når skattekortet blir innhentet av arbeidsgiver, og at slik korleksjon må være gjennomført innen utløpet av februar.

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-5 ...Dersom arbeidsgiver ikke har tilgang til opplysninger fra de...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det skal gjennomføres forskuddstrekk tilsvarende 50 prosent av ytelsen dersom arbeidsgiver ikke har tilgang til det siste beregnede skattekortet. Dette gjelder hele året. Når trekket gjennomføres etter denne regelen, gjelder det derfor ikke noe trekkfritak for én måned om sommeren og en halv måned før jul. Uriktig trekk kan utløse trekkansvar etter reglene i skattebetalingsloven [§ 16-20](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 5-5 ...Det samme gjelder når det skal foretas forskuddstrekk i ytel...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Andre ytelser som skal skattlegges som lønn, skal også behandles som lønn i spørsmål om forskuddstrekk. Dette innebærer at forskuddstrekket skal beregnes til 50 prosent av ytelsen på samme vilkår som etter annet punktum (sml. fjerde punktum).

Karnov Lovkommentar 5 til § 5-5 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom skattyter krever det, plikter arbeidsgiver å gjennomføre et høyere trekk enn det som følger av skattekortet eller av bestemmelsene i skattebetalingsloven [§ 5-5](#). Arbeidsgiver kan ikke trekke et lavere beløp enn det som følger av skattekortet. Dersom skattyter ønsker et lavere trekk, må vedkommende søke om nytt skattekort.

Det er et vilkår at kravet fremsettes i god tid før trekket skal foretas. Bestemmelsen oppstiller ingen formkrav til hvordan skattyter skal fremsette kravet. For å unngå senere bevisproblematikk knyttet til spørsmålet om uriktig trekkberegning må det likevel legges til grunn at trekkpliktig kan be om at arbeidsgiver fremsetter kravet skriftlig.

Karnov Lovkommentar 6 til § 5-5 ...Arbeidsgiver...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se legaldefinisjonen i skattebetalingsloven [§ 4-1](#) første ledd bokstav c.

Karnov Lovkommentar 7 til § 5-5 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se skattebetalingsloven [§ 5-6](#) første ledd bokstav d.

Karnov Lovkommentar 8 til § 5-5 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se skattebetalingsloven [§ 5-6](#) første ledd bokstav e.

Karnov Lovkommentar 9 til § 5-5 5. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forskriftskompetansen er delegert til Skattedirektoratet, jf. skattebetalingsforskriften [§ 5](#). Utfyllende regler er gitt i skattebetalingsforskriften §§ [5-10-1](#) til [5-10-4](#).

Karnov Lovkommentar 10 til § 5-5 6. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Normalt skal man ikke ha flere skattekort. Dersom det likevel forekommer, følger det av bestemmelsen her at arbeidsgiver skal foreta trekk i henhold til skattekortet for den kommunen skattyter mener han eller hun skal svare skatt til.

Karnov Lovkommentar 11 til § 5-5 7. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen hjemler fritak for trekkplikt dersom trekkpliktig godtgjør at det betales forskuddstrekk eller tilsvarende til utenlandsk myndighet. Bestemmelsen er først og fremst aktuell der en utenlandsk arbeidstaker er skattepliktig til Norge etter internretten, samtidig som det er tvil om hvilket land som har rett på skatt etter skatteavtalen.

§ 5-6. Ytelser som det skal foretas forskuddstrekk i

(1) Med mindre annet er bestemt, skal det foretas forskuddstrekk i skattepliktig:

- a. lønn og andre ytelser som omfattes av [skatteoven § 5-10](#), se likevel annet ledd,
- b. pensjon, livrente, understøttelse og andre ytelser som omfattes av [skatteoven §§ 5-40](#) til [5-42](#),
- c. lott eller part som utbetales til aktiv deltaker i fiske- og fangstvirksomhet – herunder hovedsmann – og som er vederlag for arbeid eller bruken av redskap som deltakeren holder. Det skal også foretas forskuddstrekk i skattepliktige trygdeytelser som utbetales til erstatning for lott eller part som nevnt,
- d. avkastning av sparedelen av en livsforsikring (kapitalforsikring) når skattyter som er personlig skattyter ber om det.
- e. pensjon, livrente, uføretrygd etter [folketrygdloven kapittel 12](#) og uføreytelser fra andre ordninger, som

omfattes av [skatteloven § 5-1 første ledd](#), [§ 5-40](#) eller [§ 5-42 bokstav a](#), jf. [skatteloven § 2-3 fjerde ledd](#), til personer som ikke er bosatt i riket.

(2) Godtgjørelse til dekning av kostnader i forbindelse med utførelse av arbeid, oppdrag eller verv er trekkpliktig selv om den ikke er skattepliktig, jf. [skatteloven § 5-11](#) annet ledd.

(3) Departementet kan i forskrift begrense trekkplikten etter første og annet ledd. Departementet kan også bestemme at trekk skal foretas i andre ytelser enn nevnt i første ledd.

0 Endret ved [lover 6 mars 2009 nr. 14](#) (f o m inntektsåret 2010), [19 des 2014 nr. 82](#) (ikr. 1 jan 2015), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)), [20 des 2023 nr. 99](#).

Karnov lovkommentarer: § 5-6

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-6

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattebetalingsloven [§ 5-6](#) er hovedregelen når det gjelder omfanget av ytelser det skal foretas trekk i.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-6 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se unntaket fra trekkplikt i enkelte skattepliktige ytelser, jf. skattebetalingsloven [§ 5-7](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-6 1. ledd bokstav a.

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 21.02.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Det skal foretas trekk i ytelser som omfattes av skatteloven [§ 5-10](#). Se likevel unntaket fra trekkplikt i enkelte skattepliktige ytelser, jf. skattebetalingsloven [§ 5-7](#).

Det følger av skatteloven [§ 5-10](#) bokstav a at lønn, honorar, feriepenger og annen godtgjørelse vunnet ved arbeid i og utenfor tjenesteforhold er skattepliktig fordel vunnet ved arbeid. Slike ytelser er derfor i utgangspunktet trekkpliktige. Det avgrenses mot godtgjørelser opparbeidet i virksomhet. I grensetilfeller må spørsmålet om hvorvidt en godtgjørelse er opparbeidet i arbeid eller som ledd i virksomhet, avgjøres etter en konkret vurdering. I *Skatte-ABC 2024/2025* [punkt V-9.3.3](#) «Avgrensning mot arbeidsinntekt utenfor virksomhet» listes det opp en rekke momenter som kan ha betydning for vurderingen, og som trekker i retning av at det er snakk om virksomhet:

- skattyter står ansvarlig overfor oppdragsgiveren for arbeidsresultatet, slik at han har resultatansvar/reklamasjonsansvar
- skattyter har flere oppdragsgivere samtidig eller etter hverandre
- oppdragsgiver dekker ikke skattyters kostnader i tillegg til godtgjørelsen for selve arbeidet
- skattyter holder materialer mv.
- skattyter har egne driftsmidler
- skattyter har egne ansatte
- oppdraget omfatter bare et bestemt arbeid
- oppdraget er ikke bare tidsavgrenset

- skattyter har ikke krav på flere oppdrag fra oppdragsgiver
- skattyter har ikke krav på vederlag etter at oppdraget er avsluttet
- avregning skjer i fast beløp og ikke pr. tidsenhet
- skattyter har rett til å stille med andre enn seg selv personlig
- for bierverv: at skattyter for øvrig er næringsdrivende
- skattyter har eget kontor/produksjonslokaler mv.
- oppdragsgiver har ikke faglig instruksjonsmyndighet over hvorledes oppdraget skal utføres
- oppdragsgiver har ikke administrativ instruksjonsmyndighet over hvorledes oppdraget skal utføres

Feriepenger omfattes ikke av trekkplikten, selv om feriepenger listes som skattepliktig inntekt i skatteloven [§ 5-10](#) bokstav a, jf. unntaket i skattebetalingsloven [§ 5-7](#) første ledd bokstav a.

Godtgjørelse som medlem av styre (både offentlige og private), representantskap, utvalg, råd og lignende er skattepliktig fordel etter skatteloven [§ 5-10](#) bokstav b og omfattes derfor av trekkplikten. Se skattebetalingsforskriften [§ 5-6-40](#) om at Skattedirektoratet etter søknad kan gi helt eller delvis fritak fra plikten til å foreta forskuddstrekk i vederlag for enkelte tjenesteytelser når trekk vil være praktisk vanskelig å gjennomføre. Dispensasjonen gjelder bare trekkplikten, ikke rapporteringsplikten.

Andre ytelser som er omfattet av skatteloven [§ 5-10](#), og som derfor er omfattet av trekkplikten, er ytelser som trer i stedet for arbeidsinntekt, herunder dagpenger etter folketrygdloven [kapittel 4](#), sykepenger etter folketrygdloven [kapittel 8](#) og stønad etter [kapittel 9](#), foreldrepenger etter , dagpenger i privat syke- og ulykkesforsikring, vederlag til arbeidstaker i forbindelse med opphør av arbeidsforhold ved avskjed, oppsigelse eller avtale med arbeidsgiver og erstatning for ikke-økonomisk skade ved usaklig oppsigelse eller urettmessig avskjed.

Karnov Lovkommentar 4 til § 5-6 1. ledd bokstav b.

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det skal gjennomføres forskuddstrekk i pensjon, livrente, understøttelse og andre ytelser som er skattepliktig, jf. skatteloven §§ [5-40](#) til [5-42](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 5-6 1. ledd bokstav c.

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Lottinntekt behandles som inntekt av virksomhet, se første ledd bokstav a. Bestemmelsen i bokstav c første punktum gjelder bare lott eller part som utbetales til aktiv deltaker i fiske- og fangstvirksomhet, og som er vederlag for arbeid eller bruk av redskapen deltakeren holder. Det er altså bare slike ytelser som er trekkpliktige etter bokstav c første punktum. Etter annet punktum skal det også foretas forskuddstrekk i lott eller part som utbetales som erstatning for ytelsene nevnt i første punktum. Nærmere regler er gitt i skattebetalingsforskriften [§ 5-8-2](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 5-6 1. ledd bokstav d.

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se skattebetalingsforskriften §§ [5-6-30](#) og [5-6-31](#).

Karnov Lovkommentar 7 til § 5-6 1. ledd bokstav e.

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 05.03.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er kildeskatt på pensjon, livrente, uføretrygd etter folketrygdloven [kapittel 12](#) og uføreytelser fra andre ordninger, som omfattes av skatteloven [§ 5-1](#) første ledd, [§ 5-40](#) eller [§ 5-42](#) bokstav a, jf. skatteloven [§ 2-3](#) fjerde ledd, til personer som ikke er bosatt i riket. Den som foretar utbetalingen, plikter å trekke skatt i henhold til den satsen som fastsettes i Stortingets årlige skattevedtak.

Karnov Lovkommentar 8 til § 5-6 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Godtgjørelse til dekning av kostnader i forbindelse med utførelse av arbeid, oppdrag eller verv er trekkpliktige i sin helhet uavhengig av om ytelsen er skattepliktig, jf. skatteloven [§ 5-11](#) annet ledd. Se likevel skattebetalingsloven [§ 5-8](#) tredje ledd. Det må antas at legaldefinisjonen av «utgiftsgodtgjørelse», jf. skatteloven [§ 5-11](#) første ledd, gjelder tilsvarende for hva som menes med godtgjørelse etter skattebetalingsloven [§ 5-6](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 9 til § 5-6 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se skattebetalingsforskriften §§ [5-6-1](#) til [5-6-31](#).

§ 5-7. Ytelser som det ikke skal foretas forskuddstrekk i

(1) Det skal ikke foretas forskuddstrekk i:

- a. lovbestemt feriegodtgjørelse, lønn og ytelser som skattlegges som lønn, i ferietiden. Skattytere med månedsbetaling kan fritas for trekk for en måned i ferietiden om sommeren og for en halv måned før jul. Skattytere med uke-, dag- eller timebetaling kan fritas for trekk i 4 uker i ferietiden om sommeren og 2 uker før jul. Departementet kan i forskrift bestemme at det for skattytere som har kortvarig tilknytning til riket, skal foretas forskuddstrekk gjennom hele året uten noen trekkfrie perioder.
- b. livrente, pensjon, vartpenger, introduksjonsstønad og supplerende stønad til person som har fylt 67 år for en måned før jul. Fritaket gjelder ikke beløp som først kan heves etter årets utgang.
- c. føderåd og underholdsbidrag.

(2) Fritaket etter første ledd bokstav a og b gjelder ikke når trekket beregnes etter [§ 5-5](#) fjerde ledd.

(3) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om gjennomføring av trekkfritak etter første ledd, herunder at andre ytelser skal unntas fra trekkplikt eller at fritak i visse tilfelle skal gis for andre tidsrom enn nevnt i første ledd bokstav a.

0 Endret ved lover [15 des 2006 nr. 85](#), [25 juni 2010 nr. 40](#), [18 des 2015 nr. 116](#) (ikr. 1 jan 2016), [17 juni 2016 nr. 42](#), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)), [21 juni 2017 nr. 81](#), [22 juni 2022 nr. 74](#) (i kraft 1 jan 2023).

Karnov lovkommentarer: § 5-7

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-7 1. ledd bokstav a.

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

For skattytere med månedsbetaling skal det ikke gjennomføres forskuddstrekk i feriegodtgjørelser og lønn og ytelser som skattlegges som lønn, i ferietiden for én måned i ferietiden om sommeren og en halv måned før jul. Det samme gjelder for skattytere med uke-, dag- eller timebetaling, men slik at trekkfritaket gjelder for henholdsvis fire og to uker. Bestemmelsen gjelder feriepengar som er beregnet etter ferieloven.

Se skattebetalingsforskriften §§ [5-7-1](#) og [5-7-2](#) om feriepengar og lønn i ferien og ytelser før jul.

Trekkfritaket er basert på ordningen med at forskuddstrekket beregnes slik at det i løpet av 10,5 måneder betales forskudd tilsvarende den forventede fastsatte skatten.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-7 ...heves...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Med «heves» siktes det til utbetalingstidspunktet.

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-7 1. ledd bokstav c.

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Føderåd og underholdsbidrag er skattepliktig, jf. skatteloven §§ [5-1](#) første ledd og [5-42](#), men er ikke trekkpliktig. Barnebidrag (som er en form for underholdsbidrag) er ikke skattepliktig, jf. skatteloven § [5-43](#) første ledd bokstav h. Barnebidrag er heller ikke trekkpliktig.

Karnov Lovkommentar 4 til § 5-7 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Kildeskatt på pensjon mv. er en bruttoskatt som betales ved forskuddstrekk og beregnes etter Stortingets årlige skattevedtak, se skattebetalingsloven § [5-6](#) første ledd bokstav e. For å unngå at trekkbeløpet ikke samsvarer med fastsatt skatt, gjelder ikke reglene om trekkfritak i skattebetalingsloven § [5-7](#) første ledd bokstav a og b.

Karnov Lovkommentar 5 til § 5-7 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forskriftskompetansen er delegert til Skattedirektoratet, jf. skattebetalingsforskriften § [5](#). Se skattebetalingsforskriften §§ [5-7-1](#) og [5-7-2](#).

§ 5-8. Nærmere om beregningsgrunnlaget for forskuddstrekk

- (1) Kontantytelser medregnes i beregningsgrunnlaget for forskuddstrekk med sitt bruttobeløp.
- (2) Naturalytelser medregnes i den utstrekning og med de beløp som fremgår av departementets forskrifter. Departementet kan i forskrift gi regler om individuell verdsetting av naturalytelser.
- (3) Departementet kan i forskrift gi regler om at godtgjørelse som nevnt i § [5-6](#) annet ledd skal regnes som trekkpliktig med det beløp som fremkommer etter at godtgjørelsen er redusert med fradragbeløp etter fastsatte satser.
- (4) Departementet kan i forskrift gi regler om beregning av den lott eller part som etter § [5-6](#) første ledd bokstav c skal legges til grunn for forskuddstrekket.

Karnov lovkommentarer: § 5-8

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-8

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Beregningsgrunnlaget er det totale beløpet på de samlede trekkpliktige ytelsene, brutto. Det er dette beløpet som er utgangspunktet når trekkprosenten eller tabelltrekket anvendes. Se likevel skattebetalingsloven § [5-9](#) om fradrag i beregningsgrunnlaget.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-8 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Kontantytelser inkluderer kontante penger (også utenlands valuta), men også sjekker, giroer i post eller bank, gjeldsbrev og gavebrev som kan innløses i kontanter. Motsetningsvis må det legges til grunn at kontantytelser avgrenses mot naturalytelser, jf. annet ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-8 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Hva som er å anse som en naturalytelse, er legaldefinert i skatteloven [§ 5-12](#) første ledd. Det må legges til grunn at tilsvarende gjelder etter bestemmelsen her. Naturalytelser inngår i beregningsgrunnlaget for forskuddstrekk i den grad og med de beløp som fremgår av skattebetalingsforskriften, se §§ [5-8-10](#) til [5-8-34](#). Forskriftskompetansen er delegert til Skattedirektoratet, jf. skattebetalingsforskriften [§ 5](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 5-8 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se skattebetalingsforskriften §§ [5-6-11](#) til [5-6-20](#). Forskriftskompetansen er delegert til Skattedirektoratet, jf. skattebetalingsforskriften [§ 5](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 5-8 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se skattebetalingsforskriften [§ 5-8-2](#). Forskriftskompetansen er delegert til Skattedirektoratet, jf. skattebetalingsforskriften [§ 5](#).

§ 5-9. Fradrag i beregningsgrunnlaget for forskuddstrekk

(1) Det skal gjøres fradrag i beregningsgrunnlaget for:

- a. pensjonsinnskudd som arbeidsgiver avkorter i lønnen, og som skattyter vil ha krav på fradrag for ved skattefastsettingen etter [skatteloven § 6-47](#) første ledd bokstav a og b og [§ 6-72](#),
- b. fagforeningskontingent som arbeidsgiver avkorter i lønnen, og som skattyter vil ha krav på fradrag for ved skattefastsettingen etter [skatteloven § 6-20](#),
- c. fradrag etter [skatteloven § 6-61](#) for sjøfolk bosatt i Norge. Fradraget skal være 29 prosent begrenset oppad til det beløp departementet fastsetter.

(2) Departementet kan i forskrift bestemme at det ved trekkberegningen skal gjøres andre fradrag i beregningsgrunnlaget for forskuddstrekk enn nevnt ovenfor.

0 Endret ved [lover 16 juni 2006 nr. 20](#) (ikr. 1 juli 2006 iflg. [res. 16 juni 2006 nr. 631](#)), [10 des 2010 nr. 69](#) (f o m inntektsåret 2011), [18 des 2015 nr. 116](#) (ikr. 1 jan 2016), [17 juni 2016 nr. 42](#), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)) som endret ved [lov 20 des 2016 nr. 120](#).

Karnov lovkommentarer: § 5-9

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-9

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer uttømmende hvilke fradrag som skal gjøres i beregningsgrunnlaget for forskuddstrekk før trekket gjennomføres. Andre utgifter som er fradragsberettiget ved fastsettingen, hensyntas når skattekortet utskrives.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-9 1. ledd bokstav a.

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

I beregningsgrunnlaget for forskuddstrekk skal det gjøres fradrag for pensjonsinnskudd som arbeidsgiver avkorter i lønnen, og som skattyter vil ha krav på fradrag for ved skattefastsettingen etter skatteloven [§ 6-47](#) første ledd bokstav a og b og [§ 6-72](#). Skatteloven [§ 6-47](#) første ledd bokstav a omfatter den trygdedes tilskudd til offentlig pensjonsordning i arbeidsforhold. Bokstav b omfatter den trygdedes tilskudd til pensjonsordning i arbeidsforhold, som omhandlet i [§ 6-46](#) første ledd a og e, annet ledd bokstav a, tredje ledd bokstav a og femte ledd. I tillegg omfattes tilskudd til utenlands pensjonsordning, jf. skatteloven [§ 6-72](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-9 1. ledd bokstav b.

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det skal gjøres fradrag i beregningsgrunnlaget for fagforeningskontingent som avkortes i arbeidstakers lønn, forutsatt at utgiften til kontingenten er fradragsberettiget etter skatteloven [§ 6-20](#). Fradragsbeløpet er fastsatt i skatteloven [§ 6-20](#), og det er gitt regler om avrunding i skattebetalingsforskriften [§ 5-9-1](#).

Tilfeller der arbeidstaker betaler fagforeningskontingent direkte til foreningen, reguleres av skattebetalingsforskriften [§ 5-9-2](#). I slike tilfeller skal fagforeningen, når arbeidstakeren krever det, gi arbeidsgiveren oppgave over fagforeningskontingenten. Fradragsberettiget del av årskontingenten skal komme til fradrag i beregningsgrunnlaget for forskuddstrekk med en forholdsmessig del ved hver ordinær lønnsutbetaling. Fagforeningen plikter å melde fra til arbeidsgiveren dersom skattyter misligholder betalingen, medlemskapet opphører, eller størrelsen på kontingenten endres.

Karnov Lovkommentar 4 til § 5-9 1. ledd bokstav c.

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Frdrag etter skatteloven [§ 6-61](#) for sjøfolk bosatt i Norge skal komme til fradrag i beregningsgrunnlaget for forskuddstrekk. Frdraget skal være 29 prosent av bruttolønnen, begrenset oppad til det beløp departementet fastsetter. Se skattebetalingsforskriften [§ 5-9-10](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 5-9 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se skattebetalingsforskriften §§ [5-9-1](#), [5-9-2](#) og [5-9-10](#). Forskriftskompetansen er delegert til Skattedirektoratet.

§ 5-10. Gjennomføring av forskuddstrekk og skattetrekk etter [§ 5-4](#) (kildeskatteordning)

- (1) Forskuddstrekket eller skattetrekket etter [§ 5-4](#) første ledd (kildeskatteordning) gjennomføres ved at arbeidsgiveren, eller selskapet som nevnt i [§ 5-4](#) annet ledd, beregner trekkbeløpet og holder dette tilbake i oppgjøret med skattyteren. Forskuddstrekket eller skattetrekket gjennomføres når det oppstår adgang for skattyteren til å få godtgjørelsen utbetalt, selv om oppgjør for denne først finner sted på et senere tidspunkt.
- (2) Arbeidsgiveren har plikt til å sørge for at det blir gjennomført forskuddstrekk eller skattetrekk også i tilfeller der skattyteren selv innkrever sin godtgjørelse. Skattyteren plikter da å innbetale forskuddstrekket eller skattetrekket til arbeidsgiveren.
- (3) Når skattyteren mottar naturalytelser, skal arbeidsgiveren gjennomføre forskuddstrekk eller skattetrekk så langt de kontante ytelser rekker. Er det ikke dekning for det samlede beregnede trekk i de kontante ytelsene, plikter arbeidsgiveren straks å melde fra om forholdet til skattekontoret.

(4) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler til utfylling av denne paragrafen.

0 Endret ved [lover 29 juni 2007 nr. 67](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 7 des 2007 nr. 1370](#)), [12 des 2008 nr. 100](#), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)), [22 juni 2018 nr. 65](#) (ikr. 1 jan 2019 med virkning fra inntektsåret 2019).

Karnov lovkommentarer: § 5-10

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-10 ...arbeidsgiveren...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se legaldefinisjonen i skattebetalingsloven [§ 4-1](#) første ledd bokstav c.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-10 ...Forskuddstrekket eller skattetrekket etter § 5-4 første ledd...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forskuddstrekk eller skattetrekk etter skattebetalingsloven [§ 5-4](#) første ledd gjennomføres ved at arbeidsgiver, eller forsikringsselskap, jf. skattebetalingsloven [§ 5-4](#) annet ledd, beregner trekkbeløpet og holder dette tilbake i oppgjøret med skattyter. Det er et vilkår at trekkbeløpet skal holdes tilbake. Trekkbeløpet som holdes tilbake, skal settes på særskilt konto, jf. skattebetalingsloven [§ 5-12](#). Det må antas at trekkbeløpet er holdt tilbake dersom det er satt på skattetrekkkonto. Det er derimot ikke tilstrekkelig at beløpet er beregnet og bokført, dersom det ikke er dekning for beløpet. Se nærmere om ordningen med skattetrekkkonto i kommentaren til skattebetalingsloven [§ 5-12](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-10 ...Forskuddstrekket eller skattetrekket gjennomføres når det op...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forskuddstrekket eller skattetrekket skal gjennomføres når det oppstår en adgang for skattyter til å få ytelsen utbetalt. Dette gjelder også dersom oppgjøret finner sted senere. Arbeidsgiver kan med andre ord ikke la være å gjennomføre trekket med henvisning til at utbetaling til skattyter skal vil skje på et senere tidspunkt. Tidspunktet for når det oppstår adgang for skattyter til å få godtgjørelsen utbetalt, må ses i sammenheng med tidfestingsregelen i skatteloven [§ 14-3](#) første ledd. Se også utfyllende regler i skattebetalingsforskriften [§ 5-10-10](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 5-10 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Arbeidsgiver plikter også å sørge for gjennomføringen av forskuddstrekk og skattetrekk dersom skattyter selv innkrever godtgjørelsen. Dette kan for eksempel gjelde drosjesjåfører og provisjonslønnede.

Karnov Lovkommentar 5 til § 5-10 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Arbeidsgiver skal gjennomføre forskuddstrekk eller skattetrekk så langt de kontante ytelsene rekker, dersom arbeidstaker mottar naturalytelser. Naturalytelser må forstås tilsvarende som i skattebetalingsloven [§ 5-8](#) annet ledd. Se nærmere om hva som regnes som naturalytelser i note [2](#) og [3](#) til [§ 5-8](#). Dersom de kontante ytelsene ikke dekker det samlede beregnede trekket, skal arbeidsgiver melde fra til skattekontoret. Dette vil som regel medføre at skattekontoret utsteder ut nytt skattekort med høyere forskuddstrekk for resten av året eller skriver ut forskuddsskatt.

Karnov Lovkommentar 6 til § 5-10 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se skattebetalingsforskriften [§ 5-10](#). Forskriftskompetansen er delegert til Skattedirektoratet, jf. skattebetalingsforskriften [§ 5](#).

§ 5-10a. Gjennomføring av skattetrekk i aksjeutbytte til utenlandsk aksjonær og i utbyttekompensasjon

- (1) Skattetrekket gjennomføres ved at selskapet eller innlåneren som nevnt i [§ 5-4a](#) beregner skattetrekket og holder dette tilbake ved utbetaling av utbytte eller utbyttekompensasjon. Skattetrekket gjennomføres når det oppstår adgang for skattyteren til å få utbytte eller utbyttekompensasjonen utbetalt, selv om oppgjør først finner sted på et senere tidspunkt.
- (2) Dersom skattyter for noen del mottar utbytte i naturalytelser, skal selskapet gjennomføre skattetrekk så langt kontant utbytte rekker. Er det ikke dekning for det samlede beregnede skattetrekk i fastsatt utbytte, plikter selskapet å påse at aksjonæren betaler inn tilstrekkelig til dekning av skattetrekket før utbytte blir utbetalt.
- (3) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler til utfylling av denne paragrafen, herunder om når selskapet kan foreta trekk med en lavere sats enn det som følger av Stortingets skattevedtak.

0 Tilføyd ved [lov 27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-10a

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-10a 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattetrekk for skatt på utbytte eller utbyttekompensasjon gjennomføres ved at selskapet eller innlåneren som nevnt i [§ 5-4 a](#) beregner skattetrekket og holder dette tilbake ved utbetaling av ytelsen. Regelen kom inn i skattebetalingsloven etter vedtakelsen av skatteforvaltningsloven, der trekkpliktig plikter å fastsette og beregne skatten, jf. skatteforvaltningsloven [§ 9-1](#) tredje ledd og [§ 9-2](#) annet ledd.

Regelen om at skattetrekket gjennomføres når det oppstår adgang for skattyteren til å få utbytte eller utbyttekompensasjonen utbetalt, selv om oppgjør først finner sted på et senere tidspunkt, gjelder også etter regelen i skattebetalingsloven [§ 5-10 a](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-10a 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom deler av utbyttet utbetales som naturalytelse, og en eventuell kontantdel ikke dekker det samlede beregnede skattetrekket, skal det utbetalende selskapet påse at aksjonæren betaler inn et beløp som dekker skattetrekket, før utbyttet utbetales. Regelen danner grunnlag for ansvar, jf. skattebetalingsloven [§ 16-21](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-10a 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 21.02.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Utgangspunktet er at trekkplikten tilsvarende hele den beregnede skatten som skal ilegges. Det er likevel gitt unntaksregler i skattebetalingsforskriften for situasjoner der trekkplikten omfatter et lavere beløp enn hele den beregnede skatten.

Det følger av skattebetalingsforskriften [§ 5-10 a-1](#) første ledd at dersom det utbetalende selskapet ikke kjenner den endelige utbyttmottakerens identitet og skattemessige status, skal selskapet trekke 25 prosent kildeskatt i aksjeutbyttet.

Av skattebetalingsforskriften [§ 5-10a-1](#) annet ledd følger det at dersom aksjen er registrert på en konto i forvalters navn (NOM eller med angivelse av den endelige utbyttmottakers navn) med angivelse av lavere trekkstsats for kildeskatt etter skatteavtale eller fritak fra kildeskatt etter skatteloven [§ 2-38](#), kan selskapet trekke kildeskatt i tråd med registreringen dersom dokumentasjonen angitt i bokstav a til d foreligger. Det samme gjelder dersom aksjen er registrert på en konto i utbyttmottakerens navn (direkteregistrert), jf. skattebetalingsforskriften [§ 5-10a-1](#) tredje ledd.

Se også nærmere regler i skattebetalingsforskriften §§ [5-10a-2](#) og [5-10a-3](#).

§ 5-11. Opplysninger om forskuddstrekk og skattetrekk

(1) Arbeidsgiver skal ukrevet levere opplysninger om forskuddstrekk for hver kalendermåned etter reglene i [a-opplysningsloven](#). Det samme gjelder for skattetrekk etter [§ 5-4](#) første ledd (kildeskatteordning). Forsikringsselskap som er trekkpliktig etter [§ 5-4](#) annet ledd, skal levere opplysninger om foretatt forskuddstrekk etter reglene i [a-opplysningsloven](#). Selskap mv. som er trekkpliktig etter [§ 5-4a](#) første ledd, skal levere opplysninger på den måte som departementet bestemmer.

(2) Departementet kan i forskrift gi regler om arbeidsgivers plikt til å føre lønningsregnskap, og om de opplysninger om lønn og andre ytelser, trekkbeløp mv. som skal sendes inn.

(3) Departementet kan i forskrift gi regler som fraviker reglene i denne paragrafen.

0 Endret ved [lover 10 des 2010 nr. 69](#), [22 juni 2012 nr. 43](#) (ikr. 1 jan 2015 iflg. [res. 26 sep 2014 nr. 1220](#)) som endret ved [lov 20 juni 2014 nr. 23](#), [19 des 2017 nr. 123](#), [22 juni 2018 nr. 65](#) (ikr. 1 jan 2019 med virkning fra inntektsåret 2019). **Endres** ved lov [20 juni 2025 nr. 63](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 20 juni 2025 nr. 1093](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-11

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-11 ...Arbeidsgiver skal...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se legaldefinisjonen i skattebetalingsloven [§ 4-1](#) første ledd bokstav c.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-11 ...Arbeidsgiver skal ukrevet levere opplysninger om forskuddstr...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen i første ledd gjelder arbeidsgivers plikt til å levere opplysninger om forskuddstrekk. Opplysningene skal leveres ukrevet hver kalendermåned etter reglene i a-opplysningsloven, se a-opplysningsloven [§ 4](#) første ledd. Opplysningene skal leveres senest fem måneder etter utløp av den måneden opplysningene gjelder for, jf. a-opplysningsforskriften [§ 2-1](#) første ledd. Det følger av a-opplysningsloven [§ 5](#) at opplysningene skal leveres elektronisk.

Brudd på opplysningsplikten kan medføre straffansvar, jf. skattebetalingsloven [§ 18-2](#). Det må antas at dette gjelder selv om det nærmere innholdet i opplysningsplikten følger av a-opplysningsloven, se [Prop. 112 L \(2011–2012\)](#) s. [102–103](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-11 ...Det samme gjelder for skattetrekk etter § 5-4 første ledd (k...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Tilsvarende plikt gjelder for opplysninger om skattetrekk etter skattebetalingsloven [§ 5-4](#) første ledd, se [note 2](#) til [§ 5-11](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 5-11 ...Forsikringsselskap som er trekkpliktig etter § 5-4 annet ledd...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se a-opplysningsloven [§ 4](#) om leveringsfrist og a-opplysningsforskriften [§ 2-1](#), der det er gitt nærmere regler om leveringsfrist. Det følger av a-opplysningsloven [§ 5](#) at opplysningene skal leveres elektronisk.

Karnov Lovkommentar 5 til § 5-11 ...Selskap mv. som er trekkpliktig etter § 5-4a første ledd, sk...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskap som er trekkpliktig etter skattebetalingsloven [§ 5-4 a](#) første ledd, skal levere opplysninger på den måten departementet bestemmer. Motsetningsvis skal derfor slikt selskap ikke levere a-melding etter a-opplysningsloven (lov [22. juni 2012 nr. 43](#)). Se skatteforvaltningsforskriften [§ 8-8-3](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 5-11 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se skattebetalingsforskriften §§ [5-11-1](#) og [5-11-2](#). Det følger av [§ 5-11-1](#) at arbeidsgiver som har bokføringsplikt etter bokføringsloven (lov [19. november 2004 nr. 73](#)), plikter å føre lønningsregnskap som tilfredsstiller bokføringsloven. [Paragraf 5-11-2](#) regulerer kravene for arbeidsgivere som ikke har bokføringsplikt etter bokføringsloven, og som ikke velger å føre frivillig lønningsregnskap. Etter bestemmelsen skal det i stedet føres lønningsliste som skal inneholde fødselsnummer, navn, stilling og tabellnummer/trekkprosent.

§ 5-12. Skattetrekkkonto

(1) Forskuddstrekk og skattetrekk etter [§ 5-4](#) tilhører skatte- og avgiftskreditorene. Den som foretar trekket skal sette beløpet inn på særskilt bankkonto (skattetrekkkonto).

(2) Holdes saldo på skattetrekkkontoen så høyt at den til enhver tid dekker løpende trekkansvar, kan løpende overføring til kontoen unnlates. I stedet for skattetrekkkonto kan det stilles garanti av foretak som har rett til å drive finansieringsvirksomhet etter [finansforetaksloven](#). Når foretatt trekk overstiger saldo på skattetrekkkonto eller garantien, skal manglende beløp straks settes inn på kontoen.

(3) Betaling til skattetrekkkonto skal skje senest første virkedag etter lønnsutbetaling. Garanti eller oppfylt skattetrekkkonto som trer i stedet for innskudd, skal foreligge ved lønnsutbetaling. Uten skattekontorets samtykke, kan kontohaver ikke disponere over skattetrekkkonto på annen måte enn ved overføring til skattekontoret eller ved å overføre midlene til tilsvarende konto i annen bank. Eventuell renteavkastning på slik bankkonto tilfaller den som foretar trekket (kontohaver).

(4) Bankene plikter å hindre ulovlig disponering av skattetrekkkonto.

0 Endret ved [lover 29 juni 2007 nr. 67](#), [21 juni 2017 nr. 81](#), [22 juni 2018 nr. 65](#) (ikr. 1 jan 2019 med virkning fra inntektsåret 2019), [20 des 2019 nr. 97](#) (ikr. 1 nov 2020 iflg. [res. 16 okt 2020 nr. 2060](#)). **Oppheves** ved lov [20 juni 2025 nr. 63](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 20 juni 2025 nr. 1093](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-12

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-12 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av regelen i første ledd at forskuddstrekk og skattetrekk etter [§ 5-4](#) tilhører skatte- og avgiftskreditorene. Ordlyden gir derfor anvisning på at bestemmelsen regulerer eiendomsforholdet til

trekkbeløpet. Det må likevel antas at skattekontoret ikke kan kreve å få beløpet utbetalt ut over det som følger av forfallsreglene i skattebetalingsloven [kapittel 10](#), og det er derfor ikke snakk om noen ubetinget eiendomsrett. Regelen innebærer imidlertid at den trekkpliktiges kreditorer ikke kan ta beslag i midlene, jf. motsetningsvis dekningsloven [§ 2-2](#). Se også [Rt-1992-1144](#) om når separatistretten oppstår. I avgjørelsen legges det blant annet til grunn at «separatistrett i alminnelighet oppstår dersom det er satt inn midler på konto til dekning av skattekreditorenes krav, uten at det kreves at det foreligger noen spesiell nærhet i tid eller med hensyn til beløpets opprinnelse», se [s. 1147](#).

Hovedregelen er at den trekkpliktige skal sette beløpet inn på særskilt bankkonto (skattetrekkkonto). Dette innebærer at beløpet løpende overføres til skattetrekkkontoen. Se likevel de unntakene som følger av annet og tredje ledd om at trekkpliktige i stedet kan sørge for at beløpet på kontoen alltid er stort nok til å dekke trekkansvaret eller stille garanti for beløpet. Nærmere regler om når innbetaling til skattetrekkkonto skal skje, er gitt i tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-12 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd inneholder alternativer til hovedregelen i første ledd annet punktum om at trekkpliktige fortløpende innbetaler beløpet på skattetrekkkontoen. Ett alternativ er at den trekkpliktige sørger for at beløpet på skattetrekkkontoen til enhver tid er høyt nok til å dekke løpende trekkansvar. Alternativt kan det stilles garanti fra foretak som har rett til å drive finansieringsvirksomhet etter finansforetaksloven, se finansforetaksloven §§ [2-1](#) og [2-12](#) første ledd annet punktum. Nærmere regler om når betaling til skattetrekkkonto skal skje, og når eventuell garanti skal foreligge, er gitt i tredje ledd.

Dersom det avsatte beløpet på skattetrekkkontoen er for lavt til å dekke løpende trekkansvar, eller trekkansvaret overstiger garantien, skal trekkpliktige straks sette inn manglende beløp på kontoen.

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-12 ...Betaling til skattetrekkkonto skal skje senest første virke...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Tredje ledd første og annet punktum regulerer tidspunktet for innbetaling på skattetrekkkonto og for når eventuell garanti skal foreligge. Se nærmere om plikten til å innbetale og om alternativet med garanti i første og annet ledd.

Karnov Lovkommentar 4 til § 5-12 ...Uten skattekontorets samtykke, kan kontohaver ikke disponere...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattekontoret kan gi samtykke til at trekkpliktige kan disponere over beløpet på skattetrekkkontoen utover overføring av midler til skattekontoret eller til en annen skattetrekkkonto i annen bank. Dette gjelder likevel ikke renter, som i henhold til siste punktum tilfaller kontohaver.

Karnov Lovkommentar 5 til § 5-12 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det må antas at bankens ansvar begrenser seg til å kontrollere at disposisjonen ikke strider mot det som er nevnt i tredje ledd (at midlene, utover eventuelle renter, ikke overføres til andre enn skattekontoret eller til annen skattetrekkkonto). Banken kan komme i medvirkningsansvar, jf. skattebetalingsloven [§ 18-1](#) jf. straffeloven [§ 15](#).

§ 5-13. Kontroll av arbeidsgivere og andre trekkpliktige

- (1) Skattekontoret skal føre kontroll med at arbeidsgivere og andre som etter denne loven har plikt til å foreta trekk, leverer opplysninger og foretar forskuddstrekk, skattetrekk og utleggstrekk i samsvar med reglene og de pålegg som er gitt. Skattekontoret eller den offentlige myndighet som har fullmakt fra skattekontoret, kan foreta bokettersyn hos den som plikter å foreta trekk, og kan herunder kreve fremlagt skattekort, trekkpålegg og andre dokumenter og regnskapsmateriale som har betydning for kontrollen. Med dokumenter menes også elektronisk lagrede dokumenter. Pliktene foran gjelder også elektroniske programmer og programsystemer. Også Riksrevisjonen kan foreta slike ettersyn og kreve fremlagt dokumenter som nevnt.
- (2) Ved gjennomsyn av virksomhetens arkiver kan skattekontoret foreta kopiering til datalagringsmedium for senere gjennomgang hos arbeidsgiver eller skattekontor. Departementet kan i forskrift fastsette bestemmelser til utfylling og gjennomføring av kontrollen med arbeidsgivere og andre trekkpliktige, herunder begrensninger for hvilke metoder for kopiering skattekontoret kan benytte.
- (3) Departementet kan gi forskrift om bokettersyn og gjennomsyn av virksomhetens arkiver (gjennomføringen av kontroll av arbeidsgivere).

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 7 des 2007 nr. 1371](#)), [12 des 2008 nr. 100](#), [7 des 2012 nr. 77](#), [22 juni 2012 nr. 41](#) (f o m inntektsåret 2014), [22 juni 2012 nr. 43](#) (ikr. 1 jan 2015 iflg. [res. 26 sep 2014 nr. 1220](#)), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)), [20 des 2019 nr. 97](#) (ikr. 1 nov 2020 iflg. [res. 16 okt 2020 nr. 2060](#)). Endres ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-13

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-13 ...Skattekontoret skal føre kontroll med at arbeidsgivere og an...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer skattekontorets adgang og plikt til å gjennomføre kontroll i forbindelse med forskuddstrekk, skattetrekk og utleggstrekk.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-13 ...Skattekontoret eller den offentlige myndighet som har fullma...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattekontoret kan gjennomføre stedlig kontroll (bokettersyn), men kontrollen kan også gjennomføres fra skattekontorets kontor. Kontorkontrollen kan skje i forbindelse med løpende innbetaling og rapportering og kan derfor etter omstendighetene avdekke forhold eller opplysninger som utløser en stedlig kontroll. Kontorkontrollen bør ses i sammenheng med skattebetalingsloven [§ 4-4](#) om opplysningsplikt, [§ 5-13 a](#) om pålegg om bokføring og [§ 5-14](#) om kontrollopplysninger fra tredjepersoner. Ved stedlig kontroll kan kontrollørene kreve å få fremlagt skattekort, trekkpålegg og andre dokumenter og regnskapsmateriale som har betydning for kontrollen.

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-13 ...Med dokumenter menes også elektronisk lagrede dokumenter. Pl...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dokumentbegrepet er teknologinøytralt, og plikten til å fremlegge dokumenter gjelder derfor også elektroniske dokumenter. I tillegg omfatter plikten programmer og programsystemer.

Karnov Lovkommentar 4 til § 5-13 ...Også Riksrevisjonen kan foreta slike ettersyn og kreve freml...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Også Riksrevisjonen kan foreta bokettersyn. Det må legges til grunn at Riksrevisjonen kan foreta bokettersyn både på eget tiltak og etter anmodning fra skattekontoret.

Karnov Lovkommentar 5 til § 5-13 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ved stedlig kontroll kan skattekontoret kopiere arkiver for senere gjennomgang. I bestemmelsens forarbeider er det lagt til grunn at begrepet «kopiering» skal ha et vidt innhold, som omfatter alle eksisterende metoder for kopiering, og at begrepet skal tolkes i takt med den elektroniske utviklingen, se [Ot.prp. nr. 1 \(2008–2009\) s. 127](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 5-13 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se skattebetalingsforskriften §§ [5-13-1](#) og [5-13-2](#).

§ 5-13a. Pålegg om bokføring

Skattekontoret kan pålegge arbeidsgivere og andre som etter loven har plikt til å foreta forskuddstrekk, skattetrekk eller utleggstrekk, å oppfylle sin plikt til å innrette bokføringen, spesifikasjonen, dokumentasjonen og oppbevaringen av regnskapsopplysninger i samsvar med regler gitt i, eller i medhold av [lov 19. november 2004 nr. 73 om bokføring](#). Pålegg om bokføring rettes til styret i selskap, samvirkeforetak, forening, innretning eller organisasjon og sendes hvert medlem. Det skal fastsettes en frist for oppfyllelse. Fristen skal være minimum fire uker og ikke lengre enn ett år.

0 Tilføyd ved [lov 14 des 2007 nr. 110](#), endret ved [lover 15 apr 2011 nr. 10](#) (ikr. 1 mai 2011 iflg. [res. 15 apr 2011 nr. 400](#)), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)), [23 juni 2020 nr. 105](#), [20 des 2022 nr. 107](#). **Endres** ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-13a

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-13a 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattekontoret kan gi pålegg om bokføring. Pålegget kan gjelde arbeidsgivere og andre som etter loven har plikt til å foreta forskuddstrekk, skattetrekk eller utleggstrekk, og det må derfor legges til grunn at bokføringsplikten gjelder dem som er underlagt kontroll etter skattebetalingsloven [§ 5-13](#). At pålegg om bokføring gis i forbindelse med kontroll, innebærer at slikt pålegg ikke skal anses som en reaksjon på rettsstridige forhold.

Pålegget kan gjelde oppfyllelse av plikten til å innrette bokføringen, spesifikasjonen, dokumentasjonen og oppbevaringen av regnskapsopplysninger i samsvar med bokføringsloven (lov [19. november 2004 nr. 73](#)). Pålegget rettes til styret i selskap, samvirkeforetak, forening, innretning eller organisasjon og sendes hvert medlem. Lovteksten oppstiller ingen formkrav for underretningen, og det må antas at underretning kan skje elektronisk i tråd med forvaltningsloven [§ 15 a](#) og forskrift [25. juni 2004 nr. 988](#) om elektronisk kommunikasjon med og i forvaltningen (eForvaltningsforskriften). Det skal fastsettes en frist, som skal være mellom fire uker og ett år. Fristen må fastsettes slik at den pålegget rettes mot, får en reell mulighet til å etterkomme pålegget.

Dersom pålegg om bokføring ikke etterkommes, kan det ilegges mulkt, jf. skattebetalingsloven [§ 5-16](#).

Pålegg om bokføring etter skattebetalingsloven [§ 5-13 a](#) er et enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven [§ 2](#) første ledd, og forvaltningsloven kapittel [IV](#) til [VI](#) gjelder. Se skattebetalingsloven [§ 5-15](#) om adgangen til å klage over pålegg.

§ 5-13b. Pålegg om revisjon

- (1) Når årsregnskapet til en arbeidsgiver som har plikt til å foreta forskuddstrekk, skattetrekk etter [§ 5-4 første ledd](#) (kildeskatteordning) eller utleggstrekk, er fastsatt i strid med bestemmelser i eller i medhold av [regnskapsloven](#) eller [bokføringsloven](#) eller god regnskapsskikk eller bokføringsskikk, kan skattekontoret pålegge at ett eller flere årsregnskap revideres av en statsautorisert revisor i samsvar med bestemmelsene i [revisorloven](#) for følgende selskap:
- a. aksjeselskap der det er truffet beslutning i medhold av fullmakt etter [aksjeloven § 7-6](#),
 - b. selskap som nevnt i [regnskapsloven § 1-2 første ledd nr. 13](#) som er organisert etter en utenlandsk selskapsform som i det vesentligste tilsvarende definisjonen av aksjeselskap i [aksjeloven § 1-1 annet ledd](#), og som ikke har revisjonsplikt etter [revisorloven § 2-1](#).
- (2) Pålegg om revisjon kan gis på grunnlag av forhold som nevnt i første ledd knyttet til årsregnskapet for siste regnskapsår samt de tre foregående årene.
- (3) Pålegg om revisjon kan ikke gjøres gjeldende for mer enn tre regnskapsår.
- (4) Pålegg om revisjon rettes til styret i selskapet.
- (5) Selskapet som får pålegg om revisjon, kan klage over pålegget dersom det mener at det ikke har plikt eller lovlig adgang til å etterkomme pålegget. Klagen må være skriftlig og skal settes fram innen tre uker. Skattekontoret kan bestemme at pålegget ikke skal settes i kraft før klagen er avgjort.
- (6) Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler om pålegg om revisjon.

0 Tilføyd ved [lov 15 apr 2011 nr. 10](#) (ikr. 1 mai 2011 iflg. [res. 15 apr 2011 nr. 400](#)), endret ved lover [22 juni 2018 nr. 65](#) (ikr. 1 jan 2019 med virkning fra inntektsåret 2019), [20 juni 2025 nr. 63](#). Endres ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-13b

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-13b 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 24.06.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattekontoret kan gi pålegg om at ett eller flere årsregnskap revideres av en statsautorisert revisor, dersom årsregnskapet til en arbeidsgiver som har plikt til å foreta forskuddstrekk, skattetrekk etter [§ 5-4 første ledd](#) (kildeskatteordning) eller utleggstrekk, er fastsatt i strid med bestemmelser i eller i medhold av regnskapsloven (lov [17. juli 1998 nr. 56](#)) eller bokføringsloven (lov [19. november 2004 nr. 73](#)) eller god regnskapsskikk eller bokføringsskikk.

Pålegget kan rettes mot

aksjeselskap der det er truffet beslutning i medhold av fullmakt etter aksjeloven [§ 7-6](#)

selskap som nevnt i regnskapsloven [§ 1-2 første ledd nr. 13](#) som er organisert etter en utenlandsk selskapsform som i det vesentligste tilsvarende definisjonen av aksjeselskap i aksjeloven [§ 1-1](#) annet ledd, og som ikke har revisjonsplikt etter revisorloven [§ 2-1](#)

I bestemmelsens forarbeider er det lagt til grunn at revisjon skal kunne pålegges dersom det er konstatert vesentlig overtredelse av merverdiavgiftsloven (lov [19. juni 2009 nr. 58](#)), skattebetalingsloven, bokføringsloven (lov [19. november 2004 nr. 73](#)) eller ligningsloven (lov [13. juni 1980 nr. 24](#)) (ligningsloven ble opphevet ved lov [27. mai 2016 nr. 14](#) om skatteforvaltning (skatteforvaltningsloven)). Det må legges til grunn at revisjon skal kunne pålegges ved vesentlig

overtredelse av reglene i skatteforvaltningsloven). Pålegget om revisjon må likevel ses i sammenheng med kontrollbestemmelsen i skattebetalingsloven [§ 5-13](#) og er ikke i seg selv ment som en sanksjon mot overtredelse, se [Prop. 51 L \(2010–2011\) s. 43](#).

Det legges videre til grunn i forarbeidene at det ikke noe krav om at det må foreligge vesentlige overtredelser av regnskaps- eller bokføringslovgivningen for at det skal kunne pålegges revisjon, men at ordningen ikke er ment å skulle benyttes ved enhver avdekking av feil. Departementet uttalte at det må «antas at det vil være grunnlag for å gi pålegg om revisjon dersom det avdekkes overtredelser etter regnskaps- eller bokføringslovgivningen som anses vesentlige etter standarden for vesentlighet etter god revisjonsskikk» ([Prop. 51 L \(2010–2011\) s. 60](#)). Som eksempel på forhold som kvalifiserer til pålegg om revisjon, trekker departementet frem misforhold mellom bokførte lønnsutbetalinger som fremgår av regnskapet, og det som faktisk er lønnsinnberettet, tilfeller hvor det for en stor del ikke er sammenheng mellom regnskapets tall og de tallene som er innberettet i næringsoppgaven, tilfeller der det ikke er ført regnskap, tilfeller der et foretak ikke har dokumentert salgsinntekter over lengre tid, og tilfeller der det er konstatert at inntekter er holdt utenfor regnskapet. I vurderingen av om pålegg om revisjon er et hensiktsmessig virkemiddel, bør det ses hen til om det tidligere år har vært gitt bokføringspålegg for samme forhold, og om den samme feilen går igjen over flere regnskapsår. Det bør også tas med i vurderingen om virksomheten er i en oppstartsfase, se [Prop. 51 L \(2010–2011\) s. 60](#) (uttalelsene er skrevet i merknadene til de enkelte bestemmelsene knyttet til ligningsloven [§ 4-14](#), men det samme må antas å gjelde for revisjonspålegg etter skattebetalingsloven).

Det er gitt regler om klageadgang i bestemmelsens femte ledd.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-13b 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Pålegget kan gis for maks tre år. Dette innebærer at pålegget må ilegges før 1. april for å gjøres gjeldende for inneværende regnskapsår.

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-13b 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Pålegget rettes til styret i selskap. Lovteksten oppstiller ingen formkrav til hvordan underretningen skal skje, og underretning må derfor antas å kunne skje elektronisk i tråd med reglene om dette i forvaltningsloven [§ 15 a](#) og forskrift [25. juni 2004 nr. 988](#) om elektronisk kommunikasjon med og i forvaltningen (eForvaltningsforskriften).

Karnov Lovkommentar 4 til § 5-13b 5. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Pålegg om revisjon etter skattebetalingsloven [§ 5-13 b](#) er et enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven [§ 2](#) første ledd, og forvaltningsloven kapittel [IV](#) til [VI](#) gjelder. I skattebetalingsloven [§ 5-13 b](#) femte ledd er det gitt særskilte regler om klage. Selskapet som er pålagt revisjon, kan klage over pålegget dersom det mener at det ikke har plikt eller lovlig adgang til å etterkomme pålegget. Klagefristen er tre uker (tilsvarende den alminnelige klagefristen i forvaltningsloven [§ 29](#) første ledd). Klagen må være skriftlig. Skattekontoret kan bestemme at pålegget ikke skal settes i kraft før klagen er avgjort (sml. forvaltningsloven [§ 42](#) om utsatt iverksetting). Det må antas at klagefristen løper fra pålegget er kommet frem til den det retter seg mot, jf. forvaltningsloven [§ 29](#) første ledd. Skattedirektoratet er klageorgan, men klagen sendes til skattekontoret (i tråd med forvaltningsloven [§ 32](#) første ledd).

Karnov Lovkommentar 5 til § 5-13b 6. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se skattebetalingsforskriften §§ [5-13b-1](#) til [5-13b-5](#).

§ 5-13c. Pålegg om oppbevaring av regnskapsmateriale

(1) Skattekontoret kan i forbindelse med kontroll pålegge arbeidsgivere og andre som etter loven har plikt til å foreta forskuddstrekk, skattetrekk etter [§ 5-4](#) eller utleggstrekk, å oppbevare regnskapsmateriale etter [bokføringsloven § 13](#) første ledd nr. 1 til 4 i mer enn fem år etter regnskapsårets slutt.

(2) I enkeltpersonforetak rettes pålegg etter første ledd til foretakets innehaver. I selskap, samvirkeforetak, forening, institusjon eller innretning rettes pålegget til daglig leder av virksomheten, eller styrelederen dersom virksomheten ikke har daglig leder.

0 Tilføyd ved [lov 19 des 2014 nr. 82](#) (ikr. 1 jan 2015), endret ved [lov 22 juni 2018 nr. 65](#) (ikr. 1 jan 2019 med virkning fra inntektsåret 2019). Endres ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-13c

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-13c 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Regnskapsmateriale som nevnt i bokføringsloven [§ 13](#) første ledd nr. 1 til 4, skal oppbevares i fem år etter regnskapsårets slutt, jf. bokføringsloven [§ 13](#) annet ledd første punktum. Skattekontoret kan pålegge trekkpliktige å oppbevare dette materialet lenger enn de fem årene bokføringsloven krever. Det følger av forarbeidene at pålegget skal gis etter en konkret vurdering, men det er ikke gitt nærmere retningslinjer i forarbeidene om hvilke momenter som bør inngå i den konkrete vurderingen, utover at det av «kontrollhensyn er saklig behov for tilgang til regnskapsmateriale utover minstetiden på fem år», se [Prop. 1 LS \(2014–2015\) s. 217](#).

Det følger direkte av ordlyden at pålegget bare kan gis i forbindelse med kontroll, men lovteksten inneholder ellers ingen krav til når pålegges gis. Det må derfor legges til grunn at pålegget kan gis både under en pågående kontroll og før en kontroll er iverksatt. For at pålegget skal være gitt «i forbindelse med kontroll», må det likevel kreves en viss nærhet til kontrollen dersom pålegget gis før kontrollen er iverksatt. Typisk må en kontroll være nær forestående, se [Prop. 1 LS \(2014–2015\) s. 217](#).

Skatte- og avgiftspliktige som ikke er bokføringspliktige, vil ikke kunne pålegges å oppbevare primærdokumentasjon ut over det som følger av bokføringsregelverket eller annet særskilt regelverk, se [Prop. 1 LS \(2014–2015\) s. 217](#).

Pålegg om oppbevaring av regnskapsmateriale etter skattebetalingsloven [§ 5-13 c](#) er et enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven [§ 2](#) første ledd, og forvaltningsloven kapittel [IV](#) til [IV](#) gjelder. Se skattebetalingsloven [§ 5-15](#) om klageadgang.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-13c 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

I enkeltpersonforetak rettes pålegg til foretakets innehaver. I selskap, samvirkeforetak, forening, institusjon eller innretning rettes pålegget til daglig leder av virksomheten, eller styrelederen dersom virksomheten ikke har daglig leder. Lovteksten oppstiller ingen formkrav til hvordan underretningen skal skje, og underretning må derfor antas å kunne skje elektronisk i tråd med reglene om dette i forvaltningsloven [§ 15 a](#) og forskrift [25. juni 2004 nr. 988](#) om elektronisk kommunikasjon med og i forvaltningen (eForvaltningsforskriften).

§ 5-14. *Kontrollopplysninger fra tredjemann*

(1) Ved utførelsen av arbeidsgiverkontrollen etter [§ 5-13](#), plikter banker etter krav fra skattekontoret, å gi opplysninger om navngitt arbeidsgivers skattetrekkskonto, samt eventuell bankgaranti etter [§ 5-12](#). På samme vilkår har

- a. finansinstitusjoner (jf. [finansforetaksloven § 1-3](#)) og andre som driver utlånsvirksomhet eller låneformidling som næring,
- b. verdipapirforetak (jf. [verdipapirhandelloven § 2-7](#) første ledd) og andre som har penger til forvaltning, og
- c. pensjonskasser

plikt til å gi opplysninger om innskudds- og gjeldskonti som navngitt person, bo, selskap eller innretning har eller disponerer i vedkommende institusjon. Ved innhenting av opplysninger etter første og annet punktum plikter de å gi opplysninger om underbilag og transaksjoner, herunder om hvem som er parter i transaksjonene.

(2) Enhver som utfører eller har utført arbeid eller oppdrag for arbeidsgiveren, plikter på samme vilkår som i første ledd første punktum å gi opplysninger om sitt tjenesteforhold eller oppdrag knyttet til arbeidsgiveren. Dersom arbeidsgiver skal utstyre en arbeidstaker med id-kort etter regler gitt i medhold av [arbeidsmiljøloven § 4-1](#) syvende ledd, kan skattekontoret kreve at arbeidstakeren framviser id-kortet.

(3) Næringsdrivende plikter på samme vilkår som i første ledd første punktum å gi opplysninger om ethvert økonomisk mellomværende som vedkommende har eller har hatt med arbeidsgiveren, når opplysningene knytter seg til begge parter virksomhet. Det kan kreves opplysning om og spesifisert oppgave over varelevering og -kjøp, tjenester, vederlag og andre forhold som knytter seg til mellomværendet og oppgjøret for dette. Dette gjelder også omsetning som er skjedd gjennom mellommann.

(4) Også den som har fått fullmakt fra skattekontoret til å foreta bokettersyn etter [§ 5-13](#), kan kreve opplysninger etter første til tredje ledd.

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 7 des 2007 nr. 1371](#)), [10 des 2010 nr. 69](#), [18 des 2015 nr. 116](#) (ikr. 1 jan 2016), [20 des 2019 nr. 97](#) (ikr. 1 nov 2020 iflg. [res. 16 okt 2020 nr. 2060](#)), [30 april 2021 nr. 26](#) (ikr. 1 juli 2021 iflg. [res. 30 april 2021 nr. 1316](#)). Endres ved lov [20 juni 2025 nr. 63](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 20 juni 2025 nr. 1093](#)).

Karnov lovkommentarer: § 5-14

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-14 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ved utførelsen av arbeidsgiverkontroll etter skattebetalingsloven [§ 5-13](#) plikter banker å gi opplysninger om skattetrekkskonto og eventuell bankgaranti etter skattebetalingsloven [§ 5-12](#). Plikten gjelder etter påkrav fra skattekontoret. Kravet om opplysninger må gjelde konkret navngitt arbeidsgiver.

Det følger av ordlyden at påkrav om opplysninger kan gis ved utførelsen av arbeidsgiverkontroll etter skattebetalingsloven [§ 5-13](#). Ordlyden her er noe strengere enn for eksempel skattebetalingsloven [§ 5-13 c](#) første ledd, der formuleringen «i forbindelse med kontroll» brukes. I motsetning til regelen i [§ 5-13 c](#) gir [§ 5-14](#) neppe hjemmel til å kreve opplysninger fra tredjemann i forkant av en kontroll. Regelen om kontrollopplysninger fra tredjemann i [§ 5-14](#) supplerer skattekontorets adgang til å innhente opplysninger direkte fra arbeidsgiveren som kontrolleres, jf. [§ 5-13](#). Det følger av bestemmelsens forarbeider at påkrav om opplysninger fra tredjemann primært skal sendes dersom skattekontoret ikke kan få tilsvarende opplysninger direkte fra arbeidsgiver, se [Ot.prp. nr. 34 \(2003–2004\) s. 43](#).

Finansinstitusjoner (jf. [finansforetaksloven § 1-3](#)) og andre som driver utlånsvirksomhet eller låneformidling som næring, verdipapirforetak (jf. [verdipapirhandelloven § 2-7](#) første ledd) og andre som har penger til forvaltning, og pensjonskasser har plikt til å gi opplysninger om innskudds- og gjeldskonti som navngitt person, bo, selskap eller innretning har eller disponerer i vedkommende

institusjon. Det følger av ordlyden at plikten for de nevnte rettssubjektene gjelder «på samme vilkår» som for banker. Dette må innebære at plikten først gjelder ved påkrav og under utførelsen av arbeidsgiverkontroll. Det må antas at det også for andre opplysningspliktige enn banker som hovedregel gjelder et krav om at påkrav om opplysninger fra tredjemann primært skal sendes dersom skattekontoret ikke kan få tilsvarende opplysninger direkte fra arbeidsgiver.

Pålegg etter skattebetalingsloven [§ 5-14](#) er et enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven [§ 2](#) første ledd. Dette innebærer at forvaltningsloven kapittel [IV](#) til [VI](#) gjelder.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-14 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

I tillegg til de tredjepartene som er nevnt i første ledd, plikter enhver som utfører eller har utført arbeid eller oppdrag for arbeidsgiveren, å gi opplysninger om sitt tjenesteforhold eller oppdrag knyttet til arbeidsgiveren. Plikten gjelder «på samme vilkår som i første ledd første punktum», se nærmere om dette i [note 1](#). Dersom arbeidsgiver skal utstyre en arbeidstaker med ID-kort etter regler gitt i medhold av arbeidsmiljøloven [§ 4-1](#) syvende ledd, kan skattekontoret kreve at arbeidstakeren fremviser ID-kortet. ID-kortet (HMS-kortet) skal inneholde en rekke opplysninger som kan lette skattekontorets kontroll, blant annet navn på arbeidsgiver eller enkeltpersonforetak og navn på og bilde av kortinnehaveren, se forskrift om HMS-kort på bygge- og anleggsplasser [§ 7](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-14 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Næringsdrivende plikter å gi opplysninger om ethvert økonomisk mellomværende vedkommende har eller har hatt med arbeidsgiveren, når opplysningene knytter seg til begge parter virksomhet. Dette gjelder for eksempel opplysning om og spesifisert oppgave over varelevering og -kjøp, tjenester, vederlag og andre forhold som knytter seg til mellomværendet og oppgjøret for dette. Plikten gjelder også opplysninger om omsetning som er skjedd gjennom mellommann. Plikten gjelder på samme vilkår som etter første ledd første punktum. Se nærmere om dette vilkåret i [note 1](#).

§ 5-15. Klage over pålegg

- (1) Den som får pålegg etter [§§ 5-13a](#), [5-13c](#) eller [5-14](#), kan klage over pålegget dersom vedkommende mener at han ikke har plikt eller lovlig adgang til å etterkomme pålegget. Klagen kan være muntlig.
- (2) Klagefristen for pålegg etter [§ 5-14](#) er én uke. Klagefristen for pålegg etter [§§ 5-13a](#) og [5-13c](#) er tre uker.
- (3) Den som har gitt pålegget, skal enten omgjøre det, eller snarest mulig legge klagen fram for nærmeste overordnede forvaltningsorgan til avgjørelse.

0 Endret ved [lover 14 des 2007 nr. 110](#), [15 apr 2011 nr. 10](#) (ikr. 1 mai 2011 iflg. [res. 15 apr 2011 nr. 400](#)), [19 des 2014 nr. 82](#) (ikr. 1 jan 2015), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)), [22 juni 2022 nr. 74](#).

Karnov lovkommentarer: § 5-15

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-15 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Pålegg om bokføring etter skattebetalingsloven [§ 5-13 a](#), om oppbevaring av regnskapsmateriale etter [§ 5-13 c](#) og om opplysningsplikt etter [§ 5-14](#) er enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven [§ 2](#) første ledd. Dette innebærer at forvaltningsloven kapittel [IV](#) til [VI](#) gjelder.

Skattebetalingsloven [§ 5-15](#) inneholder egne regler om klageadgang. Den som får pålegget, kan klage over dette dersom vedkommende mener at han ikke har plikt eller lovlig adgang til å etterkomme pålegget. Ordlyden her kan forstås som at eventuelle andre med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven [§ 28](#) første ledd, ikke har klageadgang.

Klagen kan være muntlig. Det må legges til grunn at bestemmelsen i [§ 5-15](#) suppleres av de alminnelige klagereglene i forvaltningsloven.

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-15 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Klagefristen for pålegg etter [§ 5-14](#) er én uke. Klagefristen for pålegg etter §§ [5-13 a](#) og [5-13 c](#) er tre uker. Klagefristene samsvarer med fristene for å klage over tilsvarende pålegg etter skatteforvaltningsloven §§ [10-13](#) og [11-4](#), se [Prop. 114 LS \(2021–2022\) punkt 7.4.1](#).

Det må legges til grunn at forvaltningsloven [§ 29](#) første ledd gjelder for klagefristens utgangspunkt, selv om det i skattebetalingsloven [§ 5-15](#) er gitt egne regler om klagefristens lengde. Klagefristen løper derfor fra vedtaket er kommet frem til parten (den pålegget retter seg mot). Det må også legges til grunn at reglene om oversitting av klagefristen i forvaltningsloven [§ 31](#) gjelder tilsvarende.

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-15 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dette er i tråd med hovedregelen i forvaltningsloven [§ 33](#).

§ 5-16. Tvangsmulkt

- (1) Skattedirektoratet og skattekontoret kan ilegge den som ikke har etterkommet plikten til å gi opplysninger etter [§ 5-14](#) en daglig løpende tvangsmulkt frem til oppfyllelse skjer.
- (2) Skattekontoret kan ilegge den som ikke har etterkommet pålegg om bokføring etter [§ 5-13a](#) innen den fastsatte fristen, en daglig løpende tvangsmulkt frem til utbedring skjer. Tvangsmulkten skal normalt utgjøre ett rettsgebyr per dag, jf. [lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr § 1](#) annet ledd. I særlige tilfeller kan tvangsmulkten settes lavere eller høyere, men oppad begrenset til 10 rettsgebyr per dag. Samlet tvangsmulkt kan ikke overstige en million kroner.
- (3) Vedtak om tvangsmulkt ilagt selskap, samvirkeforetak, forening, innretning eller organisasjon etter første ledd, rettes til den daglige lederen av virksomheten eller styrelederen dersom virksomheten ikke har daglig leder. Vedtak om tvangsmulkt etter annet ledd rettes til styret i selskapet, samvirkeforetaket, foreningen, innretningen eller organisasjonen, og sendes hvert medlem.
- (4) Vedtak om tvangsmulkt etter første og annet ledd kan påklages til Skattedirektoratet innen 6 uker.
- (5) Mulkten tilfaller statskassen.

0 Endret ved [lover 14 des 2007 nr. 110](#), [15 apr 2011 nr. 10](#) (ikr. 1 mai 2011 iflg. [res. 15 apr 2011 nr. 400](#)), [22 juni 2022 nr. 74](#).

Karnov lovkommentarer: § 5-16

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-16 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattedirektoratet og skattekontoret kan ilegge den som ikke har etterkommet plikten til å gi opplysninger etter [§ 5-14](#), en daglig løpende tvangsmulkt frem til oppfyllelse skjer. Lovteksten gir ingen veiledning om mulktens størrelse. Det følger av forarbeidene til skattebetalingsloven av 1952 [§ 47 c](#) at størrelsen på mulkten skal tilpasses den som pålegges mulkt, se [Ot.prp. nr. 34 \(2003–2004\) s.](#)

[52](#). Bestemmelsen i skattebetalingsloven [§ 5-16](#) er ment som en videreføring av den tidligere bestemmelsen i skattebetalingsloven [§ 47 c](#), se [Ot.prp. nr. 83 \(2004–2005\) s. 176](#).

Tvangsmulkten kan ikke pålegges før vedkommende pålegget gjelder, har hatt en rimelig mulighet til å rette seg etter pålegget, se [Ot.prp. nr. 34 \(2003–2004\) s. 51](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 5-16 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattekontoret kan ilegge den som ikke har etterkommet pålegg om bokføring etter skattebetalingsloven [§ 5-13 a](#) innen den fastsatte fristen, en daglig løpende tvangsmulkt frem til pålegget etterkommes. Tvangsmulkt kan ikke ilegges med mindre den pålegget retter seg mot, har fått rimelig tid til å etterkomme pålegget, se nærmere i [note 1](#) til [§ 5-13 a](#).

Tvangsmulkten skal som hovedregel utgjøre ett rettsgebyr pr. dag, og følger den til enhver tid gjeldende satsen for rettsgebyr, jf. rettsgebyrforskriften [§ 2-1](#) jf. rettsgebyrloven [§ 1](#).

I særlige tilfeller kan tvangsmulkten settes høyere. Mulkten kan ikke overstige ti rettsgebyr pr. dag og én million kroner samlet.

Det er gitt retningslinjer for mulktens størrelse i Skattedirektoratets retningslinje [SKM-2008-10](#), der det blant annet er lagt til grunn at

«dersom regelbruddet er svært grovt kan dette tilsi at en høyere sats bør benyttes. Eksempler på dette kan være at det er konstatert at manglende bokføring har skjedd for å unndra omsetning fra beskatning eller merverdiavgiftsbehandling, eller tilfeller hvor det viser seg at den bokføringspliktige har neglisjert tidligere regnskapspålegg eller bokføringspålegg. Det vil også kunne være i tilfelle hvor ett rettsgebyr ut i fra selskapets økonomi ikke forventes å være en reell økonomisk trussel, slik at gebyret av den grunn bør settes høyere» ([punkt 4.3](#)).

Listen er ikke ment å være uttømmende.

I særlige tilfeller kan mulkten også settes lavere enn ett rettsgebyr. Det er gitt retningslinjer for mulktens størrelse i [SKM-2008-10](#), der det blant annet legges til grunn at mulkten kan settes lavere i tilfeller hvor ett rettsgebyr utgjør en «urimelig stor belastning i forhold til den bokføringspliktiges økonomi» ([punkt 4.3](#)). Retningslinjen er ikke uttømmende, slik at også andre forhold kan være relevante.

Den økonomiske situasjonen til den mulkten retter seg mot, er dermed relevant når mulktens størrelse skal fastsettes. I denne sammenheng vil det være naturlig å se hen til omsetningstall, resultatmargin og eiendeler i virksomheten.

Karnov Lovkommentar 3 til § 5-16 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Vedtak om tvangsmulkt etter første ledd rettes til den daglige lederen av virksomheten eller til styrelederen dersom virksomheten ikke har daglig leder. Vedtak om tvangsmulkt etter annet ledd rettes til styret i selskapet, samvirkeforetaket, foreningen, innretningen eller organisasjonen og sendes hvert medlem. Ved lov [22. juni 2022 nr. 74](#) ble det tidligere kravet om at mulkten sendes i rekommandert brev, opphevet. Reglene om hvordan mulkten skal sendes, er nå teknologinøytrale, se [Prop. 114 LS \(2021–2022\) punkt 7.4.2](#). Det må legges til grunn at reglene i forvaltningsloven [§ 15 a](#)

og [forskrift 25. juni 2004 nr. 988](#) om elektronisk kommunikasjon med og i forvaltningen (eForvaltningsforskriften) gjelder for elektronisk oversendelse.

Ved lov [22. juni 2022 nr. 74](#) ble den tidligere regelen om at mulkten kunne inndrives fra medlemmene av styret hos selskapet, samvirkeforetaket, foreningen, innretningen eller organisasjonen, opphevet. Mulkten kan derfor i utgangspunktet bare rettes mot selskapet som sådan. I forarbeidene legges det til grunn at et eventuelt ansvar for styremedlemmene må gjøres gjeldende som et solidaransvar etter selskapsretten, se [Prop. 114 LS \(2021–2022\) punkt 7.4.3.](#)

Karnov Lovkommentar 4 til § 5-16 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Vedtak om tvangsmulkt er et enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven [§ 2](#) første ledd. Det er gitt egne regler om klageadgang i skattebetalingsloven [§ 5-16](#) fjerde ledd. Klagefristen er seks uker. Det må legges til grunn at disse reglene suppleres av klagereglene i forvaltningsloven [kapittel VI](#). Dette innebærer blant annet at klagefristens utgangspunkt må beregnes etter forvaltningsloven [§ 29](#) første ledd.

§ 5-17. Omgjøring av skattetrekk etter § 5-4 første ledd (kildeskatteordning)

Trukket skatt etter [§ 5-4 første ledd](#) og betalt skatt, jf. [§ 10-10 første ledd](#), omgjøres til forskudd på skatt når skattyter trer ut av kildeskatteordningen innenfor et inntektsår, jf. reglene i [skatteloven kapittel 20](#).

0 Tilføyd ved [lov 22 juni 2018 nr. 65](#) (ikr. 1 jan 2019 med virkning fra inntektsåret 2019), endret ved lov [20 des 2023 nr. 99](#).

Karnov lovkommentarer: § 5-17

Karnov Lovkommentar 1 til § 5-17 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

En skattyter som er underlagt kildeskattordningen, kan av ulike grunner tre ut av ordningen. Denne bestemmelsen regulerer overgangen til ordinær skattlegging. Det som er trukket og betalt i skatt, skal anses som forskudd på skatt etter systemet for ordinær skattlegging.

Kapittel 6. Forskuddsskatt – personlige og upersonlige skattytere

§ 6-1. Forskuddsskatt – personlige skattytere

(1) Personlige skattytere skal svare forskuddsskatt av formue og inntekt som det ikke blir foretatt forskuddstrekk i. Av formue og inntekt som er regnet med ved fastsetting av forskuddstrekkets størrelse etter [§ 5-2](#) annet ledd, skal det likevel ikke svares forskuddsskatt. Departementet kan i forskrift bestemme at enkelte grupper av skattytere skal svare forskuddsskatt også av inntekt som det etter denne loven skal foretas forskuddstrekk i.

(2) Forskuddsskatt skal svares fra det tidspunktet formuen erverves eller inntekten begynne å løpe.

Karnov lovkommentarer: § 6-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-1 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattebetalingsloven [§ 6-1](#) er hovedregelen om når personlige skattytere skal betale forskuddsskatt. Personlige skattytere skal betale forskuddsskatt av formue og inntekt som ikke det ikke trekkes forskuddstrekk i. Dette gjelder likevel ikke dersom formuen eller inntekten inngår i beregningen av

forskuddstrekkets størrelse, jf. skattebetalingsloven [§ 5-2](#), og på den måten dekker den forventede fastsatte skatten også for inntekten eller formuen det ikke gjennomføres forskuddstrekk i. Det sentrale er med andre ord at all inntekt og formue hos personlige skattytere skal være gjenstand for enten forskuddstrekk eller forskuddsskatt.

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-1 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.07.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forskuddsskatt skal svares fra det tidspunktet formuen erverves eller inntekten begynne å løpe. Det følger av *Skattebetalingshåndboken 2023* [punkt 6-1.4](#) at det foreligger lang og klar praksis for å anse inntekten for å ha begynt å løpe fra det tidspunkt en får rett til avkastning av kapitalen, herunder rente. Det vil i praksis si at inntekten anses for å begynne å løpe fra det tidspunkt kapitalen er plassert på en rentebærende konto. Dette gjelder også der rentene først godskrives ved årets slutt.

§ 6-2. Forskuddsskatt – upersonlige skattytere

Upersonlige skattytere skal betale skatten i løpet av året etter inntektsåret. Det skal ikke betales forskuddsskatt for suppleringskatt etter [suppleringskatteloven](#).

0 Endret ved lov [12 jan 2024 nr. 5](#) (i kraft 1 jan 2024).

Karnov lovkommentarer: § 6-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-2 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 05.03.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Upersonlige skattytere skal betale skatten i løpet av året etter inntektsåret. Legaldefinisjonen i skattebetalingsloven [§ 4-1](#) første ledd bokstav a gjelder for hvem som er å regne som upersonlige skattytere. Dette gjelder ikke skatt etter suppleringskatteloven (lov [12. januar 2024 nr. 1](#)).

§ 6-3. Fastsetting av forskuddsskatt for personlige skattytere

- (1) Forskuddsskatten fastsettes til det beløp som skatten og trygdeavgiften ventes å ville utgjøre etter de satser og regler som gjelder for vedkommende år.
- (2) Forskuddsskatt utstedes på grunnlag av formue og inntekt ved siste skattefastsetting. Ved fastsetting av forskuddsskatten skal det gjøres fradrag for beløp som må ventes dekket gjennom forskuddstrekk etter reglene i [kapittel 5](#). Slikt fradrag skal likevel ikke gjøres når lønnsinntekten ikke ventes å ville overstige 10 prosent av den samlede inntekt ved skattefastsettingen.
- (3) Når en skattyter ber om å få fastsatt forskuddsskatten etter et høyere grunnlag enn det som følger av reglene i dette kapitlet, skal anmodningen i alminnelighet tas til følge.
- (4) Skattekontoret kan til enhver tid forhøye eller sette ned forskuddsskatten når det er begått feil ved den opprinnelige utskrivingen.
- (5) Utstedt forskuddsskatt kan endres når det er overveiende sannsynlig at skattyteren, med den opprinnelige fastsatte forskuddsskatt, vil få en restskatt eller en tilgodesum ved avregningen for vedkommende år som tilsvare minst en femtedel av det utstedte forskuddsbeløpet.
- (6) Skattekontoret kan frita skattyter fra plikten til å innbetale gjestående terminer av forskuddsskatt eller treffe bestemmelse om tilbakebetaling av forskuddsskatt, når vilkårene i [§ 5-3](#) annet ledd foreligger.

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 7 des 2007 nr. 1371](#)), [22 juni 2012 nr. 41](#) (f o m inntektsåret 2014), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)).

Karnov lovkommentarer: § 6-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-3 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forskuddsskatten fastsettes til det beløp som skatten og trygdeavgiften ventes å ville utgjøre etter de satser og regler som gjelder for vedkommende år.

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-3 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Fastsettingen av forskuddsskatt gjøres med utgangspunkt i grunnlaget for siste skattefastsetting for formues- og inntektsskatt. I praksis er grunnlaget fastsettingen for inntektsåret to år før det året forskuddsskatten gjelder. Bestemmelsens bruk av formuleringen «ved siste skattefastsetting» må forstås som at det siktes til den siste fastsettingen før forskuddsskatten skal skrives ut. Bestemmelsen må her ses i lys av reglene i skattebetalingsloven [§ 6-3](#) fjerde og femte ledd, som gir regler om skattekontorets adgang til å endre forskuddsskatten.

Det skal gjøres fradrag for beløp som må ventes dekket gjennom forskuddstrekk etter reglene i [kapittel 5](#) dersom lønnsinntektene ventes å overstige 10 prosent av den samlede inntekten ved skattefastsettingen. Se også kommentarene til [§ 5-2](#) om fastsetting av forskuddstrekkets størrelse.

Karnov Lovkommentar 3 til § 6-3 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattekontoret skal «i alminnelighet» ta til følge anmodningen dersom skattyter ber om å få fastsatt forskuddsskatten etter et høyere grunnlag enn det som følger av reglene i [kapittel 6](#). Skattekontoret har med andre ord en adgang til ikke å ta slik anmodning til følge. Ordlyden legger likevel opp til at skattekontoret som hovedregel skal ta anmodningen til følge. Skattekontoret kan tenkes å nekte for eksempel dersom det er klart at anmodningen er gjort for å spekulere i en høy tilgodeutbetaling. Se også skattebetalingsloven [§ 4-7](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 6-3 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattekontoret kan til enhver tid endre forskuddsskatten når det er begått feil ved den opprinnelige utskrivningen. Endringsadgangen gjelder både økning og reduksjon i forskuddsskatten. Det er et vilkår at det har skjedd en feil ved den opprinnelige utskrivningen. Når det følger av skattebetalingsloven [§ 6-3](#) første ledd at forskuddsskatten skal fastsettes til det beløp som skatten mv. ventes å ville utgjøre, må det likevel legges til grunn at det ikke er å regne som en feil i bestemmelsens forstand dersom en inntekt viser seg å bli høyere eller lavere enn det som ble lagt til grunn ved forskuddsutskrivningen. Endring som følge av at forskuddsskatten antakelig ikke samsvarer med det som ventes å utgjøre den samlede skatten, er regulert i skattebetalingsloven [§ 6-3](#) femte ledd. Regnefeil eller bruk av feil opplysninger mv. må derimot regnes som feil etter bestemmelsen her. Se også skattebetalingsforskriften [§ 6-3-2](#) om melding om endring i utskrevet forskuddsskatt for personlige skattytere.

Karnov Lovkommentar 5 til § 6-3 5. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Utstedt forskuddsskatt kan endres når det er overveiende sannsynlig at skattyteren vil få en restskatt eller en tilgodesum ved avregningen for vedkommende år som tilsvarer minst en femtedel av det utstedte forskuddsbeløpet. Det må være overveiende sannsynlig at avviket er av en slik størrelse som

bestemmelsen foreskriver. Hva som ligger i ordlyden «overveiende sannsynlig», er ikke helt klart, men det kan neppe legges til grunn at det er meningen å løfte beviskravet betydelig fra alminnelig sannsynlighetsovervekt.

Se også skattebetalingsforskriften [§ 6-3-2](#) om melding om endring i utskrevet forskuddsskatt for personlige skattytere.

Karnov Lovkommentar 6 til § 6-3 6. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattekontoret kan fritta skattyter fra plikten til å innbetale gjenstående terminer av forskuddsskatt når det er overveiende sannsynlig at det som allerede er innbetalt, er tilstrekkelig til dekning av den skatt og trygdeavgift som vil bli fastsatt for inntektsåret, i tråd med vilkårene i skattebetalingsloven [§ 5-3](#) annet ledd.

Skattekontoret kan også treffe bestemmelse om tilbakebetaling av forskuddsskatt dersom inntekten er falt bort, eller det foreligger andre særlige forhold som gjør det overveiende sannsynlig at det som er innbetalt som forskuddstrekk, er vesentlig mer enn den skatt og trygdeavgift som vil bli fastsatt for inntektsåret. I tråd med vilkårene i skattebetalingsloven [§ 5-3](#) annet ledd skal tilbakebetaling bare skje når det vil virke urimelig å utsette tilbakebetalingen til avregning er foretatt. Dette er i tråd med hovedregelen om at skattyter ikke skal få tilbakebetalt forskudd før ordinær avregning. Se nærmere i note [2](#) og [3](#) til [§ 5-3](#) annet ledd.

§ 6-4. Fastsetting av forskuddsskatt ved skjønn for personlige skattytere

- (1) For personlige skattytere fastsettes forskuddsskatten i alminnelighet ved skjønn:
 - a. når skattyter ikke tidligere har vært tatt opp til skattlegging ved skattekontoret, eller
 - b. når skattyters samlede årsinntekt ved siste skattefastsetting er gått opp eller ned med minst en fjerdedel i forhold til nest siste skattefastsetting.
- (2) Utenom de tilfeller som er nevnt i første ledd, kan forskuddsskatten fastsettes ved skjønn:
 - a. når skattyters inntekts- eller formuesforhold har endret seg vesentlig siden det inntektsåret som ligger til grunn for utskrivningen,
 - b. når grunnlaget for utskrivningen i vesentlig grad er påvirket av ekstraordinære tap eller tilfeldige inntekter, eller
 - c. når det av andre særlige grunner må antas at forskuddsskatt utstedt etter reglene i [§ 6-1](#) vil bli vesentlig høyere eller lavere enn den skatt og trygdeavgift som ventes fastsatt.
- (3) Forskuddsskatt av inntekt av fiske kan alltid fastsettes ved skjønn på grunnlag av den inntekt som skattyter under vanlige forhold kan påregnes å innvinne i løpet av året.

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 7 des 2007 nr. 1371](#)), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)), [20 des 2023 nr. 99](#).

Karnov lovkommentarer: § 6-4

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-4 1. ledd bokstav a.

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forskuddsskatten fastsettes i alminnelighet ved skjønn for personlige skattytere som ikke tidligere har vært tatt opp til skattlegging ved skattekontoret. Det må antas at det ikke er aktuelt med skjønnsmessig fastsetting av forskuddsskatten der det finnes opplysninger i det sentrale forskuddsregisteret. Regelen er derfor neppe spesielt mye brukt.

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-4 1. ledd bokstav b.

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forskuddsskatten fastsettes i alminnelighet ved skjønn for personlige skattytere når den samlede årsinntekten ved siste skattefastsetting er gått opp eller ned med minst en fjerdedel i forhold til nest siste skattefastsetting.

Karnov Lovkommentar 3 til § 6-4 2. ledd bokstav a.

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 05.03.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattekontoret kan fastsette forskuddsskatten ved skjønn dersom skattyters inntekts- eller formuesforhold har endret seg vesentlig siden det inntektsåret som ligger til grunn for fastsettingen. Det må antas at formålet med regelen er at forskuddsskatten skal treffe så godt som mulig det beløpet som ventes å utgjøre den endelige skatten, jf. også hovedregelen i skattebetalingsloven [§ 6-3](#) første ledd.

Karnov Lovkommentar 4 til § 6-4 2. ledd bokstav b.

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattekontoret kan fastsette forskuddsskatten ved skjønn når grunnlaget for utskrivingen i vesentlig grad er påvirket av ekstraordinære tap eller tilfeldige inntekter. Det må antas at formålet med regelen er at forskuddsskatten skal treffe så godt som mulig det beløpet som ventes å utgjøre den endelige skatten.

Karnov Lovkommentar 5 til § 6-4 2. ledd bokstav c.

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattekontoret kan fastsette forskuddsskatten ved skjønn når det av andre særlige grunner må antas at forskuddsskatt utskrevet etter reglene i [§ 6-1](#) vil bli vesentlig høyere eller lavere enn den skatt og trygdeavgift som ventes utlignet. Det må antas at formålet med regelen er at forskuddsskatten skal treffe så godt som mulig det beløpet som ventes å utgjøre den endelige skatten.

Karnov Lovkommentar 6 til § 6-4 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forskuddsskatt av inntekt av fiske kan alltid fastsettes ved skjønn på grunnlag av den inntekt som skattyter under vanlige forhold kan påregnes å innvinne i løpet av året. Bakgrunnen for bestemmelsen er de spesielt usikre forholdene som kan være til stede i fiskenæringen.

§ 6-5. Fastsetting av forskuddsskatt for upersonlige skattytere

- (1) For upersonlige skattytere fastsettes forskuddsskatten lik den fastsatte skatt ved siste skattefastsetting.
- (2) Det skrives ikke ut forskuddsskatt når den fastsatte skatt for vedkommende inntektsår ventes å bli mindre enn 2 000 kroner.
- (3) Skattekontoret kan forhøye eller sette ned den utskrevne forskuddsskatten når det er gjort feil ved utskrivingen.
- (4) Skattekontoret kan etter krav fra skattyteren frafalle forskuddsskatten, når det er overveiende sannsynlig at det ikke vil bli fastsatt skatt for vedkommende inntektsår. Dersom det er overveiende sannsynlig at det vil oppstå et større avvik mellom utskrevet forskuddsskatt og fastsatt skatt, kan skattekontoret etter krav fra skattyter endre utskrivningen. Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om hva som i denne sammenheng vil utgjøre et større avvik.

(5) Departementet kan i forskrift gi regler om utskriving av forskuddsskatt for bestemte grupper skattytere som avviker fra bestemmelsen i denne paragraf, herunder at det ikke skal utskrives forskuddsskatt.

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#) (ikr. 15 des 2006 og 1 jan 2008 iflg. [res. 7 des 2007 nr. 1371](#)), [12 des 2008 nr. 100](#), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)).

Karnov lovkommentarer: § 6-5

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-5 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

For upersonlige skattytere fastsettes forskuddsskatten lik den fastsatte skatt ved siste skattefastsetting. Dette tilsvarer hovedregelen for upersonlige skattytere, jf. skattebetalingsloven [§ 6-3](#). Grunnlaget for fastsettingen er inntektsåret to år før det året forskuddsskatten gjelder. Bestemmelsens bruk av formuleringen «ved siste skattefastsetting» må forstås som at det siktes til den siste fastsettingen før forskuddsskatten skal skrives ut. Bestemmelsen må her ses i lys av reglene i skattebetalingsloven [§ 6-5](#) tredje ledd om skattekontorets adgang til å endre forskuddsskatten.

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-5 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Av praktiske hensyn anses det ikke hensiktsmessig å skrive ut forskuddsskatt når den fastsatte skatten for inntektsåret ventes å bli mindre enn 2000 kroner.

Karnov Lovkommentar 3 til § 6-5 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattekontoret kan endre forskuddsskatten når det er begått feil ved den opprinnelige utskrivingen. Endringsadgangen gjelder både økning og reduksjon i forskuddsskatten. Det er et vilkår at det har skjedd en feil ved den opprinnelige utskrivingen. Det er ikke å regne som en feil i bestemmelsens forstand dersom en inntekt viser seg å bli høyere eller lavere enn det som ble lagt til grunn ved forskuddsutskrivingen. Regnefeil eller bruk av feil opplysninger mv. må derimot regnes som feil etter bestemmelsen her.

Karnov Lovkommentar 4 til § 6-5 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av bestemmelsens ordlyd at skattyteren må fremsette krav overfor skattekontoret. Det er et vilkår at det er overveiende sannsynlig at det ikke vil bli fastsatt skatt for vedkommende inntektsår, eller at det er overveiende sannsynlig at det vil oppstå et større avvik mellom utskrevet forskuddsskatt og fastsatt skatt. I skattebetalingsforskriften [§ 6-5-2](#) er det fastsatt at et avvik som utgjør mer enn 10 prosent (nedad begrenset til 2000 kroner), er å anse som et større avvik.

Karnov Lovkommentar 5 til § 6-5 5. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se skattebetalingsforskriften §§ [6-5-1](#) til [6-5-5](#). Forskriftskompetansen er delegert til Skattedirektoratet, jf. skattebetalingsforskriften [§ 6](#).

§ 6-6. Nærmere om beregningsgrunnlaget for forskuddsskatt

(1) Departementet kan treffe vedtak om at beregningsgrunnlaget for forskuddsskatten skal forhøyes eller reduseres med en prosentsats som fastsettes for det enkelte år.

(2) Skattekontoret kan beslutte at beregningsgrunnlaget for forskuddsskatten skal forhøyes eller reduseres med et prosentvis tillegg eller fradrag for bestemte grupper skattytere, når det som følge av konjunkturutviklingen eller av andre grunner må ventes en alminnelig stigning eller nedgang i inntekten for denne gruppen i forhold til inntekten ved siste skattefastsetting.

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 7 des 2007 nr. 1371](#)), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)).

Karnov lovkommentarer: § 6-6

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-6 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Myndigheten er delegert til Skattedirektoratet, jf. skattebetalingsforskriften [§ 6](#). Bestemmelsen gjelder både for personlige og upersonlige skattytere. Vedtak om et generelt prosentvis tillegg eller fradrag i beregningsgrunnlaget for det enkelte år fremgår av Skattedirektoratets årlige melding om forskuddsutskrivningen. Forvaltningsrettslig må et slikt vedtak anses som en forskrift.

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-6 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattekontoret kan beslutte at beregningsgrunnlaget for forskuddsskatten skal forhøyes eller reduseres med et prosentvis tillegg eller fradrag for bestemte grupper skattytere. Det er et vilkår at det som følge av konjunkturutviklingen eller av andre grunner ventes en alminnelig stigning eller nedgang i inntekten for denne gruppen i forhold til inntekten ved siste skattefastsetting. Bestemmelsen gjelder både personlige og upersonlige skattytere.

§ 6-7. Tidspunktet for utskrivning av forskuddsskatt

(1) For personlige skattytere utskrives forskuddsskatten før inntektsårets begynnelse. For nye skattepliktige skal forskuddsskatten utskrives snarest mulig etter det tidspunktet da plikten til å svare forskuddsskatt er inntrådt, jf. [§ 6-1](#) annet ledd.

(2) For upersonlige skattytere utskrives forskuddsskatten før utgangen av inntektsåret.

(3) Skattekort med utskrevet forskuddsskatt kan gjøres tilgjengelig for skattyter ved elektronisk kommunikasjon.

0 Endret ved [lov 10 des 2010 nr. 69](#).

Karnov lovkommentarer: § 6-7

Karnov Lovkommentar 1 til § 6-7 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

For personlige skattytere utskrives forskuddsskatten før inntektsårets begynnelse. For nye skattepliktige skal forskuddsskatten utskrives snarest mulig etter det tidspunktet formuen erverves eller inntekten begynne å løpe. Det foreligger lang og klar praksis for å anse inntekten for å ha begynt å løpe fra det tidspunkt en får rett til avkastning av kapitalen, herunder rente. Det vil i praksis si at inntekten anses for å begynne å løpe fra det tidspunkt kapitalen er plassert på en rentebærende konto. Dette gjelder også der rentene først godskrives ved årets slutt. Se også [note 2](#) til [§ 6-1](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 6-7 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

For upersonlige skattytere utskrives forskuddsskatten før utgangen av inntektsåret.

Karnov Lovkommentar 3 til § 6-7 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattekort med utskrevet forskuddsskatt kan gjøre elektronisk tilgjengelig.

Kapittel 7. Avregning

Karnov lovkommentarer: Kapittel 7. Avregning

Karnov Lovkommentar 1 til Kapittel 7. Avregning

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Avregning innebærer at betalt forskudd for et inntektsår sammenholdes med den fastsatte skatten for det samme inntektsåret. Betalt forskudd trekkes fra beløpet for den fastsatte skatten.

§ 7-1. Gjennomføring av avregningen

(1) Når skattefastsettingen er gjennomført, skal forskuddstrekk, utskrevet forskuddsskatt og tilleggsforskudd innbetalt innen fristen i [§ 4-7](#) gå til fradrag i fastsatt skatt. Avregningen foretas av skattekontoret.

(2) Når fastsatt skatt utgjør et større beløp enn det forskuddet som godskrives skattyteren, blir det manglende beløpet å innbetale som restskatt.

(3) Når fastsatt skatt utgjør et mindre beløp enn det forskuddet som skal godskrives skattyteren, skal den overskytende del av forskuddsbeløpet frafalles. Den del av det frafalte beløpet som er innbetalt, skal betales tilbake til skattyteren.

(4) Departementet kan i forskrift gi regler om at

- a. også andre forskuddsbeløp skal inngå i avregningen, og om godskriving av forskuddstrekk som ikke er innbetalt av arbeidsgiver.
- b. tilskudd fra Enova til energieffektiviseringstiltak på egen bolig skal inngå i avregningen.

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 7 des 2007 nr. 1371](#)), [9 mai 2008 nr. 26](#), [12 des 2008 nr. 100](#), [25 juni 2010 nr. 40](#), [18 des 2015 nr. 116](#) (ikr. 1 jan 2016), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)), [20 des 2019 nr. 97](#) (ikr. 1 nov 2020 iflg. [res. 16 okt 2020 nr. 2060](#)).

Karnov lovkommentarer: § 7-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 7-1 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattekontoret gjennomfører avregningen ved at forskuddstrekk, utskrevet forskuddsskatt og tilleggsforskudd innbetalt innen fristen i [§ 4-7](#) går til fradrag i fastsatt skatt. Forskuddstrekket gjennomføres ved at den trekkpliktige (arbeidsgiver) holder tilbake trekkbeløpet i oppgjøret med skattyter (arbeidstaker) og deretter utbetaler beløpet til skattekontoret, se skattebetalingsloven [§ 5-10](#) og kommentarene til denne bestemmelsen. Se skattebetalingsloven [§ 6-7](#) om tidspunktet for utskriving av forskuddsskatt. Se også skattebetalingsloven [§ 4-7](#) om tilleggsforskudd. Også eventuelt for høyt innbetalt forskudd som er innbetalt etter regelen om tilleggsforskudd i [§ 4-7](#), går til fradrag i den fastsatte skatten.

Det er gitt nærmere regler om gjennomføring av avregningen i skattebetalingsforskriften [§ 7-1-2](#). Etter bestemmelsen skjer avregningen ved at blant annet følgende beløp går til fradrag i den fastsatte skatten:

Forskuddstrekk som det er på det rene at arbeidsgiveren har foretatt, uavhengig av om trekket er innbetalt. Dersom det er besluttet tilbakebetaling av forskuddstrekk til skattyter før avregning, justeres forskuddstrekket tilsvarende ned ved gjennomføring av avregningen. Ved manglende innbetaling kan fradrag nektes dersom skattyter ut fra sin tilknytning til arbeidsgiver hadde eller kunne øve innflytelse på de forhold som førte til trekkmisligholdet.

Ansvarsbeløp etter skattebetalingsloven [§ 16-20](#) som arbeidsgiveren har innbetalt fordi han ikke har gjennomført pliktig forskuddstrekk. Dette gjelder uavhengig av om skattyter er trukket for beløpet.

Utskrevet forskuddsskatt.

Tilleggsforskudd etter skattebetalingsloven [§ 4-7](#).

Det er skattekontoret som gjennomfører avregningen. Avregningen vil typisk skje maskinelt, som en del av skattekontorets masseforvaltning. Det kan være noe uklart om en avgjørelse om avregning er å anse som et enkeltvedtak etter forvaltningsloven [§ 2](#), siden avregningen primært er en regneoperasjon basert på tidligere avgjørelser om forskudd og skattefastsettingen. I skattebetalingsloven [§ 3-3](#) annet ledd er det bestemt at forvaltningsloven [§ 16](#) (om forhåndsvarsling), [§ 24](#) (om når vedtak skal begrunnes) og [§ 25](#) (om begrunnelsens innhold) ikke skal gjelde for vedtak som treffes under avregningen. Bruken av formuleringen «vedtak» i denne bestemmelsen taler selvsagt klart for at en avgjørelse under avregningen skal anses som et enkeltvedtak. Det faktum at lovgiver i det hele tatt har funnet grunn til å gjøre unntak fra enkelte regler i forvaltningsloven som i utgangspunktet bare gjelder for enkeltvedtak (jf. forvaltningsloven [§ 3](#) første ledd), trekker i samme retning. Unntakene fra forvaltningsloven §§ [16](#), [24](#) og [25](#) er begrunnet med at ordinær avregning typisk representerer masseforvaltningsavgjørelser, hvor det ikke er praktisk å følge forvaltningslovens krav til forhåndsvarsel og begrunnelse. Dersom avgjørelser under avregningen er å anse som et enkeltvedtak, gjelder de øvrige reglene i forvaltningsloven kapittel [III](#) til [VI](#). Dette innebærer blant annet at klagerreglene i forvaltningsloven [kapittel VI](#) gjelder. Klage som gjelder fastsettingen, må likevel behandles etter reglene i skatteforvaltningsloven [kapittel 13](#). Dersom det ikke er klageadgang på forhold knyttet til fastsettingen etter skatteforvaltningsloven [kapittel 13](#), kan forholdet neppe gjøres til selvstendig gjenstand for klage i forbindelse med avregningen.

Karnov Lovkommentar 2 til § 7-1 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Avregning innebærer at betalt forskudd for et inntektsår sammenholdes med den fastsatte skatten for det samme inntektsåret. Dersom fastsatt skatt utgjør et større beløp enn det forskuddet som godskrives skattyteren, skal det manglende beløpet innbetales som restskatt. Beløpet betales likevel ikke dersom det utgjør mindre enn 100 kroner, jf. skattebetalingsforskriften [§ 10-4-1](#) første ledd. Om forfall se skattebetalingsloven [§ 10-21](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 7-1 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Avregning innebærer at betalt forskudd for et inntektsår sammenholdes med den fastsatte skatten for det samme inntektsåret. Dersom fastsatt skatt utgjør et mindre beløp enn det forskuddet som skal godskrives skattyteren, skal den overskytende delen av forskuddsbeløpet frafalles. Dersom (deler av) det overskytende beløpet er innbetalt, skal dette betales tilbake til skattyteren. Dersom skattyter er

godskrevet flere ulike typer forskudd, frafalles overskytende forskudd i den rekkefølgen som foreskrives i skattebetalingsforskriften [§ 7-1-4](#).

Overskytende beløp utbetales til skattyter. Se likevel skattebetalingsforskriften [§ 7-1-3](#) annet ledd om avregning av ektefelle. Overskytende beløp utbetales som hovedregel elektronisk. Opplysninger om kontonummer i norsk bank skal banken gi ukrevet til skattemyndighetene, jf. skatteforvaltningsloven [§ 7-3](#). Skattekontoret kan utbetale beløpet til en annen konto etter skattyters skriftlige anmodning om dette.

Beløpet utbetales ikke dersom det utgjør mindre enn 100 kroner, jf. skattebetalingsforskriften [§ 10-4-1](#) første ledd.

Tilgodebeløp kan ikke overdras eller frivillig pantsettes, jf. skattebetalingsloven [§ 10-1](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 4 til § 7-1 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forskriftskompetansen er delegert til Skattedirektoratet, jf. skattebetalingsforskriften [§ 7](#). Se skattebetalingsforskriften §§ [7-1-1](#) til [7-1-6](#).

§ 7-2. Ny avregning

(1) Blir fastsatt skatt endret etter [skatteforvaltningsloven § 9-4](#), [kapittel 12](#) eller [kapittel 13](#), skal det foretas ny avregning.

(2) Departementet kan i forskrift gi regler om ny avregning i andre tilfeller enn etter første ledd.

0 Endret ved [lov 27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)).

Karnov lovkommentarer: § 7-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 7-2 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.02.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det skal foretas ny avregning dersom fastsatt skatt blir endret etter reglene om egenendring i skatteforvaltningsloven [§ 9-4](#), reglene om myndighetsfastsetting (og endring) i skatteforvaltningsloven [kapittel 12](#) eller ved klage på et vedtak om fastsetting etter skatteforvaltningsloven [kapittel 13](#).

Regelen i skattebetalingsloven [§ 7-2](#) første ledd inneholder ingen begrensninger for hvor lang tid det kan ha gått etter inntektsåret som avregningen gjelder, men ny avregning er selvsagt ikke aktuelt når fastsettingen ikke lenger kan endres etter reglene i skatteforvaltningsloven.

Dersom den ordinære avregningen utløste restskatt, og fastsatt skatt senere blir satt ned i henhold til de nevnte reglene, kan restskatten reduseres eller bortfalle. Dersom (deler av) restskatten allerede er betalt, må beløpet tilbakebetales skattyter. Dersom ordinær avregning viste at betalt forskudd var høyere enn fastsatt skatt, og fastsatt skatt senere blir satt ned, øker overskytende beløp. Motsatt vil en senere økt fastsatt skatt medføre at et tilbakebetalingskrav reduseres eller bortfaller, og en restskatt vil økes. Dersom overskytende beløp allerede er utbetalt når ny avregning gjennomføres, må differansen mellom ordinær og ny avregning behandles som et tilbakesøkningskrav etter skattebetalingsloven [§ 1-3](#).

Se skattebetalingsloven [§ 10-53](#) om forfall ved ny avregning.

Karnov Lovkommentar 2 til § 7-2 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 09.02.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forskriftskompetansen er delegert til Skattedirektoratet, jf. skattebetalingsforskriften [§ 7](#). I skattebetalingsforskriften [§ 7-2-1](#) er det gitt en regel om ny avregning etter korrigering av forskudd.

I skattebetalingsforskriften [§ 7-2-2](#) er det gitt regler om ny avregning etter bortfall av utsettelse etter skatteloven [§ 10-70](#) syvende ledd (utflyttingsskatten).

§ 7-3. Tilbakebetaling av forskuddstrekk mv.

- (1) Tilgodebeløp som er lavere enn et fastsatt grensebeløp etter [§ 10-4](#), kan godskrives skattyter ved avregningen for det løpende inntektsåret.
- (2) Skattyter som har fått utbetalt lønn eller annen godtgjørelse som det er foretatt forskuddstrekk i, men som ikke blir tatt opp til skattlegging for det inntektsåret trekket gjelder, kan bare kreve det trukne beløpet tilbake i følgende tilfeller:
 - a. når skattemyndighetene anser skattyter for ikke å være skattepliktig her i landet for vedkommende inntektsår
 - b. når skatt ikke er fastsatt fordi inntekten ikke har nådd opp i skattepliktig størrelse.

0 Endret ved [lover 27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)), [20 des 2019 nr. 97](#) (ikr. 1 nov 2020 iflg. [res. 16 okt 2020 nr. 2060](#)).

Karnov lovkommentarer: § 7-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 7-3 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av skattebetalingsforskriften [§ 10-4-1](#) at skatte- og avgiftskrav og tilgodebeløp, inkludert eventuelle gebyrer og renter etter skattebetalingsloven §§ [11-2](#), [11-4](#) og [11-5](#), som alene utgjør under 100 kroner, ikke skal betales eller tilbakebetales. Se likevel unntakene i skattebetalingsforskriften [§ 10-4-1](#) første ledd bokstav a til e. Det følger videre av skattebetalingsforskriften [§ 10-4-2](#) at forsinkelsesrenter, jf. skattebetalingsloven §§ [11-1](#) og [11-3](#), som er mindre enn 50 kroner, ikke betales eller tilbakebetales, og at tilsvarende gjelder dersom renter og rentegodtgjørelse etter §§ [11-2](#) og [11-4](#) oppstår som krav på slik måte at rentene faller utenfor regulering sammen med hovedstol etter skattebetalingsforskriften [§ 10-4-1](#).

Det følger av bestemmelsen her at tilgodebeløp som er lavere enn det som er fastsatt etter de nevnte reglene i skattebetalingsforskriften, kan godskrives skattyter ved avregning for det løpende inntektsåret.

Karnov Lovkommentar 2 til § 7-3 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer skattyters adgang til å kreve trukket beløp tilbakebetalt når vedkommende ikke blir tatt opp til skattlegging for det inntektsåret trekket gjelder. Bestemmelsen gjelder bare forskuddstrekk.

Skattyter kan kreve tilbakebetaling når skattemyndighetene anser skattyter for ikke å være skattepliktig her i landet for vedkommende inntektsår, og når skatt ikke er fastsatt fordi inntekten ikke har nådd opp i skattepliktig størrelse.

§ 7-4. Avsluttende bestemmelser

(1) Bestemmelsene i dette kapitlet er uten betydning for plikten til å svare renter av utskrevet forskuddsskatt som ikke frafalles etter [§ 7-1](#) tredje ledd. Rettslige forføyninger til inndrivning av forskuddsskatt beholder sin virkning også etter at skattefastsetting og avregning er foretatt.

(2) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler til utfylling og gjennomføring av dette kapitlet.

0 Endret ved [lov 27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)).

Karnov lovkommentarer: § 7-4

Karnov Lovkommentar 1 til § 7-4 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Denne bestemmelsen slår fast at utskrevet forskuddsskatt er en selvstendig forpliktelse som står seg uavhengig av avregningsreglene i [kapittel 7](#). Den utskrevne forskuddsskatten kan reduseres ved avregningen, men det resterende beløpet (etter avregningen) skal fortsatt behandles som en restanse på forskuddsskatt og innkreves deretter. Dette gjelder også den delen av forskuddsskatten som ikke er betalt innen avregningen skjer. Dette gjelder også i relasjon til renter, slik at det blant annet skal beregnes forsinkelsesrenter på forskuddsskatt som ikke er betalt i henhold til reglene om forfall for forskuddsskatt, også etter at avregningen er gjennomført. Dersom avregningen for eksempel resulterer i restskatt, og skattyter ikke har betalt forskuddsskatt innen forfall, må forskuddsskatten tillagt forsinkelsesrenter betales i tillegg til restskatten.

Karnov Lovkommentar 2 til § 7-4 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forskriftskompetansen er delegert til Skattedirektoratet, jf. skattebetalingsforskriften [§ 7](#). Se skattebetalingsforskriften [kapittel 7](#).

Kapittel 8. Fordeling av skatt mellom skattekreditorene

Karnov lovkommentarer: Kapittel 8. Fordeling av skatt mellom skattekreditorene

Karnov Lovkommentar 1 til Kapittel 8. Fordeling av skatt mellom skattekreditorene

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

[Kapittel 8](#) inneholder reglene om hvordan skatt som innkreves under fellesinnkrevingen, skal fordeles mellom de ulike skattekreditorene (staten, fylket, kommunen og folketrygden).

§ 8-1. Grunnlaget for fordeling

(1) Innbetalt formues- og inntektsskatt (skatt) og trygdeavgift fra personlige skattytere for et inntektsår skal fordeles mellom staten, fylkeskommunen, kommunen og folketrygden på grunnlag av den samlede fastsatte skatt til staten, skatt til fylkeskommunen, skatt til kommunen og trygdeavgift til folketrygden for vedkommende inntektsår.

(2) Innbetalt skatt fra upersonlige skattytere for et inntektsår blir å fordele mellom staten, fylkeskommunen og kommunen på grunnlag av den samlede fastsatte skatt til staten, skatt til fylkeskommunen og skatt til kommunen for vedkommende år.

(3) Fradrag for utenlandsk skatt etter intern norsk rett eller skatteavtale skal for personlige skattytere fordeles forholdsmessig mellom skatt til staten, fylkeskommunen og kommunen. For upersonlige skattytere skal tilsvarende fradrag overføres til staten.

- (4) Fradrag i inntektsskatt for kildeskatt på renter og royalty mv. etter [skatteloven §§ 16-70](#) og [16-71](#) skal for personlige skattytere fordeles forholdsmessig mellom staten, fylkeskommunen og kommunen på grunnlag av samlet fastsatt trinnskatt og fellesskatt til staten, inntektsskatt til fylkeskommunen, og inntektsskatt til kommunen. For upersonlige skattytere skal tilsvarende fradrag overføres til staten.
- (5) Skattedirektoratet kan i forskrift gi nærmere regler om gjennomføringen av denne paragrafen, herunder om hvordan endringer i skattefastsettingen skal inngå i fordelingen.
- (6) Departementet kan i forskrift gi regler om fordeling mellom skattekreditorene av renter, innfordringsutgifter og gebyr, herunder utgifter ved tvister som nevnt i [kapittel 17](#) og [skatteforvaltningsloven kapittel 15](#).
- 0 Endret ved [lover 27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)), [22 juni 2018 nr. 65](#), [18 juni 2021 nr. 107](#). Endres ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 8-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 8-1 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter første ledd skal innbetalt formues- og inntektsskatt (skatt) og trygdeavgift fra personlige skattytere for et inntektsår fordeles mellom staten, fylkeskommunen, kommunen og folketrygden på grunnlag av den samlede fastsatte skatt til staten, skatt til fylkeskommunen, skatt til kommunen og trygdeavgift til folketrygden for vedkommende inntektsår.

Det følger direkte av ordlyden at staten, fylkeskommunen, kommunen og folketrygden er skattekreditorer for skatt og avgift fra personlige skattytere.

Karnov Lovkommentar 2 til § 8-1 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Innbetalt skatt fra upersonlige skattytere for et inntektsår fordeles mellom staten, fylkeskommunen og kommunen på grunnlag av den samlede fastsatte skatt til staten, skatt til fylkeskommunen og skatt til kommunen for vedkommende år. Bestemmelsen slår fast at staten, fylkeskommunen og kommunen er skattekreditor for skatt fra upersonlige skattytere. Folketrygden er ikke skattekreditor for upersonlige skattytere, sml. første ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 8-1 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

For personlige skattytere skal fradrag for utenlandsk skatt etter intern norsk rett eller skatteavtale fordeles forholdsmessig mellom skatt til staten, fylkeskommunen og kommunen. Tilsvarende fradrag for upersonlige skattytere skal overføres til staten i sin helhet.

Karnov Lovkommentar 4 til § 8-1 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen kom inn ved lov [18. juni 2021 nr. 107](#) og har sin bakgrunn i kildeskattordningen for NOKUS-selskaper. Se også skattebetalingsloven [§ 5-4 a](#) og bestemmelsens forarbeider, [Prop. 194 LS \(2020–2021\) punkt 8.2.3](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 8-1 5. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forskriftskompetansen er i loven gitt direkte til Skattedirektoratet. Med hjemmel i denne bestemmelsen er det gitt forskrift [20. juni 2012 nr. 627](#) om gjennomføringen av fordeling av skatt mv.

mellom skattekreditorene. Se blant annet forskriftens §§ [3](#) og [5](#), som gir nærmere regler om foreløpige og korrigerte fordelingsstall for henholdsvis personlige og upersonlige skattytere. I §§ [4](#) og [6](#) er det gitt regler om endelige fordelingsstall for henholdsvis personlige og upersonlige skattytere. Hovedregelen er at endelige fordelingsstall fastsettes når det er gått to år etter utløpet av inntektsåret.

Karnov Lovkommentar 6 til § 8-1 6. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Departementet kan i forskrift gi regler om fordeling mellom skattekreditorene av renter, innfordringsutgifter og gebyr, herunder utgifter ved tvister som nevnt i [kapittel 17](#) og skatteforvaltningsloven [kapittel 15](#). Forskriftskompetansen er delegert til Skattedirektoratet, jf. skattebetalingsloven [§ 8-1](#). Se forskrift [20. juni 2012 nr. 627](#) om gjennomføringen av fordeling av skatt mv. mellom skattekreditorene [§ 14](#).

§ 8-2. Særskilte fordelingsregler for personlige skattytere

- (1) Skattefradrag etter [skatteloven § 16-10](#) skal i sin helhet belastes staten. Fradrag som nevnt i [§ 8-1](#) tredje og fjerde ledd skal fordeles før fordeling av fradrag som nevnt i første punktum og fradrag som nevnt i annet ledd.
- (2) Inntektsfradrag etter [skatteloven § 15-5](#) om særskilt fradrag i alminnelig inntekt i Troms og Finnmark skal bare belastes staten.
- (3) Innbetalt skatt på netto eierinntekter fra personlige skattytere for et inntektsår fordeles i sin helhet til staten på grunnlag av fastsatt skatt. Med eierinntekt menes utbytte og annen inntekt som oppjusteres på tilsvarende måte etter [skatteloven](#).
- (4) Forskuddstrekk som ikke tilbakebetales skattyter etter [§ 7-3](#) annet ledd, og forskuddstrekk for ukjente lønnstakere, skal tilfalle staten når det er gått tre år etter utløpet av det inntektsår trekket ble foretatt.
- (5) Skattedirektoratet kan i forskrift gi nærmere regler om gjennomføringen av denne paragrafen.

0 Endret ved [lover 12 des 2008 nr. 100](#) (f o m inntektsåret 2009), [25 juni 2010 nr. 40](#), [20 des 2019 nr. 97](#) (ikr. 1 jan 2020), [23 juni 2020 nr. 105](#), [20 des 2019 nr. 97](#) (ikr. 1 nov 2020 iflg. [res. 16 okt 2020 nr. 2060](#)), [18 juni 2021 nr. 107](#), [20 des 2024 nr. 87](#) (i kraft 1 jan 2025).

Karnov lovkommentarer: § 8-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 8-2 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 21.02.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

[Paragraf 8-2](#) inneholder regler om fordelingen mellom ulike skattekreditorer.

Skattefradrag ved boligsparing for ungdom (BSU), jf. skatteloven [§ 16-10](#), skal i sin helhet belastes staten.

Fradrag som utenlandsk skatt etter intern norsk rett eller skatteavtale, jf. skattebetalingsloven [§ 8-1](#) tredje ledd, og fradrag i inntektsskatt for kildeskatt på renter og royalty mv. etter skatteloven §§ [16-70](#) og [16-71](#), jf. skattebetalingsloven [§ 8-1](#) fjerde ledd, skal fordeles før fordeling av fradrag som nevnt i første punktum og fradrag som nevnt i annet ledd.

Karnov Lovkommentar 2 til § 8-2 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Særskilt fradrag i alminnelig inntekt i Troms og Finnmark, jf. skatteloven [§ 15-5](#), skal bare belastes staten i sin helhet.

Karnov Lovkommentar 2a til § 8-2 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 21.02.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Innbetalt skatt på netto eierinntekter fra personlige skattytere for et inntektsår fordeles i sin helhet til staten på grunnlag av fastsatt skatt. Regelen trådte i kraft 1. januar 2025 og er nærmere beskrevet i [Prop. 1 LS \(2024–2025\) punkt 3.9](#) med videre henvisninger.

Karnov Lovkommentar 3 til § 8-2 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av skattebetalingsloven [§ 7-3](#) annet ledd at skattyter som har fått utbetalt lønn eller annen godtgjørelse som det er foretatt forskuddstrekk i, men som ikke blir tatt opp til skattlegging for det inntektsåret trekket gjelder, bare kan kreve det trukne beløpet tilbake når skattemyndighetene anser skattyter for ikke å være skattepliktig her i landet for vedkommende inntektsår, og når skatt ikke er fastsatt fordi inntekten ikke har nådd opp i skattepliktig størrelse. Forskuddstrekk som ikke tilbakebetales skattyter etter [§ 7-3](#) annet ledd, tilfaller staten når det er gått tre år etter utløpet av det inntektsåret trekket ble foretatt. Det samme gjelder forskuddstrekk for ukjente lønnstakere.

Karnov Lovkommentar 4 til § 8-2 5. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forskriftskompetansen er i loven gitt direkte til Skattedirektoratet. Se forskrift [20. juni 2012 nr. 627](#) om gjennomføringen av fordeling av skatt mv. mellom skattekreditorene [§ 17](#).

§ 8-3. Foreløpig fordeling

- (1) Inntil endelig fordeling etter [§§ 8-1](#) og [8-2](#) kan foretas, skal innbetalt skatt og trygdeavgift fordeles foreløpig mellom staten, fylkeskommunen, kommunen og folketrygden.
- (2) Ved foreløpig fordeling gjelder følgende bestemmelser:
 - a. Den foreløpige fordelingen skal skje på grunnlag av den samlede fastsettingen av skatt til staten, skatt til fylkeskommunen, skatt til kommunen og trygdeavgift til folketrygden ved siste skattefastsetting for inntektsåret.
 - b. Hvis forholdet mellom den samlede fastsettingen av de forskjellige skatter må antas å bli vesentlig forskjøvet på grunn av endring i skattesatser eller av andre årsaker, kan Skattedirektoratet ved skjønn fastsette forholdstall til bruk ved den foreløpige fordelingen.
- (3) Skattedirektoratet kan i forskrift gi nærmere regler om gjennomføringen av denne paragrafen, herunder gjøre unntak fra bestemmelsen i annet ledd bokstav a.

0 Endret ved [lover 27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)), [22 juni 2018 nr. 65](#).

Karnov lovkommentarer: § 8-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 8-3

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer den foreløpige fordelingen inntil fastsettingen har skjedd. Etter at fastsettingen har skjedd, skjer fordelingen etter reglene i §§ [8-1](#) og [8-2](#).

§ 8-4. (Opphevet)

0 Opphevet ved [lov 20 des 2019 nr. 97](#) (ikr. 1 nov 2020 iflg. [res. 16 okt 2020 nr. 2060](#)).

§ 8-5. Overføring av skatt og trygdeavgift til fremmed stat

Når det er inngått avtale med fremmed stat, kan forskudd på skatt og annen betalt skatt overføres til skattemyndighetene i avtalestaten. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om gjennomføringen av denne paragrafen.

Karnov lovkommentarer: § 8-5

Karnov Lovkommentar 1 til § 8-5 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen er en internrettslig hjemmel for betaling av skatt til fremmed stat i medhold av en skatteavtale.

Del III. Almennelike oppgjørsbestemmelser mv.

Kapittel 9. Betaling

§ 9-1. Betalingsmåte

- (1) Skatte- og avgiftskrav skal betales ved overføring av beløpet til innkreivingsmyndighetenes konto, med mindre innkreivingsmyndighetene har akseptert betaling med kontanter.
- (2) Utbetaling av tilgodebeløp etter [§ 10-60](#) skal skje til skattepliktiges konto, med mindre annet følger av lov eller forskrift. Innkreivingsmyndighetene kan beslutte å utbetale tilgodebeløpet på annen måte dersom særlige forhold tilsier det.
- (3) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om betalingsordningen for skatte- og avgiftskrav, herunder om finansinstitusjoners plikt til å avvise betalingsoppdrag med manglende opplysninger, om adgang til å betale kontant til innkreivingsmyndigheten og om at krav skal betales til andre enn innkreivingsmyndigheten for kravet.

0 Endret ved lover [15 des 2006 nr. 85](#) (ikr. 15 des 2006 og ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 7 des 2007 nr. 1371](#)), [24 juni 2011 nr. 27](#) (ikr. 1 juli 2011), [19 juni 2015 nr. 54](#) (ikr. 1 jan 2016), [20 des 2016 nr. 114](#) (ikr. 1 jan 2017), [20 des 2019 nr. 97](#) (ikr. 1 nov 2020 iflg. [res. 16 okt 2020 nr. 2060](#)), [20 des 2023 nr. 103](#) (i kraft 1 jan 2024 iflg. [res. 20 des 2023 nr. 2138](#)). **Endres** ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 9-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 9-1 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen slår fast hovedregelen om at skatte- og avgiftskrav skal betales ved overføring til innkreivingsmyndighetenes konto, sml. finansavtaleloven [§ 2-1](#). Dette gjelder i utgangspunktet alle skatte- og avgiftskrav, jf. skattebetalingsloven [§ 1-1](#) annet ledd. Se likevel unntakene i skattebetalingsforskriften [§ 9-1-2](#). Innkreivingsmyndighetene kan akseptere kontant betaling. Det må antas at begrensningene i sentralbankloven [§ 3-5](#) første ledd annet punktum og annet ledd gjelder tilsvarende også for tilfeller der innkreivingsmyndighetene aksepterer kontant betaling.

Karnov Lovkommentar 1a til § 9-1 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 05.03.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd innebærer at utbetaling av tilgodebeløp på skatt og avgift som hovedregel skal skje til skattepliktiges konto. Dersom den skattepliktige ikke oppgir kontoopplysninger, vil tilgodebeløpet

som hovedregel ikke bli utbetalt. Det løper heller ikke forsinkelsesrenter på tilgodebeløpet, se skattebetalingsloven [§ 11-3](#) første ledd. Regelen er i hovedsak begrunnet i hensynet til administrative kostnader i forbindelse med utbetalingen, se [Prop. 14 L \(2023–2024\) særlig punkt 2.4.1](#).

Det følger direkte av ordlyden at det er skattepliktiges egen konto som må oppgis. Dette er i tråd med hovedregelen om at et skatte- og avgiftskrav ikke kan overdras, jf. skattebetalingsloven [§ 10-1](#) annet ledd. Utbetalinger etter petroleumsskatteloven [§ 5](#) sjette ledd kan likevel overdras, jf. skattebetalingsloven [§ 10-1](#) tredje ledd. I disse tilfellene kan ikke skattebetalingsloven [§ 9-1](#) annet ledd tas på ordet. Se også omtale i bestemmelsens forarbeider, [Prop. 14 L \(2023–2024\) punkt 2.4.1](#), der reglene om overdragelse i skattebetalingsloven [§ 10-1](#) er omtalt. Bestemmelsen kan heller ikke være til hinder for at tilgodebeløpet utbetales til fullmektig.

Annet punktum inneholder en unntaksregel om at innkrevingsmyndigheten kan beslutte utbetaling på annen måte enn etter første ledd. Vilåret er at særlige forhold tilsier slik utbetaling. I forarbeidene legger departementet til grunn at det ikke finnes «legitime grunner» for at næringsdrivende ikke har en bankkonto som kan oppgis. Departementet slår deretter fast at unntaket bare er aktuelt for personlige skattepliktige som ikke har en bankkonto, se [Prop. 14 L \(2023–2024\) punkt 2.4.2](#).

De nevnte forarbeidsuttalelsene kan forstås som at departementet legger opp til en vurdering av om skattepliktige har en *legitim grunn* til å ikke ha bankkonto. Dersom skattepliktige ikke har slik legitim grunn, foreligger det ikke særlige forhold. Eksempler på særlige forhold som er trukket frem i forarbeidene, er tilfeller der skattepliktige ikke får etablert konto, utenlandske arbeidstakere, langvarig syke eller andre vanskeligstilte.

Den skattepliktige har bevisbyrden for at særlige forhold foreligger, og unntaket vil i hovedsak anvendes etter anmodning fra den skattepliktige. At tilgodebeløpet ikke utbetales som følge av manglende kontoinformasjon, er ikke til hinder for foreldelse etter reglene i skattebetalingsloven [§ 12-1](#).

Se skattebetalingsloven [§ 11-3](#) første ledd om krav til kontoen som oppgis.

Karnov Lovkommentar 2 til § 9-1 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 05.03.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er gitt nærmere regler om betalingsmåte i skattebetalingsforskriften §§ [9-1-1](#) til [9-1-4](#).

Det følger av [§ 9-1-1](#) første ledd at ved betaling via bank skal innbetalingen skje til den bankkonto innkrevingsmyndighetene for det aktuelle kravet bestemmer. Av bestemmelsens tredje og fjerde ledd følger det at KID-nummer skal oppgis ved elektronisk betaling, og at banken skal avvise en betaling som mangler KID-nummer.

Paragraf [9-1-2](#) gir unntak fra hovedregelen i skattebetalingsloven [§ 9-1](#) første ledd om betaling via bank. Etter bestemmelsen skal toll og avgifter som oppstår ved innførsel som ikke belastes tollkreditten eller dagsoppgjørordningen, betales til Tolletaten. Kontant betaling av dagsoppgjør kan skje til Tolletaten.

Paragrafene [9-1-3](#) og [9-1-4](#) inneholder særlige bestemmelser om oppgjør av arbeidsgiveravgift fra statlige regnskapsførere og statsforvaltningen.

§ 9-2. Tid og sted for betaling

(1) Betaling av skatte- og avgiftskrav anses for å være skjedd når beløpet er kommet fram til rett innkrevingsmyndighet. Ved betaling via bank anses betaling for å være skjedd når beløpet er godskrevet

innkrevingsmyndighetenes bank. Ved overføring innen samme bank anses betaling for å være skjedd når beløpet er godskrevet mottakerens konto.

(2) En fastsatt betalingsfrist anses dessuten for å være avbrutt

- a. når betalerens oppdrag er mottatt av en bank.
- b. når innkrevingsmyndighetene mottar og aksepterer sjekk eller annet betalingsinstrument.
- c. når petroleumsskatt er godskrevet innkrevingsmyndighetens konto.

(3) [Finansavtaleloven § 2-2](#) tredje og fjerde ledd gjelder tilsvarende for avbrudd av betalingsfrist etter annet ledd bokstav a og b.

0 Endret ved lover [20 des 2016 nr. 114](#) (ikr. 1 jan 2017), [18 des 2020 nr. 146](#) (i kraft 1 jan 2023 iflg. [res. 2 sep 2022 nr. 1528](#)). Endres ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 9-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 9-2 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen angir når betaling anses for å ha skjedd. At betaling har skjedd, innebærer at debitor ikke lenger har en forpliktelse (frigjørende virkning). Betaling anses for å være skjedd når beløpet er kommet frem til rett innkrevingsmyndighet. Hva som er rett innkrevingsmyndighet, må avgjøres etter skattebetalingsloven [kapittel 2](#). Bestemmelsen har derfor noe begrenset betydning etter at de kommunale skatteoppkreverne ble overført til skatteetaten.

Ved betaling via bank anses betaling for å være skjedd når beløpet er godskrevet innkrevingsmyndighetenes bank. Ved overføring innen samme bank anses betaling for å være skjedd når beløpet er godskrevet mottakerens konto. Regelen tilsvarende i stor grad regelen om tid og sted for betaling i finansavtaleloven [§ 2-2](#). Finansavtalelovens forarbeider kan derfor være relevant for tolkingen av bestemmelsen, se [Prop. 92 LS \(2019–2020\)](#) (finansavtaleloven [§ 2-2](#) er en innholdsmessig videreføring av [finansavtaleloven av 1999](#), jf. [Prop. 92 LS \(2019–2020\) s. 345](#). Forarbeidene til finansavtaleloven av 1999 kan derfor også være av interesse, se [Ot.prp. nr. 41 \(1998–99\)](#)).

Karnov Lovkommentar 2 til § 9-2 2. ledd bokstav a.

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.07.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer når en betaling anses for fristavbrytende. Bestemmelsen er i samsvar med regelen i finansavtaleloven [§ 2-2](#) annet ledd bokstav a, som gjelder for forbrukere. Bestemmelsen er imidlertid ikke gitt tilsvarende begrensninger i skattebetalingsloven, og det må derfor legges til grunn at den gjelder uavhengig av om betaleren er forbruker.

I *Skattebetalingshåndboken 2023* [punkt 9-2.4](#) er det lagt til grunn at «bank» må tolkes utvidende, slik at ordlyden gis samme betydning som «betalingstjenesteyter» i finansavtaleloven (lov [18. desember 2020 nr. 146](#)). Se finansavtaleloven [§ 2-2](#) annet ledd bokstav a. En slik forståelse vil innebære at spare- og forretningsbanker, selskap eller annen institusjon som omfattes av forsikringsvirksomhetsloven (lov [10. juni 2005 nr. 44](#)), finansieringsforetak og kredittinstitusjoner omfattes. Dette vil også innebære at bestemmelsen i skattebetalingsloven [§ 9-2](#) annet ledd bokstav a må tolkes innskrenkende, slik at kun betalingsoppdrag mottatt av norske finansinstitusjoner omfattes, se finansavtaleloven av 1999 [§ 9](#) fjerde ledd. Finansavtaleloven av 1999 ble opphevet ved lov [18. desember 2020 nr. 146](#) om finansavtaler (finansavtaleloven), men det er ikke holdepunkter for at revisjonen har betydning for rekkevidden av skattebetalingsloven [§ 9-2](#) annet ledd bokstav a. Tidspunktet for fristavbrudd for betalinger fra utlandet er da regulert i skattebetalingsloven [§ 9-2](#) første ledd annet punktum.

Karnov Lovkommentar 3 til § 9-2 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Finansavtaleloven [§ 2-2](#) tredje og fjerde ledd gjelder tilsvarende for avbrudd av betalingsfrist etter annet ledd bokstav a og b. Bestemmelsen har betydning dersom betalingsoppdraget skal utføres på et senere tidspunkt enn det tidspunktet banken mottar betalingsoppdraget. I så fall regnes fristavbruddet fra den avtalte betalingsdagen, ikke fra det tidspunktet banken mottar oppdraget, jf. finansavtaleloven [§ 2-2](#) tredje ledd. Bestemmelsen er typisk aktuell ved bruk av ulike funksjoner for utsatt forfall i nettbanken.

Betalingsfristen anses heller ikke avbrutt dersom betalingsoppdraget ikke gjennomføres på grunn av forhold betaleren er skyld i, jf. finansavtaleloven [§ 2-2](#) fjerde ledd. Bestemmelsen vil typisk være aktuell dersom banken ikke gjennomfører en planlagt betaling fordi det ikke er dekning på kontoen.

§ 9-3. (Opphevet)

0 Endret ved [lov 15 des 2006 nr. 85](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 7 des 2007 nr. 1371](#)), opphevet ved [lov 20 des 2016 nr. 114](#) (ikr. 1 jan 2017).

Kapittel 10. Forfall

Alminnelige bestemmelser

§ 10-1. Ubetinget betalingsplikt og forbud mot overdragelse av tilgodebeløp

(1) Skatte- og avgiftskrav skal betales ved forfall og med de beløp som opprinnelig er fastsatt, selv om fastsettingen er under endring, påklaget eller brakt inn for domstolene. Første punktum gjelder ikke når det kan gis utsatt iverksetting av vedtak etter [skatteforvaltningsloven § 14-10](#) annet ledd, [tollavgiftsloven § 12-7](#) og [vareforselsloven § 12-2](#) fjerde og femte ledd.

(2) Krav på tilbakebetaling av skatt og avgift kan ikke pantsettes eller overdras.

(3) Annet ledd gjelder ikke utbetalinger etter [petroleumsskatteloven § 5](#) sjette ledd. Retten til motregning går likevel foran rettigheter stiftet ved pantsettelse eller overdragelse.

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)) som endret ved [lov 20 des 2016 nr. 120](#), [17 juni 2022 nr. 48](#) (med virkning fra inntektsåret 2022), [11 mars 2022 nr. 8](#) (i kraft 1 jan 2023 iflg. [res. 16 sep 2022 nr. 1575](#)), [16 juni 2023 nr. 48](#).

Karnov lovkommentarer: § 10-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-1 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.07.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Opprinnelig fastsatt beløp skal betales ved forfall i henhold til reglene i [kapittel 10](#). Dette gjelder også dersom fastsettingen er under endring. Dette innebærer at det opprinnelig fastsatte kravet skal betales dersom skattyter egenendrer etter reglene i skatteforvaltningsloven [§ 9-4](#), dersom et vedtak om myndighetsfastsetting påklages eller bringes inn for domstolen etter reglene i skatteforvaltningsloven [kapittel 13](#) og [kapittel 15](#), eller dersom skattemyndighetene tar opp en fastsetting til endring etter reglene i skatteforvaltningsloven [kapittel 12](#).

Den ubetingede betalingsplikten gjelder alle skatte- og avgiftskrav som er omfattet av loven, jf. [§ 1-1](#) annet ledd.

Det følger av bestemmelsens annet punktum at den ubetingede betalingsplikten ikke gjelder dersom det kan gis utsatt iverksetting av vedtak etter skatteforvaltningsloven [§ 14-10](#), tollavgiftsloven [§ 12-7](#) og vareførselsloven [§ 12-2](#) fjerde og femte ledd. Etter skatteforvaltningsloven [§ 14-10](#) skal vedtak om tilleggsskatt og overtredelsesgebyr ikke iverksettes før klagefristen er ute, eller klagen er avgjort. Dersom skattepliktig eller tredjepart akter å prøve vedtakets gyldighet for domstolene, skal vedtaket etter anmodning ikke iverksettes før etter utløpet av søksmålsfristen eller endelig rettsavgjørelse foreligger.

Det må antas at det i noen grad er adgang til å gi utsatt iverksetting i medhold av forvaltningsloven [§ 42](#). Dette innebærer imidlertid at regelen i skattebetalingsloven [§ 10-1](#) første ledd tolkes innskrenkende, og terskelen bør derfor være høy. I *Skattebetalingshåndboken 2023* [punkt 10-1.3](#) legger direktoratet til grunn at utsatt iverksetting kan være aktuelt fordi tvangsinnkreving kan være uforholdsmessig belastende overfor skyldner i tilfeller der fastsettingen er feil, og at tvangsinnkreving i enkelte tilfeller kan medføre uopprettelige konsekvenser. I vurderingen av om utsatt iverksetting skal gis, bør det tas hensyn til betydningen av at kravet på betaling til forfall opprettholdes, avveid mot den reelle begrunnelsen for utsatt iverksetting. Det må tas hensyn til partens behov, mulige økonomiske tap og det antatte utfallet av klagesaken. Det følger direkte av forvaltningsloven [§ 42](#) annet ledd at det kan settes vilkår ved utsatt iverksetting, og at et avslag skal begrunnes samtidig som avslaget gis. Det er antatt at beslutning eller avslag om utsatt iverksetting ikke er å regne som et enkeltvedtak etter forvaltningsloven [§ 2](#). Dette innebærer at reglene om begrunnelsens innhold i forvaltningsloven [§ 25](#) ikke kommer til anvendelse, og at det derfor må være tilstrekkelig med en relativt kort begrunnelse. Videre er det heller ikke klageadgang på beslutning eller avslag om utsatt iverksetting.

Selv om bestemmelsen i skattebetalingsloven [§ 10-1](#) første ledd i utgangspunktet oppstiller en ubetinget betalingsplikt, er det antatt at betalingsplikten ikke gjelder dersom det har skjedd åpenbare feil i den elektroniske fastsettingen. Se [Sivilombudsmannens årsmelding for 2003](#) s. 211 flg.

Et annet unntak fra den ubetingede betalingsplikten er tilfeller der skattemyndighetene selv påpeker en feil. I [Sivilombudsmannens årsmelding for 2004](#) ble det på s. 238 uttalt at det i slike tilfeller vil være best i samsvar med god forvaltningsskikk at skattyter ikke er forpliktet til å betale i tråd med den uriktige fastsettingen.

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-1 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Normalt kan et enkelt pengekrav fritt overdras. Pengekrav kan også i utgangspunktet pantsettes, jf. panteloven [§ 4-4](#). Bestemmelsen i skattebetalingsloven [§ 10-1](#) annet ledd oppstiller et forbud mot overdragelse og pantsettelse av krav på tilbakebetaling av skatt og avgift etter loven. Bestemmelsen gjelder alle skatte- og avgiftskrav, jf. skattebetalingsloven [§ 1-1](#) annet ledd.

Forbudet gjelder bare frivillige pantsettelser og er med andre ord ikke til hinder for at det ved beslutning om utlegg stiftes pant i et skatte- og avgiftskrav.

Dersom et skatte- og avgiftskrav pantsettes eller overdras i strid med denne bestemmelsen, kan tilbakebetalingskravet rettes mot panthaver eller mot den som har fått fordringen overdratt til seg, jf. skattebetalingsloven [§ 1-3](#) annet ledd. Dette er i tråd med det grunnleggende prinsippet om at panthaver ikke kan erverve større rettigheter enn opprinnelig debitor for kravet, se også [Ot.prp. nr. 1 \(2006–2007\) s. 118](#), der dette prinsippet omtales i relasjon til skattebetalingsloven [§ 1-3](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-1 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Forbudet mot å pantsette eller overdra et skatte- og avgiftskrav gjelder ikke for utbetalinger etter petroleumsskatteloven [§ 5](#) sjette ledd. Retten til motregning går likevel foran rettigheter stiftet ved pantsettelse eller overdragelse.

§ 10-2. *Utsatt forfall*

Utløper betalingsfristen på en lørdag, søndag eller helligdag eller lovfestet høytidsdag, utskytes fristen til nærmeste virkedag.

Karnov lovkommentarer: § 10-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-2 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom en betalingsfrist etter [kapittel 10](#) utløper en lørdag, søndag, helligdag eller lovfestet høytidsdag, utsettes fristen til nærmeste virkedag etter fristens utløp. Se lov [24. februar 1995 nr. 12](#) om helligdager og helligdagsfred [§ 2](#) og lov [26. april 1947 nr. 1](#) om 1 og 17 mai som høgtidsdager.

§ 10-3. *Proklama i dødsbo*

Proklama som utstedes i dødsbo etter [arveloven §§ 100](#) til [103](#), har ingen virkning for skatte- og avgiftskrav.

0 Endret ved [lov 14 juni 2019 nr. 21](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 28 feb 2020 nr. 200](#)) som endret ved [lov 18 des 2020 nr. 149](#).

Karnov lovkommentarer: § 10-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-3 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av arveloven §§ [100](#) til [103](#) at det kan utstedes proklama i dødsbo for å kartlegge boets gjeld. Når det utstedes proklama i dødsbo, må kreditorene, etter en nærmere fastsatt frist, melde kravene sine i boet. Det følger av arveloven [§ 102](#) at krav som ikke meldes innen fristen, går tapt dersom ikke annet følger av lov. Slik lovbestemmelse er gitt i [§ 10-3](#). Proklama har ingen virkning for skatte- og avgiftskrav boet er debitor for. Boet må derfor skaffe seg særskilt oversikt over eventuelt utestående krav på skatt eller avgift.

I skatteforvaltningsloven [§ 3-10](#) er det gitt regler om utlevering av opplysninger til avdødes ektefelle, samboer og (øvrige) arvinger.

Se skattebetalingsloven [§ 16-14](#) om arvinger ansvar for avdødes skatte- og avgiftsforpliktelser, og begrensninger i dette ansvaret.

§ 10-4. *Forskrifter*

Departementet kan i forskrift gi regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i dette kapitlet, og herunder bestemme at skatte- og avgiftskrav som er lavere enn en nærmere fastsatt beløpsgrense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

Karnov lovkommentarer: § 10-4

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-4 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Departementet kan gi nærmere regler i forskrift om gjennomføring – og til utfylling – av reglene i kapittelet. Det kan blant annet gis forskrift om at skatte- og avgiftskrav som er lavere enn en gitt beløpsgrense, ikke skal betales eller tilbakebetales. Det er gitt regler om beløpsgrenser og avrunding i skattebetalingsforskriften §§ [10-4-1](#) til [10-4-4](#). Reglene er begrunnet i praktiske hensyn, både hensynet til innkreivingsmyndigheten og hensynet til skattyter.

Det følger av forskriftens [§ 10-4-1](#) at skatte- og avgiftskrav som alene utgjør under 100 kroner, inkludert eventuelle gebyrer og renter etter skattebetalingsloven §§ [11-2](#), [11-4](#) og [11-5](#), ikke betales eller tilbakebetales. Regelen gjelder med andre ord både utbetalinger av tilgodebeløp til skattyter og innbetaling av skyldig beløp fra skattyter. Det er gitt unntak i bestemmelsens første ledd bokstav a til e.

Det følger av skattebetalingsforskriften [§ 10-4-2](#) at forsinkelsesrenter, jf. skattebetalingsloven [§ 11-1](#) og [§ 11-3](#), som utgjør mindre enn 50 kroner, ikke betales eller tilbakebetales. Regelen gjelder både utbetalinger av tilgodebeløp til skattyter og innbetaling av skyldig beløp fra skattyter

Forskuddstrekk, arbeidsgiveravgift, lønnstrekk til Svalbard, artistskatt, skattetrekk i aksjeutbytte og suppleringskatt

0 Endret ved [lover 27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)) som endret ved [lov 20 des 2016 nr. 120](#), [12 jan 2024 nr. 5](#) (i kraft 1 jan 2024).

§ 10-10. Forskuddstrekk, skattetrekk etter [§ 5-4](#) første ledd (kildeskatteordning), arbeidsgiveravgift og finansskatt på lønn

(1) Forskuddstrekk, skattetrekk etter [§ 5-4](#) første ledd (kildeskatteordning), arbeidsgiveravgift og finansskatt på lønn for de to foregående kalendermånedene forfaller til betaling hver 15. januar, 15. mars, 15. mai, 15. juli, 15. september og 15. november.

(2) Departementet kan i forskrift gi regler om avvikende forfallstidspunkt for enkelte skattytere eller situasjoner.

(3) Departementet kan i forskrift gi regler om skjerpet betaling for arbeidsgiver som har vist vesentlig forsømmelse av sine plikter etter denne loven.

0 Endret ved [lover 22 juni 2012 nr. 43](#) (ikr. 1 jan 2015 iflg. [res. 26 sep 2014 nr. 1220](#)), [20 juni 2014 nr. 23](#) (ikr. 1 jan 2015 iflg. [res. 26 sep 2014 nr. 1220](#)), [20 des 2016 nr. 114](#) (ikr. 1 jan 2017), [22 juni 2018 nr. 65](#) (ikr. 1 jan 2019 med virkning fra inntektsåret 2019). Endres ved lov [20 juni 2025 nr. 63](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 20 juni 2025 nr. 1093](#)).

§ 10-11. Lønnstrekk til Svalbard

For betaling av lønnstrekk av inntekt på Svalbard gjelder [§ 10-10](#) tilsvarende.

0 Endret ved [lover 19 des 2014 nr. 82](#) (ikr. 1 jan 2015), [17 juni 2016 nr. 42](#) (ikr. 1 jan 2017 med virkning for terminer som starter denne dagen og senere), [21 juni 2017 nr. 81](#).

§ 10-12. Artistskatt

Artistskatt for en periode forfaller til betaling samme dag som det skal leveres melding over skatteplikten. Tidspunktet for innlevering av melding følger av bestemmelser gitt i medhold av [skatteforvaltningsloven § 8-16](#), jf. [§ 8-8 annet ledd](#).

0 Endret ved [lover 21 juni 2017 nr. 81](#), [12 jan 2024 nr. 5](#) (i kraft 1 jan 2024).

§ 10-13. *Skattetrekk i aksjeutbytte og utbyttekompensasjon*

Skattetrekk for en periode forfaller til betaling samme dag som selskapet skal levere melding om trekk etter [skatteforvaltningsloven § 8-8](#) tredje ledd.

0 Tilføyd ved [lov 27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)).

§ 10-14. *Skattetrekk på renter og vederlag for immaterielle rettigheter og visse fysiske eiendeler*

Skattetrekk forfaller til betaling samme dag som selskapet skal levere melding om trekk etter [skatteforvaltningsloven § 8-8](#) fjerde ledd.

0 Tilføyd ved [lov 21 des 2020 nr. 166](#) (ikr. 1 juli 2021).

§ 10-15. *Suppleringskatt*

Suppleringskatt forfaller til betaling tre uker etter leveringsfrist for skattemelding for suppleringskatt.

0 Tilføyd ved lov [12 jan 2024 nr. 5](#) (i kraft 1 jan 2024).

Forskuddsskatt og restskatt

§ 10-20. *Forskuddsskatt*

(1) Forskuddsskatt for personlige skattytere forfaller til betaling i fire like store terminer 15. mars, 15. juni, 15. september og 15. desember i inntektsåret. Er forskuddsskatten under 2 000 kroner, forfaller den i sin helhet til betaling 15. juni. Forfall er likevel tidligst tre uker fra den dag melding om forskuddsskatten ble sendt skattyter. Blir forskuddsskatten utskrevet så sent at en eller flere terminer er passert, fordeles forskuddsskatten med like stort beløp på de resterende terminer. Dette gjelder likevel ikke forskuddsskatt under 2 000 kroner, som forfaller til betaling ved neste termin. Er alle terminer passert, forfaller forskuddsskatten til betaling tre uker etter at melding om forskuddsskatten ble sendt skattyter.

(2) Skattekontoret kan fastsette forfallsterminene når inntekten fordeler seg på en særlig ujevn måte. Det samme gjelder når skattyter i henhold til skatteavtale skal betale forskuddsskatt av inntekt opptjent i utlandet, og inntekten er gjenstand for forskuddstrekk etter interne regler.

(3) Forskuddsskatt for upersonlige skattytere forfaller til betaling i to like store terminer 15. februar og 15. april i året etter inntektsåret. Forfall er likevel tidligst tre uker fra den dag da melding om forskuddsskatten ble sendt skattyter.

(4) Blir en termin ikke betalt ved forfall, forfaller samtidig de etterfølgende terminer til betaling.

(5) Departementet kan i forskrift gi regler om avvikende forfallstidspunkt for enkelte situasjoner, og om forfall når det skjer endringer i utskrivingen av forskuddsskatt.

(6) Stortinget kan gi regler om differensiering av terminene for forskuddsskatt i løpet av inntektsåret, eller overlate til departementet å gi slike regler.

0 Endret ved lover [27 mars 2020 nr. 13](#), [20 des 2019 nr. 97](#) (ikr. 1 nov 2020 iflg. [res. 16 okt 2020 nr. 2060](#)), [21 des 2020 nr. 166](#) (ikr. 1 jan 2021 og gjelder fra inntektsåret 2021).

Karnov lovkommentarer: § 10-20

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-20

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer forfall for forskuddsskatt for personlige og upersonlige skattytere. Se også skattebetalingsloven [§ 10-2](#) om fristberegning.

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-20 ...Forskuddsskatt for personlige skattytere forfaller til betal...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av første punktum at forskuddsskatt for personlige skattytere som er høyere enn 2000 kroner, forfaller i fire like store terminer: 15. mars, 15. juni, 15. september og 15. desember. Er forskuddsskatten under 2000 kroner, forfaller den 15. juni, jf. annet punktum. For å sikre at forskuddsskatten ikke forfaller før skattyter har mottatt melding om forskuddsskatten, forfaller den tidligst tre uker fra meldingen ble sendt skattyter.

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-20 ...Blir forskuddsskatten utskrevet så sent at en eller flere te...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Fjerde, femte og sjette punktum regulerer tilfeller der forskuddsskatten utskrives etter at én eller flere terminer som nevnt i første punktum er passert. I så fall skal forskuddsskatten fordeles likt på de resterende terminene. Dersom alle terminene er passert, forfaller forskuddsskatten tre uker etter at melding om forskuddsskatten ble sendt skattyter.

Karnov Lovkommentar 4 til § 10-20 ...Skattekontoret kan fastsette forfallsterminene når inntekten...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.07.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom inntekten fordeler seg på en særlig ujevn måte, kan skattekontoret fastsette særskilte forfallsterminer. Dette innebærer blant annet at skattekontoret kan fravike utgangspunktet om fire betalingsterminer.

Det er i *Skattebetalingshåndboken 2023* [punkt 10-20.4](#) lagt til grunn at regelen kun er aktuell som «en ren unntaksordning», at dette «ikke skal gis for grupper, men etter en individuell vurdering med grunnlag i søknad fra den enkelte skattyter», og at det «neppe [vil] være grunnlag for slike avvikende terminer i de tilfeller skattyter burde kunne planlegge sin skattebetaling». Det er også et vilkår at den forskuddspliktige ikke har andre forfalte skatte- og avgiftsrestanser, og at den forskuddspliktige som et utgangspunkt heller ikke har likvide midler som tilsier at det er uproblematisk å betale til opprinnelig forfall.

Karnov Lovkommentar 5 til § 10-20 ...Det samme gjelder når skattyter i henhold til skatteavtale S...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattekontoret kan fastsette forfallsterminer dersom skattyter i henhold til skatteavtale skal betale forskuddsskatt av inntekt opptjent i utlandet, og inntekten er gjenstand for forskuddstrekk etter interne regler.

Det følger av bestemmelsens forarbeider ([Ot.prp. nr. 83 \(2004–2005\) punkt 14.5.2](#)) at den har sin bakgrunn i en problemstilling for skattytere som er bosatt i Norge, men som har sin inntekt fra arbeidsgivere i Finland eller Sverige og derfor betaler forskuddsskatt. Dette er de såkalte grensegjengerne, som det gjelder særlige regler for i henhold til skatteavtale mellom de nordiske landene. Som en konsekvens av at disse skattyterne betaler forskuddsskatt, skal de etter de gjeldende regler betale en halvpart av skatten innen 15. mai i inntektsåret.

For dem som mottar månedlige lønnsutbetalinger, kan betalingsreglene for forskuddsskatt gi uheldige utslag. Dette gjelder særlig dem som får utbetalt månedslønnen etter den 15. i måneden. Slike

skattytere vil bare ha mottatt fire tolvtedeler av forventet årsinntekt frem til forfall for andre termin av forskuddsskatten. Etter annen termin skal halvparten av skatten være betalt. Det vil si at en forholdsvis høy andel av skatten skal være betalt uten at skattyter har mottatt en tilsvarende høy andel av inntekten. For dem som mottar lønn innen den 15. i måneden, antas dagens betalingsregler ikke å volde særlige problemer. På grunn av ordningen med at det ikke skal foretas forskuddstrekk i juni og halvt forskuddstrekk i desember, vil også de som betaler skatten gjennom forskuddstrekket, ha betalt ca. en halvpart av forventet skatt for året etter lønnsutbetalingen i mai, det vil si etter å ha mottatt fem tolvtedeler av forventet inntekt for året. Det vil derfor være tilstrekkelig å utsette forfallet for annen termin til utgangen av måneden, slik at fem tolvtedeler av forventet inntekt for året er utbetalt før halvparten av skatten skal være betalt. Det samme gjør seg i noen grad gjeldende for siste termin, da hele skatten skal betales, mens bare ti tolvtedeler av inntekten er mottatt. Skattekontoret har i begge disse tilfellene adgang til å utsette forfallstidspunktet.

Karnov Lovkommentar 6 til § 10-20 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

For upersonlige skattytere betales forskuddsskatten i to like store terminer året etter inntektsåret: 15. februar og 15. april. For å unngå at forskuddsskatten forfaller før skattyter har fått melding om skatten, er forfall likevel tidligst tre uker etter at melding om forskuddsskatten ble sendt skattyter.

Karnov Lovkommentar 7 til § 10-20 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.07.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom en termin ikke betales til forfall i tråd med reglene i bestemmelsens første til tredje ledd, forfaller samtlige etterfølgende terminer med en gang.

For å redusere risikoen knyttet til at misligholdet gjentar seg, har skattekontoret adgang til å starte innkreving av alle terminene dersom én termin misligholdes. Regelen er primært begrunnet i innkrevingshensyn, og utløser derfor ikke alle mislighetsbeføyelser. Det vil for eksempel ikke løpe forsinkelsesrenter på øvrige terminer før det alminnelige forfallstidspunktet for de aktuelle terminene. Det vil derimot være adgang til å beslutte utleggs pant eller utleggstrekk for dekning av kravet. Det må også legges til grunn at det er adgang til å gjennomføre motregning.

I *Skattebetalingshåndboken 2023* [punkt 10-20.6](#) er det lagt til grunn at regelen bør brukes med noe varsomhet: Regelen skal ikke anvendes slik at enhver mindre oversittelse av en terminfrist utløser fremskyndet forfall for de senere terminer. Og selv om fremskyndet forfall er utløst, bør dette i alminnelighet kunne reverseres dersom den eller de ordinært forfalte termin(er) likevel betales før tvangsinnfordring blir iverksatt.

Motregning bør ikke gjennomføres uten videre for de senere terminer dersom de ordinært forfalte terminer blir betalt før motregning er effektivt. Det bør i tilfelle vurderes hvorvidt en gjennomfører motregning i slike tilfeller, og at det herunder tas i betraktning hvorvidt det er grunn til å anta at de senere terminer vil bli betalt etter hvert som de på ordinær måte forfaller til betaling.

Tilsvarende vurdering kan foretas der det skal avholdes utleggsforretning med sikte på å sikre samlet krav med pant. Slik forretning bør som utgangspunkt ikke iverksettes dersom de misligholdte terminene faktisk er gjort opp forut for iverksettingen av tvangsforretning.

Karnov Lovkommentar 8 til § 10-20 5. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Departementet kan i forskrift gi regler om avvikende forfallstidspunkt for enkelte situasjoner, og om forfall når det skjer endringer i utskrivningen av forskuddsskatt.

Det er gitt nærmere regler i skattebetalingsforskriften §§ [10-20-1](#) til [10-20-4](#).

I [§ 10-20-1](#) er det gitt nærmere regler om forfall ved forhøyelse av forskuddsskatt for personlige skattytere. Når utskrevet forskuddsskatt blir forhøyet, forfaller det beløp skatten er forhøyet med (tillegget), til betaling i fire like store terminer 15. mars, 15. juni, 15. september og 15. desember i inntektsåret. Dersom melding om forhøyelsen er sendt til skattyter senere enn tre uker før en av disse forfallsterminene, forfaller tillegget til betaling med like store beløp ved hver av de følgende terminer. Dersom meldingen er sendt senere enn 24. oktober i inntektsåret, forfaller tillegget til betaling tre uker etter at meldingen er sendt.

I [§ 10-20-2](#) er det gitt nærmere regler om forfall ved forhøyelse av forskuddsskatt for upersonlige skattytere. Når utskrevet forskuddsskatt blir forhøyet, forfaller det beløpet som skatten er forhøyet med (tillegget) til betaling i to like store terminer 15. februar og 15. april i året etter inntektsåret. Dersom melding om forhøyelsen er sendt skattyter senere enn tre uker før 15. februar, forfaller tillegget i sin helhet til betaling 15. april. Dersom meldingen er sendt senere enn 24. mars i året etter inntektsåret, forfaller tillegget til betaling tre uker etter at meldingen er sendt.

I §§ [10-20-3](#) og [10-20-4](#) er det gitt regler om forfall for nedsatt forskuddstrekk for henholdsvis personlige og upersonlige skattytere. Når utskrevet forskuddsskatt blir satt ned, skal hver termin av den utskrevne skatten reduseres med samme beløp.

Regelen om at departementet i forskrift kan gi regler om avvikende forfallstidspunktet i enkelte situasjoner, kom inn i 2020 som følge av covid-19-pandemien, se [Prop. 58 LS \(2019–2020\) punkt 6](#). Se forskrift om utsettelse av skatteinnbetalinger mv. for å avhjelpe konsekvensene av covid-19-utbruddet [§ 2](#).

§ 10-21. Restskatt

(1) Restskatt for personlige skattytere forfaller til betaling tre uker etter at skatteoppgjøret ble sendt skattyter, likevel tidligst 20. august i skattefastsettingsåret. Er restskatten 1 000 kroner eller mer, forfaller den til betaling i to like store terminer. Første termin forfaller som etter første punktum, mens annen termin forfaller fem uker senere.

(2) Blir første termin av restskatten ikke betalt ved forfall, forfaller annen termin til betaling samtidig med første termin.

(3) Restskatt for upersonlige skattytere forfaller til betaling tre uker etter at skatteoppgjøret ble sendt skattyter.

0 Endret ved [lover 10 des 2010 nr. 69](#) (ikr. 1 jan 2011), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)).

Karnov lovkommentarer: § 10-21

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-21

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer forfall for krav på restskatt. Se også skattebetalingsloven [§ 10-2](#) om fristberegning.

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-21 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Når resultatet fra avregningen er at fastsatt skatt er høyere enn forskuddet, skal avviket betales som restskatt. Første ledd inneholder hovedregelen om forfall for restskatt for personlige skattytere. Restskatten forfaller til betaling tre uker etter at skatteoppgjøret ble sendt skattyter, men tidligst 20. august i fastsettingsåret. Fristen 20. august vil i praksis ofte gjelde skattytere som har levert forhåndsutfylt skattemelding.

Er restskatten 1000 kroner eller mer, forfaller den til betaling i to like store terminer. Første termin forfaller til betaling tre uker etter at skatteoppgjøret ble sendt skattyter, men tidligst 20. august i fastsettingsåret. Annen termin forfaller fem uker senere.

Restskatt som beløper seg til under 100 kroner, betales ikke, jf. skattebetalingsforskriften [§ 10-4-1](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-21 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.07.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom en termin ikke betales til forfall i tråd med reglene i bestemmelsens første til tredje ledd, forfaller samtlige etterfølgende terminer med en gang. Tilsvarende regel er gitt for forskuddsskatt i skattebetalingsloven [§ 10-20](#) fjerde ledd. Det må legges til grunn at bestemmelsene skal forstås likt.

For å redusere risikoen knyttet til at misligholdet gjentar seg, har skattekontoret adgang til å starte innkreving av alle terminene dersom én termin misligholdes. Regelen er primært begrunnet i innkrevingshensyn og utløser derfor ikke alle mislighetsbeføyelser. Det vil for eksempel ikke løpe forsinkelsesrenter på øvrige terminer før det alminnelige forfallstidspunktet for de aktuelle terminene. Det vil derimot være adgang til å beslutte utleggspant eller utleggstrekk for dekning av kravet. Det må også legges til grunn at det er adgang til å gjennomføre motregning.

I *Skattebetalingshåndboken 2023* [punkt 10-20.6](#) er det i forbindelse med regelen i skattebetalingsloven [§ 10-20](#) fjerde ledd lagt til grunn at regelen bør brukes med noe varsomhet: Regelen skal ikke anvendes slik at enhver mindre oversittelse av en terminfrist utløser fremskyndet forfall for de senere terminer. Og selv om fremskyndet forfall er utløst, bør dette i alminnelighet kunne reverseres dersom den eller de ordinært forfalte termin(er) likevel betales før tvangsinnfordring blir iverksatt.

Motregning bør ikke gjennomføres uten videre for de senere terminer dersom de ordinært forfalte terminer blir betalt før motregning er effektuert. Det bør i tilfelle vurderes hvorvidt en gjennomfører motregning i slike tilfeller, og at det herunder tas i betraktning hvorvidt det er grunn til å anta at de senere terminer vil bli betalt etter hvert som de på ordinær måte forfaller til betaling.

Tilsvarende vurdering kan foretas der det skal avholdes utleggsforretning med sikte på å sikre samlet krav med pant. Slik forretning bør som utgangspunkt ikke iverksettes dersom de misligholdte terminene faktisk er gjort opp forut for iverksettingen av tvangsforretning.

Karnov Lovkommentar 4 til § 10-21 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Restskatt for upersonlige skattytere forfaller til betaling tre uker etter at skatteoppgjøret ble sendt skattyter. Dette innebærer at restskatten forfaller i sin helhet på ett tidspunkt, i motsetning for det som gjelder for personlige skattytere, jf. første ledd annet punktum.

Restskatt som beløper seg til under 100 kroner, betales ikke, jf. skattebetalingsforskriften [§ 10-4-1](#).

I skattebetalingsforskriften [§ 10-21-1](#) er det gitt særlige regler for forfall av fastsatt skatt for konkurs- og administrasjonsbo for upersonlige skattytere. For konkurs- og administrasjonsbo som nevnt i skattebetalingsloven [§ 4-1](#) første ledd bokstav a, og som etter [§ 6-5-5](#) er unntatt fra plikten til å betale

forskuddsskatt, forfaller fastsatt skatt i sin helhet til betaling tre uker etter at skatteoppgjøret ble sendt skattyter. Er skatt for bo forhåndsfastsatt etter skatteforvaltningsforskriften [§ 8-2-4](#), gjelder bestemmelsen om forfall i skattebetalingsloven [§ 10-51](#) første ledd bokstav b.

§ 10-22. Petroleumsskatt

(1) Terminskatt forfaller til betaling 1. august, 1. september, 1. oktober, 1. november og 1. desember i inntektsåret og 1. februar, 1. mars, 1. april, 2. mai og 1. juni i skattefastsettingsåret. Forfall er likevel tidligst tre uker fra den dag da melding om terminskatten ble sendt skattyter.

(2) Restskatten forfaller til betaling tre uker etter at skatteoppgjøret ble sendt skattyter.

(3) Departementet kan i forskrift gi avvikende regler om forfall når det skjer endringer i utskrivingen av terminskatt.

0 Endret ved [lover 12 des 2008 nr. 100](#), [10 des 2010 nr. 69](#) (ikr. 1 jan 2011), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)), [20 des 2024 nr. 87](#) (i kraft 1 jan 2025, med virkning for terminskatt fra inntektsåret 2025).

Karnov lovkommentarer: § 10-22

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-22

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen regulerer forfall for petroleumsskatt. Se også skattebetalingsloven [§ 10-2](#) om fristberegning.

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-22 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 21.02.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Plikten til å betale terminskatt følger av petroleumsskatteloven [§ 7](#). Terminskatt forfaller til betaling 1. august, 1. september, 1. oktober, 1. november og 1. desember i inntektsåret og 1. februar, 1. mars, 1. april, 2. mai og 1. juni i skattefastsettingsåret. Forfall er likevel tidligst tre uker fra den dag da melding om terminskatten ble sendt skattyter. Med virkning fra 2025 ble antall terminer endret fra seks til ti, blant annet for å gjøre systemet mer robust for både svingninger i petroleumsprisene og høyere priser, se [Prop. 1 LS \(2024–2025\) punkt 8.5](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-22 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dette tilsvarer hovedregelen om forfall for restskatt for upersonlige skattytere, jf. skattebetalingsloven [§ 10-21](#) tredje ledd.

Restskatt som beløper seg til under 100 kroner, betales ikke, jf. skattebetalingsforskriften [§ 10-4-1](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 10-22 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Departementet kan i forskrift gi avvikende regler om forfall når det skjer endringer i utskrivingen av terminskatt. Det var tidligere gitt regler i skattebetalingsforskriften [§ 10-22-1](#).

Innenlands merverdiavgift og arveavgift

§ 10-30. Merverdiavgift

- (1) Merverdiavgift for en periode forfaller til betaling samme dag som det skal leveres skattemelding etter [skatteforvaltningsloven § 8-3](#) første og annet ledd.
- (2) Beløp som nevnt i [merverdiavgiftsloven § 11-4](#) annet ledd forfaller til betaling samme dag som det skal leveres melding etter [merverdiavgiftsloven § 15-11](#) annet ledd.
- (3) Departementet kan i forskrift gi regler om avvikende forfallstidspunkt for enkelte situasjoner.

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#), [19 juni 2009 nr. 58](#) (ikr. 1 jan 2010 iflg. [res. 6 nov 2009 nr. 1347](#)), [26 apr 2013 nr. 16](#) (ikr. 1 juli 2013 iflg. [res. 26 apr 2013 nr. 413](#)), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)), [20 des 2016 nr. 114](#) (ikr. 1 jan 2017) som endret ved [lov 20 des 2016 nr. 120](#), [27 mars 2020 nr. 13](#).

Karnov lovkommentarer: § 10-30

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-30 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skatteforvaltningsloven [§ 8-3](#) har regler om skattemelding for merverdiavgift. Bestemmelsens første og annet ledd gjelder skattytere som er registrert i Merverdiavgiftsregisteret. Merverdiavgift for en periode forfaller til betaling samme dag som det skal leveres skattemelding etter skatteforvaltningsloven [§ 8-3](#) første og annet ledd.

Det er gitt nærmere regler om leveringsfrist for skattemelding for merverdiavgift i skatteforvaltningsforskriften [§ 8-3-10](#). Leveringsfrist for skattemeldingen er én måned og ti dager etter utløpet av hver skattleggingsperiode eller fra tidspunktet for virksomhetens opphør.

Skatteforvaltningsforskriften har regler om alminnelig skattleggingsperiode i [§ 8-3-1](#). Hver periode omfatter to måneder. Første periode er januar og februar, andre periode er mars og april, tredje periode er mai og juni, fjerde periode er juli og august, femte periode er september og oktober, og sjette periode er november og desember. Se også særlige regler om skattleggingsperiode i skatteforvaltningsforskriften §§ [8-3-3](#) til [8-3-8](#). Merverdiavgift for hver av disse periodene forfaller dermed én måned og ti dager etter utløpet av hver skattleggingsperiode. Fristen for tredje alminnelige skattleggingsperiode er likevel 31. august, jf. skatteforvaltningsforskriften [§ 8-3-10](#) første ledd annet punktum.

Selv om forfallstidspunkt sammenfaller med leveringstidspunktet for skattemelding for merverdiavgift, er det ikke en aksessorisk tilknytning mellom fristen og forfall. Kravet forfaller derfor til betaling uavhengig av om skattemeldingen faktisk leveres innen fristen, se skattebetalingsforskriften [§ 10-30-1](#) første punktum. Fristene i skattebetalingsloven [§ 10-30](#) gjelder også for merverdiavgift som er fastsatt ved skjønn etter skatteforvaltningsloven [§ 12-1](#) første ledd annet punktum, jf. skattebetalingsforskriften [§ 10-30-1](#) annet punktum.

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-30 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Beløp som nevnt i merverdiavgiftsloven [§ 11-4](#) annet ledd forfaller til betaling samme dag som det skal leveres melding etter merverdiavgiftsloven [§ 15-11](#) annet ledd. Det følger av merverdiavgiftsloven [§ 11-4](#) annet ledd at den som ikke er avgiftssubjekt, og som i strid med [§ 15-11](#) første ledd har oppgitt beløp uriktig betegnet som merverdiavgift i salgsdokumentasjon, skal betale beløpet. Av merverdiavgiftsloven [§ 15-11](#) annet ledd følger det at den som i strid med første ledd har oppgitt beløp betegnet som merverdiavgift i salgsdokumentasjon, skal gi skattekontoret skriftlig melding om dette innen ti dager etter utløpet av den måneden salgsdokumentasjonen ble utstedt. Forfall er sammenfallende med fristen for å gi melding.

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-30 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Departementet kan i forskrift gi regler om avvikende forfallstidspunkt for enkelte situasjoner. Regelen kom inn i 2020 som følge av covid-19-pandemien. Se [Prop. 58 LS \(2019–2020\) punkt 6](#). Se forskrift om utsettelse av skatteinnbetalinger mv. for å avhjelpe konsekvensene av covid-19-utbruddet [§ 3](#).

§ 10-31. Arveavgift

(1) Med de unntak som følger av annet til fjerde ledd, forfaller arveavgift til betaling med følgende frister, regnet fra det tidspunkt da rådigheten over midlene i henhold til [lov 19. juni 1964 nr. 14](#) om avgift på arv og visse gaver [§§ 9](#) og [10](#) anses ervervet:

- a. tolv måneder når midlene utlegges ved privat skifte av dødsbo. Som dødsbo anses også bo etter en forsvunnet person, men ikke uskiftet bo så lenge gjenlevende ektefelle er i live,
- b. straks når midlene skiftes av tingretten,
- c. for øvrig tre måneder.

(2) Når avgiftsplikt for gaver først kan fastslås ved giverens død, jf. [lov 19. juni 1964 nr. 14](#) om avgift på arv og visse gaver [§ 2](#) annet ledd, forfaller avgiften til betaling først tre måneder etter dødsfallet. Tar gavemottaker også arv etter giveren, forfaller avgift av slik gave samtidig med avgift av arven.

(3) Overstiger arveavgift av kapitalverdien av en inntektsnytelse halvparten av det inntektsnytselen utgjør for ett år, kan den avgiftspliktige kreve henstand med betaling av det overskytende, slik at det hvert år betales avdrag med halvparten av inntektsnytselens årlige beløp inntil avgiften er betalt. Reglene i [lov 19. juni 1964 nr. 14 om avgift på arv og visse gaver § 21](#) får tilsvarende anvendelse. Mulige uforfalte terminer av avgiften bortfaller når inntektsnytselen opphører. [§ 10-20](#) fjerde ledd gjelder tilsvarende.

(4) Arveavgift fastsatt etter reglene i [lov 19. juni 1964 nr. 14](#) om avgift på arv og visse gaver [§ 21](#) kan, unntatt i tilfeller som nevnt i første ledd bokstav b, likevel ikke kreves betalt tidligere enn en måned etter at foreløpig eller endelig fastsetting er meddelt den avgiftspliktige.

Karnov lovkommentarer: § 10-31

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-31

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Arveavgiftsloven (lov [19. juni 1964 nr. 14](#)) ble opphevet 1. januar 2014. Dødsfall som skjer etter 31. desember 2013, reguleres derfor ikke av arveavgiftsloven. Det samme gjelder gaver som gis etter 31. desember 2013. Dødsfall som skjer før dette tidspunktet, reguleres fortsatt av det gamle regelverket. Det samme gjelder gaver.

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-31 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Arveavgiftsloven (lov [19. juni 1964 nr. 14](#)) ble opphevet 1. januar 2014. Dødsfall som skjer etter 31. desember 2013, reguleres derfor ikke av arveavgiftsloven. Det samme gjelder gaver som gis etter 31. desember 2013. Dødsfall som skjer før dette tidspunktet, reguleres fortsatt av det gamle regelverket. Det samme gjelder gaver.

Hovedregelen er at arveavgift forfaller etter tolv måneder når midlene utlegges ved privat skifte av dødsbo, og straks når midlene skiftes av tingretten. For gaver mv. er fristen tre måneder. Som dødsbo anses også bo etter en forsvunnet person. Uskiftet bo anses ikke som dødsbo så lenge gjenlevende ektefelle er i live.

Fristene beregnes fra det tidspunkt rådigheten anses ervervet etter reglene i arveavgiftsloven [§§ 9](#) og [10](#).

Det er gitt unntak fra hovedregelen i skattebetalingsloven [§ 10-31](#) annet til fjerde ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-31 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Arveavgiftsloven (lov [19. juni 1964 nr. 14](#)) ble opphevet 1. januar 2014. Dødsfall som skjer etter 31. desember 2013, reguleres derfor ikke av arveavgiftsloven. Det samme gjelder gaver som gis etter 31. desember 2013. Dødsfall som skjer før dette tidspunktet, reguleres fortsatt av det gamle regelverket. Det samme gjelder gaver.

Dersom avgiftsplikten for en gave først kan fastslås etter giverens død, jf. arveavgiftsloven [§ 2](#) annet ledd, forfaller avgiften tre måneder etter dødsfallet. Dersom gavemottakeren også mottar arv etter giveren, forfaller avgift av gaven samtidig med avgiften av arven.

§ 10-32. Avdragsordning ved arv og gave av næringsvirksomhet

- (1) Ved arv og gave av eiendeler og rettigheter i enkeltpersonforetak og andel eller aksje i selskap omfattet av [arveavgiftsloven § 11 A](#) som oppfyller vilkårene i annet ledd, kan arvingen eller gavemottakeren kreve at beregnet arveavgift skal betales i like store årlige avdrag over inntil tolv år regnet fra første forfall, uten renter av gjestående avgiftsbeløp i denne perioden. Første avdrag forfaller på det tidspunkt som følger av [§ 10-31](#). Har den avgiftspliktige valgt kortere avdragstid enn tolv år kan denne senere utvides til inntil tolv år.
- (2) Bestemmelsen i første ledd gjelder når overdrageren eller dennes ektefelle eller samboer (som definert i [arveavgiftsloven § 47 A](#)) umiddelbart før overdragelsen direkte eller indirekte eier minst 25 pst. av aksjene eller andelene i selskapet. Ved avgjørelsen av om dette vilkår er oppfylt, skal man også regne med andeler og aksjer som er eid av overdragers ektefelle eller samboer og arvinger omfattet av [arveloven §§ 4](#) til [6](#), når disse tidligere var eid av arvelateren eller giveren eller dennes ektefelle eller samboer.
- (3) Bestemmelsen i første ledd gjelder for enkeltpersonforetak bare verdier som er knyttet til virksomheten eller virksomhetene i foretaket. Verdien av børsnoterte aksjer, herunder aksjer notert på SMB-listen, derivater og aksjer og andeler omfattet av [arveavgiftsloven § 11 A](#) skal ikke regnes som verdier knyttet til virksomhet i enkeltpersonforetak. Ved overføring av aksjer eller andeler som omfattes av [arveavgiftsloven § 11 A](#) legges verdien etter [arveavgiftsloven § 11 A](#) til grunn.
- (4) Hvor arvingen eller gavemottakeren også mottar verdier som ikke faller inn under reglene i første til tredje ledd, skal avdragsordningen gjelde for den del av beregnet arveavgift som etter en forholdsmessig fordeling faller på de nettoverdiene som omfattes av første til tredje ledd. Nettoverdiene som omfattes av reglene i første til tredje ledd og andre nettoverdiene beregnes ved at arvingens eller gavemottakerens andel av fradrag etter [arveavgiftsloven § 15](#), jf. [§ 16](#), som klart knytter seg til en bestemt eiendel trekkes fra i denne. Fradrag som ikke klart knytter seg til en bestemt eiendel trekkes fra forholdsmessig etter forholdet mellom bruttoverdiene som faller inn under første til tredje ledd og bruttoverdiene som faller utenfor. Ved overføring av enkeltpersonforetak hvor det drives flere atskilte virksomheter skal den del av beregnet arveavgift som faller inn under avdragsordningen fordeles på virksomhetene etter forholdet mellom nettoverdiene knyttet til virksomhetene. Overføres aksjer eller andeler i flere selskaper skal arveavgiften knyttet til aksjene eller andelene fordeles mellom selskapene forholdsmessig etter nettoverdiene knyttet til aksjene eller andelene.
- (5) Den rentefrie kreditten knyttet til det enkelte selskapet bortfaller i sin helhet hvis arvingen eller mottakeren dør, gir bort eller realiserer mer enn 50 prosent av de mottatte aksjene eller andelene. For enkeltpersonforetak bortfaller kreditten bare ved død. Realisasjon anses ikke å foreligge i den utstrekning fusjon, fisjon eller annen selskapsomdanning kan gjøres med skattemessig kontinuitet etter reglene i [skatteloven](#) og reglene i dette ledd gjelder tilsvarende for de mottatte vederlagsaksjer eller -andeler. Overføres enkeltpersonforetak eller aksjene eller andelene i et selskap ved dødsfall og en ektefelle eller en arving, som selv har rett til avdragsordning etter denne paragraf, overtar ansvaret for avdødes avgiftsgjeld, kan vedkommende ektefelle eller arving overta avdødes rettigheter og plikter etter avdragsordningen. Ved arv og gave av eiendeler og rettigheter i enkeltpersonforetak bortfaller den rentefrie kreditten hvis virksomheten på arvingens eller mottakerens hånd i det vesentlige opphører. Når den rentefrie kreditten bortfaller, skal gjestående avgiftsbeløp betales innen tre måneder.

(6) Avgiftsmyndigheten kan kreve at den avgiftspliktige stiller sikkerhet for avgiften.

0 Tilføyd ved [lov 9 des 2005 nr. 115](#), endret ved lover [12 des 2008 nr. 100](#) (med virkning for arv og gave hvor rådigheten erverves av mottaker 1 jan 2009 eller senere), [14 juni 2019 nr. 21](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 28 feb 2020 nr. 200](#)) som endret ved [lov 18 des 2020 nr. 149](#).

Karnov lovkommentarer: § 10-32

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-32

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Arveavgiftsloven (lov [19. juni 1964 nr. 14](#)) ble opphevet 1. januar 2014. Dødsfall som skjer etter 31. desember 2013, reguleres derfor ikke av arveavgiftsloven. Det samme gjelder gaver som gis etter 31. desember 2013. Dødsfall som skjer før dette tidspunktet, reguleres fortsatt av det gamle regelverket. Det samme gjelder gaver.

Ved arv og gave av eiendeler og rettigheter i enkeltpersonforetak og andel eller aksje i selskap omfattet av arveavgiftsloven [§ 11 A](#) kan arvingen eller gavemottakeren kreve at beregnet arveavgift skal betales i like store årlige avdrag over inntil tolv år regnet fra første forfall. Avdragene er rentefrie. Første avdrag forfaller i henhold til hovedregelen om forfall for arveavgift i skattebetalingsloven [§ 10-31](#). Har den avgiftspliktige valgt kortere avdragstid enn tolv år, kan den senere utvides til inntil tolv år.

Avdragsordningen gjelder når overdrageren eller dennes ektefelle eller samboer, jf. arveavgiftsloven [§ 47 A](#), umiddelbart før overdragelsen direkte eller indirekte eier minst 25 prosent av aksjene eller andelene i selskapet. Ved avgjørelsen av om dette vilkåret er oppfylt, skal man også regne med andeler og aksjer som er eid av overdragers ektefelle eller samboer og arvinger omfattet av arveloven §§ [4](#) til [6](#), når disse tidligere var eid av arvelateren eller giveren eller dennes ektefelle eller samboer.

For enkeltpersonforetak gjelder avdragsordningen bare verdier som er knyttet til virksomheten eller virksomhetene i foretaket. Verdien av børsnoterte aksjer, herunder aksjer notert på SMB-listen, derivater og aksjer og andeler omfattet av arveavgiftsloven [§ 11 A](#) skal ikke regnes som verdier knyttet til virksomhet i enkeltpersonforetak. Ved overføring av aksjer eller andeler som omfattes av arveavgiftsloven [§ 11 A](#) legges verdien etter arveavgiftsloven [§ 11 A](#) til grunn.

Skattekontoret kan kreve at den avgiftspliktige stiller sikkerhet for avgiften.

Innenlands særavgifter, tollavgift og merverdiavgift og særavgifter som oppstår ved innførsel

0 Overskrift endret ved lov [11 mars 2022 nr. 8](#) (i kraft 1 jan 2023 iflg. [res. 16 sep 2022 nr. 1575](#)).

§ 10-40. Innenlands særavgifter

(1) Innenlands særavgifter forfaller til betaling samtidig med at avgiftsplikten oppstår. Dette gjelder likevel ikke:

- a. årsavgift for kjøretøyer som 1. januar er registrert i motorvognregistret, som forfaller til betaling 20. mars
- b. vektårsavgiften for kjøretøyer som 1. januar eller 1. juli er registrert i motorvognregisteret, som forfaller til betaling i to like store terminer henholdsvis 20. februar og 20. august.
- c. engangsavgiften for registrerte virksomheter, som forfaller til betaling den 18. i måneden etter at avgiftsplikten oppstod.
- d. avgift ved urettmessig bruk av merket olje etter [særavgiftsloven § 1](#), som forfaller til betaling tre uker etter at melding om kravet er sendt.

(2) For virksomheter som er registrert som særavgiftspliktige hos skattekontoret, forfaller særavgiften for en periode til betaling samme dag som det skal leveres skattemelding.

(3) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om forfallstidspunktene for krav som omhandlet i første ledd og avvikende forfallstidspunkt i enkelte situasjoner for krav som omhandlet i annet ledd.

0 Endret ved [lover 15 juni 2007 nr. 26](#), [12 des 2008 nr. 100](#), [19 juni 2015 nr. 54](#) (ikr. 1 jan 2016), [18 des 2015 nr. 116](#) (ikr. 1 jan 2016), [20 des 2016 nr. 114](#) (ikr. 1 jan 2017), [22 juni 2018 nr. 65](#), [17 april 2020 nr. 24](#).

§ 10-41. Tollavgift, merverdiavgift og særavgifter som oppstår ved innførsel

(1) Tollavgift og andre avgifter som oppstår ved innførsel, og som ikke belastes tollkreditten, dags- eller månedsoppgjørordning, jf. [§ 14-20](#), forfaller til betaling samtidig med at plikten til å beregne avgiftene oppstår.

(2) Krav som belastes tollkreditten eller månedsoppgjørordning en kalendermåned, forfaller til betaling den 18. i neste måned.

(3) Skatte- og avgiftskrav belastet dagsoppgjørordningen forfaller til betaling første virkedag etter frigjøring for prosedyren overgang til fri disponering. Skattekontoret kan fastsette en nærmere frist for når på forfallsdagen betaling må ha skjedd.

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#), [19 juni 2015 nr. 54](#) (ikr. 1 jan 2016), [11 mars 2022 nr. 8](#) (i kraft 1 jan 2023 iflg. [res. 16 sep 2022 nr. 1575](#), endring endret ved lov [20 des 2022 nr. 110](#)), [16 juni 2023 nr. 48](#), [16 juni 2023 nr. 48](#) (i kraft 1 jan 2024).

Andre krav

§ 10-50. Utleggstrekk

For utleggstrekk gjelder, med unntak for tilfeller som omhandlet i [§ 14-5](#) annet ledd, reglene om forfall i [tvangsfullbyrdelsesloven § 7-22](#) første ledd.

0 Oppheves ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 10-50

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-50 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Utleggstrekk innebærer at det etableres et trekk i skyldners lønn til dekning av gjeld. Det kan besluttes trekk i lønn, men også i andre ytelser, jf. dekningsloven [§ 2-7](#) annet ledd. Utleggstrekk som besluttes av skattekontoret, er nærmere regulert i skattebetalingsloven [kapittel 14](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-50 ...med unntak for tilfeller som omhandlet i § 14-5 annet ledd...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Arbeidsgivere som har plikt til å ha skattetrekkskonto, skal følge de reglene som gjelder for oppgjør mv. for forskuddstrekk, jf. skattebetalingsloven [kapittel 10](#), jf. [§ 14-5](#) annet ledd. Dette innebærer at trekkbeløpet som skal trekkes som følge av utleggstrekket, settes på skattetrekkskontoen og følger de reglene om betaling og forfall som gjelder for denne. Se skattebetalingsloven [§ 10-10](#). Se likevel skattebetalingsforskriften [§ 14-5-11](#), som lister opp enkelte unntak fra skattebetalingsloven [§ 14-5](#) annet ledd. Bestemmelsen innebærer at kravene som er unntatt, følger reglene om forfall i tvangsfullbyrdelsesloven [§ 7-22](#) første ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-50 ...reglene om forfall i tvangsfullbyrdelsesloven § 7-22 første...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

For arbeidsgivere som ikke har plikt til å ha skattetrekkkonto, gjelder reglene om forfall i tvangsfullbyrdelsesloven [§ 7-22](#) første ledd. Det følger av tvangsfullbyrdelsesloven [§ 7-22](#) første ledd at den trekkpliktige skal foreta trekk i samsvar med namsmannens beslutning, og at trukket beløp skal utbetales til saksøkeren når ikke annet er fastsatt. Skattekontoret vil være å anse som både namsmann og saksøker i bestemmelsens forstand. Dette innebærer at trekkbeløpet skal utbetales til skattekontoret med én gang det er trukket, med mindre annet er bestemt. Dersom ytelsen det trekkes i forfaller oftere enn én gang i måneden, kan trekkbeløpet utbetales månedsvis dersom ikke skattekontoret har bestemt at det skal utbetales straks. Det er ikke noe krav om at beløpet skal settes på en særskilt konto før det utbetales.

§ 10-51. Andre skatte- og avgiftskrav

- (1) Følgende skatte- og avgiftskrav forfaller til betaling tre uker etter at melding om kravet er sendt:
 - a. tvangsmulkt etter [§ 1-1](#) tredje ledd bokstav c
 - b. skatt fastsatt tidlig etter bestemmelser gitt i medhold av [skatteforvaltningsloven § 8-16](#), jf. [§ 8-2](#)
 - c. gebyr etter [kassasystemlova § 8](#)
 - d. krav fastsatt ved summarisk fellesoppgjør etter [skatteforvaltningsloven § 12-4](#)
 - e. tilleggsavgift etter [lov 19. juni 1964 nr. 14](#) om avgift på arv og visse gaver [§ 44](#).
 - (2) Følgende skatte- og avgiftskrav forfaller til betaling tre uker etter at fristen for å klage over vedtaket om fastsetting av kravet er ute, eller ved klage, tre uker etter at klagen er avgjort:
 - a. tilleggsskatt etter [skatteforvaltningsloven](#)
 - b. overtredelsesgebyr etter [skatteforvaltningsloven](#)
 - c. tilleggsavgift etter [tollavgiftsloven](#)
 - d. overtredelsesgebyr etter [tollavgiftsloven](#) og [vareførselsloven](#).
 - (3) Dersom det innvilges utsatt iverksetting av krav etter [skatteforvaltningsloven § 14-10](#) annet ledd, [tollavgiftsloven § 12-7](#) annet ledd eller [vareførselsloven § 12-2](#) femte ledd, forfaller kravet til betaling tre uker etter utløpet av søksmålsfristen eller ved søksmål, tre uker etter at endelig rettsavgjørelse foreligger.
- 0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#), [12 des 2008 nr. 100](#), [21 des 2007 nr. 119](#) (ikr. 1 jan 2009 iflg. [res. 7 nov 2008 nr. 1206](#)), [19 juni 2009 nr. 55](#), [19 juni 2009 nr. 49](#) (ikr. 1 jan 2010), [19 juni 2009 nr. 58](#) (ikr. 1 jan 2010 iflg. [res. 6 nov 2009 nr. 1347](#)), [25 juni 2010 nr. 40](#), [13 des 2013 nr. 122](#) (ikr. 1 jan 2014), [20 juni 2014 nr. 34](#), [19 juni 2015 nr. 54](#) (ikr. 1 jan 2017), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)) som endret ved [lov 20 des 2016 nr. 120](#), [11 mars 2022 nr. 8](#) (i kraft 1 jan 2023 iflg. [res. 16 sep 2022 nr. 1575](#)), [16 juni 2023 nr. 48](#), [12 jan 2024 nr. 5](#) (i kraft 1 jan 2024).

Karnov lovkommentarer: § 10-51

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-51 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen inneholder krav som er å anse som skatte- og avgiftskrav, men som ikke omfattes av de tidligere bestemmelsene om forfall i [kapittel 10](#). Kravene som listes opp i første ledd, forfaller tre uker etter at melding om kravet er sendt.

Tvangsmulkt etter skattebetalingsloven [§ 1-1](#) tredje ledd bokstav c, skatt fastsatt tidlig etter bestemmelser gitt i medhold av skatteforvaltningsloven [§ 8-14](#) jf. [§ 8-2](#), gebyr etter kassasystemlova [§ 8](#), krav fastsatt ved summarisk fellesoppgjør etter skatteforvaltningsloven [§ 12-4](#) og tilleggsavgift etter

lov [19. juni 1964 nr. 14](#) om avgift på arv og visse gaver (opphevet 1. januar 2014) [§ 44](#) forfaller tre uker etter at melding om kravet er sendt.

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-51 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsens annet ledd inneholder en oppregning av skatte- og avgiftskrav som forfaller til betaling tre uker etter at fristen for å klage over vedtaket om fastsetting av kravet er ute. Dersom vedtaket om fastsetting påklages, forfaller kravene tre uker etter at klagen er avgjort.

Kravene som omfattes av annet ledd, er tilleggsskatt og overtredelsesgebyr etter skatteforvaltningsloven (lov [27. mai 2016 nr. 14](#)), tilleggssavgift etter tollavgiftsloven (lov [11. mars 2022 nr. 8](#)) og overtredelsesgebyr etter tollavgiftsloven og vareførselsloven (lov [11. mars 2022 nr. 9](#)).

Fristen for å klage seks uker, jf. skatteforvaltningsloven [§ 13-4](#) første ledd og vareførselsloven [§ 7-4](#) første punktum.

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-51 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 05.03.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Tredje ledd slår fast at dersom det innvilges utsatt iverksetting av krav etter skatteforvaltningsloven [§ 14-10](#) annet ledd, tollavgiftsloven [§ 12-7](#) eller vareførselsloven [§ 12-2](#) femte ledd, forfaller kravet til betaling tre uker etter utløpet av søksmålsfristen. Dersom det anlegges søksmål, forfaller kravet tre uker etter at endelig rettsavgjørelse foreligger. Det er imidlertid ikke fastsatt noen søksmålsfrist etter vareførselsloven. De alminnelige reglene om søksmålsadgang i tvisteloven inneholder ingen søksmålsfrist. Det er derfor uklart når de aktuelle kravene etter vareførselsloven forfaller.

§ 10-52. Ansvarskrav

Ansvarskrav etter [kapittel 16](#), ansvarskrav etter [§ 4-1](#) annet ledd og ansvarskrav etter [lov 13. desember 1996 nr. 87 om skatt på honorar til utenlandske artister m.v. § 7](#) skal betales senest to uker etter at melding om kravet er sendt, jf. [tvangfullbyrdsloven § 4-18](#).

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#), [25 juni 2010 nr. 40](#).

Karnov lovkommentarer: [§ 10-52](#)

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-52 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 21.02.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattebetalingsloven [§ 10-52](#) regulerer forfall for nærmere angitte ansvarskrav. Bestemmelsen gjelder ansvarskrav etter skattebetalingsloven [kapittel 16](#), etter skattebetalingsloven [§ 4-1](#) annet ledd og etter lov [13. desember 1996 nr. 87](#) om skatt på honorar til utenlandske artister m.v. [§ 7](#). Bestemmelsen kan også gjelde andre krav der dette er fastsatt i lov, se for eksempel suppleringskatteloven [§ 2-13](#) tredje ledd. Kravene forfaller to uker etter at melding om kravet er sendt, jf. [tvangfullbyrdsloven § 4-18](#).

Henvisningen til [tvangfullbyrdsloven § 4-18](#) innebærer at det ikke er nødvendig å sende nytt varsel etter [§ 4-18](#) før tvangsinnkreving iverksettes som følge av at kravet ikke betales, se [Ot.prp. nr. 83 \(2004–2005\)](#) s. [184–185](#). Dette innebærer derimot ikke at unntakene fra varslingsplikten i [tvangfullbyrdsloven § 4-18](#) gjelder tilsvarende når det gjelder å gjøre unntak fra forfallsregelen i skattebetalingsloven [§ 10-52](#). Det kan med andre ord ikke iverksettes tvangsinnkreving før forfallsfristen er utløpt.

Forfallsfristen for ansvarskravet påvirker ikke forfallsfristen for det underliggende kravet som ansvaret gjøres gjeldende for.

Se regelen om fristberegning i skattebetalingsloven [§ 10-2](#).

§ 10-53. Skatte- og avgiftskrav ved vedtak om endring mv. og egenretting

(1) Treffer skatte- eller avgiftsmyndighetene vedtak om endring mv. som medfører økning av skatte- eller avgiftsplikten for krav som ordinært forfaller etter [§§ 10-10 til 10-12](#), [§ 10-15](#), [§ 10-21](#), [§ 10-22 annet ledd](#) eller [§§ 10-30 til 10-41](#), skal økningen og renter etter [§ 11-2](#) betales senest tre uker etter at melding om vedtaket er sendt. Dette gjelder likevel bare dersom fristen for betaling kommer senere enn det ordinære forfallstidspunkt for kravet. Skyldes økningen at den skatte- eller avgiftspliktige selv endrer tidligere leverte opplysninger, regnes fristen fra melding om endringen er kommet fram til skatte- eller avgiftsmyndighetene.

(2) Ved økning av restskatt som følge av endring etter reglene i [skatteforvaltningsloven § 9-4](#), [kapittel 12](#) eller [kapittel 13](#), regnes fristen fra melding om ny avregning er sendt skyldneren. Restskatt for personlige skattytere skal betales tidligst sammen med annen termin.

(3) Treffes det vedtak som innebærer tilbakebetaling av kompensasjon for merverdiavgift, skal beløpet betales tilbake senest tre uker etter at melding om vedtaket er sendt.

(4) Treffes det vedtak om å nekte bruk av Safe Harbour-regler gitt i medhold av [suppleringskatteloven § 5-7](#), skal suppleringskatt og renter etter [§ 11-2](#) betales senest tre uker etter at endret skattemelding for suppleringskatt er levert.

0 Endret ved [lover 22 juni 2012 nr. 43](#) (ikr. 1 jan 2015 iflg. [res. 26 sep 2014 nr. 1220](#)), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)) som endret ved [lov 20 des 2016 nr. 120](#), [12 jan 2024 nr. 5](#) (i kraft 1 jan 2024).

Karnov lovkommentarer: § 10-53

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-53 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd gir en regel om forfall dersom skatte- eller avgiftsmyndighetene treffer vedtak om endring mv. som medfører økning av skatte- eller avgiftsplikten for visse krav. Bestemmelsen gjelder for krav som ellers forfaller etter [§§ 10-10 til 10-12](#), [§ 10-21](#), [§ 10-22](#) annet ledd eller [§§ 10-30 til 10-41](#). Økningen forfaller tre uker etter at melding om vedtaket er sendt. Renter etter skattebetalingsloven [§ 11-2](#) forfaller samtidig. Se likevel reglene om fristberegning i skattebetalingsloven [§ 10-2](#).

Bestemmelsen gjelder også dersom den skatte- eller avgiftspliktige selv endrer tidligere oppgitte opplysninger (egenendring). I slike tilfeller regnes likevel fristen fra melding om endringen er kommet frem til skatte- eller avgiftsmyndighetene. Se likevel reglene om fristberegning i skattebetalingsloven [§ 10-2](#).

Det gjelder et unntak for tilfeller der endringsvedtaket treffes så tidlig at det ordinære forfallstidspunktet for kravet ennå ikke er kommet. I slike tilfeller forfaller kravet, inkludert økningen, ved ordinært forfall.

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-53 ...10-10 til 10-12...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dette gjelder

- forskuddstrekk, skattetrekk etter [§ 5-4](#) første ledd (kildeskatteordning), arbeidsgiveravgift og finansskatt på lønn, jf. [§ 10-10](#)

- lønnstrekk til Svalbard, jf. [§ 10-11](#)
- artistskatt, jf. [§ 10-12](#)

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-53 ...10-21...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dette gjelder restskatt, jf. [§ 10-21](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 10-53 ...10-22 annet ledd...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dette gjelder restskatt etter petroleumsskatteloven (lov [13. juni 1975 nr. 35](#)).

Karnov Lovkommentar 5 til § 10-53 ...10-30 til 10-41...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 05.03.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Dette gjelder

- merverdiavgift, jf. [§ 10-30](#)
- arveavgift, jf. [§ 10-31](#)
- avdragsordning ved arv og gave av næringsvirksomhet, jf. [§ 10-32](#)
- innenlands særavgifter, jf. [§ 10-40](#)
- toll, merverdiavgift og særavgifter som oppstår ved innførsel, jf. [§ 10-41](#)

Karnov Lovkommentar 6 til § 10-53 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd inneholder en regel om forfall dersom restskatten øker som følge av endringer med hjemmel i skatteforvaltningsloven [§ 9-4](#) om skatte- og trekkpliktiges endring av fastsetting (ofte omtalt som «egenendring»), skatteforvaltningsloven [kapittel 12](#) om skattemyndighetenes adgang til å endre fastsettingen utenfor klagesak og skatteforvaltningsloven [kapittel 13](#) om klage.

I tilfeller der restskatten øker som følge av endringer med hjemmel i regelsettene som nevnt, regnes forfallsfristen fra ny avregning er sendt skyldneren. Om ny avregning se skattebetalingsloven [§ 7-2](#).

Økt restskatt for personlige skattytere forfaller tidligst sammen med annen termin, jf. skattebetalingsloven [§ 10-21](#) første ledd tredje punktum. Forfallet er da tidligst fem uker etter 20. august.

Restskatt som beløper seg under 100 kroner betales ikke, jf. skattebetalingsforskriften [§ 10-4-1](#).

Karnov Lovkommentar 7 til § 10-53 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Treffes det vedtak som innebærer tilbakebetaling av kompensasjon for merverdiavgift, forfaller beløpet tre uker etter at melding om vedtaket er sendt.

Karnov Lovkommentar 8 til § 10-53 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 05.03.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom skattemyndighetene treffer vedtak om å nekte bruk av Safe Harbour-reglene i suppleringskatteloven (lov [12. januar 2024 nr. 1](#)), må skattepliktige levere endret skattemelding der Safe Harbour-reglene ikke tas i bruk. Kravet forfaller da tre uker etter endret skattemelding er levert. Se for øvrig skattebetalingsloven [§ 11-2](#) første ledd.

Tilgodebeløp

§ 10-60. Tilgodebeløp

- (1) Når det er betalt for mye skatt eller avgift og når det ellers oppstår tilgodebeløp, skal beløpet og renter etter [§ 11-4](#) utbetales til den skatte- eller avgiftspliktige så snart som mulig, og senest tre uker etter at vedtaket som medførte tilbakebetaling ble truffet, når ikke annet er bestemt i lov eller forskrift. Utbetalingen skal også omfatte renter som er betalt av refusjonsbeløpet. Renter som er påløpt, men ikke betalt, bortfaller.
- (2) For tilgodebeløp som oppstår ved egenretting av tidligere levert skattemelding, regnes fristen fra skatte- og avgiftsmyndighetene har godkjent beløpet til utbetaling.
- (3) For tilgodebeløp som oppstår etter ordinær avregning, jf. [§ 7-1](#), regnes fristen fra skatteoppgjøret ble sendt skattyter. I andre tilfeller regnes fristen fra det tidspunktet avregningen ble foretatt.
- (4) For krav på utbetaling av merverdiavgift til registrerte næringsdrivende etter [merverdiavgiftsloven § 11-5](#) regnes fristen fra skattemeldingen er mottatt av avgiftsmyndigheten.
- (5) For krav på utbetaling av kompensasjon for merverdiavgift skal fristen regnes fra utløpet av fristen for å sende inn skattemelding etter bestemmelser gitt i medhold av [skatteforvaltningsloven § 8-16](#), jf. [§ 8-7](#).

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#), [14 des 2007 nr. 110](#), [19 juni 2009 nr. 58](#) (ikr. 1 jan 2010 iflg. [res. 6 nov 2009 nr. 1347](#)), [25 juni 2010 nr. 40](#), [10 des 2010 nr. 69](#) (ikr. 1 jan 2011), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)), [20 des 2016 nr. 114](#) (ikr. 1 jan 2017), [12 jan 2024 nr. 5](#) (i kraft 1 jan 2024).

Karnov lovkommentarer: § 10-60

Karnov Lovkommentar 1 til § 10-60 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd gir regler om forfall for tilgodebeløp, altså beløp som skal utbetales til skattyter som følge av at det er innbetalt for mye skatt eller avgift, der det foreligger vedtak om endring.

Med mindre annet er bestemt i lov eller forskrift, er hovedregelen at beløpet utbetales til den skatte- eller avgiftspliktige så snart som mulig, og senest tre uker etter at vedtaket som medførte tilbakebetaling, ble truffet. Renter etter skattebetalingsloven [§ 11-4](#) og renter som er betalt av refusjonsbeløpet, forfaller samtidig. Renter som er påløpt, men ikke betalt, bortfaller.

Reglene om fristberegning i skattebetalingsloven [§ 10-2](#) gjelder også her.

Karnov Lovkommentar 2 til § 10-60 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd regulerer forfall for tilgodebeløp som oppstår som følge av egenendring av tidligere levert skattemelding. Fristen regnes fra skatte- og avgiftsmyndighetene har godkjent beløpet til utbetaling.

Det må legges til grunn at det med «fristen» siktes til fristen etter første ledd, slik at fristen er så snart som mulig og senest tre uker etter at skatte- og avgiftsmyndighetene har godkjent beløpet til

utbetaling. Forfallsfristen begynner først å løpe etter at skatte- og avgiftsmyndighetene har godkjent beløpet til utbetaling.

Karnov Lovkommentar 3 til § 10-60 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Tredje ledd regulerer forfall ved tilgodebeløp som følge av avregning. Bestemmelsen gjelder ordinær avregning etter skattebetalingsloven [§ 7-1](#), ny avregning etter skattebetalingsloven [§ 7-2](#) og forhåndavregning etter skattebetalingsforskriften [§ 7-4-1](#).

Ved ordinær avregning etter skattebetalingsloven [§ 7-1](#) regnes fristen fra skatteoppgjøret ble sendt skattyter. Ved ny avregning etter skattebetalingsloven [§ 7-2](#) og forhåndavregning etter skattebetalingsforskriften [§ 7-4-1](#) regnes fristen fra det tidspunktet avregningen ble foretatt. Med «fristen» siktes det til fristen etter første ledd. Tilgodebeløpet forfaller derfor så snart som mulig og senest tre uker etter at skatteoppgjøret er sendt skattepliktig, eller avregningen er foretatt.

Karnov Lovkommentar 4 til § 10-60 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

For krav på utbetaling av merverdiavgift til registrerte næringsdrivende etter merverdiavgiftsloven [§ 11-5](#) regnes fristen fra skattemeldingen er mottatt av avgiftsmyndigheten. Med «fristen» siktes det til fristen etter første ledd. Refusjonskravet forfaller derfor så snart som mulig og senest tre uker etter skattemeldingen er mottatt av avgiftsmyndighetene.

Se nærmere regler i skattebetalingsforskriften [§ 10-60-1](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 10-60 5. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 05.03.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Femte ledd regulerer forfall for krav på utbetaling av kompensasjon for merverdiavgift. Fristen regnes fra utløpet av fristen for å sende inn skattemelding etter bestemmelser gitt i medhold av skatteforvaltningsloven [§ 8-16](#), jf. [§ 8-7](#). Fristen for å sende inn skattemelding fremgår av skatteforvaltningsforskriften §§ [8-7-1](#) og [8-7-2](#). Fristen for å levere skattemelding er i utgangspunktet én måned og ti dager etter utløpet av hver skattleggingsperiode. Fristen for tredje periode er likevel 31. august. Skattleggingsperiodene er regulert i forskriftens [§ 8-7-1](#).

Med «fristen» siktes det til fristen etter første ledd. Merverdiavgiftskompensasjon forfaller derfor så snart som mulig og senest tre uker etter fristen for å sende inn skattemelding etter skatteforvaltningsforskriften [§ 8-7-2](#).

Kapittel 11. Renter

Karnov lovkommentarer: Kapittel 11. Renter

Karnov Lovkommentar 1 til Kapittel 11. Renter

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattebetalingsloven [kapittel 11](#) regulerer renter. Dette omfatter avsavnsrenter og forsinkelsesrenter. Kapittelet har regler om renter som skattekontoret må betale skattyter (rentegodtgjørelse), og om renter som skattyter må betale skattekontoret (rentetillegg).

En plikt for det offentlige til å betale renter må generelt ha hjemmel, og det må derfor legges til grunn at skattebetalingsloven [kapittel 11](#) uttømmende regulerer skattekontorets plikt til å betale rentegodtgjørelse, se [Rt-1927-486](#).

Rentegodtgjørelse etter avregning som skattekontoret utbetaler skattyter, er ikke skattepliktig inntekt jf. skatteloven [§ 5-60](#) første ledd.

§ 11-1. Renter ved forsinket betaling

(1) Det skal beregnes rente av skatte- og avgiftskrav som ikke betales innen forfallstidspunktet etter [kapittel 10](#). Renten beregnes på grunnlag av kravet tillagt eventuell rente etter [§§ 11-2](#) eller [11-5](#). Renten løper fra forfallstidspunktet fram til betaling skjer. For krav etter [§ 10-52](#) løper renten fra forfallstidspunktet for det skatte- eller avgiftskravet som ansvarskravet skal dekke, fram til betaling skjer.

(2) [Lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. § 2](#) annet ledd gjelder tilsvarende.

(3) Reglene om fremskyndet forfall i [§ 10-20](#) fjerde ledd og [§ 10-21](#) annet ledd er uten betydning for renteberegningen etter første ledd.

0 Endret ved [lov 9 des 2005 nr. 115](#).

Karnov lovkommentarer: § 11-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 11-1 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av forsinkelsesrenteloven [§ 1](#) at loven gjelder for pengekrav på formuerettens område. Dette innebærer at offentligrettslige krav i utgangspunktet faller utenfor. Det er derfor bestemt i skattebetalingsloven [§ 11-1](#) første ledd at det skal beregnes forsinkelsesrenter av skatte- og avgiftskrav som ikke betales innen forfall etter reglene i skattebetalingsloven [kapittel 10](#). Se likevel bestemmelsens tredje ledd om at reglene om fremskyndet forfall i skattebetalingsloven [§§ 10-20](#) og [10-21](#) er uten betydning for renteberegningen.

Rentesatsen er regulert i skattebetalingsloven [§ 11-6](#) første ledd og tilsvarende satsen fastsatt i medhold av forsinkelsesrenteloven [§ 3](#) første ledd første punktum. Rentesatsen er fastsatt i forskrift.

Eventuelle renter som er påløpt på kravet etter reglene i skattebetalingsloven [§§ 11-2](#) eller [11-5](#), skal legges til hovedkravet før forsinkelsesrenten beregnes.

Renten løper fra forfallstidspunktet slik dette er fastsatt i skattebetalingsloven [kapittel 10](#), og frem til betaling skjer. Både frivillig betaling og betaling ved tvangsinnkreving vil innebære at betaling skjer i relasjon til denne bestemmelsen.

Det er gitt særregler og unntak i skattebetalingsforskriften [§§ 11-1-1](#) til [11-1-6](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 11-1 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen om kreditormora i forsinkelsesrenteloven [§ 2](#) annet ledd gjelder tilsvarende. Dette innebærer at det ikke skal betales forsinkelsesrenter dersom forsinkelsen er fremkalt av forhold på kreditors side.

Bestemmelsen gjelder kreditormora der skattekontoret er kreditor. For tilfeller der skattekontoret er debitor, se skattebetalingsloven [§ 11-3](#) annet ledd.

At skattekontoret ikke oppgir KID-nummer for innbetaling av et krav, er et eksempel på et tilfelle som vil rammes av bestemmelsen. Det følger av skattebetalingsforskriften [§ 9-1-1](#) tredje og fjerde ledd jf. skattebetalingsloven [§ 9-1](#) annet ledd at en bank skal avvise en innbetaling som ikke er merket med KID-nummer. Dersom betalingen blir forsinket fordi skattekontoret ikke oppgir KID-nummer, må derfor forsinkelsen anses å ha oppstått som følge av forhold på kreditors (skattekontorets) side. Et annet eksempel er der skattekontoret sender et betalingskrav til feil adresse, og dette ikke skyldes forhold på debtors side.

Karnov Lovkommentar 3 til § 11-1 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattebetalingsloven §§ [10-20](#) og [10-21](#) har regler om fremskutt forfall, som innebærer at alle resterende forfallsterminer forfaller samtidig dersom én forfallstermin misligholdes. Reglene om fremskutt forfall i §§ [10-20](#) og [10-21](#) er begrunnet i innkrevingshensyn, se [note 7](#) til [§ 10-20](#) og [note 3](#) til [§ 10-21](#). Dette innebærer at det ikke løper forsinkelsesrenter på resterende terminer, selv om forfallet for disse fremskytes ved mislighold av en termin.

§ 11-2. Renter ved vedtak om endring, egenretting, arveavgift betalt etter forfall mv.

- (1) Det skal beregnes rente av økning i skatt og avgift som fastsettes ved vedtak om endring mv. eller som skyldes at den skatte- og avgiftspliktige selv endrer en tidligere levert melding.
- (2) Renten er beregnet fra forfallstidspunktet for kravene etter [§§ 10-1](#) til [10-41](#), fram til det treffes vedtak om endring mv. eller ny endret melding kom fram til skatte- og avgiftsmyndighetene, med de unntak som følger av tredje til syvende ledd.
- (3) Av økning i skatt etter ny avregning, jf. [§ 7-2](#), beregnes renten fra 1. januar i året etter skattefastsettingsåret.
- (4) Av petroleumsskatt etter ny avregning, jf. [§ 7-2](#), beregnes renten fra 1. januar i året etter inntektsåret.
- (5) Av for mye utbetalt refusjon etter [merverdiavgiftsloven § 10-1](#) og for mye utbetalt avgift etter [merverdiavgiftsloven § 11-5](#), beregnes renten fra beløpet ble utbetalt og fram til det treffes vedtak om endring mv.
- (6) Av for mye utbetalt kompensasjon for merverdiavgift beregnes renten fra beløpet ble utbetalt og fram til det treffes vedtak om endring mv.
- (7) Dersom arveavgift i medhold av [§ 10-31](#) fjerde ledd blir betalt senere enn den forfallstid som følger av [§ 10-31](#) første og annet ledd, skal det betales rente av avgiftsbeløpet for tiden fra ordinært forfall og fram til endelig avgiftsfastsettelse skjer.
- (8) Er det foretatt innbetalinger til dekning av skatte- og avgiftskravet før det er truffet vedtak om endring mv. eller før melding om egenretting av tidligere levert melding er kommet fram til skatte- og avgiftsmyndighetene, beregnes renten fram til betalingstidspunktet.

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#), [14 des 2007 nr. 110](#), [19 juni 2009 nr. 58](#) (ikr. 1 jan 2010 iflg. [res. 6 nov 2009 nr. 1347](#)), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)), [20 des 2016 nr. 114](#) (ikr. 1 jan 2017), [21 juni 2017 nr. 81](#).

Karnov lovkommentarer: § 11-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 11-2 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 05.03.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd har en regel om at det skal beregnes rente av økning i skatt og avgift som fastsettes ved vedtak om endring eller egenendring av en tidligere levert melding. Bestemmelsen gjelder bare ved økning av skatt og avgift.

Formålet er å kompensere for den fordel den skatte- eller avgiftspliktige har hatt ved å sitte på midlene som følge av at fastsettingen var for lav, og på samme måte kompensere for likviditetstapet skatte- og avgiftsmyndighetene har lidt av samme grunn. Det er med andre ord snakk om en avsavnsrente.

Det følger av bestemmelsens forarbeider at renteregelen er objektiv, og at det derfor utløses rente uavhengig av om den skatte- og avgiftspliktige kan bebreides for feilen. Renten skal ikke ha noe pønalt preg, og er kun ment å kompensere for likviditetsfordelen eller -tapet som følger av uriktig fastsetting, se [Ot.prp. nr. 83 \(2004–2005\) s. 97](#).

Rentesatsen er regulert i skattebetalingsloven [§ 11-6](#) annet ledd og skal tilsvare den pengepolitiske styringsrenten slik denne er fastsatt av Norges Bank pr. 1. januar det aktuelle året, tillagt ett prosentpoeng.

Grunnlaget for renteberegningen er den økte skatten eller avgiften. Økningen kan skje ved vedtak eller ved egenendring. Dersom skattemyndighetene treffer vedtak om å nekte bruk av Safe Harbour-reglene i suppleringskatteloven (lov [12. januar 2024 nr. 1](#)), skal den skattepliktige levere endret skattemelding for suppleringskatt uten bruk av Safe Harbour-reglene. En slik endring er omfattet av regelen i [§ 11-2](#) første ledd, se [Prop. 29 LS \(2023–2024\) punkt 13.3](#). Også ved økning som følge av ny avregning etter skattebetalingsloven [§ 7-2](#) skal det beregnes renter etter første ledd. I skattebetalingsforskriften [§ 11-2-1](#) er det gitt nærmere regler om beregningsgrunnlaget. Det følger av bestemmelsen at tilleggsskatt, tilleggsavgift, tilleggstoll, tvangsmulkt, overtredelsesgebyr og for mye utbetalt rentegodtgjørelse etter skattebetalingsloven §§ [11-3](#) og [11-4](#) ikke skal inngå i renteberegningen.

Skattebetalingsforskriften [§ 11-2-6](#) inneholder et unntak fra skattebetalingsloven [§ 11-2](#), der det fremgår at det ikke skal beregnes avsavnsrente etter [§ 11-2](#) ved endring av årsavgift for motorvogn.

Karnov Lovkommentar 2 til § 11-2 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Hovedregelen er at renten beregnes fra forfallstidspunktet for kravene etter skattebetalingsloven §§ [10-1](#) til [10-41](#) frem til det treffes vedtak om endring. Dette gjelder likevel bare dersom fristen for betaling kommer senere enn det ordinære forfallstidspunkt for kravet, jf. skattebetalingsloven [§ 10-53](#) første ledd annet punktum. Dersom økningen kommer som følge av egenendring, beregnes renten frem til ny, endret melding kom frem til skatte- og avgiftsmyndighetene.

Se særregler om beregningen i skattebetalingsloven [§ 11-2](#) tredje til syvende ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 11-2 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Tredje ledd regulerer beregningsperioden for økninger i skatt som følge av ny avregning. Ved økning i skatt etter ny avregning, jf. skattebetalingsloven [§ 7-2](#), beregnes renten fra 1. januar i året etter skattefastsettingsåret.

Karnov Lovkommentar 4 til § 11-2 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Fjerde ledd regulerer beregningsperioden for økning av petroleumsskatt etter ny avregning, jf. skattebetalingsloven [§ 7-2](#). Ved slik økning beregnes renten fra 1. januar i året etter inntektsåret

Karnov Lovkommentar 5 til § 11-2 5. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Femte ledd inneholder en særregel om renteberegning ved for mye utbetalt merverdiavgift til gode. Av for mye utbetalt refusjon etter merverdiavgiftsloven [§ 10-1](#) og for mye utbetalt avgift etter merverdiavgiftsloven [§ 11-5](#) beregnes renten fra beløpet ble utbetalt, og frem til det treffes vedtak om endring.

Se også skattebetalingsforskriften [§ 11-2-4](#).

Karnov Lovkommentar 6 til § 11-2 6. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Av for mye utbetalt refusjon etter merverdiavgiftsloven [§ 10-1](#) og for mye utbetalt avgift etter merverdiavgiftsloven [§ 11-5](#) beregnes renten fra beløpet ble utbetalt, og frem til det treffes vedtak om endring.

Karnov Lovkommentar 7 til § 11-2 8. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Økningen i skatt eller avgift kan følge av vedtak eller egenendring. Dersom den skatte- og avgiftspliktige betaler inn hele eller deler av beløpet tilsvarende økningen før vedtak treffes, eller før melding om egenendring kommer frem til skatte- eller avgiftsmyndighetene, skal renten etter skattebetalingsloven [§ 11-2](#) kun beregnes frem til betalingstidspunktet for den betalte delen av beløpet. Regelen er naturlig i lys av formålet med bestemmelsen i [§ 11-2](#) om at det kun skal kompenseres for likviditetstap og -gevinst, se [note 1](#).

§ 11-3. Rentegodtgjørelse ved forsinket utbetaling

(1) Ved utbetaling av skatt eller avgift senere enn forfallstidspunktet i [§ 10-60](#), skal det ytes rentegodtgjørelse for tiden fra forfallstidspunktet fram til utbetaling skjer. Det ytes ikke rentegodtgjørelse så lenge manglende utbetaling skyldes at Skatteetaten ikke har mottatt opplysninger om konto, og det heller ikke er besluttet å utbetale tilgodebeløpet på annen måte. Det samme gjelder hvis utbetaling av tilgodebeløp ikke lar seg gjennomføre på grunn av forhold ved kontoen utenfor Skatteetatens kontroll.

(2) [Lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. § 2](#) annet ledd gjelder tilsvarende.

0 Endret ved lover [9 des 2005 nr. 115](#), [14 des 2007 nr. 110](#), [20 des 2023 nr. 103](#) (i kraft 1 jan 2024 iflg. [res. 20 des 2023 nr. 2138](#)).

Karnov lovkommentarer: § 11-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 11-3 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 05.03.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av første ledd at det skal betales renter fra forfallstidspunktet etter skattebetalingsloven [§ 10-60](#) og frem til utbetaling skjer. Bestemmelsen gjelder ved utbetaling fra skattekontoret til skattyter og for alle skatte- og avgiftskrav som omfattes av loven.

Renter etter skattebetalingsloven [§ 11-3](#) beregnes fra forfallstidspunktet etter [§ 10-60](#). Det følger av hovedregelen i [§ 10-60](#) første ledd første punktum at for mye betalt skatt eller avgift og andre tilgodebeløp skal utbetales til den skatte- eller avgiftspliktige så snart som mulig og senest tre uker etter at vedtaket som medførte tilbakebetaling, ble truffet. Vedtak etter bestemmelsen omfatter også dom. Dersom en domsslutning gir anvisning på et tilbakebetalingskrav, skal beløpet utbetales senest tre uker etter domsavsigelse for at det ikke skal løpe renter etter skattebetalingsloven [§ 11-3](#), se [Rt-](#)

[2012-432 avsnitt 57](#). Dette gjelder likevel ikke dersom skattekontoret må gjennomføre ny avregning som følge av domsavsigelsen.

Det følger av annet punktum at det ikke ytes rentegodtgjørelse dersom tilgodebeløpet ikke utbetales som følge av manglende kontoopplysninger etter skattebetalingsloven [§ 9-1](#) annet ledd, og det heller ikke er besluttet utbetaling på annen måte. Det følger av forarbeidene at det ikke skal ytes rentegodtgjørelse før en eventuell beslutning om annen utbetalingsmåte foreligger, se [Prop. 14 L \(2023–2024\) punkt 2.4.3](#). Det legges med andre ord opp til en bokstavelig forståelse av ordlyden «er besluttet». Dette innebærer at den skattepliktige ikke får rentekompensasjon dersom saksbehandlingstiden er lang, selv om utfallet av saksbehandlingen er at utbetalingen skal skje på annen måte. I forarbeidene legger departementet til grunn at en slik løsning er rimelig, all den tid det er snakk om anvendelse av en unntaksregel som er aktuell som følge av forhold på den skattepliktiges side. Departementet legger videre til grunn at en anmodning om utbetaling på annen måte skal behandles innen rimelig tid, se [Prop. 14 L \(2023–2024\) punkt 2.4.3](#).

Det ytes heller ikke rentegodtgjørelse dersom utbetaling av tilgodebeløp ikke lar seg gjennomføre til den oppgitte kontoen på grunn av forhold ved kontoen utenfor Skatteetatens kontroll. Det følger av forarbeidene at det er uten betydning om hindringen skyldes forhold på skattepliktiges side. Det avgjørende er om hindringen er utenfor Skatteetatens kontroll, se [Prop. 14 L \(2023–2024\) punkt 2.4.3](#). Slik bestemmelsen er formulert, må det vurderes om hindringen er utenfor kontrollen til etaten som helhet. Det er for eksempel ikke tilstrekkelig at hindringen er utenfor skattekontorets kontroll, jf. skattebetalingsloven [§ 2-1](#). Det er ikke noe vilkår om norsk bankkonto. Kontoer som krever KID-nummer, eller kontoer som det ikke er mulig å betale penger til som følge av hvitvaskings- eller sanksjonsregler, vil derimot være en hindring utenfor Skatteetatens kontroll, se [Prop. 14 L \(2023–2024\) punkt 2.4.1](#).

Rentesatsen er regulert i skattebetalingsloven [§ 11-6](#) og skal tilsvare satsen fastsatt i medhold av forsinkelsesrenteloven [§ 3](#) første ledd første punktum.

Det er gitt særregler i skattebetalingsforskriften §§ [11-3-1](#) til [11-3-4](#).

Det følger av skattebetalingsforskriften [§ 11-3-1](#) første ledd at ved beregning av renter etter skattebetalingsloven [§ 11-3](#) skal også tilleggsskatt, tilleggstoll, tvangsmulkt og overtredelsesgebyr samt renter etter skattebetalingsloven §§ [11-1](#), [11-2](#), [11-4](#) og [11-5](#) inngå i beregningsgrunnlaget.

Karnov Lovkommentar 2 til § 11-3 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen om kreditormora i forsinkelsesrenteloven [§ 2](#) annet ledd gjelder tilsvarende. Dette innebærer at det ikke skal betales forsinkelsesrenter dersom forsinkelsen er fremkalt av forhold på kreditors side.

Bestemmelsen gjelder kreditormora der skattekontoret er debitor. For tilfeller der skattekontoret er kreditor, se skattebetalingsloven [§ 11-1](#) annet ledd.

Det følger av skattebetalingsforskriften [§ 11-3-3](#) at dersom avgiftspliktige ikke har krav på renter ved tilbakebetaling av merverdiavgift på grunn av kreditormora etter skattebetalingsloven [§ 11-3](#) annet ledd, ytes renter for denne perioden etter reglene i skattebetalingsloven [§ 11-4](#).

§ 11-4. Rentegodtgjørelse ved utbetaling etter vedtak om endring mv. og egenretting

- (1) Ved utbetaling av for mye betalt skatt eller avgift som følge av vedtak om endring mv. eller ved egenretting av tidligere levert melding, skal det ytes rentegodtgjørelse fra betaling fant sted fram til forfallstidspunktet i [§ 10-60](#).
- (2) Ved tilbakebetaling etter ny avregning beregnes renten fra det ferdige skatteoppgjøret etter ordinær avregning ble sendt skattyter.
- (3) Ved utbetaling av merverdiavgift som tidligere ikke er innbetalt, ytes renter fra tre uker etter fristen for innlevering av skattemelding for vedkommende skatteleggingsperiode.
- (4) Ved utbetaling i andre tilfeller enn omhandlet i første ledd kan det ytes rentegodtgjørelse når særlige forhold tilsier det. Departementet kan i forskrift bestemme at rentegodtgjørelse skal ytes i andre tilfeller selv om det ikke foreligger særlige forhold.
- (5) Ved utbetaling av for mye betalt petroleumsskatt etter ny avregning, jf. [§ 7-2](#), skal det beregnes renter fra 1. januar i året etter inntektsåret frem til forfallstidspunktet i [§ 10-60](#).
- (6) Ved refusjon av for mye betalt kildeskatt på utbytte til utenlandsk aksjonær, jf. [skatteforvaltningsloven § 9-6](#), skal det beregnes renter fra 1. juli i inntektsåret og frem til forfallstidspunktet i [§ 10-60](#).

0 Endret ved [lover 14 des 2007 nr. 110](#), [19 juni 2009 nr. 55](#), [25 juni 2010 nr. 40](#), [10 des 2010 nr. 69](#) (ikr. 1 jan 2011), [20 des 2016 nr. 114](#) (ikr. 1 jan 2017), [21 juni 2017 nr. 81](#), [21 juni 2019 nr. 36](#) (ikr. 1 juli 2019 med virkning for vedtak om refusjon som blir fattet fra og med denne dato).

Karnov lovkommentarer: § 11-4

Karnov Lovkommentar 1 til § 11-4 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd har en regel om at det skal ytes rentegodtgjørelse til skattyter ved utbetaling av for mye innbetalt skatt eller avgift. Renten beregnes fra betaling fant sted, og frem til forfallstidspunktet i [§ 10-60](#).

Formålet er å kompensere for den fordelen skatte- eller avgiftsmyndighetene har hatt ved å sitte på midlene som følge av at fastsettingen var for høy, og på samme måte kompensere for likviditetstapet skatte- og avgiftspliktige har lidt av samme grunn. Det er med andre ord snakk om en avsavnsrente.

Tilsvarende regel om avsavnsrente der skatte- og avgiftsmyndighetene har lidt likviditetstap, finnes i skattebetalingsloven [§ 11-2](#).

Rentesatsen er regulert i skattebetalingsloven [§ 11-6](#) annet ledd og skal tilsvare den pengepolitiske styringsrenten slik denne er fastsatt av Norges Bank pr. 1. januar det aktuelle året.

Bestemmelsen gjelder tilbakebetaling som følge av vedtak om endring mv. og egenretting av tidligere leverte skattemeldinger. Det følger av [Rt-2012-432 avsnitt 61](#) at ordlyden «vedtak om endring mv.» også skal omfatte endring som skjer ved dom. I skattebetalingsloven [§ 11-4](#) fjerde ledd er det gitt egne regler om rentegodtgjørelser ved utbetaling i andre tilfeller enn dom som omfattes her i første ledd.

Det er gitt særregler i skattebetalingsforskriften §§ [11-4-1](#) til [11-4-8](#).

Om beregningsgrunnlaget følger det av skattebetalingsforskriften [§ 11-4-1](#) at også tilleggsskatt, tilleggsavgift, tilleggstoll, tvangsmulkt og overtredelsesgebyr samt renter etter skattebetalingsloven [§ 11-1](#), [§ 11-2](#) og [§ 11-5](#) skal inngå i beregningsgrunnlaget.

Se skattebetalingsforskriften §§ [11-4-3](#) og [11-4-4](#) om henholdsvis renteberegning ved endringer i flere terminer eller år og renteberegning ved flere endringer i samme termin eller år.

Karnov Lovkommentar 2 til § 11-4 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av annet ledd at det ved tilbakebetaling etter ny avregning skal beregnes rente fra det ferdige skatteoppgjøret etter ordinær avregning ble sendt skattyter. Bestemmelsen forutsetter at det har vært gjennomført en ordinær avregning og deretter en ny avregning jf. skattebetalingsloven [§ 7-2](#). Se likevel femte ledd om utbetaling av for mye betalt petroleumsskatt.

Bestemmelsen gjelder utgangspunktet for renteberegningen ved ny avregning. For renteberegning ved ordinær avregning gjelder skattebetalingsloven [§ 11-5](#). Dette innebærer også at bestemmelsen i [§ 11-4](#) bare kommer til anvendelse dersom det gjennomføres ny avregning som følge av at skattyter har fått nedsatt en skatt og derfor har krav på rentegodtgjørelse utover det som følger av [§ 11-5](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 11-4 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Tredje ledd inneholder en regel om tidspunktet for renteberegningen ved utbetaling av innenlands merverdiavgift. Dersom merverdiavgift utbetales som følge av vedtak eller egenendring, og det ikke tidligere har vært innbetalt merverdiavgift for terminen, beregnes renter fra tre uker etter fristen for innlevering av skattemelding for vedkommende skattleggingsperiode.

Det er gitt nærmere regler om leveringsfrist for skattemelding for merverdiavgift i skatteforvaltningsforskriften [§ 8-3-10](#). Leveringsfrist for skattemeldingen er én måned og ti dager etter utløpet av hver skattleggingsperiode eller fra tidspunktet for virksomhetens opphør.

Skatteforvaltningsforskriften har regler om alminnelig skattleggingsperiode i [§ 8-3-1](#). Hver periode omfatter to måneder. Første periode er januar og februar, andre periode er mars og april, tredje periode er mai og juni, fjerde periode er juli og august, femte periode er september og oktober, og sjette periode er november og desember. Se også særlige regler om skattleggingsperiode i skatteforvaltningsforskriften §§ [8-3-3](#) til [8-3-8](#). Merverdiavgift for hver av disse periodene forfaller dermed én måned og ti dager etter utløpet av hver skattleggingsperiode. Fristen for tredje alminnelige skattleggingsperiode er likevel 31. august, jf. skatteforvaltningsforskriften [§ 8-3-10](#) første ledd annet punktum. Se skattebetalingsloven [§ 10-30](#) med kommentarer.

Karnov Lovkommentar 4 til § 11-4 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 07.07.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattebetalingsloven [§ 11-4](#) første ledd gir regler om rentegodtgjørelse når utbetalingen følger av vedtak eller egenendring. Bestemmelsen i første ledd gjelder også dersom endringen følger av dom. Skattebetalingsloven [§ 11-4](#) fjerde ledd åpner for rentegodtgjørelse i andre tilfeller.

Det er et vilkår for rentegodtgjørelse etter fjerde ledd at det foreligger særlige tilfeller. I vurderingen vil det være at betydning om skatte- og avgiftsmyndighetene er nærmere til å bære risikoen for feilen som senere har ført til utbetalingen. Det følger av *Skattebetalingshåndboken 2023* [punkt 11-4.10](#) at det ikke skal gis rentegodtgjørelse ved tilbakebetaling av innbetalt tilleggsforskudd før avregningen. Dette begrunnes med at det følger av skattebetalingsforskriften [§ 11-4-7](#) at det ikke ytes rentegodtgjørelse ved tilbakebetaling av forskuddstrekk eller forskuddsskatt. Dette er betalingsplikter som skattemyndighetene har pålagt skattepliktige. Når det ikke gis renter i disse tilfellene, er det heller ikke grunnlag for å gi rentegodtgjørelse ved frivillige innbetalinger som tilbakebetales uavhengig av skatteavregningen.

Karnov Lovkommentar 5 til § 11-4 5. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom det etter ny avregning etter skattebetalingsloven [§ 7-2](#) skal utbetales for mye betalt petroleumsskatt, beregnes det renter fra 1. januar i året etter inntektsåret frem til forfallstidspunktet i [§ 10-60](#).

§ 11-5. Rentetillegg og rentegodtgjørelse ved skatteavregningen

- (1) Restskatt tillegges rentetillegg. Rentetillegget beregnes med rentesats etter [§ 11-6](#) annet ledd annet punktum, redusert med 22 prosent. Rentetillegget beregnes fra 1. juli i inntektsåret for personlige skattytere og fra 15. mars i året etter inntektsåret for upersonlige skattytere, og fram til forfallsfristen for første termin av restskatten. Det skal ikke beregnes rentetillegg av restskatt som betales innen 31. mai i skattefastsettingsåret.
- (2) Personlige skattytere som får utbetalt overskytende forskudd på skatt etter [kapittel 7](#), eller som får utbetalt negativ skatt som følge av at fastsatt fradrag overstiger fastsatt skatt, gis rentegodtgjørelse etter følgende regler:
 - a. For overskytende forskuddstrekk og overskytende utskrevet forskuddsskatt innbetalt innen utgangen av inntektsåret, samt negativ skatt, gis rentegodtgjørelse med rentesats etter [§ 11-6](#) annet ledd annet punktum redusert med 22 prosent, beregnet fra 1. juli i inntektsåret og fram til skatteoppgjøret blir sendt skattyter.
 - b. For overskytende utskrevet forskuddsskatt og tilleggsforskudd som blir innbetalt senest 31. mai i året etter inntektsåret, gis rentegodtgjørelse med rentesats etter [§ 11-6](#) annet ledd annet punktum redusert med 22 prosent, beregnet fra 31. mai og fram til skatteoppgjøret blir sendt skattyter.
- (3) Upersonlige skattytere som får utbetalt overskytende forskudd på skatt etter [kapittel 7](#), eller som får utbetalt negativ skatt som følge av at fastsatt fradrag overstiger fastsatt skatt, gis rentegodtgjørelse etter følgende regler:
 - a. Når samlet forskuddsskatt innbetalt senest 31. mai i året etter inntektsåret overstiger fastsatt skatt, gis rentegodtgjørelse for det overstigende beløpet med rentesats etter [§ 11-6](#) annet ledd annet punktum redusert med 22 prosent, beregnet fra 15. mars i året etter inntektsåret og fram til skatteoppgjøret blir sendt skattyter.
 - b. Ved avregning etter tidlig fastsetting, gis rentegodtgjørelse etter tredje ledd bokstav a bare når avregning skjer senere enn 31. mai i året etter inntektsåret.
- (4) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om rentetillegg og rentegodtgjørelse ved skatteavregningen.

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#), [10 des 2010 nr. 69](#) (ikr. 1 jan 2011), [20 juni 2014 nr. 34](#), [18 des 2015 nr. 116](#) (ikr. 1 jan 2016), [20 des 2016 nr. 114](#) (ikr. 1 jan 2017), [19 des 2017 nr. 123](#) (ikr. 1 jan 2018), [20 des 2018 nr. 106](#) (ikr. 1 jan 2019), [21 juni 2019 nr. 36](#) (ikr. 1 jan 2020 med virkning fra inntektsåret 2019).

Karnov lovkommentarer: § 11-5

Karnov Lovkommentar 1 til § 11-5

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattebetalingsloven [§ 11-5](#) gjelder for renter ved ordinær avregning. Dersom det på grunn av en endring i fastsettingen skal foretas ny avregning etter skattebetalingsloven [§ 7-2](#), kan det i tillegg til renter etter [§ 11-5](#) også påløpe renter etter §§ [11-2](#) og [11-4](#) for en annen renteperiode enn den som reguleres her i [§ 11-5](#).

Rentegodtgjørelse etter avregning som skattekontoret utbetaler skattyter, er ikke skattepliktig inntekt jf. skatteloven [§ 5-60](#) første ledd.

Karnov Lovkommentar 2 til § 11-5 ...Restskatt tillegges rentetillegg...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Restskatt som følge av avregningen skal tillegges rentetillegg. Bestemmelsen gjelder både for personlige og for upersonlige skattytere. Restskatt oppstår ved ordinær avregning ved at fastsatt skatt utgjør et større beløp enn forskuddet.

Restskatten, altså fastsatt skatt fradratt innbetalt forskudd, utgjør beregningsgrunnlaget for rentetillegget etter skattebetalingsloven [§ 11-5](#) første ledd. Se likevel skattebetalingsforskriften [§ 11-5-6](#), der det fremgår at forsinkelsesavgift, tilleggsskatt og renter etter skattebetalingsloven §§ [11-2](#) og [11-4](#) ikke skal inngå i beregningsgrunnlaget for renter etter [§ 11-5](#).

Det er gitt særregler i skattebetalingsforskriften §§ [11-5-1](#) til [11-5-9](#).

I skattebetalingsforskriften [§ 11-5-4](#) er det gitt unntak for beregning av rentetillegg for personlige skattytere: Det skal ikke beregnes rentetillegg når skattyter får skatten begrenset etter skatteloven [§ 17-1](#), eller når restskatten fremkommer ved avregning etter forhåndsfastsetting, og avregningen finner sted før fristen for innbetaling av tilleggsforskudd i året etter inntektsåret etter skattebetalingsloven [§ 4-7](#).

Etter skattebetalingsforskriften [§ 11-5-4](#) skal det heller ikke beregnes rentetillegg når det er på det rene at restskatt som betinger rentetillegg, er fremkommet fordi arbeidsgiveren ikke har foretatt forskuddstrekk i samsvar med skattebetalingsloven og regler gitt med hjemmel i loven, og forholdet ikke skyldes forsømmelse eller mangel på tilbørlig aktsomhet fra skattyterens side. Bestemmelsen kan komme til anvendelse for eksempel dersom arbeidsgiver har unnlatt å gjennomføre forskuddstrekk, og dette ikke skyldes skattyter. Et slik tilfelle er likevel ikke særlig praktisk, all den tid skattekontoret kan ansvarliggjøre arbeidsgiver etter reglene om trekkansvar i skattebetalingsloven [kapittel 16](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 11-5 ...Rentetillegget beregnes med rentesats etter § 11-6 annet ledd...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 05.03.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Rentetillegget beregnes etter rentesatsen som følger av skattebetalingsloven [§ 11-6](#) annet ledd annet punktum redusert med 22 prosent. Det følger av [§ 11-6](#) annet ledd første punktum at rentesatsen tilsvarende den pengepolitiske styringsrenten slik denne er fastsatt av Norges Bank pr. 1. januar det aktuelle året, tillagt ett prosentpoeng. Som følge av at rentetillegg etter [§ 11-5](#) ikke er fradragsberettiget, jf. skatteloven [§ 6-40](#) femte ledd, skal rentesatsen etter [§ 11-6](#) annet ledd første punktum reduseres med 22 prosent før den anvendes på restskatten.

Karnov Lovkommentar 4 til § 11-5 ...Rentetillegget beregnes fra 1. juli i inntektsåret for perso...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Rentetillegget beregnes fra 1. juli i inntektsåret for personlige skattytere og fra 15. mars i året etter inntektsåret for upersonlige skattytere.

Rentetillegget beregnes frem til forfallsfristen for første termin av restskatten. Første forfallstermin for restskatt for personlige skattytere er tre uker etter at skatteoppgjøret ble sendt skattyter, likevel tidligst 20. august i skattefastsettingsåret. Restskatt for upersonlige skattytere forfaller til betaling tre uker etter at skatteoppgjøret ble sendt skattyter. Se skattebetalingsloven [§ 10-21](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 11-5 ...Det skal ikke beregnes rentetillegg av restskatt som betales...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det skal ikke beregnes rentetillegg av restskatt som betales innen 31. mai i skattefastsettingsåret.

Karnov Lovkommentar 6 til § 11-5 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd regulerer rentegodtgjørelse for personlige skattytere som får utbetalt overskytende forskudd på skatt etter skattebetalingsloven [kapittel 7](#), eller som får utbetalt negativ skatt som følge av at fastsatt fradrag overstiger fastsatt skatt.

Rentegodtgjørelse etter avregning som skattekontoret utbetaler skattyter, er ikke skattepliktig inntekt, jf. skatteloven [§ 5-60](#) første ledd.

Karnov Lovkommentar 7 til § 11-5 2. ledd bokstav a.

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

For overskytende forskuddstrekk, overskytende utskrevet forskuddsskatt innbetalt innen utgangen av inntektsåret og negativ skatt gis rentegodtgjørelse med rentesats etter skattebetalingsloven [§ 11-6](#) annet ledd annet punktum redusert med 22 prosent. Dette innebærer at rentesatsen skal tilsvare den pengepolitiske styringsrenten slik denne er fastsatt av Norges Bank pr. 1. januar det aktuelle året. Som følge av at rentetillegg etter skattebetalingsloven [§ 11-5](#) ikke er fradragsberettiget, jf. skatteloven [§ 6-40](#) femte ledd, skal rentesatsen etter skattebetalingsloven [§ 11-6](#) annet ledd første punktum reduseres med 22 prosent før den anvendes på utbetalingen.

Renten beregnes fra 1. juli i inntektsåret og frem til skatteoppgjøret blir sendt skattyter. Årsaken til at renten beregnes på denne måten, er at forskuddet i gjennomsnitt anses innbetalt midt i inntektsåret.

Karnov Lovkommentar 8 til § 11-5 2. ledd bokstav b.

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det skal gis rentegodtgjørelse for overskytende utskrevet forskuddsskatt og tilleggsforskudd som blir innbetalt senest 31. mai i året etter inntektsåret. Rentesatsen tilsvare det som følger av skattebetalingsloven [§ 11-6](#) annet ledd annet punktum redusert med 22 prosent. Dette innebærer at rentesatsen skal tilsvare den pengepolitiske styringsrenten slik denne er fastsatt av Norges Bank pr. 1. januar det aktuelle året. Som følge av at rentetillegg etter skattebetalingsloven [§ 11-5](#) ikke er fradragsberettiget, jf. skatteloven [§ 6-40](#) femte ledd, skal rentesatsen etter skattebetalingsloven [§ 11-6](#) annet ledd første punktum reduseres med 22 prosent før den anvendes på utbetalingen.

Renteperioden er fra 31. mai og frem til skatteoppgjøret blir sendt skattyter.

Karnov Lovkommentar 9 til § 11-5 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Tredje ledd regulerer rentegodtgjørelse for upersonlige skattytere som får utbetalt overskytende forskudd på skatt etter avregning, jf. [kapittel 7](#), eller som får utbetalt negativ skatt som følge av at fastsatt fradrag overstiger fastsatt skatt.

Karnov Lovkommentar 10 til § 11-5 3. ledd bokstav a.

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom samlet forskuddsskatt innbetalt senest 31. mai i året etter inntektsåret overstiger fastsatt skatt, gis rentegodtgjørelse for det overstigende beløpet. Satsen tilsvare rentesats etter skattebetalingsloven [§ 11-6](#) annet ledd annet punktum redusert med 22 prosent. Dette innebærer at rentesatsen skal tilsvare den pengepolitiske styringsrenten slik denne er fastsatt av Norges Bank pr. 1. januar det aktuelle året. Som følge av at rentetillegg etter skattebetalingsloven [§ 11-5](#) ikke er fradragsberettiget, jf. skatteloven [§ 6-40](#) femte ledd, skal rentesatsen etter skattebetalingsloven [§ 11-6](#) annet ledd første punktum reduseres med 22 prosent før den anvendes på utbetalingen.

Renten beregnes fra 15. mars i året etter inntektsåret og frem til skatteoppgjøret blir sendt skattyter.

Karnov Lovkommentar 11 til § 11-5 3. ledd bokstav b.

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ved avregning etter tidlig fastsetting gis bare rentegodtgjørelse når avregning skjer senere enn 31. mai i året etter inntektsåret. Regelen er begrunnet med at avsavnet ikke er stort nok til å forsvare en rente dersom avregningen skjer før 31. mai.

Dersom det gis godtgjørelse, tilsvare den godtgjørelsen som følger av tredje ledd bokstav a. Dette innebærer at satsen tilsvare rentesats etter skattebetalingsloven [§ 11-6](#) annet ledd annet punktum redusert med 22 prosent.

Karnov Lovkommentar 12 til § 11-5 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se skattebetalingsforskriften §§ [11-5-1](#) til [11-5-9](#).

§ 11-6. Rentesatser

(1) Rentesatsen for rente etter [§§ 11-1](#) og [11-3](#) skal tilsvare satsen fastsatt i medhold av [lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. § 3](#) første ledd første punktum. Er det innvilget betalingsordning for arveavgift fordi arven eller gaven vesentlig omfatter næringsvirksomhet, skal renten være halvparten av satsen etter første punktum.

(2) Rentesatsen for rente etter [§ 11-2](#) skal tilsvare den pengepolitiske styringsrenten slik denne er fastsatt av Norges Bank per 1. januar det aktuelle året tillagt ett prosentpoeng. Rentesatsen for rente etter [§ 11-4](#) skal tilsvare den pengepolitiske styringsrenten slik denne er fastsatt av Norges Bank per 1. januar det aktuelle året.

(3) Endring i rentens størrelse får virkning fra tidspunktet endringen trer i kraft, også for skatte- og avgiftskrav hvor det løper rente før ikrafttredelsen.

Karnov lovkommentarer: § 11-6

Karnov Lovkommentar 1 til § 11-6 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd regulerer rentesatsen for rente etter skattebetalingsloven §§ [11-1](#) og [11-3](#). Paragrafene [11-1](#) og [11-3](#) regulerer forsinkelsesrente for henholdsvis skattyter og skattekontoret.

Renten skal tilsvare satsen fastsatt i medhold av forsinkelsesrenteloven [§ 3](#) første ledd første punktum. Rentesatsen etter forsinkelsesrenteloven [§ 3](#) fastsettes av departementet hvert halvår. Renten skal tilsvare den pengepolitiske styringsrenten slik denne er fastsatt av Norges Bank pr. 1. januar og 1. juli det aktuelle år, tillagt minst åtte prosentpoeng. Det er Finansdepartementet som fastsetter rentesatsen for forsinkelsesrenten.

Det følger av bestemmelsens annet punktum at dersom det er innvilget betalingsordning for arveavgift fordi arven eller gaven vesentlig omfatter næringsvirksomhet, skal renten være halvparten av satsen for forsinkelsesrente etter bestemmelsens første punktum.

Karnov Lovkommentar 2 til § 11-6 ...Rentesatsen for rente etter § 11-2 skal tilsvare den pengepo...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første punktum regulerer rentesatsen for rente etter skattebetalingsloven [§ 11-2](#). Rentesatsen skal tilsvare den pengepolitiske styringsrenten pr. 1. januar det aktuelle året tillagt ett prosentpoeng. Renten er ment å kompensere for den likviditetsgevinsten den skatte- og avgiftspliktige har hatt.

Utgangspunktet for renten (styringsrenten) er den samme som etter regelen om rentesats for rentegodtgjørelse i annet punktum, men det legges til ett prosentpoeng. Dette er blant annet begrunnet i at risikoen for en privat kreditor som har et utestående krav på staten, må anses lavere enn dersom situasjonen er motsatt.

Karnov Lovkommentar 3 til § 11-6 ...Rentesatsen for rente etter § 11-4 skal tilsvare den pengepo...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet punktum regulerer rentesatsen for rentegodtgjørelse etter skattebetalingsloven [§ 11-4](#). Rentesatsen skal tilsvare den pengepolitiske styringsrenten per 1. januar det aktuelle året.

Renten er ment å kompensere for den likviditetsgevinsten skatte- og avgiftsmyndighetene har hatt. Utgangspunktet for renten (styringsrenten) er den samme som etter regelen i første punktum, men det legges ikke til ett prosentpoeng. Dette er blant annet begrunnet i at risikoen for en privat kreditor som har et utestående krav på staten, må anses lavere enn dersom situasjonen er motsatt. Satsen for rentegodtgjørelse bør heller ikke være så høy at den skatte- og avgiftspliktige kan komme til å spekulere i et for høyt trekk.

Det kan være noe uklart hva som menes med «det aktuelle året». Spørsmålet kan komme på spissen for renter som beregnes etter skattebetalingsloven [§ 11-5](#) første og annet ledd. Skattebetalingsloven [§ 11-5](#) henviser til bestemmelsen om rentesats i [§ 11-6](#) annet ledd annet punktum. [Paragraf 11-5](#) første ledd annet punktum og annet ledd bokstav a bestemmer at rentetillegget og rentegodtgjørelsen skal beregnes fra 1. juli i inntektsåret og frem til forfall. Beregningsperioden vil derfor gå over to kalenderår. Spørsmålet i slike situasjoner blir om det er styringsrenten i inntektsåret eller fastsettingsåret, eller begge, som skal legges til grunn. Hvilken løsning som er mest gunstig for skattyter, vil variere med styringsrentes nivå og om det er snakk om innbetaling av restskatt eller utbetaling av skatt til gode. Bestemmelsens bruker entallsformen «det aktuelle året», og det kan derfor sies å være en viss støtte i ordlyden for at renteberegningen skal gjøres med utgangspunkt i én sats, slik at det ikke er aktuelt å ta utgangspunkt i styringsrenten for begge kalenderårene. Ordlyden gir ingen direkte anvisning på om det er styringsrenten i inntektsåret eller fastsettingsåret som skal legges til grunn. Kravet på renter knytter seg likevel sammen med et krav på restskatt eller tilbakebetaling som oppstår i forbindelse med ordinær avregning. Ordinær avregning skjer i fastsettingsåret. Gode grunner kan tale for at formuleringen «det aktuelle året» bør sikte til det året regelen anvendes (fastsettingsåret). Det er derfor mest nærliggende å legge til grunn styringsrenten 1. januar i fastsettingsåret som utgangspunkt for renteberegningen.

Karnov Lovkommentar 4 til § 11-6 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom det skjer en endring i rentesatsens størrelse, kommer den nye satsen til anvendelse fra den trer i kraft. Dette gjelder også dersom det allerede før satsen ble endret, har løpt renter på et skatte- og avgiftskrav. I slike tilfeller forrentes krave etter gammel sats frem til ny sats trer i kraft. Deretter forrentes kravet etter ny sats.

§ 11-7. Forskrifter

- (1) Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler om at renter av skatte- og avgiftskrav som fastsettes på grunnlag av domstolsavgjørelse, skal svares fra forfallstidspunktet for det opprinnelige skatte- og avgiftskravet.
- (2) Departementet kan i forskrift gi regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i §§ 11-1 til 11-4, herunder nærmere regler om grunnlaget for renteberegningen og unntak fra plikten til å svare renter og yte rentegodtgjørelse.
- (3) Departementet kan i forskrift fastsette regler om renter når det på grunn av endringer i utskrevet terminskatt eller innbetalinger etter [lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumforekomster m.v. § 7](#) nr. 4, er forskjell på innbetalingene av de tre første og de tre siste terminene.
- 0 Endret ved [lov 19 juni 2009 nr. 55](#).

Karnov lovkommentarer: § 11-7

Karnov Lovkommentar 1 til § 11-7

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er gitt nærmere regler i skattebetalingsforskriften §§ [11-7-1](#) til [11-7-6](#).

Departementet kan gi nærmere regler i forskrift om at renter av skatte- og avgiftskrav som fastsettes på grunnlag av domstolsavgjørelse, skal svares fra forfallstidspunktet for det opprinnelige skatte- og avgiftskravet. Se skattebetalingsforskriften [§ 11-7-3](#).

Departementet kan også gi regler til utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i skattebetalingsloven §§ [11-1](#) til [11-4](#), herunder om grunnlaget for renteberegningen og unntak fra plikten til å svare renter og yte rentegodtgjørelse. Se skattebetalingsforskriften §§ [11-7-1](#), [11-7-2](#), [11-7-4](#) og [11-7-5](#).

Det kan også gis forskrift om renter når det på grunn av endringer i utskrevet terminskatt eller innbetalinger etter petroleumsskatteloven [§ 7](#) nr. 4 er forskjell på innbetalingene av de tre første og de tre siste terminene. Se skattebetalingsforskriften [§ 11-7-6](#).

Kapittel 12. Foreldelse

§ 12-1. Foreldelse

- (1) [Foreldelsesloven](#) gjelder med de unntak som følger av annet til femte ledd.
- (2) For skatte- og avgiftskrav løper foreldelsesfristen fra utgangen av det kalenderåret da kravene, eller i tilfelle siste termin av kravene, forfaller til betaling.
- (3) For forskuddsskatt løper foreldelsesfristen først fra utgangen av det kalenderåret da skattefastsettingen ble foretatt. For krav på arveavgift løper foreldelsesfristen fra det tidspunktet kravet forfaller til betaling etter §§ [10-31](#) og [10-32](#). For krav på avgift av gaver og utdelinger fra uskiftebo begynner fristen likevel ikke i noe tilfelle å løpe før det beviselig er gitt melding til avgiftsmyndigheten om gaven eller utdelingen i samsvar med [arveavgiftsloven § 25](#) annet ledd.
- (4) For arveavgift er foreldelsesfristens lengde ti år.
- (5) Er foreldelsen avbrutt etter [lov 18. mai 1979 nr. 18 om foreldelse av fordringer § 17](#), foreldes ikke senere forfalte forsinkelsesrenter av skatte- eller avgiftskravet før hovedstolen foreldes.

0 Endret ved [lover 9 des 2005 nr. 115](#), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)). **Endres** ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 12-1**Karnov Lovkommentar 1 til § 12-1 1. ledd****Forfatter:** [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo**Versjon:** 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd slår fast hovedregelen om at foreldelsesloven gjelder. Det samme følger også direkte av foreldelsesloven [§ 1](#) første ledd. I bestemmelsens annet til femte ledd er det gitt særregler om foreldelsesfristens utgangspunkt og lengde og foreldelse av renter. Se også særregler om foreldelse av ansvarskrav, jf. skattebetalingsloven [§ 16-20](#) tredje ledd.

Den alminnelige foreldelsesfristen er tre år, jf. foreldelsesloven [§ 2](#). Denne fristen gjelder for alle skatte- og avgiftskrav som er omfattet av loven, med unntak av krav på arveavgift jf. skattebetalingsloven [§ 12-1](#) fjerde ledd.

Når første ledd slår fast at foreldelsesloven gjelder, innebærer dette blant annet at foreldelseslovens regler om fristavbrudd gjelder tilsvarende for skatte- og avgiftskrav. Det er gitt regler om fristavbrudd i foreldelsesloven §§ [14](#) til [19](#).

Det følger av foreldelsesloven [§ 17](#) annet ledd at dersom en offentlig myndighet selv kan inndrive egen fordring ved å holde utleggsforretning, avbrytes foreldelsen når myndigheten innen fristen berammer forretning for utleggspant eller gir pålegg om utleggstrekk til den trekkpliktige. Regelen innebærer at foreldelsen avbrytes dersom skattekontoret berammer utleggsforretning eller gir pålegg om utleggstrekk etter reglene i skattebetalingsloven [kapittel 14](#).

Dersom et krav sendes til innkreving i fremmed stat, avbrytes foreldelse ved at det settes frem begjæring om inndrivelse overfor vedkommende myndighet i Norge eller i den fremmede stat i samsvar med lov eller overenskomst mellom statene om inndrivelse i den fremmede staten, se foreldelsesloven [§ 17](#) tredje ledd.

Virkningen av fristavbrudd etter foreldelsesloven [§ 17](#) er at det løper ny frist på ti år, jf. foreldelsesloven [§ 21](#) tredje ledd. Det avgjørende for om foreldelsesfristen avbrytes og fornyes, er at det er fremmet tvangsfullbyrdelse etter foreldelsesloven [§ 17](#). Det må antas at tvangsfullbyrdelse anses fremmet etter denne bestemmelsen, også dersom det ikke finnes noe å ta utlegg i (intet til utlegg), eller dersom det foreligger mindre prosessuelle mangler i forbindelse med utleggsprosessen, se [Rt-2002-1095](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 12-1 2. ledd**Forfatter:** [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo**Versjon:** 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd inneholder en særregel om foreldelsesfristens utgangspunkt og innebærer et unntak fra hovedregelen i foreldelsesloven [§ 3](#) om at fristen løper fra den dag da kreditor tidligst har rett til å kreve å få oppfyllelse.

Foreldelsesfristen for skatte- og avgiftskrav løper fra utgangen av det kalenderåret da kravene, eller i tilfelle siste termin av kravene, forfaller til betaling. Bestemmelsen er begrunnet i praktiske hensyn og gjør det enklere både for skattekontoret og for den skatte- og avgiftspliktige å vurdere når et krav er foreldet.

Bestemmelsen gjelder for alle skatte- og avgiftskrav, med unntak av de som følger regelen i tredje ledd. Se også skattebetalingsloven [§ 16-20](#) tredje ledd om foreldelse for ansvarskrav.

Et krav på renter etter skattebetalingsloven [kapittel 11](#) er i utgangspunktet ansett som et skatte- og avgiftskrav, jf. skattebetalingsloven [§ 1-1](#) tredje ledd. Regelen gjelder derfor i utgangspunktet for renter. Det følger av foreldelsesloven [§ 24](#) at foreldelse av et krav også omfatter renter. Det samme

gjelder i utgangspunktet foreldelse av skatte- og avgiftskrav, jf. skattebetalingsloven [§ 12-1](#) første ledd. Se likevel særregelen om renter i femte ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 12-1 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Tredje ledd inneholder særregler for foreldelsesfristens utgangspunkt for krav på forskuddsskatt, arveavgift og avgift på gaver.

Foreldelsesfristen for krav på forskuddsskatt løper fra utgangen av det kalenderåret da skattefastsettingen ble foretatt. Regelen er begrunnet i praktiske hensyn. Forskuddsskatten for personlige skattytere forfaller i fire like store terminer i mars, juni, september og desember, jf. skattebetalingsloven [§ 10-20](#). I stedet for at foreldelsesfristen løper fra 31. desember samme året som terminene forfaller (slik hovedregelen i skattebetalingsloven [§ 12-1](#) annet ledd legger opp til), løper den fra 31. desember året etter. For upersonlige skattytere forfaller forskuddsskatten i to terminer året etter inntektsåret. Foreldelsesfristen vil derfor starte 31. desember samme året som terminene forfaller.

For krav på arveavgift løper foreldelsesfristen fra det tidspunktet kravet forfaller til betaling etter §§ [10-31](#) og [10-32](#).

Foreldelsesfristen for krav på avgift på gaver og utdelinger fra uskiftebo løper først fra det beviselig er gitt melding til avgiftsmyndigheten om gaven eller utdelingen i samsvar med arveavgiftsloven (opphevet fra 1. januar 2014) [§ 25](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 4 til § 12-1 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Foreldelsesfristen for arveavgift er ti år. Bestemmelsen er et unntak fra den alminnelige foreldelsesfristen på tre år, jf. foreldelsesloven [§ 2](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 12-1 5. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Hovedregelen etter foreldelsesloven [§ 24](#) annet ledd er at rentekravet foreldes samtidig med hovedkravet. Renter kan imidlertid foreldes etter de alminnelige reglene i foreldelsesloven §§ [2](#) og [3](#), selv om hovedkravet enda ikke er foreldet. Dersom det for eksempel berammes utleggsforretning, avbrytes foreldelsesfristen, jf. foreldelsesloven [§ 17](#). Det løper da en ny foreldelsesfrist på ti år, jf. foreldelsesloven [§ 21](#) tredje ledd. Den nye foreldelsesfristen vil imidlertid ikke omfatte renter som påløper etter utlegget og som ikke er omfattet av dette.

Skattebetalingsloven [§ 12-1](#) femte ledd inneholder en særregel om at senere forfalte krav ikke forfaller før hovedkravet dersom fristen er avbrutt etter foreldelsesloven [§ 17](#). Bestemmelsen innebærer at renter som påløper etter en utleggsforretning, foreldes samtidig med hovedkravet (og eventuelle renter som er påløpt før utleggsforretningen og som derfor inngår i den utvidere foreldelsesfristen). Bestemmelsen omfatter kun senere forfalte renter. Renter som påløper før utleggsforretningen, men som ikke tas inn i denne, omfattes ikke.

Del IV. Særlige oppgjørsbestemmelser

Kapittel 13. Motregning

Karnov lovkommentarer: Kapittel 13. Motregning

Karnov Lovkommentar 1 til Kapittel 13. Motregning

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Motregning er en praktisk og enkel oppgjørsmåte, som innebærer at to krav regnes mot hverandre. Motregning er i utgangspunktet hjemlet i ulovfestet rett, der tre hovedvilkår må være oppfylt:

1. Kravene som motregnes, må gå ut på det samme. Dette vilkåret er i praksis uproblematisk dersom det er snakk om å motregne penger.
2. Motkravet (kravet som inndrives ved motregning) må være forfalt, og frigjøringsstidspunktet for hovedkravet (kravet som innfris helt eller delvis ved motregningen) må være kommet.
3. Kravene må bestå mellom de samme partene. Det er altså ikke adgang til å motregne på vegne av noen andre. Staten regnes generelt som samme part i saker om motregning, uavhengig av hvilken etat eller hvilket organ som representerer det aktuelle kravet. På samme måte vil alle enheter og etater innenfor samme kommune anses som samme part.

Den ulovfestede motregningsadgangen kan gjennomføres av både private og offentlige kreditorer. Skattekontoret har med andre ord adgang til å gjennomføre ulovfestet motregning dersom vilkårene for dette er innfridd, uten at det foreligger noen særskilt hjemmel. [Kapittel 13](#) inneholder likevel særregler om motregning. Reglene åpner blant annet for utvidet motregningsadgang, slik at motregning kan gjennomføres også i tilfeller der kravene ikke består mellom de samme partene.

0 Kapittel **oppheves** ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

§ 13-1. Utvidet motregningsadgang for skatte- og avgiftskrav

- (1) Skatte- og avgiftskrav kan motregnes i ethvert annet tilgodebeløp på skatt og avgift skyldneren har.
- (2) Formues- og inntektsskatt og trygdeavgift kan uoppdelt motregnes i andre krav enn skatt og avgift skyldneren har på staten, fylkeskommunen eller kommunen. Motregningsadgangen i konkurs er da begrenset til den andel som etter fordelingsreglene i [kapittel 8](#) faller på den av skattekreditorene som konkursboets krav er rettet mot.
- (3) Annet ledd gjelder tilsvarende for andre krav som er gjenstand for fordeling etter [lovens kapittel 8](#).

0 **Oppheves** ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 13-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-1 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Motregning forutsetter normalt at kravene må bestå mellom de samme partene (gjensidighetskravet).

Det følger av første ledd at skatte- og avgiftskrav kan motregnes i ethvert annet tilgodebeløp på skatt og avgift skyldneren har. Bestemmelsen innebærer at skattekontoret kan gjennomføre motregning i til gode skatt og uavhengig av om gjensidighetsvilkåret er oppfylt. Første ledd gjelder både i og utenfor konkurs, se [Ot.prp. nr. 83 \(2004–2005\) s. 188](#).

Det følger av SI-loven [§ 4](#) at Statens innkrevingsssentral kan motregne etter reglene i skattebetalingsloven [§ 13-1](#) første ledd for offentlige krav den innkrever. Tilsvarende følger det av bidragsinnkrevingsloven [§ 14](#) at Innkrevingsssentralen for bidrag og tilbakebetalingskrav kan motregne forfalt bidrag i overskytende skatteforskuddsbeløp etter skatteavregningen og i krav på tilbakebetaling av for mye innbetalt merverdiavgift eller andre offentlige avgifter.

Karnov Lovkommentar 2 til § 13-1 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Tredje ledd inneholder en særregel om formues- og inntektsskatt og trygdeavgift. Disse kravene kan uoppdelt motregnes i andre krav enn skatt og avgift skyldneren har på staten, fylkeskommunen eller kommunen. Bestemmelsen åpner for motregning uavhengig av om det er staten, fylkeskommunen eller kommunen som er skattekreditor. Bestemmelsen omfatter motregning både der motkravet og hovedkravet tilhører en av de nevnte skattekreditorene. Motsetningsvis, jf. annet punktum, må det legges til grunn at første punktum gjelder utenfor konkurs.

Etter annet punktum er motregningsadgangen i konkurs begrenset til den andel som etter fordelingsreglene i skattebetalingsloven [kapittel 8](#) faller på den av skattekreditorene som konkursboets krav er rettet mot. Regelen strammer med andre ord inn gjensidighetsvilkåret sammenlignet med første punktum.

Karnov Lovkommentar 3 til § 13-1 ...kommunen...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bruken av entallsformen «kommunen» tilsier at to kommuner ikke kan bruke hverandres krav til motregning, på grunn av manglende gjensidighet.

Karnov Lovkommentar 4 til § 13-1 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av tredje ledd at annet ledd gjelder tilsvarende for andre krav som er gjenstand for fordeling etter lovens [kapittel 8](#), for eksempel renter.

§ 13-2. Skyldnerens motregningsadgang

Skyldneren kan kreve at innkrevingsmyndighetene motregner når vilkårene i [§ 13-1](#) er til stede, jf. likevel begrensningene i [kommuneloven § 14-22](#).

0 Endret ved [lov 22 juni 2018 nr. 83](#) (ikr. 1 nov 2019 iflg. [res. 25 juni 2019 nr. 879](#)). **Oppheves** ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 13-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-2 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ulovfestet motregning er en rett som begge parter i utgangspunktet kan benytte seg av. Skattebetalingsloven [§ 13-2](#) slår fast at skyldner kan kreve motregning dersom vilkårene i [§ 13-1](#) er innfridd. Det følger av bestemmelsens forarbeider at skyldner ikke har noen rett til å velge hvilke av flere utestående krav som dekkes ved motregning, se [Ot.prp. nr. 83 \(2004–2005\) s. 188](#).

Begrensningene som følger av kommuneloven [§ 14-22](#), gjelder tilsvarende. Bestemmelsens første ledd slår fast at skyldig skatt, avgift eller gebyr til en kommune eller fylkeskommune ikke kan gjøres

opp ved motregning uten samtykke fra kommunen eller fylkeskommunen. Med mindre kommunen samtykker, er bestemmelsen i skattebetalingsloven [§ 13-2](#) med andre ord begrenset til motregning for å gjøre opp skatte- og avgiftskrav der staten er kreditor.

§ 13-3. *Beslagsfrihet*

Bestemmelsene om beslagsfrihet i [dekningsloven kapittel 2](#) gjelder ved motregning etter denne loven, med unntak for motregning mellom samme type krav, jf. [§ 1-1](#). Trygdeavgift regnes i denne sammenheng som samme type krav som skatt.

0 Oppheves ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 13-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-3 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

I utgangspunktet gjelder reglene om beslagsfrihet i dekningsloven [kapittel 2](#) også når skattekontoret gjennomfører motregning. Se dekningsloven §§ [2-4](#), [2-5](#) og [2-6](#).

Dekningslovens regler om beslagsfrihet gjelder likevel ikke ved motregning i samme type krav, jf. skattebetalingsloven [§ 1-1](#). Det følger av siste punktum at trygdeavgift i denne sammenhengen regnes som samme krav som skatt. Det følger motsetningsvis av bestemmelsens ordlyd at krav etter skattebetalingsloven [§ 1-2](#) ikke omfattes av unntaket fra reglene om beslagsfrihet.

Skattebetalingsloven [§ 1-1](#) lister opp en rekke krav. Unntaket fra beslagsfriheten i [§ 13-3](#) må forstås bokstavelig, slik at det med «samme type krav» siktes til motregning mellom to krav innenfor samme bokstavkategori i skattebetalingsloven [§ 1-1](#). Unntaket fra beslagsfriheten gjelder derfor ikke ved motregning mellom for eksempel inntekts- og formuesskatt, jf. bokstav a, og merverdiavgift, jf. bokstav g. Reglene om beslagsfrihet i dekningsloven [kapittel 2](#) vil derimot ikke gjelde ved motregning mellom et krav på skatt etter bokstav a og et krav på til gode skatt etter bokstav a.

§ 13-4. *Gjennomføring av motregningen*

Når innkreivingsmyndighetene sender pålegg om motregning til det organet som skal utbetale hovedkravet, plikter organet å overføre beløpet til innkreivingsmyndighetene. I de tilfeller det sendes pålegg om motregning, skal det samtidig sendes motregningserklæring til skyldneren.

0 Oppheves ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 13-4

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-4 ...Når innkreivingsmyndighetene sender pålegg om motregning til...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattebetalingsloven [§ 13-4](#) har regler om gjennomføring av motregning etter [kapittel 13](#). Motregning gjennomføres ved at det sendes pålegg om motregning til det organet som skal utbetale hovedkravet til skyldner. Pålegget innebærer at organet plikter å overføre beløpet til innkreivingsmyndighetene i stedet for skyldner.

Karnov Lovkommentar 2 til § 13-4 ...I de tilfeller det sendes pålegg om motregning, skal det sam...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Samtidig som det sendes pålegg om motregning, skal det også sendes motregningserklæring til skyldner. Skattebetalingsloven gir ingen regler om formkrav til motregningserklæringen, men erklæringen må ses i sammenheng med klageadgangen i skattebetalingsloven [§ 13-5](#). Det følger av [§ 13-5](#) at klagefristen løper fra motregningserklæringen er mottatt. Det er derfor naturlig at erklæringen inneholder informasjon som er relevant for klageadgangen, for eksempel informasjon om klageadgangen og hvilke frister som gjelder.

Det er ikke holdepunkter for at motregningserklæringen er et gyldighetsvilkår. Manglende erklæring vil derfor ikke medføre at pålegget om motregning er ugyldig, men klagefristen vil selvsagt ikke løpe før erklæringen er mottatt jf. skattebetalingsloven [§ 13-5](#).

§ 13-5. Klageadgang

Motregning etter [§ 13-1](#) kan påklages etter [tvangsfullbyrdelsesloven § 5-16](#). Motregningserklæringen kan ikke påklages senere enn én måned etter at den ble mottatt, med mindre det gjelder prøving etter [§ 17-1](#) femte ledd.

0 Endret ved [lov 22 juni 2018 nr. 65](#). Oppheves ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 13-5

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-5 ...Motregning etter § 13-1 kan påklages etter tvangsfullbyrdels...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Motregning etter skattebetalingsloven [§ 13-1](#) kan påklages etter tvangsfullbyrdelsesloven [§ 5-16](#).

Det er ingen begrensninger for hva som kan anføres i klagen, men i praksis må klagen gå ut på at motkravet ikke eksisterer eller er av mindre størrelse enn det som er lagt til grunn i motregningserklæringen. Klagen kan også gå ut på at vilkårene for oppgjørsmodenhet ikke er innfridd, se nærmere i note [1–4](#) til [§ 13-1](#). Dersom reglene om beslagsfrihet gjelder, jf. skattebetalingsloven [§ 13-3](#), kan klagen også gå ut på at det er gjennomført motregning i større utstrekning enn dekningslovens regler om beslagsfrihet tillater.

Det følger av tvangsfullbyrdelsesloven [§ 5-16](#) første ledd annet og fjerde ledd at klagen kan være både skriftlig og muntlig, og at en muntlig klage skal nedtegnes. Skattekontoret må vurdere de faktiske og rettslige forholdene i saken. Dersom skattekontoret finner klagen berettiget, skal det omgjøre egen beslutning om motregning. I motsatt fall skal klagen oversendes til tingretten, se tvangsfullbyrdelsesloven [§ 5-16](#) annet ledd.

Skattebetalingsloven [§ 13-5](#) regulerer bare klageadgang for motregning etter [§ 13-1](#). Klageadgangen gjelder derfor i utgangspunktet ikke for ulovfestet motregning. Ulovfestet motregning kan utøves av både private og offentlige kreditorer og er ikke den typen offentlig myndighetsutøvelse som medfører at motregningsbeslutninger er å anse som et enkeltvedtak etter forvaltningsloven [§ 2](#). Reglene om klage i forvaltningsloven [kapittel VI](#) kommer derfor heller ikke til anvendelse. Ofte vil likevel ulovfestet motregning innfri vilkårene i skattebetalingsloven [§ 13-1](#) første ledd. Dersom motregningen innfrir vilkårene i [§ 13-1](#), er det dekning i ordlyden i [§ 13-5](#) for at motregningsbeslutningen kan påklages selv om motregningen kunne vært gjennomført etter ulovfestede regler.

Karnov Lovkommentar 2 til § 13-5 ...Motregningserklæringen kan ikke påklages senere enn én måned...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Klagefristen er én måned etter at motregningserklæringen ble mottatt. Motregningserklæringen skal normalt sendes ut samtidig som motregningen gjennomføres, jf. skattebetalingsloven [§ 13-4](#). Lovteksten oppstiller ingen krav om at skyldner må ha gjort seg kjent med erklæringen, og det må legges til grunn at fristen løper fra det tidspunktet erklæringen er kommet frem, slik at skyldner har mulighet til å gjøre seg kjent med den. Det må for eksempel være tilstrekkelig at erklæringen er mottatt i fysisk eller digital postkasse.

Fristen på én måned innskrenker ikke tremånedersfristen etter skattebetalingsloven [§ 17-1](#) femte ledd om prøving av fastsettingen, jf. skattebetalingsloven [§ 13-5](#) annet punktum. For en nærmere redegjørelse for skattebetalingsloven [§ 17-1](#) femte ledd vises det til kommentarene til denne bestemmelsen.

§ 13-6. Dekningsrekkefølge

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om dekningsrekkefølgen ved motregning av skatte- og avgiftskrav.

0 **Oppheves** ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 13-6

Karnov Lovkommentar 1 til § 13-6 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ved frivillige betalinger er utgangspunktet at skyldner selv kan velge hvilke krav som skal dekkes inn først. Motregning må derimot regnes som en form for tvungen betaling, slik at skyldners adgang til å bestemme dekningsrekkefølgen bortfaller.

I skattebetalingsloven [§ 13-6](#) er det bestemt at departementet i forskrift kan gi nærmere regler om dekningsrekkefølgen ved motregning av skatte- og avgiftskrav. Slike regler er gitt i skattebetalingsforskriften §§ [13-6-1](#) og [13-6-2](#).

Skattebetalingsforskriften [§ 13-6-1](#) regulerer dekningsrekkefølgen ved motregning i til gode skatt. Bestemmelsen er utformet etter et prinsipp om at kravenes konneksitet er bestemmende for dekningsrekkefølgen. Ved til gode skatt dekkes for eksempel utskrevet forskuddsskatt for det året avregningen gjelder, og annen forfalt forskuddsskatt før andre statlige krav etter skattebetalingsloven [§ 1-2](#), se skattebetalingsforskriften [§ 13-6-1](#) første ledd bokstav a og r. Ved flere krav med samme prioritet dekkes eldre krav foran yngre. Er det flere restanser til forskjellige innkreivingsmyndigheter for samme år med samme prioritet, skal den minste restansen dekkes først, jf. skattebetalingsforskriften [§ 13-6-1](#) annet ledd.

Skattebetalingsforskriften [§ 13-6-2](#) gir regler om dekningsrekkefølge ved motregning i andre krav mot offentlige kreditorer. Det følger av bestemmelsen at så langt hovedkrav og motkrav er av samme art, foretas det motregning mellom disse før andre krav kan kreves dekket. Reglene om rekkefølge i [§ 13-6-1](#) gjelder tilsvarende så langt de passer.

Kapittel 14. Tvangsfullbyrdelse og sikkerhetsstillelse

Utlegg

0 Overskrift **opphèves** ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

§ 14-1. *Tvangsgrunnlag for utlegg*

Skatte- og avgiftskrav er tvangsgrunnlag for utlegg.

0 **Oppheves** ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 14-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 14-1 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skatte- og avgiftskrav er tvangsgrunnlag for utlegg. Tvangsgrunnlaget for skatte- og avgiftskrav følger dermed av lov, jf. tvangsfullbyrdselsesloven [§ 7-2](#) første ledd bokstav e, og det er derfor ikke nødvendig å skaffe tvangsgrunnlag (ved for eksempel dom) etter reglene i tvangsfullbyrdselsesloven [§ 7-2](#) første ledd bokstav a til d eller bokstav f og g.

Hva som regnes som skatte- og avgiftskrav etter bestemmelsen, er sammenfallende med hva som menes med skatte- og avgiftskrav etter skattebetalingsloven §§ [1-1](#). Reglene for skatte- og avgiftskrav gjelder tilsvarende for krav etter skattebetalingsloven §§ [1-3](#) og [16-1](#), slik at også disse kravene er tvangsgrunnlag for utlegg. Andre offentlige krav etter skattebetalingsloven [§ 1-2](#) har ikke tvangsgrunnlag etter [§ 14-1](#), jf. også forutsetningen i skattebetalingsloven [§ 1-2](#) om at andre krav må ha tvangsgrunnlag for å kunne omfattes av loven.

Med «utlegg» menes utleggstrekk og utleggspant.

§ 14-2. *Forholdet til tvangsfullbyrdselsesloven*

[Tvangsfullbyrdselsesloven](#) gjelder tilsvarende så langt den passer ved innkrevingsmyndighetenes gjennomføring av utleggsforretninger. Dette gjelder likevel ikke [§§ 5-1](#) til [5-5](#) og [§§ 7-1](#) til [7-8](#).

0 Endret ved [lov 15 des 2006 nr. 85](#). **Oppheves** ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 14-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 14-2 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattebetalingsloven [§ 14-2](#) regulerer forholdet til tvangsfullbyrdselsesloven (lov [26. juni 1992 nr. 86](#)). Det følger av bestemmelsen at tvangsfullbyrdselsesloven gjelder så langt den passer ved gjennomføring av utleggsforretninger. Det er gjort unntak fra tvangsfullbyrdselsesloven §§ [5-1](#) til [5-5](#) og §§ [7-1](#) til [7-8](#).

Forholdet til tvangsfullbyrdselsesloven er også regulert i skattebetalingsloven §§ [13-5](#), [14-5](#) og [14-10](#). Det følger av [§ 13-5](#) at tvangsfullbyrdselsesloven [§ 5-15](#) gjelder for klage over beslutning om motregning. Skattebetalingsloven [§ 14-5](#) regulerer gjennomføringen av utleggstrekk. Det følger motsetningsvis av bestemmelsens annet ledd at arbeidsgivere som ikke har plikt til å ha skattetrekkkonto, skal følge reglene om utleggstrekk i tvangsfullbyrdselsesloven [§ 7-22](#). Etter skattebetalingsloven [§ 14-10](#) første ledd skal salg av varer mv. etter vareførselsloven (lov [11. mars 2022 nr. 9](#)) skje gjennom namsmyndighetene etter reglene i tvangsfullbyrdselsesloven [kapittel 8](#) så langt de passer.

Om forholdet til forvaltningsloven se skattebetalingsloven [§ 3-1](#) første ledd. Forvaltningsloven gjelder i utgangspunktet ikke når et forvaltningsorgan behandler eller avgjør en sak etter tvangsfullbyrdsloven, jf. forvaltningsloven [§ 4](#) første ledd bokstav b.

§ 14-3. Forretning for utleggspant

Skattekontoret kan holde forretning for utleggspant for krav som nevnt i denne loven eller forskrift gitt i medhold av loven.

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 7 des 2007 nr. 1371](#)), [20 des 2019 nr. 97](#) (ikr. 1 nov 2020 iflg. [res. 16 okt 2020 nr. 2060](#)). **Oppheves** ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 14-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 14-3 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Kompetansen til å beslutte utleggspant

Skattebetalingsloven [§ 14-3](#) gir skattekontoret kompetanse til å avholde forretning for utleggspant. Skattekontoret kan avholde forretning for utleggspant for alle krav som innkreves etter skattebetalingsloven eller forskrift i medhold av skattebetalingsloven.

Kompetansen er landsdekkende og knyttet til de aktuelle kravene, i motsetning til alminnelig namsmanns geografisk inndelte kompetanse, jf. tvangsfullbyrdsloven [§ 7-3](#). Skattebetalingsloven [§ 14-3](#) gir også kompetanse til å avholde utleggsforretning på skyldners bopel eller forretningssted, jf. tvangsfullbyrdsloven [§ 7-9](#).

Bestemmelsen gir bare kompetanse til å avholde utleggsforretning og stifte pant til sikring av et krav. Realisasjon av pantet omfattes ikke og må derfor skje ved begjæring til alminnelig namsmann etter reglene i tvangsfullbyrdsloven.

Gjennomføring av utleggsforretning

Utleggsforretningen gjennomføres etter reglene i tvangsfullbyrdsloven, jf. skattebetalingsloven [§ 14-2](#). Nedenfor gis en kortfattet gjennomgang av prosessen.

Før utleggspant kan besluttes, må det varsles etter reglene i tvangsfullbyrdsloven [§ 4-18](#). Utleggsforretningen kan ikke avholdes før to uker er gått etter at skattekontoret har sendt skriftlig varsel til skyldneren. Varselet kan ikke sendes før forfall. I varselet skal det gjøres oppmerksom på at fullbyrdelse vil bli begjært dersom kravet ikke blir oppfylt. Bestemmelsens annet ledd inneholder unntak fra varslingsplikten: Varsling kan unnlates dersom saksøkte ikke har kjent oppholdssted eller kjent fullmektig med kjent oppholdssted som kan motta varsel på saksøktes vegne, og saksøkte og fullmektig heller ikke har kjent kontaklinformasjon for elektronisk varsling som nevnt i [§ 1-10](#) annet ledd.

Før utleggsforretningen avholdes, skal skyldneren som hovedregel også underrettes om tid og sted for forretningen, jf. tvangsfullbyrdsloven [§ 7-10](#). Det er ikke formkrav til varselet.

Utleggsforretningen kan avholdes på skyldners bopel eller forretnings- eller driftssted. Dersom det skal tas utlegg i ikke-realregistrert løsøre eller verdipapirer, kan utleggsforretningen holdes der løsøret er. Utleggsforretningen kan også holdes på skattekontorets kontor, se tvangsfullbyrdsloven [§ 7-9](#)

første ledd. I praksis er hovedregelen for skattekontoret at utleggsforretningen holdes som en kontorforretning.

Utleggsforretningen avsluttes ved at det skaffes rettsvern for panteretten etter reglene i tvangsfullbyrdsloven [§ 7-20](#).

Ved berømmelse av utleggsforretning påløper det rettsgebyr etter rettsgebyrloven [§ 14](#) jf. [§ 4](#).

Hvilke formuesgoder det kan tas pant i

Hvilke formuesgoder det kan tas utleggspant i, følger av reglene om kreditors dekningsrett i dekningsloven [kapittel 2](#). Nedenfor gis en kortfattet gjennomgang.

Hovedregelen etter dekningsloven [§ 2-2](#) er at kreditor har rett til dekning i ethvert formuesgode som tilhører skyldneren på beslagstiden, og som kan selges, utleies eller på annen måte omgjøres i penger. For vilkåret om at formuesgodet må tilhøre skyldneren på beslagstiden, er det reelle eiendomsforholdet avgjørende. I utgangspunktet kan det derfor ikke tas beslag i et formuesgode som eies av tredjemann, dersom vedkommende tredjemann ikke utleder sin eiendomsrett fra skyldner. Dette gjelder også i tilfeller der skyldner er legitimert som eier. Kreditor kan med andre ord ikke alene bygge på skyldners legitimasjon, se [Rt-2015-979](#). Dette gjelder også ved proformaarrangementer. Dersom tredjemann har ervervet formuesgodet fra skyldner, uten å skaffe seg rettsvern, kan det tas utlegg.

Det følger av tvangsfullbyrdsloven [§ 7-13](#) at utlegg kan tas i ikke-realregistrert løsøre og verdipapirer som er i saksøktes besittelse, dersom det ikke sannsynliggjøres at en annen er eier. Det samme gjelder realregistrerte formuesgoder, finansielle instrumenter registrert i en verdipapirsentral, aksjer og adkomstdokumenter til leierett eller boret til husrom som saksøkte er registrert eller meldt som eier av. Videre følger det av tvangsfullbyrdsloven [§ 7-14](#) at utlegg kan tas i ikke-realregistrert løsøre og verdipapirer som er i en tredjepersons besittelse, dersom det er sannsynlig at saksøkte er eier. Det samme gjelder realregistrerte formuesgoder, finansielle instrumenter registrert i en verdipapirsentral, aksjer og adkomstdokumenter til leierett eller boret til husrom som en tredjeperson er registrert eller meldt som eier av. Reglene i tvangsfullbyrdsloven §§ [7-13](#) og [7-14](#) er bevisregler som gjør det enklere å sikre en panterett i et formuesgode der eierforholdene er uklare. Reglene har ingen betydning for kreditors dekningsrett etter dekningsloven.

Hvilke formuesgoder det kan tas utleggspant i, begrenses av reglene i dekningsloven §§ [2-3](#) til [2-5](#). Det må videre legges til grunn at regler om legalpant og reglene i dekningsloven [kapittel 3](#) begrenser adgangen til å ta utleggspant. Det er ikke adgang til å ta utlegg i en arvinges rett til uskiftet bo mens uskiftet pågår, jf. arveloven [§ 22](#). Videre kan rettighetene etter en forsikringsavtale være unntatt fra beslagsretten, se forsikringsavtaleloven [§ 16-1](#).

Klage

Det følger av skattebetalingsloven [§ 14-2](#) at tvangsfullbyrdsloven gjelder så langt den passer ved gjennomføring av utleggsforretning. Dette innebærer at skattekontorets avgjørelser og handlemåte kan påklages etter tvangsfullbyrdsloven [§ 5-16](#). Klagen kan være skriftlig eller muntlig, men en muntlig klage skal nedtegnes. Dersom skattekontoret finner klagen berettiget, skal det omgjøre avgjørelsen. Omgjøringsadgangen følger av tvangsfullbyrdsloven [§ 5-15](#). I motsatt fall skal klagen sendes tingretten. Oversendelse til tingretten utløser rettsgebyr, jf. rettsgebyrloven [§ 15](#).

Det følger av tvangsfullbyrdsloven [§ 5-16](#) at alle som rammes, kan klage på skattekontorets avgjørelse og handlemåte under tvangsfullbyrdelsen. Klageadgangen gjelder for skyldner, men også for andre som er berørt. Andre som kan ha klageadgang, kan for eksempel være en tredjeperson som er eier av et formuesgode det er tatt pant i. Klageadgangen er vid med hensyn til hva som kan

påklages. Skattekontorets avgjørelser og handlemåte omfatter alle avgjørelser skattekontoret tar i forbindelse med tvangsfullbyrdelsen. Beslutning om intet til utlegg kan ikke påklages.

For adgangen til å klage på fastsettingen av det underliggende kravet se skattebetalingsloven [§ 17-1](#).

Etter at utleggspannet er tatt, gjelder tvangsfullbyrdsloven [§ 7-26](#) for klage. Reglene i [§ 5-16](#) gjelder da tilsvarende, men klagen kan kun settes frem så lenge tvangsdekning (realisasjon) ikke er begjært. Dersom klage gjelder valg av utleggsgjenstand, må den settes frem senest én måned etter at partene ble underrettet om utlegget. Se tvangsfullbyrdsloven [§ 2-7](#) om beregning av frister og om oppfriskning.

§ 14-4. Utleggstrekk

(1) Skattekontoret kan nedlegge utleggstrekk for krav som nevnt i denne loven eller forskrift gitt i medhold av loven.

(2) Det kan tas utleggstrekk i følgende ytelser:

- a. lønn mv. etter [dekningsloven § 2-7](#). Dette gjelder også der lønnstakeren selv innkrever lønnen. Lønnstakeren plikter da å innbetale trekkbeløpet til arbeidsgiveren,
- b. godtgjørelse for arbeid eller oppdrag utført som ledd i selvstendig næringsvirksomhet. Hvis ikke skyldneren samtykker i en høyere trekkprosent, kan innkrevingsmyndighetene bare ta utleggstrekk i inntil 20 prosent av godtgjørelsen. Begrensningene i adgangen til å ta utleggstrekk i [dekningsloven § 2-7](#) første ledd første punktum gjelder tilsvarende.

(3) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om beregning av trekkgrunnlaget.

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 7 des 2007 nr. 1371](#)), [20 des 2019 nr. 97](#) (ikr. 1 nov 2020 iflg. [res. 16 okt 2020 nr. 2060](#)). **Oppheves** ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 14-4

Karnov Lovkommentar 1 til § 14-4 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattebetalingsloven [§ 14-4](#) gir skattekontoret kompetanse til å nedlegge utleggstrekk for krav etter skattebetalingsloven eller forskrift gitt i medhold av skattebetalingsloven. Kompetansen er landsdekkende og gjelder uavhengig av hvor skyldner bor, i motsetning til namsmanns kompetanse etter tvangsfullbyrdsloven [§ 7-3](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 14-4 2. ledd bokstav a.

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det kan i utgangspunktet tas utleggstrekk i ytelser på lønn mv. etter dekningsloven [§ 2-7](#). Det følger av dekningsloven [§ 2-7](#) første ledd første punktum at det kan tas utleggstrekk i forfalt eller uforfalt lønn etter fradrag fra forskuddstrekk (nettolønn).

Etter annet punktum kan det også tas utlegg i lønn mv. dersom lønnstakere selv innkrever lønnen. Dette kan for eksempel gjelde drosjesjåfører.

Med «lønn» siktes det normalt til vederlag for personlig arbeidsinnsats. Provisjoner, bonuser og overtidbetaling som knytter seg til personlig arbeid, og som er noenlunde faste, omfattes av lønnsbegrepet. Det samme gjelder feriepenger. Etter dekningslovens forarbeider vil også dekning av utgifter til blant annet utstyr og reiser omfattes av lønnsbegrepet dersom dekningen skjer regelmessig

og dermed kunne vært innebygget i lønnen. Konkrete utgiftsrefusjoner omfattes derimot ikke, se [NOU 1972: 20 s. 257](#).

Det følger av dekningsloven [§ 2-7](#) annet ledd at det kan tas utleggstrekk i blant annet vederlag for personlig arbeid, pensjon, underholdsbidrag som skyldneren har krav på til seg selv, og erstatning eller oppreisning for skade på legeme eller helse eller for tap av forsørger.

Det følger av dekningsloven [§ 2-7](#) første ledd første punktum at utleggstrekk bare kan besluttes i den utstrekning lønnen overstiger det som med rimelighet trengs til underhold av skyldneren og skyldnerens husstand. Se [note 4](#) for en nærmere redegjørelse for livsoppholdsvurderingen.

Karnov Lovkommentar 3 til § 14-4 2. ledd bokstav b.

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av dekningsloven [§ 2-7](#) annet ledd bokstav a at det kan tas utleggstrekk i annet vederlag for personlig arbeid. For næringsdrivende som mottar vederlag, vil det være avgjørende om vederlaget knytter seg til skyldners personlige arbeid, eller om vederlaget knytter seg til bruk av skyldners maskiner, utstyr eller lignende. Dette kan for eksempel gjelde drosjesjåfører, som typisk vil motta vederlag fra drosjesentralen dels for egen arbeidsinnsats (lønsdelen) og dels som kompensasjon for bruk av bilen. Etter dekningsloven [§ 2-7](#) annet ledd bokstav a er det bare den førstnevnte delen (lønsdelen) av vederlaget det kan tas utleggstrekk i. Resterende delen må det eventuelt tas utleggspant i.

Skattebetalingsloven [§ 14-4](#) annet ledd bokstav b inneholder et unntak fra dekningsloven [§ 2-7](#) annet ledd bokstav a. Etter bestemmelsen kan det tas utleggstrekk i godtgjørelse for arbeid eller oppdrag utført som ledd i selvstendig næringsvirksomhet. Det kan i utgangspunktet trekkes inntil 20 prosent av bruttoytelsen, med mindre skyldneren samtykker til høyere trekkprosent. Regelen innebærer at skattekontoret ikke trenger å beregne hvor stor del av vederlaget som utgjør lønsdelen. Det er likevel et krav at vederlaget etter sin art typisk inneholder en lønsdel. Inneholder ytelsen ingen lønsdel, kan det ikke tas utleggstrekk (men det kan tas utleggspant etter skattebetalingsloven [§ 14-3](#)), se [Ot.prp. nr. 83 \(2004–2005\) s. 191](#). Det skal ikke gjøres noen fradrag før beregningen, jf. skattebetalingsforskriften [§ 14-4-3](#).

Bestemmelsen i skattebetalingsloven [§ 14-4](#) annet ledd bokstav b er ikke til hinder for at skattekontoret kan beregne størrelsen på utleggstrekket etter regelen i dekningsloven [§ 2-7](#) annet ledd bokstav a, for eksempel dersom dette vil gi mulighet for et høyere trekk, se [Ot.prp. nr. 83 \(2004–2005\) s. 191](#).

Begrensningene i adgangen til å ta utleggstrekk i dekningsloven [§ 2-7](#) første ledd første punktum gjelder tilsvarende. Se nærmere i [note 4](#).

Karnov Lovkommentar 4 til § 14-4 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om beregning av trekkgrunnlaget. Det er gitt nærmere regler i skattebetalingsforskriften [§ 14-4-3](#). Reglene i skattebetalingsloven [§ 14-4](#) tredje ledd og skattebetalingsforskriften [§ 14-4-3](#) må ses i sammenheng med reglene i dekningsloven [§ 2-7](#) første ledd om at det kun kan nedlegges utleggstrekk i den delen av lønnen som overstiger det som med rimelighet trengs til underhold av skyldneren og skyldnerens husstand.

Livsoppholdsnormen etter dekningsloven

Livsoppholdsbegrensningen i dekningsloven [§ 2-7](#) første ledd er den grunnleggende regelen for beregning av utleggstrekkets størrelse. Når dekningsloven krever at det kun nedlegges utleggstrekk i den delen av lønnen som overstiger det som med rimelighet trengs til underhold av skyldneren og skyldnerens husstand, må det gjøres en beregning av både inntektssiden og utgiftssiden hos skyldner.

Inntektssiden ved livsoppholdsnormen etter dekningsloven

Lovteksten legger opp til at det kan gjøres en rimelighetsvurdering. I tråd med dette følger det av rettspraksis at det i vurderingen av inntektssiden kan gjøres en bred og konkret rimelighetsvurdering. Det er anledning til å legge vekt på husstandens samlede inntekt, se [HR-2020-393-U](#).

Utgiftssiden ved livsoppholdsnormen etter dekningsloven

Det følger av dekningsloven (lov [8. juni 1984 nr. 59](#)) at utleggstrekket begrenses slik at skyldner beholder midler vedkommende trenger til underhold for seg selv og sin husstand. Ektefelle som skyldneren har plikt til å forsørge, må utvilsomt omfattes. Det samme gjelder samboer, se [Rt-1993-1316](#). Også barn som skyldneren har plikt til å forsørge, omfattes av husstanden. Dette gjelder også dersom barna ikke bor hjemme, se [Rt-1991-811](#). Hensynet til skyldners kreditorer taler derimot for at barn som bor sammen med skyldneren, men som skyldneren ikke har plikt til å forsørge, må falle utenfor husstandsbegrepet. Normalt bortfaller forsørgelsesplikten når et barn fyller 18 år, se likevel barnelova [§ 68](#) annet ledd, som kan gi utvidet forsørgelsesplikt for barn over 18 år i forbindelse med skolegang.

Livsoppholdssatser

I forskrift [13. juni 2014 nr. 724](#) om livsoppholdssatser ved utleggstrekk og gjeldsordning er det gitt nærmere regler og satser for beregning av det som med rimelighet trengs til underhold av skyldneren og skyldnerens husstand. Det følger av forskriftens [§ 2](#) at satsene i forskriftens §§ [3](#) til [5](#) skal anvendes ved den skjønsmessige vurderingen av hvor mye som skal settes av til livsopphold etter dekningsloven [§ 2-7](#). Satsene kan fravikes opp eller ned etter en konkret vurdering av hva som med rimelighet trengs til underhold. Fravikelse av satsene skal begrunnes.

[Paragraf 3](#) i forskriften inneholder hovedregelen om hvilke satser som gjelder. I §§ [4](#) og [5](#) er det gitt regler om egne satser for henholdsvis underhold og samvær med barn. Satsene justeres regelmessig i tråd med forskriftens [§ 6](#).

Reglene i skattebetalingsloven [§ 14-4](#) tredje ledd og skattebetalingsforskriften [§ 14-4-3](#)

Det følger av skattebetalingsforskriften [§ 14-4-3](#) første ledd at utleggstrekket skal gjennomføres ved siden av mulig forskuddstrekk. Av annet ledd følger det at trekket fastsettes på grunnlag av skyldnerens samlede inntekt i det tidsrommet trekket regnes å ville pågå. Det kan videre tas hensyn til inntekt som skyldnerens ektefelle har, og inntekt som oppebæres av hjemmeværende barn som skattlegges under ett med skyldneren.

Ved utleggstrekk med prosent i lønn eller annen godtgjørelse som kan gjøres til gjenstand for forskuddstrekk, gjelder bestemmelsene om forskuddstrekk i utgiftsgodtgjørelse og i naturalytelser i skattebetalingsloven [§ 5-6](#) til [§ 5-8](#), bestemmelsene om fradrag i beregningsgrunnlaget for forskuddstrekk i skattebetalingsloven [§ 5-9](#) og bestemmelser gitt i medhold av disse bestemmelsene tilsvarende. Skattebetalingsforskriften [§ 5-6-3](#), [§ 5-8-1](#) og [§ 5-9-10](#) gjelder også tilsvarende.

Ved utleggstrekk i godtgjørelse eller ytelse som ikke kan gjøres til gjenstand for forskuddstrekk, jf. skattebetalingsloven [§ 14-4](#) annet ledd bokstav b, foretas utleggstrekket i bruttogodtgjørelsen uten fradrag.

Ved utleggstrekk med prosent skal beregningsgrunnlaget rundes av nedover til nærmeste hele krone.

§ 14-5. Gjennomføring av utleggstrekk

- (1) Utleggstrekk nedlagt av skattekontoret gjelder også for det organet som utbetaler dagpenger under arbeidsløshet etter [folketrygdloven kapittel 4](#) og sykepenger etter [folketrygdloven kapittel 8](#). Bestemmelsen i [§ 5-10](#) annet ledd gjelder tilsvarende for utleggstrekk.
- (2) Ved utleggstrekk nedlagt av skattekontoret skal arbeidsgivere som har plikt til å ha skattetrekkskonto, følge de reglene som gjelder for oppgjør mv. for forskuddstrekk, jf. [kapitlene 5 og 10](#). Arbeidsgiver skal ukrevet levere opplysninger om utleggstrekk for hver kalendermåned etter reglene i [a-opplysningsloven](#).
- (3) Det beløpet som er trukket går ikke inn i arbeidsgiverens konkursbo, og er heller ikke gjenstand for utlegg eller andre tvangsforføyninger fra enkeltforfølgende fordringshaveres side.
- (4) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om gjennomføringen av utleggstrekk etter denne paragrafen, herunder bestemme at reglene i annet ledd ikke skal gjelde for enkelte kravstyper eller trekkpliktige.

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#) (ikr. 15 des 2006 og 1 jan 2008 iflg. [res. 7 des 2007 nr. 1371](#)), [22 juni 2012 nr. 43](#) (ikr. 1 jan 2015 iflg. [res. 26 sep 2014 nr. 1220](#)), [23 juni 2020 nr. 105](#), [20 des 2019 nr. 97](#) (ikr. 1 nov 2020 iflg. [res. 16 okt 2020 nr. 2060](#)), [22 jan 2021 nr. 1](#) (ikr. 1 jan 2021). **Oppheves** ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 14-5

Karnov Lovkommentar 1 til § 14-5

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattebetalingsloven [§ 14-5](#) regulerer gjennomføringen av utleggstrekk. Tvangsfullbyrdsloven §§ [7-21](#) til [7-24](#) gjelder også.

Dette innebærer at skattekontorets avgjørelser og handlemåte kan påklages etter tvangsfullbyrdsloven [§ 5-16](#). Klagen kan være skriftlig eller muntlig, men en muntlig klage skal nedtegnes. Dersom skattekontoret finner klagen berettiget, skal den omgjøre avgjørelsen. Omgjøringsadgangen følger av tvangsfullbyrdsloven [§ 5-15](#). I motsatt fall skal klagen sendes tingretten. Oversendelse til tingretten utløser rettsgebyr, jf. rettsgebyrloven [§ 15](#).

Klagen kan fremsettes så lenge trekkperioden ikke er utløpt, jf. tvangsfullbyrdsloven [§ 7-26](#).

Klageadgangen er vid med hensyn til hva som kan påklages. Skattekontorets avgjørelser og handlemåte omfatter alle avgjørelser skattekontoret tar i forbindelse med tvangsfullbyrdsloven.

For adgangen til å klage på fastsettingen av det underliggende kravet, se skattebetalingsloven [§ 17-1](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 14-5 ...Utleggstrekk nedlagt av skattekontoret gjelder også for det...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Utleggstrekk nedlagt av skattekontoret gjelder også for det organet som utbetaler dagpenger og sykepenger etter folketrygdloven kapittel [4](#) og [8](#). Regelen innebærer at utleggstrekket kan fortsette uten avbrytelse dersom skyldners lønn erstattes av de nevnte ytelsene etter folketrygdloven kapittel [4](#) og [8](#). Regelen innebærer et unntak fra tvangsfullbyrdsloven [§ 7-23](#) annet ledd om endring av arbeidsgiver.

Det følger av tvangsfullbyrdsloven [§ 7-23](#) annet ledd at dersom saksøkte skifter arbeidsgiver, kan namsmannen etter begjæring fra saksøkeren pålegge den nye arbeidsgiveren trekkplikt for resten av

trekkperioden. Er den nye lønnen vesentlig forskjellig fra den tidligere, skal namsmannen vurdere om trekket bør reguleres. For utleggstrekk etter skattebetalingsloven er det skattekontoret som utøver namsmannens og saksøkerens (kreditors) oppgaver etter bestemmelsen. Bestemmelsen benevner skyldner som «saksøkte».

Dersom trekkpliktige ikke gjennomfører trekk etter trekkpålegget, kan trekkpliktige bli ansvarlig etter reglene i skattebetalingsloven [§ 16-20](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 14-5 ...Bestemmelsen i § 5-10 annet ledd gjelder tilsvarende for utl...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av skattebetalingsloven [§ 5-10](#) annet ledd at arbeidsgiveren har plikt til å sørge for at det blir gjennomført forskuddstrekk eller skattetrekk også i tilfeller der skattyteren selv innkrever sin godtgjørelse. Skattyteren plikter da å innbetale forskuddstrekket eller skattetrekket til arbeidsgiveren. Bestemmelsen gjelder tilsvarende for utleggstrekk, slik at arbeidstaker som krever inn sin godtgjørelse, også plikter å innbetale utleggstrekkbeløpet til arbeidsgiver.

Karnov Lovkommentar 4 til § 14-5 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ved utleggstrekk nedlagt av skattekontoret skal arbeidsgivere som har plikt til å ha skattetrekkskonto, følge de reglene som gjelder for oppgjør mv. for forskuddstrekk, jf. kapitlene [5](#) og [10](#). Hvem som har plikt til å ha skattetrekkskonto, følger av skattebetalingsloven [§ 5-4](#) jf. [§ 5-12](#). For arbeidsgivere som ikke har plikt til å ha skattetrekkskonto, gjelder reglene om forfall etter tvangsfullbyrdsloven [§ 7-22](#) første ledd, jf. skattebetalingsloven [§ 10-50](#).

Det følger av skattebetalingsloven [§ 14-5](#) fjerde ledd at departementet i forskrift kan gi nærmere regler om gjennomføringen av utleggstrekk, herunder bestemme at reglene i annet ledd ikke skal gjelde for enkelte kravstyper eller trekkpliktige. På grunn av manglende systemstøtte er det i skattebetalingsforskriften [§ 14-5-11](#) gitt unntak for flere krav. Utleggstrekk som er nedlagt til dekning av disse kravene, følger reglene om forfall i tvangsfullbyrdsloven [§ 7-22](#) første ledd, jf. skattebetalingsloven [§ 10-50](#).

Det følger av tvangsfullbyrdsloven [§ 7-22](#) første ledd at den trekkpliktige skal foreta trekk i samsvar med namsmannens beslutning, og at trukket beløp skal utbetales til saksøkeren når ikke annet er fastsatt. Skattekontoret vil være å anse som både namsmann og saksøker i bestemmelsens forstand. Dette innebærer at trekkbeløpet skal utbetales til skattekontoret med én gang det er trukket, med mindre annet er bestemt. Dersom ytelsen det trekkes, i forfaller oftere enn én gang i måneden, kan trekkbeløpet utbetales månedsvis dersom ikke skattekontoret har bestemt at det skal utbetales straks. Det er ikke noe krav om at beløpet skal settes på en særskilt konto før det utbetales.

Karnov Lovkommentar 5 til § 14-5 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Tredje ledd inneholder en regel om trekkbeløpets beskyttelse ved konkurs hos den trekkpliktige. Det følger av bestemmelsen at beløpet som er trukket, ikke går inn i arbeidsgiverens konkursbo og heller ikke er gjenstand for utlegg eller annen type enkeltforfølgning. For å oppnå separatistrett er det ulovfestede vilkår om at midlene må holdes faktisk adskilt fra egne midler. Det er nærliggende å innfortolke tilsvarende vilkår i regelen i skattebetalingsloven [§ 14-5](#) tredje ledd. Hvis ikke vil ikke bestemmelsen få særlig praktisk betydning.

Karnov Lovkommentar 6 til § 14-5 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om gjennomføringen av utleggstrekk, herunder bestemme at reglene i annet ledd ikke skal gjelde for enkelte kravstyper eller trekkpliktige.

Det er gitt nærmere regler i skattebetalingsforskriften §§ [14-5-1](#) til [14-5-11](#).

I skattebetalingsforskriften [§ 14-5-1](#) er det gitt nærmere regler om trekkpåleggets innhold.

I skattebetalingsforskriften [§ 14-5-4](#) er det gitt nærmere regler om trekkprioritet. Bestemmelsen må ses i sammenheng med hovedregelen om trekkprioritet i dekningsloven [§ 2-8](#).

Skattebetalingsforskriften [§ 14-5-6](#) gir regler om endring av trekk. Trekket kan endres etter begjæring fra skyldner eller etter skattekontorets eget tiltak. Partene (arbeidsgiver er ikke part etter denne bestemmelsen) kan begjære endring etter tvangsfullbyrdsloven [§ 7-23](#). Begjæringen skal rettes til skattekontoret, jf. skattebetalingsforskriften [§ 14-5-6](#) annet ledd. Skattekontoret kan også ha plikt til å endre trekket etter eget tiltak dersom det er nødvendig for å innfri pliktene etter dekningsloven [§ 2-8](#), jf. dekningsloven [§ 2-8](#) fjerde ledd. Skattekontoret kan også ha plikt til å endre trekket etter tvangsfullbyrdsloven [§ 7-24](#).

På grunn av manglende systemstøtte er det i skattebetalingsforskriften [§ 14-5-11](#) gitt unntak for flere krav. Utleggstrekk som er nedlagt til dekning av disse kravene, følger reglene om forfall i tvangsfullbyrdsloven [§ 7-22](#) første ledd, jf. skattebetalingsloven [§ 10-50](#).

§ 14-6. Begrensninger i utleggsadgangen for skatt og trygdeavgift

(1) Skattyter som har fått utskrevet eller fastsatt skatt og trygdeavgift av samme formue og inntekt for flere kommuner, kan unngå tvangsinnfordring ved å innbetale den høyeste utskrevne skatt og trygdeavgift etter hvert som den forfaller. Er deler av kravet betalt, kommer det betalte beløpet til fradrag.

(2) Første ledd fritar ikke for plikten til å betale naturressursskatt som ikke er medregnet ved fastsetting av den skatt som blir betalt. Skattyteren kan kreve at skattekontoret beregner størrelsen på det beløpet som skal betales.

(3) Personlige skattytere kan i tilfeller som nevnt i første ledd, kreve at skatteberegningen foretas på nytt. Den nye beregningen skal foretas som om formue og inntekt bare blir skattlagt i én kommune, og formue og inntekt fastsettes til det høyeste beløp.

(4) Første til tredje ledd gjelder også for den som er ansvarlig etter [kapittel 16](#).

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 7 des 2007 nr. 1371](#)), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)), [20 des 2019 nr. 97](#) (ikr. 1 nov 2020 iflg. [res. 16 okt 2020 nr. 2060](#)). **Oppheves** ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 14-6

Karnov Lovkommentar 1 til § 14-6 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattebetalingsloven [§ 14-6](#) har regler om begrensninger i utleggsadgangen ved tilfeller av dobbeltbeskatning. Det følger av første ledd at skattyter som har fått utskrevet eller fastsatt skatt og trygdeavgift av samme formue og inntekt for flere kommuner, kan unngå tvangsinnfordring ved å innbetale den høyeste utskrevne skatt og trygdeavgift etter hvert som den forfaller. Dersom deler av kravet er betalt, skal det gjøres fradrag fra det betalte beløpet.

Bestemmelsen gjelder dersom det er uenighet om i hvilken av to eller flere kommuner den skattepliktige skal anses bosatt (bostedstvist). I tillegg gjelder bestemmelsen dersom det er uenighet mellom to eller flere kommuner om hvilken kommune én eller flere bestemte poster skal skattlegges i. Kommuner i fordelingstvist kan kreve at Skattedirektoratet avgjør fordelingen med bindende virkning, jf. skatteforvaltningsloven [§ 15-7](#).

Bestemmelsen i skattebetalingsloven [§ 14-6](#) første ledd gjelder både personlige og upersonlige skattytere. Personlige skattytere kan kreve at beregningen foretas på nytt etter tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 2 til § 14-6 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd bestemmer at plikten til å betale naturressursskatt som ikke er medregnet ved fastsetting av den skatt som blir betalt, gjelder uavhengig av regelen i første ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 14-6 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Personlig skattyter som har fått utskrevet eller fastsatt skatt og trygdeavgift av samme formue og inntekt for flere kommuner jf. første ledd, kan kreve ny skatteberegning. Den nye beregningen skal foretas som om formue og inntekt bare blir skattlagt i én kommune, og formue og inntekt fastsettes til det høyeste beløp.

Hva som regnes som personlige og upersonlige skattytere, er legaldefinert i skattebetalingsloven [§ 4-1](#) første ledd.

Karnov Lovkommentar 4 til § 14-6 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattebetalingsloven [§ 14-6](#) gjelder også for ansvarssubjektet etter ansvarsreglene i [kapittel 16](#).

Annen tvangsfullbyrdelse

§ 14-10. Tvangssalg av varer mv. etter vareførselsloven

(1) Salg av varer mv. etter [vareførselsloven § 4-4](#) andre ledd og [§ 11-6](#) skal skje gjennom namsmyndighetene etter reglene om tvangssalg i [tvangsfullbyrdsloven kapittel 8](#) så langt de passer.

(2) Skattekontoret kan begjære varen solgt 14 dager etter at skriftlig varsel er sendt den deklarasjonspliktige eller den antatte mottakeren eller eieren av varen. Ved salg etter [vareførselsloven § 11-6](#), jf. [§ 11-2](#) annet ledd og [§ 11-5](#) annet og tredje ledd, skal den deklarasjonspliktige om mulig varsles. Hvis varen ikke er deklareret, skal den antatte mottakeren eller eieren om mulig varsles. Har den antatte mottakeren eller eieren ukjent adresse, kan salget skje 14 dager etter at varene er hentet inn eller tilbakeholdt etter [vareførselsloven § 11-2](#), eller når fristen tollmyndighetene har satt for tollbehandling av varene er utløpt.

(3) Skattekontoret kan angi om varene skal selges for fri disponering eller uten at varen er gått over til fri disponering, jf. [vareførselsloven § 4-1](#).

(4) Salget avsluttes ved at salgssummen utbetales til de berettigede. Kostnadene ved tvangssalget dekkes forlods av salgssummen. Deretter dekkes kravet på tollavgift, særavgifter og merverdiavgift for omkostningene ved lagerholdet. Panthavere og andre innehavere av begrensede rettigheter skal deretter ha dekning etter prioritet.

(5) Etter at samtlige krav er dekket, skal den deklarasjonspliktige eller den antatte mottakeren eller eieren av varen ha et eventuelt overskytende beløp dersom vedkommende melder seg innen tre måneder etter at salget fant sted. Etter utløpet av denne fristen tilfaller beløpet statskassen.

(6) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler til utfylling og gjennomføring av denne paragrafen, herunder om skattekontorets adgang til å kreve dekket omkostninger.

0 Endret ved [lover 21 des 2007 nr. 119](#) (ikr. 1 jan 2009 iflg. [res. 7 nov 2008 nr. 1206](#)), [19 juni 2015 nr. 54](#) (ikr. 1 jan 2016), [23 juni 2020 nr. 105](#), [11 mars 2022 nr. 9](#) (i kraft 1 jan 2023 iflg. [res. 16 sep 2022 nr. 1574](#)), [16 juni 2023 nr. 48](#).

Karnov lovkommentarer: § 14-10

Karnov Lovkommentar 1 til § 14-10 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattekontoret har en viss adgang til å tvangsselge varer som er i Tolletatens varetekt. I vareførselsloven §§ [11-2](#), [11-5](#) og [11-6](#) er det gitt nærmere regler om tvangssalg etter skattebetalingsloven [§ 14-10](#). Tvangssalget skal skje gjennom alminnelig namsmann etter reglene i tvangsfullbyrdsloven [kapittel 8](#) så langt de passer, og etter de særlige reglene som følger av bestemmelsen i skattebetalingsloven [§ 14-10](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 14-10 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Hovedregelen er at skattekontoret må varsle tollskyldneren 14 dager før varen begjæres solgt. Varselet skal være skriftlig. Varslingsregelen svarer til regelen i tvangsfullbyrdsloven [§ 4-18](#). Det er ikke behov for å sende varsel etter [§ 4-18](#) i tillegg til varsel etter bestemmelsen her.

Ved salg etter vareførselsloven [§ 11-6](#) skal den deklarasjonspliktige eller den antatte mottakeren eller eieren varsles dersom det er mulig. Har den antatte mottakeren eller eieren ukjent adresse, kan salget skje 14 dager etter at varene er hentet inn eller tilbakeholdt etter vareførselsloven [§ 11-2](#), eller når fristen tollmyndighetene har satt for tollbehandling av varene, er utløpt.

Karnov Lovkommentar 3 til § 14-10 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Varene kan selges i både fortollet og ufortollet stand. Dersom varene selges i ufortollet stand, må kjøpere betale toll- og avgiftskravet i tillegg til kjøpesummen. Se tvangsfullbyrdsloven [§ 8-15](#) om spesifisering av salgsvilkår.

Karnov Lovkommentar 4 til § 14-10 ...Salget avsluttes ved at salgssummen utbetales til de beretti...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Salget avsluttes ved at salgssummen utbetales til de berettigede. Fjerde ledd regulerer fordelingen mellom ulike rettighetshavere.

Karnov Lovkommentar 5 til § 14-10 ...Kostnadene ved tvangssalget dekkes forlods av salgssummen...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Kostnadene ved tvangssalget dekkes forlods av salgssummen. Kostnader ved tvangssalget kan for eksempel omfatte annonsering eller vederlag til medhjelpere som har bistått med salget. Se likevel unntak i sjette punktum.

Karnov Lovkommentar 6 til § 14-10 ...Deretter dekkes kravet på tollavgift, særavgifter og merverd...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Når kostnadene ved tvangssalget er dekket, dekkes kravet på toll, særavgifter og merverdiavgift. Deretter dekkes omkostningene ved lagerholdet, for eksempel omkostninger for at varen har ligget på tollager. Se likevel unntaket i femte og sjette punktum.

Når kravene etter annet og tredje punktum er dekket, skal panthavere og andre innehavere av begrensede rettigheter ha dekning etter prioritet, jf. fjerde punktum. Prioriteten etter fjerde punktum må avgjøres etter de alminnelige reglene om rettsvern. Panthaver etter fjerde ledd omfatter også utleggsparthaver. Se likevel unntaket i femte og sjette punktum.

Karnov Lovkommentar 9 til § 14-10 5. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Eventuelt overskytende beløp etter at samtlige krav er dekket etter fjerde ledd, tilfaller den som eier varen, dersom vedkommende melder seg innen tre måneder etter salget. Dersom vedkommende ikke melder seg innen fristen, tilfaller overskytende beløp staten.

Karnov Lovkommentar 10 til § 14-10 6. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se skattebetalingsforskriften [§ 14-10-1](#).

§ 14-11. Stansning av kjøretøy

(1) Dersom krav på årsavgift, vektårsavgift, engangsavgift, omregistreringsavgift eller avgift for urettmessig bruk av merket mineralolje eller merket biodiesel ikke betales til rett tid, kan skattekontoret bestemme at bruken av det motorkjøretøyet som kravene knytter seg til, skal stanses inntil avgiftene er betalt. Det samme gjelder dersom påbud eller bestemmelser gitt i medhold av [lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter § 1](#), ikke etterkommes.

(2) Dersom krav som nevnt i første ledd ikke betales til rett tid, kan registreringsmyndigheten nekte på- eller omregistrering i Statens vegvesens motorvognregister.

(3) Kjøretøy som er bestemt stanset i medhold av første ledd, kan avskiltes. Skattekontoret kan be tollmyndighetene, politi, lensmann eller annen offentlig myndighet om å gjennomføre avskiltingen.

(4) Skattekontorets stansningsrett kan bortfalle ved rettsvinning etter [lov 2. juni 1978 nr. 37 om godtroerverv av løsøre](#). Dette gjelder likevel ikke overfor personer som er ansvarlige for avgiften etter [§§ 16-40](#) og [16-41](#).

(5) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om betaling av gebyr til dekning av utgifter påløpt ved avskiltingen, og om fremgangsmåten for stansning.

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#), [19 juni 2015 nr. 54](#) (ikr. 1 jan 2016), [21 des 2020 nr. 166](#).

Karnov lovkommentarer: § 14-11

Karnov Lovkommentar 1 til § 14-11 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattebetalingsloven [§ 14-11](#) regulerer skattekontorets adgang til å stanse kjøretøy. Dersom krav på årsavgift, vektårsavgift, engangsavgift, omregistreringsavgift eller avgift for urettmessig bruk av merket mineralolje eller merket biodiesel ikke betales til rett tid, kan skattekontoret bestemme at bruken av det motorkjøretøyet som kravene knytter seg til, skal stanses inntil avgiftene er betalt. Det

samme gjelder dersom påbud eller bestemmelser gitt i medhold av motorkjøretøy- og båtavgiftsloven [§ 1](#), ikke etterkommes.

Stansingsretten utgjør kun en begrensning i bruken av kjøretøyet og medfører ikke at skattekontoret får legalpant for dekning av kravet. Kjøretøy som er besluttet stanset, kan avskiltes etter reglene i tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 2 til § 14-11 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Registreringsmyndigheten kan nekte registrering i Statens vegvesens motorvognregister dersom et krav som nevnt i første ledd ikke er betalt til rett tid.

Karnov Lovkommentar 3 til § 14-11 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Når et kjøretøy er bestemt stanset etter regelen i første ledd, kan kjøretøyet avskiltes. Avskiltingen kan gjennomføres av Tolletaten, politiet eller annen offentlig myndighet.

Karnov Lovkommentar 4 til § 14-11 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Stansingsretten kan bortfalle dersom det stiftes en rett etter godtroervervloven (lov [2. juni 1978 nr. 37](#)). Den godtroende erverver ekstingverer da stansingsretten. Den som er ansvarlig for avgiften etter reglene i skattebetalingsloven §§ [16-40](#) og [16-41](#), kan ikke ekstingvere stansingsretten.

Karnov Lovkommentar 5 til § 14-11 5. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om betaling av gebyr til dekning av utgifter påløpt ved avskiltingen og om fremgangsmåten for stansning. Det er gitt utfyllende regler i skattebetalingsforskriften §§ [14-11-1](#) til [14-11-6](#), blant annet om varsling, inndragning av kjennemerker (avskilting) og tilbakelevering av inndratte kjennemerker.

Kreditt og sikkerhetsstillelse – merverdiavgift, særavgifter og tollavgift

0 Overskrift endret ved lov [20 des 2023 nr. 99](#).

§ 14-20. Tollkreditt og dags- og månedsoppgjørsordning

- (1) Skattekontoret kan innvilge kreditt for tollavgift og merverdiavgift og særavgifter som oppstår ved innførsel.
- (2) Speditører som deklarerer varer for prosedyren overgang til fri disponering på vegne av andre, kan innvilges kreditt. Kreditt kan gis både for deklarasjoner som foretas i løpet av samme dag (dagsoppgjør) og for deklarasjoner med mer enn én mottaker som foretas i løpet av en kalendermåned (månedsoppgjør).
- (3) Skattekontoret kan stille vilkår om sikkerhet før kreditt innvilges, eller senere.
- (4) For bruk av tollkreditt skal det betales en særskilt godtgjørelse til statskassen. Departementet gir forskrift om gebyrets størrelse.
- (5) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler til utfylling og gjennomføring av denne paragrafen, herunder om vilkår for kreditt, opphør av kreditt og vilkår for sikkerhetsstillelse.

0 Endret ved lover [19 juni 2015 nr. 54](#) (ikr. 1 jan 2016), [11 mars 2022 nr. 8](#) (i kraft 1 jan 2023 iflg. [res. 16 sep 2022 nr. 1575](#)), [16 juni 2023 nr. 48](#) (i kraft 1 jan 2024).

Karnov lovkommentarer: § 14-20

Karnov Lovkommentar 1 til § 14-20 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 26.02.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Tollavgift, merverdiavgift og særavgifter som oppstår ved innførsel, skal i utgangspunktet betales kontant. Etter skattebetalingsloven [§ 14-20](#) første ledd kan skattekontoret gi den avgiftspliktige kreditt. Kredittordningen innebærer at det ikke er nødvendig å betale tollavgift hver enkelt gang det innføres en vare eller et vareparti.

Kredittordning for speditører er regulert i annet ledd.

Kreditt gis etter søknad fra den avgiftspliktige. Det settes en kredittgrense for kreditten. I skattebetalingsforskriften [§ 14-20-1](#) er det gitt nærmere regler om søknad og innvilgelse av tollkreditt.

Tollkredittordningen er nærmere regulert i skattebetalingsforskriften §§ [14-20-1](#) til [14-20-6](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 14-20 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 26.02.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Speditører som deklarerer varer for prosedyren overgang til fri disponering på vegne av andre, kan innvilges kreditt for fortollinger som foretas i løpet av samme dag (dagsoppgjør). For deklarasjoner med mer enn én mottaker, kan kreditt også gis som månedsoppgjør. Ordningen gjelder speditører. Foretak som innfører varer i eget navn, kan søke om tollkreditt etter reglene i første ledd.

Kreditt gis etter søknad fra speditøren. I skattebetalingsforskriften [§ 14-20-10](#) og [§ 14-20-20](#) er det gitt nærmere regler om vilkår for innvilgelse av kreditten.

Dagsoppgjørordningen er nærmere regulert i skattebetalingsforskriften §§ [14-20-10](#) til [14-20-14](#). Månedsoppgjørordningen er nærmere regulert i skattebetalingsforskriften [§ 14-20-20](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 14-20 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 26.02.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattekontoret kan stille vilkår om sikkerhet. Vilkår om sikkerhetsstillelse kan stilles både før og etter kreditt innvilges. Avgjørelse om sikkerhetsstillelse må ansees som et enkeltvedtak, også dersom det skjer etter innvilgelse av kreditt.

Om det skal stilles sikkerhet, kan blant annet bero på en kredittvurdering, se skattebetalingsforskriften [§ 14-20-1](#) annet ledd. Det er gitt nærmere regler om sikkerhetsstillelse i skattebetalingsforskriften §§ [14-20-4](#) og [14-20-13](#) for henholdsvis tollkreditt og dagsoppgjør.

Bestemmelsen gjelder kreditt etter både første og annet ledd.

Karnov Lovkommentar 4 til § 14-20 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se skattebetalingsforskriften [§ 14-20-5](#).

Karnov Lovkommentar 5 til § 14-20 5. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 26.02.2025 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er gitt nærmere regler i skattebetalingsforskriften. For tollkreditt se skattebetalingsforskriften §§ [14-20-1](#) til [14-20-6](#). For dagsoppgjørordningen se skattebetalingsforskriften §§ [14-20-10](#) til [14-20-14](#). For ordningen med månedsoppgjør se skattebetalingsforskriften [§ 14-20-20](#).

§ 14-21. Sikkerhetsstillelse for særavgiftene

(1) Skattekontoret skal ved registrering av avgiftspliktige kreve at det stilles sikkerhet for skyldig engangsavgift på motorvogn. De nærmere kravene til sikkerheten, herunder sikkerhetens omfang, fastsettes av skattekontoret ved registreringen, og kan senere endres.

(2) Skattekontoret kan kreve at virksomheter som er registrert som avgiftspliktige etter [særavgiftsloven](#), stiller sikkerhet for fremtidig skyldig avgift. Krav om sikkerhetsstillelse kan stilles ved registrering av virksomheten eller senere. De nærmere kravene til sikkerhet, herunder sikkerhetens omfang, fastsettes av skattekontoret i det enkelte tilfellet.

(3) Departementet kan i forskrift sette nærmere vilkår for sikkerhetsstillelsen og angi hvilke momenter som skal vektlegges ved vurderingen av om sikkerhet skal kreves.

0 Endret ved [lov 19 juni 2015 nr. 54](#) (ikr. 1 jan 2016).

Karnov lovkommentarer: § 14-21

Karnov Lovkommentar 1 til § 14-21 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattebetalingsloven [§ 14-21](#) første ledd har regler om sikkerhetsstillelse for engangsavgift for motorvogn. Engangsavgiften forfaller i utgangspunktet til betaling samtidig med at avgiftsplikten oppstår, jf. skattebetalingsloven [§ 10-40](#) første ledd første punktum. En virksomhet kan likevel søke om å bli registrert virksomhet for avgiftsplikten, slik at avgiften forfaller den 18. i måneden etter at avgiftsplikten oppsto, jf. skattebetalingsloven [§ 10-40](#) første ledd bokstav c. Ordningen forutsetter at skattekontoret gir den registrerte virksomheten kreditt, og skattekontoret skal ved registrering kreve at det stilles sikkerhet for skyldig engangsavgift på motorvogn, jf. skattebetalingsloven [§ 14-21](#) første ledd.

Det er gitt nærmere regler om sikkerhetsstillelse for engangsavgift i skattebetalingsforskriften [§ 14-21-1](#).

Det er gitt nærmere regler om registrering som avgiftspliktig for engangsavgift i forskrift om engangsavgift på motorvogn §§ [8-1](#) til [8-7](#), herunder regler om at skattekontoret kan nekte eller tilbakekalle registrering, jf. [§ 8-2](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 14-21 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattebetalingsloven [§ 14-21](#) annet ledd har regler om sikkerhetsstillelse for særavgifter som ikke reguleres av første ledd. Særavgiften forfaller i utgangspunktet til betaling samtidig som avgiftsplikten oppstår, jf. skattebetalingsloven [§ 10-40](#) første ledd. For virksomheter som er registrert som særavgiftspliktige hos skattekontoret, forfaller imidlertid særavgiften for en periode til betaling samme dag som det skal leveres skattemelding, jf. skattebetalingsloven [§ 10-40](#) annet ledd. Ordningen innebærer at registrerte særavgiftspliktige gir kreditt. Det følger av skattebetalingsloven [§ 14-21](#) annet ledd at skattekontoret kan kreve at virksomheter som er registrert som avgiftspliktige, stiller kreditt for fremtidig skyldig avgift.

Det er gitt nærmere regler om sikkerhetsstillelse for særavgifter i skattebetalingsforskriften [§ 14-21-2](#).

Det er gitt nærmere regler om registrering som særavgiftspliktig i særavgiftsforskriften §§ [5-1](#) til [5-6](#), herunder regler om at skattekontoret kan nekte eller tilbakekalle registrering, jf. [§ 5-6](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 14-21 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Se skattebetalingsforskriften §§ [14-21-1](#) og [14-21-2](#), særavgiftsforskriften §§ [5-1](#) til [5-6](#) og forskrift om engangsavgift på motorvogn §§ [8-1](#) til [8-7](#).

Kapittel 15 Betalingsutsettelse og betalingsnedsettelse – lempning

0 Kapittel **oppheves** ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

§ 15-1. Betalingsutsettelse og betalingsnedsettelse av hensyn til skyldneren

(1) Når noen på grunn av dødsfall, særlig alvorlig sykdom eller lignende årsaker er midlertidig ute av stand til å innfri sine skatte- og avgiftsforpliktelser, og det vil være uforholdsmessig tyngende å fortsette innkrevingen, kan det gis utsettelse med betalingen. Er betalingsevnen varig svekket, kan skatte- og avgiftskravet settes ned eller frafalles. For skatte- og avgiftskrav som nevnt i [§ 1-1](#) annet ledd bokstav a, kan endelig avgjørelse om å sette ned eller frafalle skatte- eller avgiftskravet først treffes når skattefastsetting er foretatt.

(2) Avgjørelser som nevnt i første ledd treffes av innkreivingsmyndighetene. Skattedirektoratet fastsetter nærmere regler om innkreivingsmyndighetens kompetanse.

0 Endret ved [lover 14 des 2007 nr. 110](#), [19 juni 2015 nr. 54](#) (ikr. 1 jan 2016), [20 des 2016 nr. 114](#) (ikr. 1 jan 2017), [20 des 2018 nr. 106](#) (ikr. 1 juli 2019). **Oppheves** ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 15-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 15-1 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 05.03.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattebetalingsloven [§ 15-1](#) første ledd inneholder vilkår for betalingsutsettelse og betalingsnedsettelse av hensyn til skyldner. Betalingsutsettelse og betalingsnedsettelse av hensyn til det offentlige som kreditor reguleres i skattebetalingsloven [§ 15-2](#).

Bestemmelsen omfatter betalingsutsettelse, altså at skattekontoret godtar at kravet ikke betales ved forfall. I tillegg omfatter bestemmelsen betalingsnedsettelse, som innebærer at kravet ikke betales i sin helhet. Begge de nevnte løsningene utgjør et unntak fra hovedregelen om at skatte- og avgiftskrav skal betales enten det skjer frivillig eller ved tvang.

Betalingsutsettelse

Betalingsutsettelse kan bare gis dersom noen på grunn av dødsfall, særlig alvorlig sykdom eller lignende årsaker er midlertidig ute av stand til å innfri sine skatte- og avgiftsforpliktelser, og det vil være uforholdsmessig tyngende å fortsette innkrevingen. Bestemmelsen oppstiller tre vilkår:

For det første må en av omstendighetene som nevnt i bestemmelsen foreligge. Det må altså være snakk om dødsfall, alvorlig sykdom eller lignende årsaker. Bestemmelsen kan være aktuell overfor arvinger dersom disse ikke hadde noen mulighet til å forutse at boet hadde utestående skatte- og avgiftskrav, og de øvrige vilkårene i bestemmelsen er oppfylt for arvingenes del. Hva som er å regne

som særlig alvorlig sykdom, er medisinsk betinget. Det må antas at blant annet sykdom som fører til uføretrygd, innfrir dette vilkåret. I tillegg inneholder bestemmelsen en sekkebestemmelse om «liknende årsaker». Med «liknende årsaker» må det være snakk om omstendigheter som ligner de opplistede omstendighetene i alvorlighetsgrad, og som må antas å generelt kunne virke inn på skyldnerens økonomiske situasjon. Skattebetalingsloven [§ 15-1](#) er først og fremst ment å ivareta hensynet til skyldneren ved plutselige og upåregnelige endringer i livssituasjonen, se [Ot.prp. nr. 83 \(2004–2005\) s. 195](#). Sekkebestemmelsen i første ledd må ses i lys av dette. Eksempler på andre omstendigheter kan være rusmisbruk, lengre fengselsopphold, høy alder, langvarig rehabilitering, langvarig arbeidsledighet, dødsfall i familien, sosiale problemer, langvarige økonomiske problemer, familiesituasjon og stor forsørgelsesbyrde.

Det neste vilkåret er at det vil være uforholdsmessig tyngende å fortsette innkrevingen. Vilkalet innebærer at det må gjøres en konkret vurdering av hvordan videre innkreving vil påvirke skyldners økonomiske situasjon. I Sivilombudets avgjørelse fra 22. desember 2023 er det lagt til grunn at det er skyldnerens samlede utestående skatte- og avgiftskrav som er utgangspunktet for vurderingen. I den konkrete saken hadde skattepliktige utestående krav på skatt og avgift. Lempingssøknaden gjaldt skattekravet, mens avgiftskravet var påstått foreldet. Lempingssøknaden ble behandlet uten at det ble tatt stilling til foreldelsesspørsmålet. Ombudet la til grunn at foreldelsesspørsmålet skulle vært behandlet fordi avgiftskravet, dersom dette ikke var foreldet, ville ha betydning for lempingssøknaden. Se [SOM-2023-4207](#).

Til slutt må det være en årsakssammenheng mellom den manglende betalingsevnen og omstendigheten.

Betalingsnedsettelse eller betalingsutsettelse

Betalingsnedsettelse følger i utgangspunktet de samme vilkårene som betalingsutsettelse. Det må derfor være snakk om dødsfall, særlig alvorlig sykdom eller lignende årsaker, og det må være uforholdsmessig tyngende å fortsette innkrevingen. I tillegg må skyldners betalingsevne være varig svekket. Det avgjørende for om det er aktuelt med betalingsnedsettelse eller betalingsutsettelse, vil med andre ord være om den manglende betalingsevnen er varig svekket, eller om skyldner bare er midlertidig ute av stand til å innfri sine betalingsforpliktelser. Uføretrygd er et eksempel på et tilfelle der betalingsevnen er varig svekket.

De øvrige vilkårene må vurderes på samme måte enten det er snakk om betalingsutsettelse eller betalingsnedsettelse. Vilkalet om at det må være uforholdsmessig tyngende å fortsette innkrevingen, innebærer at betalingsnedsettelse av et krav som allerede er betalt, kun er aktuelt helt unntaksvis.

«Kan»-vurderingen

Det følger av ordlyden i første ledd at betalingsutsettelse og betalingsnedsettelse *kan* gis. Bestemmelsen gir dermed skattekontoret en viss skjønnsmargin i vurderingen av om betalingsutsettelse eller betalingsnedsettelse skal gis. I skattebetalingsloven [§ 15-2](#) om betalingsutsettelse og betalingsnedsettelse av hensyn til det offentlige som kreditor er det et vilkår at avgjørelsen ikke kan virke støtende eller være egnet til å svekke den alminnelige betalingsmoral. Det må antas at lignende vilkår kan innfortolkes i «kan»-skjønnnet etter skattebetalingsloven [§ 15-1](#) første ledd. Det kan for eksempel tenkes at betalingsutsettelse eller betalingsnedsettelse ikke bør gis dersom skyldner tidligere har vist manglende betalingsvilje, stadig opparbeider seg gjeld i forbindelse med ubetalte skatte- og avgiftskrav, eller dersom en betalingsutsettelse eller -nedsettelse primært kommer andre kreditorer, og ikke skyldner, til gode.

Saksbehandlingsregler

Det følger av skattebetalingsloven [§ 3-1](#) første ledd at forvaltningsloven gjelder med de særlige bestemmelsene som er gitt i skattebetalingsloven. Det er ikke gjort unntak for avgjørelser etter skattebetalingsloven [§ 15-1](#). Forvaltningsloven kapittel [IV](#) til [VI](#) gjelder derfor for avgjørelser etter skattebetalingsloven [§ 15-1](#) som er enkeltvedtak. Dette innebærer blant annet at det er klageadgang etter reglene i forvaltningsloven [kapittel VI](#). Reglene om forhåndsvarsling, kontradiksjon, begrunnelse og om forvaltningsorganets utredningsplikt vil også gjelde. Innkrevingsmyndigheten har for eksempel plikt til å undersøke om skyldneren har andre skatte- og avgiftskrav enn det kravet lempingssøknaden gjelder, og vurdere alle kravene samlet, se [SOM-2023-4207](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 15-1 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Myndigheten til å treffe avgjørelser etter første ledd er lagt til skattekontoret i første instans.

§ 15-2. *Betalingsutsettelse og betalingsnedsettelse av hensyn til det offentlige som kreditor*

- (1) Fremsetter skyldneren et betalingstilbud, kan et skatte- og avgiftskrav settes ned, eller det kan gis utsettelse med betalingen. Det er et vilkår at skyldneren ikke er i stand til å innfri kravet på vanlig måte, og at betalingstilbudet antas å gi bedre dekning enn fortsatt innfordring. Betalingstilbudet må være det beste skyldneren kan tilby, og avgjørelsen må ikke virke støtende eller være egnet til å svekke den alminnelige betalingsmoral.
- (2) Krav med forfall som ligger mer enn ti år tilbake i tid, kan settes ned dersom fortsatt innfordring ikke antas å gi dekning av betydning. Avgjørelsen må ikke virke støtende eller være egnet til å svekke den alminnelige betalingsmoralen.
- (3) Det kan settes ytterligere vilkår for å få innvilget en betalingsordning etter første og annet ledd.
- (4) Avgjørelser etter denne paragraf treffes av innkrevingsmyndighetene. Skattedirektoratet fastsetter nærmere regler om innkrevingsmyndighetens kompetanse.

0 Endret ved [lover 19 juni 2015 nr. 54](#) (ikr. 1 jan 2016), [20 des 2018 nr. 106](#) (ikr. 1 juli 2019). **Oppheves** ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 15-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 15-2 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd inneholder hovedregelen om betalingsutsettelse og betalingsnedsettelse av hensyn til det offentlige som kreditor. Bestemmelsen er et unntak fra hovedregelen om at skatte- og avgiftskrav skal betales i sin helhet ved forfall, og innebærer at det kan gis betalingsutsettelse eller betalingsnedsettelse dersom dette må antas å tjene innkrevingen.

Bestemmelsen har fire vilkår. Det første vilkåret er at skyldner ikke er i stand til å innfri kravet på vanlig måte. Videre må skyldneren fremsette et betalingstilbud som er det beste skyldneren kan tilby. Det må også antas at betalingstilbudet vil gi bedre dekning enn å fortsette innkrevingen på vanlig måte. Til slutt er det et vilkår at avgjørelsen ikke må virke støtende eller være egnet til å svekke den alminnelige betalingsmoral.

Skyldneren er ikke i stand til å innfri kravet på vanlig måte

Det kreves at skyldneren ikke er i stand til å innfri kravet på vanlig måte. Dette innebærer blant annet at skyldnerens inntektsevne må utnyttes, og at det ikke må finnes formuesgoder som gir gode

muligheter for dekning. Det er noe uklart hvilket innhold dette vilkåret har ved siden av vilkåret om at betalingsavtalen må antas å gi bedre dekning enn fortsatt innkreving.

Skyldneren må fremsette et betalingstilbud som er det beste vedkommende kan tilby

Det er et vilkår at skyldneren fremsetter et konkret betalingstilbud. Tilbudet må være det beste skyldneren kan tilby. Vilåret må ses i sammenheng med at betalingsutsettelse og betalingsutsettelse er et unntak fra hovedregelen om at skatte- og avgiftskrav skal betales i sin helhet ved forfall. Det må derfor kreves at skyldneren anstrenger seg for å betale så mye som mulig. Om skyldneren eier fast eiendom som det ikke er stiftet pant i, kan være relevant i vurderingen. Eventuelle dekningsmuligheter i fast eiendom eller andre formuesgoder vil også være relevant i spørsmålet om betalingsavtalen må antas å gi bedre dekning enn fortsatt innkreving. Vilåret om at tilbudet må være det beste skyldneren kan gi, bør også innebære en vurdering av om tilbudet er realistisk. Skattekontoret bør ikke inngå betalingsavtaler som baserer seg på et så høyt betalingstilbud at avtalen antakelig ikke kan gjennomføres.

Betalingstilbudet må gi bedre dekning enn fortsatt innkreving

Det er et vilkår at betalingstilbudet som skyldneren fremsetter, må antas å gi bedre dekning enn å fortsette innkrevingen. Denne vurderingen kan ikke utelukkende gjøres med utgangspunkt i innkrevingssituasjonen på det tidspunktet betalingstilbudet fremsettes. Skattekontoret må også gjøre en vurdering av hvordan fremtidige dekningsmuligheten kan komme til å bli. Det vil for eksempel være lite aktuelt å gi betalingsnedsettelse dersom det er sannsynlig at skyldneren får økt inntekt innen rimelig fremtid. Derimot er det mer aktuelt å gi betalingsnedsettelse dersom et pågående utleggstrekk ikke vil redusere kravet på grunn av renteberegning, og det ikke er utsikter for andre dekningsmuligheter hos skyldner. At betalingstilbudet må gi bedre dekning enn fortsatt innkreving, innebærer også at skattekontoret kan vektlegge egne kostnader ved videre oppfølging og innkreving.

Avgjørelsen må ikke virke støtende eller være egnet til å svekke den alminnelige betalingsmoral

Avgjørelsen må ikke virke støtende eller være egnet til å svekke den alminnelige betalingsmoral. Det kan for eksempel tenkes at betalingsutsettelse eller betalingsnedsettelse ikke bør gis dersom skyldner tidligere har vist manglende betalingsvilje, stadig opparbeider seg gjeld i forbindelse med ubetalte skatte- og avgiftskrav, eller dersom en betalingsutsettelse eller -nedsettelse primært kommer andre kreditorer, og ikke skyldner, til gode. Det kan også tenkes å virke støtende dersom skattekontoret gir betalingsutsettelse eller betalingsnedsettelse til tross for kunnskap om at skyldner eier formuesgoder som kunne dekket kravet, men som skattekontoret ikke kan få tilgang til gjennom tvangsinnkreving.

Saksbehandling

Det følger av skattebetalingsloven [§ 3-3](#) første ledd annet punktum at vedtak etter [§ 15-2](#) ikke kan påklages. Dette innebærer at klagereglene i forvaltningsloven [kapittel VI](#) ikke gjelder.

Videre følger det av skattebetalingsloven [§ 3-3](#) første ledd første punktum at begrunnelsen for vedtak etter [§ 15-2](#) kan begrenses til å omfatte opplysninger som nevnt i forvaltningsloven [§ 25](#) første og annet ledd dersom begrunnelse etter forvaltningsloven [§ 25](#) tredje ledd antas å kunne svekke muligheten for fremtidig dekning av skatte- og avgiftskravet. Forvaltningsloven [§ 25](#) første ledd gir regler om at begrunnelsen skal vise til de reglene et vedtak bygger på. Annet ledd gir regler om at begrunnelsen skal nevne de faktiske forhold vedtaket bygger på. Tredje ledd inneholder regler om at begrunnelsen bør nevne de hovedhensynene som har vært avgjørende i skjønnsutøvelse. Det er altså sistnevnte del av begrunnelsen som kan utelates dersom slik begrunnelse antas å kunne svekke muligheten for fremtidig dekning av skatte- og avgiftskravet. Det er forståelig at skattekontoret kan ha behov for å begrense begrunnelsen av hensyn til fremtidige dekningsmuligheter. Det kan imidlertid

stilles spørsmål ved hvilken betydning det har at begrunnelsen for skjønnsutøvelsen begrenses, når begrunnelsen uansett må redegjøre for de faktiske forholdene vedtaket bygger på. Dersom et avslag for eksempel bygger på at skattekontoret har funnet formuesgoder som kan gi dekning for kravet og som skyldneren forsøker å unndra fra dekning, kan det være behov for å holde tilbake den delen av begrunnelsen som røper skattekontorets kunnskap om de aktuelle formuesgodene. I motsatt fall kan skyldner iverksette tiltak for å unndra formuesgodene. At skattekontoret har kunnskap om formuesgodene, vil imidlertid kunne omfattes av plikten til å begrunne vedtakets faktiske sider og kan derfor normalt ikke holdes tilbake.

Det må forutsettes at avgjørelser etter skattebetalingsloven [§ 15-2](#) etter sin art er et enkeltvedtak, også jf. bruken av ordlyden «vedtak» i skattebetalingsloven [§ 3-3](#) første ledd første og annet punktum. De resterende reglene for enkeltvedtak i forvaltningsloven kapittel [IV](#) til [VI](#) kommer derfor til anvendelse. Dette gjelder for eksempel reglene om kontradiksjon og om forvaltningens utredningsplikt.

Karnov Lovkommentar 2 til § 15-2 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Etter annet ledd kan skattekontoret gi betalingsnedsettelse for krav som forfalt mer enn ti år tilbake i tid. Forfallstidspunktet følger de alminnelige reglene i skattebetalingsloven [kapittel 10](#).

Det er ikke noe vilkår at skyldner fremsetter betalingstilbud. Det er heller ikke noe vilkår at avgjørelsen må antas å gi bedre dekning enn fortsatt innkreving. Sammenlignet med bestemmelsen i første ledd gir annet ledd skattekontoret en noe større fleksibilitet til å nedsette gamle krav. Det er likevel et vilkår at fortsatt innkreving ikke antas å gi dekning av betydning. Dette må vurderes konkret. Ett moment i vurderingen er forholdet mellom kravet og det beløpet som antas å kunne innkreves videre. Et annet moment i vurderingen er størrelsen på det beløpet som antas å kunne innkreves videre. Dersom videre innkreving antas å gi beløper som isolert sett er betydelige, taler dette mot betalingsnedsettelse, selv om beløpene som innkreves, utgjør en liten andel av kravet totalt.

Det er et vilkår at avgjørelsen ikke må virke støtende eller være egnet til å svekke den alminnelige betalingsmoralen. Dette vilkåret må forstås på samme måte som etter første ledd. Det må likevel antas at kravets alder er et element i vurderingen av om betalingsnedsettelse vil være støtende eller svekke den alminnelige betalingsmoral. Generelt skal det nok mer til før det kan anses å svekke den alminnelige betalingsmoralen dersom det gis betalingsnedsettelse for veldig gamle krav. Det samme må gjelder for vurderingen av om avgjørelsen kan virke støtende. Vilåret om at avgjørelsen ikke må virke støtende eller være egnet til å svekke den alminnelige betalingsmoralen, har derfor større betydning for avgjørelser etter første ledd.

Bestemmelsen i annet ledd oppstiller ikke noe vilkår om betalingstilbud fra skyldner og fremstår derfor i større grad enn første ledd som en bestemmelse som skattekontoret anvender på egen hånd. Det kan likevel ikke være noe i veien for at skyldner ber skattekontoret vurdere betalingsnedsettelse etter bestemmelsen. Dersom skyldner legger frem tilbud etter første ledd, og tilbudet gjelder krav som forfalt for mer enn ti år siden, bør skattekontoret også vurdere betalingsnedsettelse etter annet ledd. Se [note 1](#) for en kort gjennomgang av saksbehandlingsreglene.

Karnov Lovkommentar 3 til § 15-2 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattekontoret kan sette vilkår for innvilgelse av betalingsutsettelse eller betalingsnedsettelse etter første og annet ledd. Bestemmelsen innebærer at skattekontoret kan stille ytterligere vilkår enn de som følger av første og annet ledd.

Karnov Lovkommentar 4 til § 15-2 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Avgjørelse treffes av skattekontoret.

§ 15-3. *Betalingsutsettelse for formuesskatt*

- (1) Personlig eier av virksomhet som ikke utarbeider konsernregnskap, og som har negativt årsresultat i årsregnskapet for 2020, kan kreve å utsette betalingen av formuesskatten på denne virksomhetsformuen.
- (2) Personlig eier av selskap i konsern etter [regnskapsloven § 1-3](#) som utarbeider konsernregnskap, og som har negativt årsresultat i konsernregnskapet for 2020, kan kreve å utsette betalingen av formuesskatt på aksjer i selskapet.
- (3) Formue i land utenfor EØS er ikke omfattet av utsettelsesordningen.
- (4) Som virksomhetsformue regnes formue i aksjer, andeler i selskap med deltakerfastsetting og driftsmidler i enkeltpersonforetak som er omfattet av verdsettingsrabatten i [skatteloven § 4-17](#) annet ledd og næringseiendom.
- (5) Utsatt betaling etter denne bestemmelsen kan kreves i ett år for formuesskatt for inntektsåret 2020 når samlet utsatt formuesskatt overstiger 30 000 kroner i inntektsåret.
- (6) Utsatt formuesskatt tillegges en egen rente frem til ny betalingsfrist for den utsatte formuesskatten. Ved oversittelse av ny betalingsfrist beregnes forsinkelsesrente etter [§ 11-1](#) av kravet tillagt rente etter første punktum.
- (7) Skattyter kan fritas for forskuddstrekk og forskuddsskatt, som ikke er innbetalt, tilsvarende forventet utsatt formuesskatt etter første ledd eller andre ledd.
- (8) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler til utfylling og gjennomføring av denne paragraf.

0 Tilføyd ved [lov 2 des 2016 nr. 84](#) (med virkning for formuesskatt i inntektsårene 2016 og 2017, etter endringsloven del II trådte endringen i kraft straks med virkning for inntektsårene 2016 og 2017), endret ved [lov 27 mars 2020 nr. 11](#) (med virkning for formuesskatt i inntektsåret 2020). **Oppheves** ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 15-3

Karnov Lovkommentar 1 til § 15-3

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen ble vedtatt i lov [27. mars 2020 nr. 11](#) om endring i skattebetalingsloven. Bakgrunnen for regelen var at virksomheter opplevde midlertidig manglende etterspørsel som følge av covid-19-utbruddet i 2020.

Første og annet ledd regulerer hvem som kan benytte seg av ordningen. Det følger av første ledd at personlig eier av virksomhet som ikke utarbeider konsernregnskap, og som har negativt årsresultat i årsregnskapet for 2020, kan kreve å utsette betalingen av formuesskatten på denne virksomhetsformuen. Videre følger det av annet ledd at personlig eier av selskap i konsern etter regnskapsloven [§ 1-3](#) som utarbeider konsernregnskap, og som har negativt årsresultat i konsernregnskapet for 2020, kan kreve å utsette betalingen av formuesskatt på aksjer i selskapet.

Ordningen gjelder bare for inntektsåret 2020. Det er et vilkår at samlet utsatt formuesskatt overstiger 30 000 kroner i inntektsåret. Som virksomhetsformue regnes formue i aksjer, andeler i selskap med deltakerfastsetting og driftsmidler i enkeltpersonforetak som er omfattet av verdsettingsrabatten i skatteloven [§ 4-17](#) annet ledd og næringseiendom. Skattyter som er formuespliktig til Norge for virksomhetsformue i et EØS-land, er omfattet av ordningen når øvrige vilkår er oppfylt. Formue i land utenfor EØS er ikke omfattet.

Utsatt formuesskatt skal tillegges rente på 6 prosent pr. år, se skattebetalingsforskriften [§ 15-3-5](#).

Det er gitt nærmere regler i skattebetalingsforskriften §§ [15-3-1](#) til [15-3-5](#).

§ 15-4. Betalingsutsettelse i økonomiske krisesituasjoner

Departementet kan i forskrift gi særlige regler om betalingsutsettelse av skatte- og avgiftskrav og nedsettelse av renter i økonomiske krisesituasjoner.

0 Tilføyd ved [lov 12 juni 2020 nr. 64](#). Oppheves ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 15-4

Karnov Lovkommentar 1 til § 15-4 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen ble tilføyd ved lov [12. juni 2020 nr. 64](#) om endring i skattebetalingsloven, som ble gitt i forbindelse med covid-19-pandemien. Bestemmelsen gir departementet forskriftshjemmel til å gi særlige regler om betalingsutsettelse av skatte- og avgiftskrav og nedsettelse av renter i økonomiske krisesituasjoner.

I forskrift om utsettelse av skatteinnbetalinger mv. for å avhjelpe konsekvensene av covid-19-utbruddet [§ 6](#) er det gitt nærmere regler om betalingsutsettelse. Det følger av forskriftens [§ 6](#) siste ledd at avgjørelser etter bestemmelsen ikke kan påklages.

Del V. Forskjellige bestemmelser

Kapittel 16. Ansvarsregler

Karnov lovkommentarer: Kapittel 16. Ansvarsregler

Karnov Lovkommentar 1 til Kapittel 16. Ansvarsregler

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 12.03.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom et skatte- og avgiftskrav ikke betales, kan betalingsansvaret i noen tilfeller flyttes til andre etter reglene i skattebetalingsloven [kapittel 16](#). Reglene i [kapittel 16](#) er ikke til hinder for at ansvar kan rettes etter alminnelige erstatningsrettslige regler. Se [HR-2023-425-A avsnitt 28](#), der Høyesterett uttaler at det «blant annet ikke [er] tvilsomt at daglig leder og styremedlemmer i et selskap kan bli erstatningsansvarlig overfor staten på grunnlag av skyldansvar – culpaansvar – dersom selskapet ikke oppfyller sine forpliktelser til å innbetale merverdiavgift.»

Innledende bestemmelse

§ 16-1. Tvangsinnfordring av ansvarskrav

(1) Reglene i dette kapitlet kommer til anvendelse når skatte- og avgiftskrav ikke er betalt av den skatte- og avgiftspliktige ved forfall. Ansvarer omfatter også renter, omkostninger, tilleggsskatt og tilleggsavgift.

(2) Ansvarskravene kan innkreves etter reglene i lovens del IV om motregning og tvangsfullbyrdelse. Lovens øvrige regler gjelder tilsvarende for ansvarskrav så langt de passer.

(3) Den som betaler skatte- og avgiftskrav som følge av ansvar etter §§ 16-11 til 16-13, kan kreve beløpet tilbake av den skatte- og avgiftspliktige.

0 Endres ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 16-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-1 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 12.03.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom et skatte- og avgiftskrav ikke betales, kan betalingsansvaret i noen tilfeller flyttes til andre etter reglene i skattebetalingsloven [kapittel 16](#). Det følger av [§ 16-1](#) første ledd at reglene i kapitlet kommer til anvendelse når et skatte- og avgiftskrav ikke er betalt ved forfall. Ansvar kan med andre ord tidligst rettes mot den ansvarlige når forfallstidspunktet er passert. De konkrete vilkårene som følger av de ulike ansvarsreglene i [kapittel 16](#), må selvsagt være oppfylt. Det er ingen generelle krav om at det er sendt puringer eller iverksatt andre innkrevingsskritt.

Ansvaret omfatter også renter, omkostninger, tilleggsskatt og tilleggsavgift.

Se skattebetalingsloven [§ 10-52](#) om forfall for ansvarskravet.

Det følger av skattebetalingsloven [§ 3-3](#) tredje ledd at forvaltningsloven kapittel [IV](#) til [VI](#) ikke gjelder for vedtak etter [§ 16-20](#). Samtidig følger det av skattebetalingsloven [§ 3-1](#) første ledd at forvaltningsloven gjelder med de særlige bestemmelsene som er gitt i loven. Det må derfor legges til grunn at forvaltningsloven i utgangspunktet gjelder fullt ut for beslutninger om ansvar som ikke gjøres med grunnlag i skattebetalingsloven [§ 16-20](#). For avgjørelser som regnes som enkeltvedtak etter forvaltningsloven [§ 2](#) første ledd bokstav b, jf. bokstav a, gjelder forvaltningsloven kapittel [IV](#) til [VI](#). For slike avgjørelser gjelder derfor blant annet forvaltningslovens regler om kontradiksjon, utredningsplikt og klageadgang.

Reglene i [kapittel 16](#) er ikke til hinder for at ansvar kan rettes etter alminnelige erstatningsrettslige regler. Se [HR-2023-425-A avsnitt 28](#), der Høyesterett uttaler at det «blant annet ikke [er] tvilsomt at daglig leder og styremedlemmer i et selskap kan bli erstatningsansvarlig overfor staten på grunnlag av skyldansvar – culpaansvar – dersom selskapet ikke oppfyller sine forpliktelser til å innbetale merverdiavgift.»

Karnov Lovkommentar 2 til § 16-1 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Reglene om motregning og tvangsfullbyrdelse etter skattebetalingsloven kapittel [13](#) og [14](#) gjelder også for ansvarskravene. For øvrig gjelder reglene i skattebetalingsloven så langt de passer. Det må antas at reglene i loven som et utgangspunkt gjelder generelt for ansvarskravene, med mindre særlige hensyn tilsier at reglene ikke passer. Det er nærliggende å legge til grunn at bestemmelsen i skattebetalingsloven [§ 16-1](#) annet ledd innebærer at ansvarskravet er tvangsgrunnlag for utlegg.

Karnov Lovkommentar 3 til § 16-1 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Tredje ledd inneholder en regressbestemmelse: Den som betaler et skatte- og avgiftskrav som følge av ansvarliggjøring etter reglene i skattebetalingsloven §§ [16-11](#) til [16-13](#), kan kreve regress fra den skatte- og avgiftspliktige. Bestemmelsen gir neppe noen rettigheter som ikke allerede følger av alminnelige regler i pengekravsretten. Forarbeidene må forstås dit hen at formålet med bestemmelsen i hovedsak er informasjonshensyn, se [Ot.prp. nr. 83 \(2004–2005\) s. 196](#). Det er lite som tyder på at det

er grunnlag for en antiteseslutning fra bestemmelsen, slik at den stenger for å kreve regress for ansvarskrav som er betalt i medhold av øvrige ansvarsregler i skattebetalingsloven [kapittel 16](#).

Ansvar for skatt og trygdeavgift

§ 16-10. Foreldres ansvar

Foreldre er ansvarlig for formues- og inntektsskatt og trygdeavgift ilagt hjemmeværende barn som arbeider i foreldrenes bedrift.

Karnov lovkommentarer: § 16-10

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-10 ...Foreldre er ansvarlig...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ansaret kan ilegges når kravet er forfalt, uten at det sendes puring eller iverksettes innkrevingstiltak. Se skattebetalingsloven [§ 16-1](#).

Det følger av forarbeidene at ansvaret er objektivt, se [Ot.prp. nr. 83 \(2004–2005\) s. 197](#). Det er derfor ikke noe krav om noen form for forsømmelse fra foreldrenes side.

Se skattebetalingsloven [§ 10-52](#) om forfall for ansvarskravet.

Karnov Lovkommentar 2 til § 16-10 ...formues- og inntektsskatt og trygdeavgift...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjelder ikke andre krav enn krav på formuesskatt, inntektsskatt og trygdeavgift. For trekkansvar for foreldre som utbetaler trekkpliktig lønn til egne barn, gjelder skattebetalingsloven [§ 16-20](#).

Karnov Lovkommentar 3 til § 16-10 ...hjemmeværende barn...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

I praksis er formuleringen «barn» forstått ganske vidt. Alder er ikke avgjørende. Ansaret omfatter med andre ord også voksne barn. Det er heller ikke noe krav om biologisk tilknytning mellom barn og foreldrene, slik at for eksempel adoptivbarn også omfattes. At barnet må være hjemmeværende, innebærer normalt at det må dreie seg om en felles husholdning som barnet og foreldrene er del av. Det er ikke avgjørende om barnet betaler for å bo hos foreldrene eller ikke.

Karnov Lovkommentar 4 til § 16-10 ...foreldrenes bedrift...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ordlyden må forstås som at en forelder bare kan bli ansvarlig dersom barnet arbeider i vedkommendes bedrift. Dersom det er snakk om bare den ene forelderens bedrift, er det bare denne forelderens som kan ansvarliggjøres.

§ 16-11. Selskapers ansvar

(1) Ved fastsetting av skatt for deltaker i selskap som nevnt i [skatteloven § 2-2](#) annet ledd bokstavene a til e, er selskapet ansvarlig for formues- og inntektsskatt og trygdeavgift som ikke kan innkreves hos deltakeren.

Fastsettes det for deltaker skatt også av formue og inntekt utenfor selskapet, omfatter ansvaret bare en så stor del av skatte- og avgiftskravet som etter en forholdsmessig fordeling faller på formue i og inntekt fra selskapet.

(2) Selskap og innretning hjemmehørende i riket er ansvarlig for inntektsskatt og trygdeavgift av godtgjørelse, tantieme, gratiale eller lignende som ytes til person bosatt i utlandet og selskap og innretning hjemmehørende i utlandet, jf. [skatteloven § 2-3](#) første ledd bokstavene a til g og annet ledd og [§ 3-4](#) første til tredje ledd.

0 Endret ved [lov 27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)).

Karnov lovkommentarer: § 16-11

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-11 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skatteloven [§ 2-2](#) annet ledd lister opp selskaper som ikke er egne skattesubjekter. Dette gjelder ansvarlig selskap, kommandittselskap, indre selskap, partrederi og andre selskaper som omfattes av selskapsloven [§ 1-1](#) første ledd. Deltakere i slike selskaper skattlegges hver for seg, jf. skatteloven [§ 2-2](#) tredje ledd. Skatten fastsettes som om selskapet var skattepliktig, og fordeles deretter på deltakerne. Skattebetalingsloven [§ 16-11](#) etablerer et betalingsansvar for selskapet dersom formues- og inntektsskatt og trygdeavgift ikke kan kreves inn hos deltakerne. Det er et vilkår at kravet ikke kan innkreves hos deltakerne, og det må derfor legges til grunn at skattekontoret har gjennomført innkrevingstiltak, typisk tvangsinnkreving, uten at dette har ført til at kravet er dekket. Det er ikke tilstrekkelig at deltakeren har latt være å betale kravet ved forfall.

Det er uklart om regelen i skattebetalingsloven [§ 16-11](#) første ledd innebærer at øvrige selskapsdeltakere kan bli solidarisk ansvarlig for en deltakers skatte- og avgiftskrav dersom skattekontoret retter ansvar mot selskapet, og selskapets aktiva ikke er tilstrekkelig for å dekke kravet. Gode grunner kan tale for at et ansvarskrav etter skattebetalingsloven [§ 16-11](#) ikke er en del av selskapsforpliktelsene som omfattes av det alminnelige solidaransvaret i et ansvarlig selskap.

Se skattebetalingsloven [§ 10-52](#) om forfall for ansvarskravet.

Den som gjøres ansvarlig etter denne bestemmelsen, kan kreve regress hos den skatte- og avgiftspliktige, jf. skattebetalingsloven [§ 16-1](#) tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 2 til § 16-11 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Selskaper og innretning som er hjemmehørende i Norge, kan være ansvarlig for skatt på enkelte ytelser for personer bosatt utenfor Norge og selskap og innretning hjemmehørende i utlandet. Ansvaret gjelder bare inntektsskatt og trygdeavgift og omfatter i motsetning til første ledd ikke formuesskatt. Lovteksten oppstiller ingen krav om at skattekontoret må foreta innkrevingstiltak mot skattepliktige før ansvar rettes mot selskapet. Det er derfor nærliggende å legge til grunn at ansvar kan rettes mot selskapet dersom skattepliktig ikke betaler, jf. skattebetalingsloven [§ 16-1](#).

Skatteloven [§ 2-3](#) regulerer personer, selskaper eller innretninger som ikke har skatteplikt etter skatteloven §§ [2-1](#) og [2-2](#), men som i nærmere angitte tilfeller likevel plikter å svare skatt. Norsk selskap eller innretning som foretar utbetalinger til skattepliktige etter skatteloven [§ 2-3](#) første ledd bokstav a til g og annet ledd, kan ansvarliggjøres for inntektsskatt og trygdeavgift.

Se skattebetalingsloven [§ 10-52](#) om forfall for ansvarskravet.

Den som gjøres ansvarlig etter denne bestemmelsen, kan kreve regress hos den skatte- og avgiftspliktige, jf. skattebetalingsloven [§ 16-1](#) tredje ledd.

§ 16-12. (Opphevet)

0 Endret ved [lov 27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)), opphevet ved [lov 18 juni 2021 nr. 107](#).

§ 16-13. Skifteforvaltere og styremedlemmers ansvar

- (1) Skifteforvaltere er ansvarlig for at tilstrekkelig av boets midler holdes tilbake til dekning av formues- og inntektsskatt og trygdeavgift som fastsettes for eller som må forutsettes å bli fastsatt for boet eller arvelater, etter at boet er tatt under skiftebehandling. Det samme gjelder konkursskyldners formues- og inntektsskatt og trygdeavgift når boet er ansvarlig for skatte- og avgiftskravet.
- (2) Tilsvarende ansvar påhviler hvert enkelt medlem av styre og ledelse i selskap og annen skattepliktig innretning, når dette oppløses og foretakets midler fordeles mellom eierne.
- (3) Er midlene utloddet eller fordelt i tilfelle som nevnt i første og annet ledd, uten at det er holdt tilbake midler til dekning av skatte- og avgiftskrav, kan ubetalt skatt og avgift innkreves hos konkurskreditorene, arvingene eller parthaverne, som er ansvarlig hver for sin andel av skatte- og avgiftskravet.

0 Endret ved [lov 27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)).

Karnov lovkommentarer: § 16-13

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-13 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjelder for skifteforvaltere ved oppløsning av et selskap eller andre skattepliktige innretninger. Bestemmelsen kommer til anvendelse ved offentlig skifte av dødsbo og for konkursbo. Ansvar i dødsbo som skiftes av arvingene, reguleres av skattebetalingsloven [§ 16-14](#).

Skifteforvaltere er ansvarlig for at tilstrekkelig av boets midler holdes tilbake til dekning av formues- og inntektsskatt og trygdeavgift. Bestemmelsen gjelder også skatt og avgift som nevnt som må forutsettes å bli fastsatt for boet eller arvelater etter at boet er tatt under skiftebehandling. Det er ikke noe krav om at skatte- og avgiftskravet er meldt til boet. For dødsbo innebærer dette at den som forvalter boet, må undersøke hvilke skattekrav som kan være aktuelle.

Første ledd annet punktum slår fast at det samme gjelder konkursskyldners formues- og inntektsskatt og trygdeavgift når boet er ansvarlig for skatte- og avgiftskravet. Regelen innebærer at bobestyrer i konkursbo kan pådra seg ansvar for skatte- og avgiftskrav som kan fastsettes for konkursdebitoren for tiden før konkursåpningen. Skattekravene er prioritert i konkurs, jf. dekningsloven [§ 9-4](#).

Ansvar etter bestemmelsen kan gjøres gjeldende der boet ikke kan betale kravet som følge av at skifteforvalteren ikke har holdt tilbake boets midler i tråd med bestemmelsen. Dersom boet aldri har inneholdt tilstrekkelige midler til dekning av kravet, må ansvaret også begrenses til det beløpet som kunne vært betalt fra boet dersom midlene ble satt av.

Dersom pliktene i bestemmelsen ikke overholdes, kan skattekontoret rette krav mot skifteforvalteren. Se skattebetalingsloven [§ 10-52](#) om forfall for ansvarskravet.

Den som gjøres ansvarlig etter denne bestemmelsen, kan kreve regress hos den skatte- og avgiftspliktige, jf. skattebetalingsloven [§ 16-1](#) tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 2 til § 16-13 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd inneholder en regel om ansvar for styremedlemmer og ledelsen i et selskap eller annen skattepliktig innretning, når selskapet eller innretningen oppløses eller midlene fordeles mellom eierne.

Formuleringen «tilsvarende ansvar» må forstås som at det siktes til ansvaret etter første ledd. Bestemmelsen innebærer derfor at det må settes av midler til å betale formues- og inntektsskatt og trygdeavgift. Skattebetalingsloven [§ 16-13](#) annet ledd er en særregel for skatt og kommer i tillegg til de alminnelige reglene i aksjeloven [§ 16-7](#) og allmennaksjeloven [§ 16-7](#) om ivaretagelse av selskapets kreditorer ved oppløsning.

Det er et vilkår for ansvar at foretaket oppløses, eller at midlene fordeles mellom eierne. Formell oppløsning er ikke et vilkår, se [Rt-1999-946](#).

Dersom pliktene i bestemmelsen ikke overholdes, kan skattekontoret rette krav mot styremedlemmene eller ledelsen i selskapet eller innretningen. Se skattebetalingsloven [§ 10-52](#) om forfall for ansvarskravet.

Den som gjøres ansvarlig etter denne bestemmelsen, kan kreve regress hos den skatte- og avgiftspliktige, jf. skattebetalingsloven [§ 16-1](#) tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 16-13 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første og annet ledd regulerer skifteforvalterens, styremedlemmenes og selskapsledelses plikt til å holde tilbake midler for betaling av formues- og inntektsskatt og trygdeavgift. Dersom pliktene ikke overholdes, følger det av tredje ledd at det ubetalte kravet kan innkreves hos konkurskreditorer, arvinger og panthavere. Ansvarer er proratarisk og er dermed begrenset til en forholdsmessig andel av kravet. Dersom et dødsbo for eksempel har to likestilte arvinger, vil hver av disse kunne kreves for inntil halvparten av kravet.

Ansvarer etter bestemmelsen er objektivt. Det kreves med andre ord ingen form for skyld fra den som har mottatt midlene fra boet.

Det må legges til grunn at ansvar kan rettes straks et krav ikke er betalt innen forfall, jf. skattebetalingsloven [§ 16-1](#). Se skattebetalingsloven [§ 10-52](#) om forfall for ansvarskravet.

Den som gjøres ansvarlig etter denne bestemmelsen, kan kreve regress hos den skatte- og avgiftspliktige, jf. skattebetalingsloven [§ 16-1](#) tredje ledd.

§ 16-14. Arvingers ansvar

Selvskiftende arvingers solidaransvar for formues- og inntektsskatt og trygdeavgift som er fastsatt etter dødstidspunktet, er begrenset til det den enkelte har mottatt i arv. Gjenlevende ektefelle i uskiftet bo er ikke ansvarlig for slike skatte- og avgiftskrav utover verdien av avdødes andel i boet.

0 Endret ved [lov 27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)).

Karnov lovkommentarer: § 16-14

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-14 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsen gjelder selvskiftende arvinger ved privat skifte av dødsbo, se arveloven [§ 116](#). At arvingene skifter dødsboet privat, innebærer i utgangspunktet at arvingene påtar seg den avdødes forpliktelser.

Bestemmelsen begrenser arvingenes solidaransvar for formues- og inntektsskatt og trygdeavgift som er fastsatt etter dødstidspunktet, til det den enkelte har mottatt i arv. Begrensningen i arvingenes ansvar har sammenheng med regelen om at proklama ikke har virkning for skatte- og avgiftskrav, jf. skattebetalingsloven [§ 10-3](#).

Ansaret er solidarisk, slik at skattekontoret kan rette ansvar for hele kravet mot én av arvingene.

Gjenlevende ektefelle i uskiftet bo er ikke ansvarlig for krav på formues- og inntektsskatt og trygdeavgift utover verdien av avdødes andel i boet. Denne regelen må også ses i sammenheng med at proklama ikke får virkning for skatte- og avgiftskrav, jf. skattebetalingsloven [§ 10-3](#).

Se skattebetalingsloven [§ 10-52](#) om forfall for ansvarskravet.

Ansvar for forskuddstrekk, utleggstrekk og skattetrekk

0 Endret ved [lov 27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)).

§ 16-20. Ansvar for forskuddstrekk, skattetrekk etter [§ 5-4](#) første ledd (kildeskatteordning) og utleggstrekk

(1) Dersom forskuddstrekk eller skattetrekk etter [§ 5-4](#) første ledd (kildeskatteordning) ikke blir foretatt i samsvar med reglene i [kapittel 5](#) eller trukket beløp ikke blir betalt i samsvar med [§ 10-10](#), er de som har plikt til å foreta forskuddstrekk eller skattetrekk ansvarlig for beløpet. Det samme gjelder dersom et utleggstrekk etter [§ 14-4](#) ikke blir foretatt og oppgjør ikke blir gitt i samsvar med [§§ 10-50](#) og [14-5](#). Unnlatelse av å foreta trekk medfører likevel ikke ansvar når det godtgjøres at forholdet ikke skyldes forsømmelse eller mangel på tilbørlig aktsomhet fra arbeidsgiver eller noen i hans tjeneste.

(2) Arbeidsgiver som unnlater å sende pliktig melding om ansettelse, eller som gir uriktige eller ufullstendige opplysninger i melding eller på annen måte, er ansvarlig for de beløp som kunne være trukket etter [§ 14-4](#) dersom melding eller opplysning var gitt på riktig måte. Bestemmelsen i første ledd tredje punktum gjelder tilsvarende. Ved fastsetting av ansvaret skal det legges til grunn at trekk ville blitt satt i verk 14 dager etter tjenesteforholdets begynnelse, med 10 prosent av trekkgrunnlaget.

(3) [Foreldelsesloven §§ 9](#) og [11](#) gjelder tilsvarende for ansvarskravet.

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#), [12 des 2008 nr. 100](#), [25 juni 2010 nr. 40](#), [20 des 2016 nr. 114](#) (ikr. 1 jan 2017), [22 juni 2018 nr. 65](#) (ikr. 1 jan 2019 med virkning fra inntektsåret 2019), [20 des 2019 nr. 97](#) (ikr. 1 nov 2020 iflg. [res. 16 okt 2020 nr. 2060](#)). Endres ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: [§ 16-20](#)

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-20 ...Dersom forskuddstrekk eller skattetrekk etter § 5-4 første l...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd første punktum gir regler om ansvar for manglende gjennomføring av forskuddstrekk og manglende gjennomføring av skattetrekk etter skattebetalingsloven [§ 5-4](#) første ledd. Dersom forskuddstrekk eller skattetrekk etter [§ 5-4](#) første ledd ikke blir foretatt i samsvar med reglene i skattebetalingsloven [kapittel 5](#) eller betalt i samsvar med skattebetalingsloven [§ 10-10](#), er den som har plikt til å foreta forskuddstrekk eller skattetrekk, ansvarlig for beløpet.

Den trekkpliktige vil stort sett være arbeidsgiver. Arbeidsgiverbegrepet er legaldefinert i skattebetalingsloven [§ 4-1](#) første ledd bokstav c. Arbeidsgiverbegrepet er knyttet opp mot lønn eller annen godtgjørelse eller ytelse det skal foretas forskuddstrekk, skattetrekk eller utleggstrekk i. Hva som eventuelt følger av kontraktsforhold mv., er derfor ikke avgjørende. Det er heller ikke avgjørende om vedkommende er næringsdrivende eller en privatperson. Arbeidsgiverbegrepet er med andre ord videre i skattebetalingsloven enn i dagligtalene, jf. også [Rt-1995-584](#) på [s. 586](#). Det fremgår av skattebetalingsloven [§ 5-6](#) hvilke ytelser det skal foretas forskuddstrekk i. I tillegg omfattes skattetrekk etter skattebetalingsloven [§ 5-4](#) (kildeskatt).

Regelen omfatter både manglende trekk og manglende betaling. Dersom den trekkpliktige ikke trekker beløpet, eller trekker beløpet, men unnlater å betale det ved forfall, kan skattekontoret rette krav mot den trekkpliktige direkte. Bestemmelsen i skattebetalingsloven [§ 16-20](#) første ledd rammer imidlertid også trekk som ikke er gjennomført «i samsvar med reglene i [kapittel 5](#)». Det må derfor legges til grunn at et trekk som rent faktisk er gjennomført, men der trekkbeløpet for eksempel ikke er holdt adskilt fra trekkpliktiges øvrige midler, jf. skattebetalingsloven [§ 5-12](#), også kan utløse ansvar.

Forfall for ansvarskravet er regulert i skattebetalingsloven [§ 10-52](#).

Det følger av skattebetalingsloven [§ 3-3](#) tredje ledd at forvaltningsloven kapittel [IV](#) til [VI](#) ikke gjelder for vedtak etter skattebetalingsloven [§ 16-20](#). Dette innebærer at reglene om enkeltvedtak ikke gjelder. Det er derfor blant annet ikke adgang til å klage på beslutningen om trekkansvar. Trekkansvaret kan først påklages når tvangsinnkreving er iverksatt, jf. tvangsfullbyrdsloven [§ 5-16](#), jf. skattebetalingsloven [§ 16-1](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 2 til § 16-20 ...Det samme gjelder dersom et utleggstrekk etter § 14-4 ikke b...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Bestemmelsene i første punktum gjelder også for den som har plikt til å gjennomføre utleggstrekk. Pålegg om trekk kan rettes mot dem som utbetaler ytelser det kan tas utleggstrekk i, se skattebetalingsloven [§ 14-4](#). Ansvar kan gjøres gjeldende dersom trekket ikke gjennomføres, dersom trekket gjennomføres uten at gjennomføringen er i tråd med skattebetalingsloven [§ 14-5](#), og dersom gjennomført trekk ikke innbetales i tråd med skattebetalingsloven [§ 10-50](#). Bestemmelsen i skattebetalingsloven [§ 16-20](#) første ledd tilsvarer i det vesentlige tvangsfullbyrdsloven [§ 7-22](#) tredje ledd.

Forfall for ansvarskravet er regulert i skattebetalingsloven [§ 10-52](#).

Det følger av skattebetalingsloven [§ 3-3](#) tredje ledd at forvaltningsloven kapittel [IV](#) til [VI](#) ikke gjelder for vedtak etter skattebetalingsloven [§ 16-20](#). Dette innebærer at reglene om enkeltvedtak ikke gjelder. Det er derfor blant annet ikke adgang til å klage på beslutningen om trekkansvar. Trekkansvaret kan først påklages når tvangsinnkreving er iverksatt, jf. tvangsfullbyrdsloven [§ 5-16](#), jf. skattebetalingsloven [§ 16-1](#) annet ledd.

Karnov Lovkommentar 3 til § 16-20 ...Unnlatelse av å foreta trekk medfører likevel ikke ansvar nå...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Tredje punktum inneholder en begrensning i ansvarsreglene etter første og annet punktum. Det følger av bestemmelsen at unnlatelse av å foreta trekk ikke medfører ansvar når det godtgjøres at forholdet ikke skyldes forsømmelse eller mangel på tilbørlig aktsomhet fra arbeidsgiver eller noen i arbeidsgivers tjeneste.

Ordlyden legger opp til en aktsomhetsvurdering. I tillegg er det et vilkår at det ikke foreligger noen forsømmelse. I praksis vil det nok ofte foreligge en forsømmelse dersom trekket ikke er gjennomført. Bestemmelsen må derfor antas å være en relativt snever unntaksregel. Vilkårene må være innfridd både for arbeidsgiver selv og for eventuelle andre som er i arbeidsgivers tjeneste og dermed handler på arbeidsgivers vegne.

Det følger av ordlyden at bestemmelsen bare begrenser ansvaret i forbindelse med gjennomføringen av trekket. Dersom trekket er gjennomført, gjelder det et objektivt ansvar for en eventuell manglende innbetaling, se [Ot.prp. nr. 83 \(2004–2005\) s. 197](#).

Bestemmelsen må forstås som at bevisbyrden er snudd, slik at det er den som kan gjøres ansvarlig, som må sannsynliggjøre at vilkårene er oppfylt. Det må legges til grunn at beviskravet er alminnelig sannsynlighetsovervekt.

Karnov Lovkommentar 4 til § 16-20 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd inneholder en særregel om ansvar for trekk som kunne vært gjennomført dersom arbeidsgiver hadde oppfylt meldings- og opplysningsplikten. Det siktes til opplysningsplikten som følger av folketrygdloven [§ 25-1](#). Bestemmelsen gjelder bare for utleggstrekk.

Ansvar kan være aktuelt både dersom arbeidsgiver unnlater å sende melding om ansettelse, og dersom arbeidsgiver gir uriktige eller ufullstendige opplysninger. Som eksempel kan arbeidsgiver bli ansvarlig dersom arbeidsgiver ikke sender melding om en ansatt, og skattekontoret av den grunn unnlater å nedlegge utleggstrekk for dekning av et skatte- og avgiftskrav den ansatte skylder. Det samme gjelder dersom skattekontoret nedlegger for lavt utleggstrekk som følge av at arbeidsgiver har oppgitt for lav lønn.

Hva som menes med «arbeidsgiver», må i utgangspunktet avgrenses etter skattebetalingsloven [§ 4-1](#) første ledd bokstav c. Samtidig er det en forutsetning at arbeidsgiver også kunne vært trekkpliktig etter skattebetalingsloven [§ 14-4](#).

Ansvarsbeløpet skal beregnes etter regelen i tredje punktum. Det skal legges til grunn at trekk anses iverksatt 14 dager etter tjenesteforholdets begynnelse med 10 prosent av trekkgrunnlaget. Formålet med regelen er både beregningstekniske hensyn og å utelukke tvist mellom arbeidsgiver og innkreivingsmyndigheten om ansvarsbeløpets størrelse.

Ansvarsbegrensningen i første ledd tredje punktum gjelder tilsvarende.

Karnov Lovkommentar 5 til § 16-20 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av tredje ledd at foreldelsesloven §§ [9](#) og [11](#) gjelder tilsvarende for ansvarskravet.

Foreldelsesloven [§ 9](#) inneholder en særregel om at krav på skadeserstatning eller oppreisning foreldes 3 år etter den dag da skadelidte fikk eller burde skaffet seg nødvendig kunnskap om skaden og den ansvarlige. At bestemmelsen gjelder tilsvarende for ansvarskrav etter skattebetalingsloven [§ 16-20](#), innebærer at ansvarskravet foreldes 3 år etter den dagen skattekontoret fikk eller burde skaffet seg nødvendig kunnskap om manglende trekk eller innbetaling og om den ansvarlige. Foreldelsesfristen på tre år tilsvarende den alminnelige fristen etter foreldelsesloven [§ 2](#). Se likevel den absolutte foreldelsesfristen i foreldelsesloven [§ 9](#) annet ledd.

Foreldelsesloven [§ 11](#) inneholder en særregel om at krav på erstatning som springer ut av en straffbar handling kan settes frem under en straffesak der skyldneren blir funnet skyldig i det forhold som medfører ansvaret, selv om foreldelsesfristene ellers er utløpt. Ansvarskravet kan også settes frem ved særskilt søksmål dersom søksmålet reises innen ett år etter at fellede dom i straffesaken ble rettskraftig.

For øvrig gjelder hovedreglene i foreldelsesloven §§ [2](#) og [3](#) om fristens lengde og utgangspunkt.

§ 16-21. Ansvar for skatt på aksjeutbytte til utenlandsk aksjonær

- (1) Dersom skattetrekk i aksjeutbytte ikke blir foretatt i samsvar med reglene i [§ 5-4a](#) eller trukket beløp ikke blir betalt i samsvar med [§ 10-13](#), er det selskapet som har plikt til å foreta skattetrekk, ansvarlig for beløpet. Unnlatelse av å foreta trekk medfører likevel ikke ansvar når det godtgjøres at forholdet ikke skyldes forsømmelse eller mangel på tilbørlig aktsomhet fra selskapet eller noen i dets tjeneste.
- (2) Forvalter som opptrer på vegne av aksjonær, er ansvarlig for beløp som ikke har kommet til beskatning såfremt forvalteren har opptrådt på en slik måte at den trekkpliktige ikke har foretatt korrekt skattetrekk etter [§ 5-4a](#).
- (3) [Foreldelsesloven §§ 9 og 11](#) gjelder tilsvarende for ansvarskravet.

0 Tilføyd ved [lov 27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)).

Karnov lovkommentarer: § 16-21

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-21 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattebetalingsloven [§ 5-4 a](#) regulererplikten til å foreta skattetrekk i aksjeutbytte til utenlandske aksjonærer. Et selskap som skal utføre skattetrekk i aksjeutbytte, kan bli ansvarlig for trekkbeløpet dersom trekket ikke foretas i samsvar med [§ 5-4 a](#). Trekkansvar kan være aktuelt både dersom det ikke er foretatt trekk, og dersom trekket er foretatt på en annen måte enn den som foreskrives i [§ 5-4 a](#). Trekkansvar kan også være aktuelt dersom trukket beløp ikke blir betalt i samsvar med skattebetalingsloven [§ 10-13](#).

Annet punktum inneholder en begrensning i ansvaret. Det følger av bestemmelsen at unnlatelse av å foreta trekk ikke medfører ansvar når det godtgjøres at forholdet ikke skyldes forsømmelse eller mangel på tilbørlig aktsomhet fra selskapet eller noen i selskapets tjeneste. Ordlyden legger opp til en aktsomhetsvurdering. I tillegg er det et vilkår at det ikke foreligger noen forsømmelse. I praksis vil det nok ofte foreligge en forsømmelse dersom trekket ikke er gjennomført, se likevel annet ledd. Bestemmelsen må derfor antas å være en relativt snever unntaksregel. Ordlyden må videre forstås som at bevisbyrden ligger på selskapets side. Det må legges til grunn at beviskravet er alminnelig sannsynlighetsovervekt. Det følger direkte av ordlyden at begrensningen i ansvaret bare gjelder for manglende gjennomføring av trekk. Dersom trekket gjennomføres, men ikke betales til forfall, er ansvaret objektivt.

Se skattebetalingsloven [§ 10-52](#) om forfall for ansvarskravet.

Karnov Lovkommentar 2 til § 16-21 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom en forvalter som opptrer på vegne av aksjonær, gir opplysninger til det trekkpliktige selskapet som fører til at selskapet ikke foretar korrekt skattetrekk, kan forvalteren bli ansvarlig for beløpet som ikke er kommet til beskatning.

Karnov Lovkommentar 3 til § 16-21 3. ledd**Forfatter:** [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo**Versjon:** 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av tredje ledd at foreldelsesloven §§ [9](#) og [11](#) gjelder tilsvarende for ansvarskravet.

Foreldelsesloven [§ 9](#) inneholder en særregel om at krav på skadeserstatning eller oppreisning foreldes 3 år etter den dag da skadelidte fikk eller burde skaffet seg nødvendig kunnskap om skaden og den ansvarlige. At bestemmelsen gjelder tilsvarende for ansvarskrav etter skattebetalingsloven [§ 16-21](#), innebærer at ansvarskravet foreldes 3 år etter den dagen skattekontoret fikk eller burde skaffet seg nødvendig kunnskap om manglende trekk eller innbetaling og om den ansvarlige. Foreldelsesfristen på tre år tilsvarer den alminnelige fristen etter foreldelsesloven [§ 2](#). Se likevel den absolutte foreldelsesfristen i foreldelsesloven [§ 9](#) annet ledd.

Foreldelsesloven [§ 11](#) inneholder en særregel om at krav på erstatning som springer ut av en straffbar handling, kan settes frem under en straffesak der skyldneren blir funnet skyldig i det forhold som medfører ansvaret, selv om foreldelsesfristene ellers er utløpt. Ansvarskravet kan også settes frem ved særskilt søksmål dersom søksmålet reises innen ett år etter at fellede dom i straffesaken ble rettskraftig.

For øvrig gjelder hovedreglene i foreldelsesloven §§ [2](#) og [3](#) om fristens lengde og utgangspunkt.

§ 16-22. Ansvar for skatt på renter og vederlag for bruk av eller retten til å bruke immaterielle rettigheter og visse fysiske eiendeler

(1) Dersom skattetrekk i renter og vederlag for bruk av eller retten til å bruke immaterielle rettigheter eller skip, fartøy, rigger mv., fly og helikopter ikke blir foretatt i samsvar med [§ 5-4b](#) eller trukket beløp ikke blir betalt i samsvar med [§ 10-14](#), er den betaleren som har plikt til å foreta skattetrekk, ansvarlig for beløpet. Unnlattelse av å foreta trekk medfører likevel ikke ansvar når det godtgjøres at forholdet ikke skyldes forsømmelse eller mangel på tilbørlig aktsomhet fra selskapet eller noen i dets tjeneste.

(2) [Foreldelsesloven §§ 9 og 11](#) gjelder tilsvarende for ansvarskravet.

0 Tilføyd ved [lov 21 des 2020 nr. 166](#) (ikr. 1 juli 2021).

Karnov lovkommentarer: § 16-22

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-22 1. ledd**Forfatter:** [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo**Versjon:** 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Den som har plikt til å foreta skattetrekk etter skattebetalingsloven [§ 5-4 b](#), kan bli ansvarlig for trekkbeløpet dersom trekket ikke blir foretatt i samsvar med [§ 5-4 b](#). Ansvar er både aktuelt ved unnlatt trekk og dersom trekket ikke gjennomføres i tråd med skattebetalingsloven [§ 5-4 b](#). I tillegg er ansvar aktuelt dersom beløpet trekkes, men ikke betales i samsvar med skattebetalingsloven [§ 10-14](#).

Annet punktum inneholder en begrensning i ansvaret. Det følger av bestemmelsen at unnlattelse av å foreta trekk ikke medfører ansvar når det godtgjøres at forholdet ikke skyldes forsømmelse eller mangel på tilbørlig aktsomhet fra selskapet eller noen i selskapets tjeneste. Ordlyden legger opp til en aktsomhetsvurdering. I tillegg er det et vilkår at det ikke foreligger noen forsømmelse. I praksis vil det nok ofte foreligge en forsømmelse dersom trekket ikke er gjennomført. Bestemmelsen må derfor antas å være en relativt snever unntaksregel. Ordlyden må videre forstås som at bevisbyrden ligger på selskapets side. Det må legges til grunn at bevisskravet er alminnelig sannsynlighetsovervekt. Det følger direkte av ordlyden at begrensningen i ansvaret bare gjelder for manglende gjennomføring av trekk. Dersom trekket gjennomføres, men ikke betales til forfall, er ansvaret objektivt.

Se skattebetalingsloven [§ 10-52](#) om forfall for ansvarskravet.

Karnov Lovkommentar 2 til § 16-22 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av annet ledd at foreldelsesloven §§ [9](#) og [11](#) gjelder tilsvarende for ansvarskravet.

Foreldelsesloven [§ 9](#) inneholder en særregel om at krav på skadeserstatning eller oppreising foreldes 3 år etter den dag da skadelidte fikk eller burde skaffet seg nødvendig kunnskap om skaden og den ansvarlige. At bestemmelsen gjelder tilsvarende for ansvarskrav etter skattebetalingsloven [§ 16-22](#), innebærer at ansvarskravet foreldes 3 år etter den dagen skattekontoret fikk eller burde skaffet seg nødvendig kunnskap om manglende trekk eller innbetaling og om den ansvarlige. Foreldelsesfristen på tre år tilsvarer den alminnelige fristen etter foreldelsesloven [§ 2](#). Se likevel den absolutte foreldelsesfristen i foreldelsesloven [§ 9](#) annet ledd.

Foreldelsesloven [§ 11](#) inneholder en særregel om at krav på erstatning som springer ut av en straffbar handling, kan settes frem under en straffesak der skyldneren blir funnet skyldig i det forhold som medfører ansvaret, selv om foreldelsesfristene ellers er utløpt. Ansvarskravet kan også settes frem ved særskilt søksmål dersom søksmålet reises innen ett år etter at fellede dom i straffesaken ble rettskraftig.

For øvrig gjelder hovedreglene i foreldelsesloven §§ [2](#) og [3](#) om fristens lengde og utgangspunkt.

Ansvar for merverdiavgift og arveavgift

§ 16-30. Ansvar for merverdiavgift ved unnlatt registrering

Departementet kan i forskrift bestemme at den som har mottatt varen eller tjenesten, er ansvarlig for merverdiavgift av varer og tjenester fra utenlandsk næringsdrivende som ikke er registrert ved representant etter reglene i [merverdiavgiftsloven § 2-1](#) sjette ledd.

0 Endret ved [lover 19 juni 2009 nr. 58](#) (ikr. 1 jan 2010 iflg. [res. 6 nov 2009 nr. 1347](#)), [25 juni 2010 nr. 32](#) (ikr. 1 juli 2010).

Karnov lovkommentarer: [§ 16-30](#)

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-30

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 05.03.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av merverdiavgiftsloven [§ 2-1](#) sjette ledd at avgiftssubjekter som ikke har forretningssted eller hjemsted i merverdiavgiftsområdet etter merverdiavgiftsloven [§ 1-2](#), skal registreres ved representant. Etter skattebetalingsloven [§ 16-30](#) kan departementet gi forskrift om at den som har mottatt en vare eller tjeneste, er ansvarlig for merverdiavgift fra utenlandsk næringsdrivende som ikke er registrert ved representant etter reglene i merverdiavgiftsloven [§ 2-1](#) sjette ledd.

Regler om ansvar er gitt i skattebetalingsforskriften [§ 16-30-1](#). Skattebetalingsloven [§ 16-1](#) gjelder tilsvarende for ansvarskrav i medhold av forskriften.

I underrettspraksis er det lagt til grunn at ansvarsregelen i [§ 16-30](#), med tilhørende forskrifter, ikke er til hinder for at staten kan kreve erstatning på ulovfestet grunnlag, se [LE-2022-31133](#). Dette i motsetning til hva som gjelder etter skattebetalingsloven [§ 16-50](#), jf. [HR-2023-425-A](#).

§ 16-31. Ansvar for arveavgift for arvinger mv. og gavemottakere

- (1) Når boet skiftes privat, er arvinger solidarisk ansvarlige for arveavgiften. Dette gjelder likevel ikke arvinger som bare er tillagt en bestemt gjenstand eller sum eller en viss inntekt.
- (2) Giveren er ansvarlig for arveavgift av gaver. Samme ansvar har gjenlevende ektefelle i uskiftet bo av midler som gjenlevende ektefelle deler ut.
- (3) I tilfeller som nevnt i [§ 3](#) annet ledd i [lov 19. juni 1964 nr. 14](#) om avgift på arv og visse gaver, er også de personer som regnes å ha ervervet midlene, ansvarlig for arveavgiften.
- (4) Reglene i første til tredje ledd gjelder ikke for avgiftsbeløp omfattet av avdragsordning etter [§ 10-32](#).

0 Endret ved lover [9 des 2005 nr. 115](#), [14 juni 2019 nr. 21](#) (ikr. 1 jan 2021 iflg. [res. 28 feb 2020 nr. 200](#)) som endret ved [lov 18 des 2020 nr. 149](#).

Karnov lovkommentarer: § 16-31

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-31 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd regulerer arvingenes ansvar for arveavgiften. Når et dødsbo skiftes privat, er arvingene i utgangspunktet solidarisk ansvarlig for arveavgiften. Dette innebærer at alle arvinger er ansvarlig for den samlede arveavgiften som påløper i dødsboet. Det må legges til grunn at ansvaret er subsidiært, slik at skattekontoret må gjøre et forsøk på å kreve inn avgiften fra hver enkelt arving før et eventuelt solidaransvar gjøres gjeldende.

Det følger av annet ledd at solidaransvaret ikke gjelder arvinger som bare er tillagt en bestemt gjenstand eller sum eller en viss inntekt. Unntaket innebærer at solidaransvaret ikke gjelder for legater, og innebærer at disse bare hefter for sin egen andel av arveavgiften. Unntaket er begrunnet i at legatene normalt ikke har den samme råderetten over skiftet som de øvrige arvingene har.

Arveavgiftsloven er opphevet og gjelder derfor ikke for dødsfall 1. januar 2014 eller senere.

Karnov Lovkommentar 2 til § 16-31 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av første punktum at giveren av en gave er ansvarlig for arveavgift på gaver. Det er gavemottaker som er ansvarlig for å betale avgift på gaver. Bestemmelsen etablerer ansvar for giver. Det må antas at ansvaret er subsidiært, slik at skattekontoret må forsøke innkreving hos gavemottaker før et eventuelt ansvar gjøres gjeldende.

Etter annet punktum er gjenlevende ektefelle i uskiftet bo ansvarlig for midler som gjenlevende ektefelle deler ut. Ansvaret tilsvare ansvaret etter første punktum.

Arveavgiftsloven er opphevet og gjelder derfor ikke gaver som ytes 1. januar 2014 eller senere.

Karnov Lovkommentar 3 til § 16-31 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av arveavgiftsloven (opphevet 1. januar 2014) [§ 3](#) annet ledd at dersom et selskap, stiftelse eller annen formuesmasse er avgiftspliktig, jf. arveavgiftsloven [§ 2](#) første ledd bokstav e, bokstav f og annet ledd, og det vesentlige av midlene antas å skulle tilfalle høyst fire personer, skal midlene regnes å være ervervet av disse. Bestemmelsen i skattebetalingsloven [§ 16-31](#) tredje ledd slår fast at også disse personene er ansvarlig for arveavgiften. Det må legges til grunn at det også her er snakk om et solidaransvar.

Karnov Lovkommentar 4 til § 16-31 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattebetalingsloven [§ 10-32](#) inneholder regler om avdragsordning ved arv og gave av næringsvirksomhet. Reglene i skattebetalingsloven [§ 16-31](#) første til tredje ledd gjelder ikke for avgift som er omfattet av en slik avdragsordning.

Ansvar for særavgifter

§ 16-40. Ansvar for erverver av motorkjøretøy og båter

Ved overdragelse av motorkjøretøy og båter og tilhenger til motorkjøretøy og båter er erverver ansvarlig for siste termin av særavgifter etter [lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøy og båter § 6](#) første ledd, og for slike særavgifter påløpt etter utløpet av siste termin fram til overdragelsestidspunktet.

Karnov lovkommentarer: § 16-40

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-40 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av motorkjøretøy- og båtavgiftsloven [§ 6](#) første ledd at eier er ansvarlig for avgift og renter på motorkjøretøyer eller båter. Etter skattebetalingsloven [§ 16-40](#) er også erververen ansvarlig for siste termin av denne avgiften ved overdragelse av motorkjøretøy og båter og tilhenger til motorkjøretøy og båter. Ansvarer gjelder også avgift påløpt etter utløpet av siste termin frem til overdragelsestidspunktet. Erververen er solidarisk ansvarlig, og ansvaret er objektivt. Det er en forutsetning at det har skjedd en overdragelse.

§ 16-41. Ansvar for bruker av kjøretøy

Den som ved urettmessig bruk av merket mineralolje eller merket biodiesel har disposisjonsrett over motorkjøretøy, er ansvarlig for avgift ved slik bruk, jf. [særavgiftsloven § 1](#), når han har fordel av den urettmessige bruken.

0 Endret ved [lover 11 des 2009 nr. 124](#) (ikr. 1 jan 2010), [22 juni 2018 nr. 65](#), [21 des 2020 nr. 166](#).

Karnov lovkommentarer: § 16-41

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-41 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Ved urettmessig bruk av merket mineralolje eller merket biodiesel ilegges eier av kjøretøyet avgift i medhold av særavgiftsloven [§ 1](#). Det følger av skattebetalingsloven [§ 16-41](#) at også den med disposisjonsrett over kjøretøyet er ansvarlig for avgiften dersom vedkommende har hatt en fordel av den urettmessige bruken. Dersom for eksempel en lastebilsjåfør fyller avgiftsfri diesel, vil vedkommende være solidarisk ansvarlig sammen med eier av bilen dersom sjåføren har fordel av den urettmessige bruken.

§ 16-42. Ansvar ved avgiftsfri levering av varer og tjenester

Departementet kan i forskrift bestemme at mottakeren av avgiftsfrie varer og tjenester som ellers er avgiftspliktige etter [lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter](#), er ansvarlig for avgiften dersom vedkommende

ikke oppfyller vilkårene for avgiftsfrihet. I slike tilfeller er også leverandøren ansvarlig for avgiften dersom han visste eller burde ha visst at vilkårene for avgiftsfritak ikke var oppfylt.

Karnov lovkommentarer: § 16-42

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-42 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Departementet kan gi forskrift om at mottakeren av avgiftsfrie varer og tjenester som ellers er avgiftspliktige etter særavgiftsloven, er ansvarlig for avgiften dersom vedkommende ikke oppfyller vilkårene for avgiftsfrihet. Slike regler er gitt i skattebetalingsforskriften [§ 16-42-1](#), der det er listet opp konkrete varer som ansvarsbestemmelsen i skattebetalingsloven [§ 16-42](#) skal gjelde for.

Mottakeren er objektivt ansvarlig. I tillegg er leverandøren ansvarlig dersom leverandøren visste eller burde ha visst at vilkårene for avgiftsfritak ikke var oppfylt. Det må legges til grunn at bestemmelsen legger opp til en alminnelig aktsomhetsvurdering.

Ansvar for inntektsskatt, trygdeavgift og merverdiavgift

0 Overskriften tilføyd ved [lov 11 des 2009 nr. 124](#) (ikr. 1 jan 2011).

§ 16-50. Ansvar for inntektsskatt, trygdeavgift og merverdiavgift for privat oppdragsgiver

(1) Den som kjøper tjenester, eller varer sammen med tjenester, kan gjøres medansvarlig for inntektsskatt, trygdeavgift og merverdiavgift som den næringsdrivende har unndratt, dersom vederlaget overstiger 10.000 kroner og ikke er betalt via bank eller annet foretak med rett til å drive betalingsformidling.

(2) Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om avgrensning, utfylling og gjennomføring av bestemmelsen i første ledd, herunder fastsette bestemmelser om beregningen av ansvarskravet.

0 Tilføyd ved [lov 11 des 2009 nr. 124](#) (ikr. 1 jan 2011).

Karnov lovkommentarer: § 16-50

Karnov Lovkommentar 1 til § 16-50 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 05.03.2024 [[lenke til kommentaren](#)]

Den som kjøper en tjeneste fra en næringsdrivende som unndrar skatt og avgift, kan bli medansvarlig for betaling av skatte- og avgiftskravet. Bestemmelsen ble tilføyd ved lov [11. desember 2009 nr. 124](#) som et tiltak mot skatteunndragelse, se [NOU 2009: 4 punkt 10.3](#).

Bestemmelsen inneholder flere vilkår. Den som kjøper tjenesten, må være privatperson, den som leverer tjenesten, må være næringsdrivende, og tjenesten må leveres gjennom dennes næringsvirksomhet.

Bestemmelsen gjelder ved kjøp av tjenester eller ved kjøp av varer sammen med kjøp av tjenester. Rene varekjøp faller utenfor. Det er gitt nærmere regler om avgrensningen mot rene varekjøp i skattebetalingsforskriften [§ 16-50-2](#).

Det er videre et vilkår at vederlaget overstiger 10 000 kroner. I skattebetalingsforskriften [§ 16-50-3](#) er det gitt nærmere regler om vederlagets størrelse ved flere betalinger.

Ansaret omfatter bare inntektsskatt, trygdeavgift og merverdiavgift og betinges av at den næringsdrivende unndrar disse skatte- og avgiftsforpliktelsene. At det må være snakk om en unndragelse, må innebære at ansvar bare er aktuelt der den næringsdrivende har forsømt sin opplysningsplikt etter skatteforvaltningsloven [kapittel 8](#). Bestemmelsen gir med andre ord ikke grunnlag for ansvar for eksempel dersom den næringsdrivende ikke betaler fastsatt skatt eller avgift.

Til slutt er det et vilkår at vederlaget ikke er betalt via bank eller annet foretak med rett til å drive betalingsformidling. Det er med andre ord betaling ved bruk av kontanter som rammes av bestemmelsen. I lovforarbeidene er det lagt til grunn at «[k]jøperen ... alltid [kan] fri seg fra ansvaret ved å betale for tjenesten (eller eventuelt varer kjøpt sammen med tjenesten) via bank», se [Prop. 1 L \(2009–2010\) punkt 5.4.1](#). Uttalelsen følger opp forslaget fra [NOU 2009: 4](#), se [punkt 10.3.4.6](#).

I [HR-2023-425-A](#) behandlet Høyesterett en sak der en privatperson (kjøper) hadde inngått avtale med en entreprenør om bygging av et hus og i den forbindelse betalt omkring to millioner kroner via bank. Entreprenøren betalte ikke merverdiavgift, og merverdiavgiften lot seg ikke inndrive hos entreprenøren. Staten rettet krav mot kjøper. Det følger direkte av ordlyden i skattebetalingsloven [§ 16-50](#) at ansvar etter bestemmelsen ikke er aktuelt dersom betaling skjer via bank. Spørsmålet i saken var om skattebetalingsloven [§ 16-50](#) kunne «suppleres av alminnelige erstatningsregler» (overskriften over [avsnitt 41](#)). Etter mitt syn er det naturlig å forstå Høyesterett slik at spørsmålet er om skattebetalingsloven [§ 16-50](#) utelukker ansvar etter alminnelige erstatningsrettslige regler, og dermed uttømmende regulerer ansvar i tilfeller der en privatperson kjøper tjenester fra en næringsdrivende som unndrar skatt eller avgift. Det følger ikke direkte av lovens ordlyd at det er snakk om en uttømmende regulering, slik Høyesterett også påpeker i [avsnitt 44](#). I [avsnitt 32](#) til [39](#) gjør Høyesterett en gjennomgang av lovens forarbeider, der det blant annet legges vekt på departementets klare uttalelser i forarbeidene om at «[k]jøperen ... *alltid* [kan] *fri seg fra ansvaret* ved å betale for tjenesten (eller eventuelt varer kjøpt sammen med tjenesten) via bank» (min kursivering), se [Prop. 1 L \(2009–2010\) punkt 5.4.1](#). Uttalelsen følger opp forslaget fra [NOU 2009: 4](#), se [punkt 10.3.4.6](#). Høyesterett fremhever også at det i [NOU 2009: 4 punkt 10.3.4.6](#) slås fast at «[j]o enklere det er for kjøperen å fri seg fra ansvaret, jo mindre betenkelig er det å pålegge en privat kjøper et medansvar for selgerens forpliktelser», se [avsnitt 37](#). Med henvisning til lovens ordlyd og forarbeider konkluderte Høyesterett med at det ikke var grunnlag for å rette ansvar etter alminnelige erstatningsregler, og at en slik utvidelse av ansvarsregelen måtte være en lovgiveroppgave, se [avsnitt 46](#) og [58](#). Høyesterett presiserte videre at vurderingen var knyttet til «tilfeller som i denne saken», og holdt det noe mer åpent om skattebetalingsloven [§ 16-50](#) også utelukker ansvar der en kjøper mer aktivt (enn i den aktuelle saken) samarbeider med den næringsdrivende om merverdiavgiftsunndragelsen, se [HR-2023-425-A avsnitt 59](#).

Etter mitt syn er avgjørelsen velbegrunnet. Departementets uttalelser i forarbeidene etterlater liten tvil om at betaling via bank utelukker ansvar. Spørsmålet om hva som skal medføre ansvarsfrihet, er dessuten grundig drøftet i [NOU 2009: 4](#), og utvalgets konklusjon fremstår som veloverveid og godt begrunnet. I [punkt 10.3.4.6](#) drøftes det blant annet om det er rimelig å forvente at en forbruker er kjent med «hva en korrekt faktura/kvittering skal inneholde» og dermed kan gjøre undersøkelser av fakturaer eller kvitteringer. Utvalget konkluderer med at en slik undersøkelsesplikt kan være urimelig. De elementene som utvalget her drøfter og konkluderer med at ikke bør utløse ansvar, er elementer som gjerne ville vært relevante i spørsmålet om ansvar på alminnelige erstatningsrettslig grunnlag (se også statens anførsler i [HR-2023-425-A](#) [avsnitt 14](#) og [15](#)). Drøftelsene i [NOU 2009: 4](#) sammenholdt med de klare uttalelsene i [Prop. 1 L \(2009–2010\)](#) og lovens ordlyd gir dermed neppe rom for å rette ansvar etter alminnelige erstatningsrettslige regler uten fare for å undergrave lovgiverviljen ved vedtakelsen av skattebetalingsloven [§ 16-50](#). Dersom det er ønskelig at ansvaret også omfatter betalinger via bank, for eksempel fordi man mener kontant betaling har blitt mindre utbredt siden loven ble vedtatt, bør med andre ord loven endres. Slik jeg ser det, gir lovens forarbeider til en viss grad grunnlag for tilsvarende konklusjon der kjøper har et mer bevisst eller aktivt forhold til den

næringsdrivendes unndragelse. Det vises i den sammenheng til [Prop 1 L \(2009–2010\) punkt 5.4.1](#), der departementet understreker at ansvaret gjelder «uavhengig av om kjøperen visste eller burde visst at tjenesteyteren ikke ville komme til å innberette fortjenesten til skatte- og avgiftsmyndighetene», men at «kjøperen ... *imidlertid alltid* [kan] fri seg fra ansvar ved å betale ... via bank» (min kursivering).

Det er likevel ingen automatikk i at de øvrige ansvarsreglene i skattebetalingsloven utelukker ulovfestet erstatningsansvar. Se fra underrettspraksis [LE-2022-31133](#), som omhandlet skattebetalingsloven [§ 16-30](#) med tilhørende forskrift.

Karnov Lovkommentar 2 til § 16-50 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om avgrensning, utfylling og gjennomføring av bestemmelsen i første ledd, herunder fastsette bestemmelser om beregningen av ansvarskravet. Slike regler er gitt i skattebetalingsforskriften §§ [16-50-1](#) til [16-50-8](#).

I skattebetalingsforskriften §§ [16-50-6](#) til [16-50-8](#) er det gitt nærmere regler om saksbehandling. Bestemmelsene regulerer blant annet kontradiksjon, innsyn, klageinstans og søksmålsadgang.

§ 16-51. (Opphevet)

0 Tilføyd ved [lov 27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)) som endret ved [lov 20 des 2016 nr. 120](#), opphevet ved [lov 19 des 2017 nr. 123](#) (ikr. 1 jan 2018).

Kapittel 17. Rettergang

§ 17-1. Prosessordningen i innfordringsaker

(1) Staten er saksøker ved tvangsfullbyrdelse, midlertidig sikring, konkursbegjæring mv. i forbindelse med innkreving og sikring av skatte- og avgiftskrav etter denne loven. Statens partsstilling utøves av innkrevsmyndigheten for kravet, jf. [kapittel 2](#).

(2) Ved overføring av tvist til søksmåls former med avgjørelse av grunnlaget for skatte- eller avgiftskravet etter [tvangsfullbyrdsloven § 6-6](#) tredje ledd, gjelder de alminnelige reglene i [skatteforvaltningsloven kapittel 15](#) for avgjørelser om fastsetting av skatt etter [skatteforvaltningsloven](#). For de øvrige skatte- og avgiftskrav gjelder reglene om utøvelsen av partsstillingen i saker om kravets grunnlag tilsvarende.

(3) Departementet kan gi instruks om utøvelsen av statens partsstilling generelt og i enkeltsak. Departementet kan i enkeltsaker eller i grupper av saker overta utøvelsen av statens partsstilling eller overføre den til et annet organ i skatteetaten.

(4) Når domstolen i sak om tvangsfullbyrdelse eller midlertidig sikring finner at skyldneren bare skal betale en del av det skatte- eller avgiftskravet som er fastsatt etter [skatteforvaltningsloven](#), skal forføyningen stadfestes for det beløpet som vil fremgå av en ny fastsetting i samsvar med kjennelsen eller dommen.

(5) Etter utløpet av fristen i [skatteforvaltningsloven § 15-4](#) første ledd kan fastsetting etter [skatteforvaltningsloven](#) ikke bringes inn til prøving ved tingretten i sak om tvangsfullbyrdelse, midlertidig sikring eller motregning. Slik prøving skal likevel alltid kunne kreves inntil tre måneder etter den forføyning som det klages over. Første og annet punktum gjelder tilsvarende for søksmålsfristen etter [tollavgiftsloven § 12-8](#) første ledd. Det kan gis oppfriskning for oversittelse av fristen etter reglene i [tvisteloven §§ 16-12](#) til [16-14](#).

(6) Endelig rettsavgjørelse og forlik er bindende for alle skattekreditorene.

0 Endret ved [lover 17 juni 2005 nr. 90](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 26 jan 2007 nr. 88](#)) som endret ved [lov 26 jan 2007 nr. 3](#), [10 des 2010 nr. 69](#) (ikr. 1 jan 2011), [19 juni 2015 nr. 54](#) (ikr. 1 jan 2016), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)), [22 juni](#)

[2018 nr. 65, 11 mars 2022 nr. 8](#) (i kraft 1 jan 2023 iflg. [res. 16 sep 2022 nr. 1575](#)). **Endres** ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 17-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 17-1 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd regulerer statens partsstilling ved tvangsfullbyrdelse, midlertidig sikring, konkurs mv. i forbindelse med innkreving og sikring av skatte- og avgiftskrav etter skattebetalingsloven. Med tvangsfullbyrdelse siktes det her til tvangsfullbyrdelse hos alminnelig namsmann, altså der skattekontoret ikke har selvstendig (særnavns)kompetanse.

Bestemmelsen innebærer at det er staten som er part i alle de nevnte sakene, også dersom kravet tilhører en annen skattekreditor. At bestemmelsen bare gjelder tvangsfullbyrdelse, midlertidig sikring, konkurs mv., må forstås som at bestemmelsen ikke gir noen generell kompetanse for staten til å opptre som saksøker i ordinære søksmål. Bruken av formuleringen «saksøker» knytter seg til terminologien i tvangsfullbyrdesloven.

Det følger av annet punktum at statens partsstilling utøves av skattekontoret. Bestemmelsen innebærer at det er skattekontoret som er statens stedfortreder etter tvisteloven [§ 2-3](#) første ledd.

Karnov Lovkommentar 2 til § 17-1 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er tingretten som er klageinstans for saker om tvangsfullbyrdelse, jf. tvangsfullbyrdesloven [§ 5-16](#). Skattebetalingsloven [§ 17-1](#) annet ledd regulerer tilfeller der klage over tvangsfullbyrdelse blir overført til allmennprosess etter tvangsfullbyrdesloven [§ 6-6](#). Tvangsinnkreivingsprosessen etter tvangsfullbyrdesloven er på mange måter en forenklet prosess sammenlignet med allmennprosess etter reglene i tvisteloven. Det vises blant annet til at saksbehandlingen etter tvangsfullbyrdesloven i hovedsak er skriftlig. Se også [Ot.prp. nr. 74 \(2005–2006\) s. 20](#). Dersom den forenklete behandlingen det legges opp til i tvangsfullbyrdesloven, ikke er tilstrekkelig, for eksempel fordi saken reisen kompliserte faktiske eller rettslige spørsmål, kan tingretten bestemme at saken overføres til allmennprosess etter reglene i tvangsfullbyrdesloven [§ 6-6](#). Saken vil da behandles etter tvisteloven [kapittel 9](#).

Ved overføring av saken til allmennprosess følger det av tvangsfullbyrdesloven [§ 6-6](#) tredje ledd at kravet innvendingene bygger på kan bringes inn til avgjørelse. Bestemmelsen må forstås som at det underliggende kravet kan gjøres til selvstendig gjenstand for søksmål, se også [Rt-2012-1765](#) om at det ikke bare er innvendinger mot tvangsfullbyrdesloven som kan prøves etter bestemmelsen. Mekling i forliksrådet foretas ikke, jf. tvangsfullbyrdesloven [§ 6-6](#) tredje ledd siste punktum. Kravet kan ikke gjøres til søksmålgjenstand dersom det er litispesident, se [Ot.prp. nr. 65 \(1990–91\) s. 141](#). Det samme må gjelde dersom kravet er rettskraftig. Det må også antas at hvilke krav som kan gjøres til gjenstand for søksmål, begrenses av reglene om søksmålsadgang i skatteforvaltningsloven [§ 15-1](#) og for øvrig av reglene om søksmålsadgang i tvisteloven [§ 1-3](#).

Ved overføring av saken til allmennprosess etter tvangsfullbyrdesloven [§ 6-6](#) tredje ledd følger det av skattebetalingsloven [§ 17-1](#) annet ledd første punktum at skatteforvaltningsloven [kapittel 15](#) gjelder for avgjørelser om fastsetting av skatt etter skatteforvaltningsloven. Dette innebærer at det er fastsettingsmyndigheten, ikke innkreivingsmyndigheten, som utøver partsstillingen i disse sakene. Videre følger det av skattebetalingsloven [§ 17-1](#) annet ledd annet punktum at reglene om utøvelse av partsstilling i saker om kravets grunnlag gjelder tilsvarende for øvrige skatte- og avgiftskrav.

Bestemmelsen i annet punktum innebærer også at det er fastsettingsmyndigheten, ikke innkreivingsmyndigheten, som utøver partsstilling.

Karnov Lovkommentar 3 til § 17-1 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Finansdepartementet kan instruere om utøvelse av statens partsstilling generelt og i enkeltsaker. Regelen i første punktum følger også av den alminnelige instruksjonsmyndigheten departementet har som overordnet organ. Departementet kan også i enkeltsaker eller i grupper av saker overta utøvelse av statens partsstilling eller overføre utøvelsen av partsstillingen til et annet organ i skatteetaten.

Karnov Lovkommentar 4 til § 17-1 4. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom retten behandler skattefastsettingen prejudisielt (slik at fastsettingen og det underliggende kravet ikke gjøres til selvstendig søksmålgjenstand), og kommer til at bare deler av det fastsatte skatte- og avgiftskravet skal betales, skal forføyningen stadfestes for det beløpet som vil fremgå av en ny fastsetting i samsvar med kjennelsen eller dommen. Dette er for eksempel aktuelt der retten legger til grunn skyldners syn på kravets størrelse.

Karnov Lovkommentar 5 til § 17-1 ...Etter utløpet av fristen i skatteforvaltningsloven § 15-4 fø...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Avgjørelser om tvangsfullbyrdelse og motregning påklages til tingretten, jf. tvangsfullbyrdesloven [§ 5-16](#) jf. skattebetalingsloven §§ [13-5](#) og [14-2](#). Det er «avgjørelser og handlemåte under tvangsfullbyrdelsen» som kan påklages etter tvangsfullbyrdesloven [§ 5-16](#). Dette kan også innebære at tingretten må ta stilling til det underliggende kravet i forbindelse med klage over tvangsfullbyrdelse, motregning eller midlertidig sikring. Det er selve innkreivingskrittet, for eksempel avgjørelsen om motregning, som er gjenstand for klagebehandling i tingretten etter tvangsfullbyrdesloven [§ 5-16](#). En eventuell prøving av kravet må skje prejudisielt, med mindre kravet overføres til allmennprosess etter reglene i tvangsfullbyrdesloven [§ 6-6](#) tredje ledd.

Etter skatteforvaltningsloven [§ 15-4](#) første ledd første punktum er fristen for å anlegge søksmål om en avgjørelse seks måneder regnet fra da avgjørelsen ble sendt den skattepliktige. Skattebetalingsloven [§ 17-1](#) femte ledd første punktum bestemmer at fastsettingen ikke kan prøves ved klage over tvangsfullbyrdelse, motregning eller midlertidig sikring dersom søksmålsfristen er utløpt. Bestemmelsen er en preklusjonshjemmel som innebærer at det ikke er adgang for prejudisiell prøving av fastsettingen av det underliggende kravet, selv om skyldner reiser innvendinger om fastsettingen.

Karnov Lovkommentar 6 til § 17-1 ...Slik prøving skal likevel alltid kunne kreves inntil tre mån...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det følger av annet punktum at slik prøving likevel alltid skal kunne kreves inntil tre måneder etter den forføyning som det klages over. Med «slik prøving» siktes det til prøving av fastsettingen av det underliggende kravet, jf. første punktum. Det må legges til grunn at det med «forføyningen» menes gjennomføringen av utleggspant, utleggstrekk, motregning eller midlertidig sikring. Det må legges til grunn at bestemmelsen ikke kommer til anvendelse dersom en sak avsluttes uten at det tas utlegg («intet til utlegg»).

Bestemmelsen innebærer at også fastsettingen av det underliggende kravet kan prøves i forbindelse med klagesak etter tvangsfullbyrdesloven [§ 5-16](#). Det er selve innkreivingskrittet, for eksempel

avgjørelsen om motregning, som er gjenstand for klagebehandling i tingretten etter tvangsfullbyrdsloven [§ 5-16](#). Prøvingen av det underliggende kravet skjer derfor prejudisielt, med mindre saken overføres til allmennprosess etter reglene i tvangsfullbyrdsloven [§ 6-6](#) tredje ledd.

En eventuell prøving av det underliggende kravet må skje senest tre måneder etter den forføyning som det klages over. Dette innebærer at fristen løper fra det tidspunktet beslutningen tas, se [Rt-2006-549](#). Det er lagt til grunn i rettspraksis at tremånedersfristen løper på nytt hver gang det gjennomføres et innkrevningsskritt, se [Rt-2009-86](#). Dersom det for eksempel er tatt utlegg for fire måneder siden for å dekke et krav på restskatt, er fristen for å prøve det underliggende kravet i forbindelse med klage over utlegget utløpt. Dersom skattekontoret senere gjennomfører motregning for å dekke det samme restskattekravet, vil skyldner få en ny frist på tre måneder der også skattefastsettingen kan prøves (prejudisielt) av tingretten i forbindelse med klagen. Det må forutsettes at skyldner har søksmålsadgang for fastsettingsspørsmålet.

Retten til å prøve det underliggende kravet avskjæres ikke av at tvangsfullbyrdsen er avsluttet før tremånedersfristen er utløpt, se [Rt-1998-1481](#). Se også skattebetalingsloven [§ 13-5](#) annet punktum, som gjør unntak for klagefristen ved motregning dersom klagen gjelder prøving etter skattebetalingsloven [§ 17-1](#) femte ledd.

Det følger av tvangsfullbyrdsloven [§ 4-2](#) tredje ledd at skyldner kan fremsette enhver innvending som kunne vært fremsatt under søksmål mot et særlig tvangsgrunnlag eller et krav som er fastsatt i et særlig tvangsgrunnlag. Skatte- og avgiftskrav har særlig tvangsgrunnlag, jf. skattebetalingsloven [§ 14-1](#). I kjennelse inntatt i [Rt-2013-1341](#) er det lagt til grunn at skattebetalingsloven [§ 17-1](#) femte ledd går foran tvangsfullbyrdsloven [§ 4-2](#) tredje ledd.

Karnov Lovkommentar 7 til § 17-1 ...Det kan gis oppfriskning for oversittelse av fristen etter r...

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Twistelovens regler om oppfriskning gjelder tilsvarende.

Karnov Lovkommentar 8 til § 17-1 6. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Det er kun staten som opptrer som part, jf. skattebetalingsloven §§ [17-1](#) og [17-2](#). Endelig rettsavgjørelse er likevel bindende for alle skattekreditorene. Fordelingen mellom ulike skattekreditorer skjer med utgangspunkt i reglene i skattebetalingsloven [kapittel 8](#).

§ 17-2. Prosessordningen i andre saker

(1) Rettslig prøving av andre avgjørelser etter skattebetalingsloven rettes mot staten som saksøkt. Søksmål skal anlegges etter vernetingsreglene i [tvisteloven](#). Statens partsstilling utøves av innkrevingsmyndigheten for kravet. Bestemmelsene i [§ 17-1](#) tredje og sjette ledd gjelder tilsvarende.

(2) Første ledd gjelder ikke avgjørelser om rente ved endring, jf. [§ 11-2](#). I slike saker gjelder de alminnelige regler i [skatteforvaltningsloven kapittel 15](#) og prosesslovgivningen.

0 Endret ved [lover 15 des 2006 nr. 85](#) (ikr. 1 jan 2008 iflg. [res. 7 des 2007 nr. 1371](#)) som endret ved [lov 14 des 2007 nr. 113](#), [19 juni 2015 nr. 54](#) (ikr. 1 jan 2016), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)), [20 des 2019 nr. 97](#) (ikr. 1 nov 2020 iflg. [res. 16 okt 2020 nr. 2060](#)). Oppheves ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 17-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 17-2 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd gir regler om rettslig prøving av avgjørelser som ikke omfattes av første ledd. For søksmål om fastsetting gjelder skatteforvaltningsloven [kapittel 15](#). Se også skattebetalingsloven [§ 17-1](#) femte ledd.

Etter første punktum skal søksmål rettes mot staten som saksøkt. Bestemmelsen innebærer at staten opptrer på vegne av alle skattekreditorene. Bestemmelsen har ingen selvstendig betydning for saker om skatte- og avgiftskrav som tilkommer staten alene. Det følger av tredje punktum at statens partsstilling utøves av skattekontoret. Dette innebærer at det er skattekontoret som er statens stedfortreder etter tvisteloven [§ 2-3](#) første ledd.

Annet punktum slår fast at tvistelovens regler om vernetting gjelder. Den mest aktuelle regelen om vernetting er tvisteloven [§ 4-5](#) åttende ledd, som slår fast at søksmål mot staten kan anlegges ved saksøkerens alminnelige vernetting. I saker der staten er saksøkt, utgjør regelen et unntak fra hovedregelen i tvisteloven [§ 4-4](#) om at søksmål anlegges ved saksøktets vernetting. Der staten er saksøkt, kan med andre ord søksmålet anlegges i den rettskretsen saksøkeren har alminnelig vernetting etter tvisteloven [§ 4-4](#).

Av fjerde punktum følger det at skattebetalingsloven [§ 17-1](#) tredje og sjette ledd gjelder tilsvarende. Dette innebærer at Finansdepartementet kan instruere om utøvelse av statens partsstilling generelt og i enkeltsaker. Departementet kan også i enkeltsaker eller i grupper av saker overta utøvelse av statens partsstilling eller overføre utøvelsen av partsstillingen til et annet organ i skatteetaten. Videre innebærer det at endelig rettsavgjørelse er bindende for alle skattekreditorene, selv om det kun er staten som opptrer som part etter skattebetalingsloven [§ 17-2](#). Fordelingen mellom ulike skattekreditorer skjer med utgangspunkt i reglene i skattebetalingsloven [kapittel 8](#).

Karnov Lovkommentar 2 til § 17-2 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Skattebetalingsloven [§ 11-2](#) regulerer renter ved vedtak om endring og egenretting. Rentene vil normalt beregnes samtidig med endringsvedtaket. Det følger av skattebetalingsloven [§ 17-2](#) annet ledd at første ledd ikke gjelder ved avgjørelse om renter etter [§ 11-2](#). I stedet gjelder reglene i skatteforvaltningsloven [kapittel 15](#) og de alminnelige reglene i tvisteloven (lov [17. juni 2005 nr. 90](#)). Dette innebærer at det er fastsettingsmyndigheten som utøver partsstillingen i slike saker.

Kapittel 18. Straff

§ 18-1. Straff ved unnlatt gjennomføring av forskuddstrekk og skattetrekk

(1) Den som er pliktig til å foreta forskuddstrekk eller skattetrekk etter [kapittel 5](#), og som unnlater å foreta eller sørge for at det blir foretatt beregning og trekk, herunder separering etter [§ 5-12](#), straffes med bot eller fengsel inntil 2 år. Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes grovt uaktsom overtredelse av første punktum.

(2) Straff kommer ikke til anvendelse på handling som nevnt i første ledd hvis de beløp som er eller skulle vært trukket, likevel blir innbetalt til rett tid.

0 Endret ved [lover 19 juni 2015 nr. 65](#) (ikr. 1 okt 2015), [27 mai 2016 nr. 14](#) (ikr. 1 jan 2017 iflg. [res. 27 mai 2016 nr. 531](#)) som endret ved [lov 20 des 2016 nr. 120](#). Endres ved lov [20 juni 2025 nr. 63](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 20 juni 2025 nr. 1093](#)).

Karnov lovkommentarer: § 18-1

Karnov Lovkommentar 1 til § 18-1 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd regulerer straffansvar ved unnlatt gjennomføring av forskuddstrekk og skattetrekk.

Gjerningsbeskrivelsen

Gjerningsbeskrivelsen omfatter den trekkpliktige dersom denne unnlater å foreta beregning og trekk, eller unnlater å sørge for at det blir foretatt beregning og trekk. I tillegg omfatter gjerningsbeskrivelsen unnlatelse av å holde trekkbeløpet adskilt etter skattebetalingsloven [§ 5-12](#).

Hvem som er trekkpliktig, følger av reglene i skattebetalingsloven [kapittel 5](#). Straffansvaret retter seg i utgangspunktet mot juridiske personer. Dersom den trekkpliktige er en juridisk person, må det gjøres en konkret vurdering av hvilke oppgaver og hvilket ansvar de ulike fysiske personene i selskapet har. Straffansvaret kan ramme flere, og det vil ofte være nærliggende at daglig leder er ansvarlig. I [Rt-1979-393](#) ble det lagt til grunn at styreleder i utgangspunktet må kunne stole på at administrasjonen gjennomfører skattetrekk korrekt. Straffeloven [§ 15](#) om medvirkningsansvar gjelder også for straff etter skattebetalingsloven [§ 18-1](#). En juridisk person som sådan kan også bli straffeansvarlig, jf. straffeloven §§ [27](#) og [28](#).

Gjerningsbeskrivelsen omfatter for eksempel tilfeller der skattyter har fått utbetalt hele den avtalte lønnen, uten at trekket er beregnet eller holdt tilbake. Et annet eksempel er tilfeller det er beregnet og trukket et beløp som er mindre enn det beløpet arbeidsgiver plikter å trekke. Et tredje eksempel er tilfeller der trekkbeløpet er beregnet og holdt tilbake og deretter brukt til andre formål.

Skyldkravet

Etter første ledd første punktum er skyldkravet forsett, jf. straffeloven [§ 22](#). Alle forsettsformene i straffeloven [§ 22](#) kan være aktuelle og vil innfri skyldkravet for straff etter skattebetalingsloven [§ 18-1](#). Etter første ledd annet punktum straffes også grovt uaktsomme overtredelser, jf. straffeloven [§ 23](#) annet ledd. Sempel uaktsomhet etter straffeloven [§ 23](#) første ledd straffes ikke.

Strafferammen

Strafferammen for forsettlig overtredelse er bot eller fengsel inntil to år. Strafferammen for grovt uaktsom overtredelse er bot eller fengsel inntil ett år.

Utleggstrekk

Bestemmelsen i skattebetalingsloven [§ 18-1](#) første ledd rammer kun unnlatt gjennomføring av forskuddstrekk og skattetrekk. Straffeloven [§ 169](#) oppstiller straffansvar for hindring av tvangfullbyrdelse. Etter bestemmelsens annet ledd kan trekkpliktige som unnlater å foreta eller videreformidle utleggstrekk for krav nevnt i dekningsloven [§ 2-8](#) første ledd bokstav a til d, straffes. Dette innebærer at manglende gjennomføring av utleggstrekk til dekning av skatte- og avgiftskrav kan straffes. Bestemmelsen kommer kun til anvendelse dersom forholdet ikke rammes av strengere straffebud, for eksempel straffeloven §§ [324](#) og [325](#) om henholdsvis underslag og grovt underslag. Strafferammen i straffeloven [§ 169](#) er bot eller fengsel inntil seks måneder. Skyldkravet er forsett eller uaktsomhet etter straffeloven §§ [22](#) og [23](#).

Foreldelse

Den strafferettslige foreldelsesfristen er fem år for forhold som rammes av skattebetalingsloven [§ 18-1](#), jf. straffeloven [§ 86](#) første ledd bokstav b. For forhold som rammes av straffeloven [§ 169](#), er foreldelsesfristen to år, jf. straffeloven [§ 86](#) første ledd bokstav a.

Karnov Lovkommentar 2 til § 18-1 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Dersom gjerningsbeskrivelsen etter første ledd er innfridd, men beløpet likevel innbetales til rett tid, bortfaller straffansvaret. Med «rett tid» siktes det til forfallstidspunktet.

§ 18-2. *Straff ved brudd på opplysningsplikten mv.*

(1) Den som bevirker eller søker å bevirke at innkrevingen av skatte- og avgiftskrav blir hindret eller vesentlig vanskeliggjort, ved å unnlate å gi opplysninger eller ved å gi uriktige opplysninger til fastsettings- eller innkreivingsmyndighetene, straffes med bot eller fengsel inntil 2 år. Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes grovt uaktsom overtredelse av første punktum.

(2) Den som på annen måte enn nevnt i [§ 18-1](#) eller denne paragrafs første ledd gir uriktige opplysninger til fastsettings- eller innkreivingsmyndighetene, straffes med bot eller fengsel inntil 2 år. Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes grovt uaktsom overtredelse av første punktum.

(3) Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som unnlater å medvirke til kontrollundersøkelse etter [§§ 5-13](#) og [5-14](#).

0 Endret ved [lov 19 juni 2015 nr. 65](#) (ikr. 1 okt 2015). **Endres** ved lov [25 april 2025 nr. 12](#) (i kraft 1 jan 2026 iflg. [res. 10 juni 2025 nr. 967](#)).

Karnov lovkommentarer: § 18-2

Karnov Lovkommentar 1 til § 18-2 1. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Første ledd gir hovedregelen om straff ved opplysningssvikt.

Gjerningsbeskrivelsen

Gjerningsbeskrivelsen omfatter både det å ikke gi opplysninger og det å gi opplysninger som er uriktige eller ufullstendige. I tråd med bestemmelsens overskrift må det i hovedsak legges til grunn at bestemmelsen rammer manglende, uriktige eller mangelfulle opplysninger som man er pliktig til å gi. Det kan likevel tenkes at bestemmelsens vilkår om opplysningssvikt er oppfylt i tilfeller der skyldner gir uriktige opplysninger som vedkommende ikke hadde plikt til å gi, for å trenere innkrevingen. Lovteksten gir ingen begrensninger om hvilken opplysningsplikt som omfattes. Det følger av forarbeidene at gjerningsbeskrivelsen både omfatter opplysningssvikt vedrørende skyldners egne skatte- og avgiftskrav og opplysningssvikt vedrørende andres skatte- og avgiftskrav, se [Ot.prp. nr. 83 \(2004–2005\) s. 199](#).

I tillegg til vilkåret om opplysningssvikt er det et vilkår at den som unnlater å gi opplysninger, eller gir uriktige eller mangelfulle opplysninger, bevirker eller søker å bevirke at innkrevingen av skatte- og avgiftskrav blir hindret eller vesentlig vanskeliggjort. Bestemmelsen avgrenses for det første til å gjelde for skatte- og avgiftskrav. Videre er det et vilkår at gjerningspersonen ved opplysningssvikten bevirker eller søker å bevirke at innkrevingen hindres eller vesentlig vanskeliggjøres. I praksis vil nok opplysningssvikt i forbindelse med innkrevingen ha en slik virkning. Lovteksten oppstiller likevel en viss terskel når det er et vilkår at opplysningssvikten medfører at innkrevingen blir vesentlig vanskeliggjort. Opplysningssvikt som bevirker eller søker å bevirke en mer bagatellmessig trenering av saken, må derfor falle utenfor.

Skyldkravet

Etter første ledd første punktum er skyldkravet forsett, jf. straffeloven [§ 22](#). Alle forsettsformene i straffeloven [§ 22](#) kan være aktuelle og vil innfri skyldkravet for straff etter skattebetalingsloven [§ 18-2](#). Etter første ledd annet punktum straffes også grovt uaktsomme overtredelser, jf. straffeloven [§ 23](#) annet ledd. Dette innebærer at simpel uaktsomhet etter straffeloven [§ 23](#) første ledd ikke straffes.

Strafferammen

Strafferammen for forsettlig overtredelse er bot eller fengsel inntil to år. Strafferammen for grovt uaktsom overtredelse er bot eller fengsel inntil ett år.

Foreldelse

Den strafferettslige foreldelsesfristen er fem år for forhold som rammes av skattebetalingsloven [§ 18-2](#), jf. straffeloven [§ 86](#) første ledd bokstav b.

Andre straffebud

Domstolloven [§ 204](#) annet punktum, [§ 206](#) første ledd annet punktum og [§ 210](#) annet punktum oppstiller straffansvar knyttet til opplysningssvikt til namsmyndighetene i forbindelse med tvangsfullbyrdelse. Skyldkravet er forsett, jf. straffeloven [§ 22](#). Om bestemmelsene kan anvendes i konkurrans med skattebetalingsloven [§ 18-2](#), må avgjøres etter de generelle reglene om dette.

Karnov Lovkommentar 2 til § 18-2 2. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Annet ledd oppstiller straffansvar for den som på annen måte enn nevnt i skattebetalingsloven §§ [18-1](#) og [18-2](#) første ledd gir uriktige opplysninger til fastsettings- eller innkreivingsmyndigheten. Det er ikke noe vilkår at opplysningssvikten bevirker eller søker å bevirke at innkreivingen hindres eller vesentlig vanskeliggjøres. Det er heller ikke noe vilkår at opplysningssvikten knytter seg til forskuddstrekk eller skattetrekk.

Etter første punktum er skyldkravet forsett, jf. straffeloven [§ 22](#). Alle forsettsformene i straffeloven [§ 22](#) kan være aktuelle og vil innfri skyldkravet for straff etter skattebetalingsloven [§ 18-2](#). Etter annet punktum straffes også grovt uaktsomme overtredelser, jf. straffeloven [§ 23](#) annet ledd. Dette innebærer at simpel uaktsomhet etter straffeloven [§ 23](#) første ledd ikke straffes.

Strafferammen for forsettlig overtredelse er bot eller fengsel inntil to år. Strafferammen for grovt uaktsom overtredelse er bot eller fengsel inntil ett år.

Karnov Lovkommentar 3 til § 18-2 3. ledd

Forfatter: [Oskar Emil Kornelius Dybvik](#), Doktorgradsstipendiat, Universitetet i Oslo

Versjon: 17.01.2023 [[lenke til kommentaren](#)]

Tredje ledd oppstiller straffansvar for den som unnlater å medvirke til kontrollundersøkelse etter skattebetalingsloven §§ [5-13](#) og [5-14](#). En parallell bestemmelse finnes i skatteforvaltningsloven [§ 14-13](#). Bestemmelsen rammer også tredjepersoner som pålegges å gi opplysninger i forbindelse med kontroll. Skyldkravet er forsett, jf. straffeloven [§ 22](#). Strafferammen er bot eller fengsel inntil to år, og den strafferettslige foreldelsesfristen er fem år, jf. straffeloven [§ 86](#) første ledd bokstav b.

§ 18-3. (Opphevet)

0 Opphevet ved [lov 19 juni 2015 nr. 65](#) (ikr. 1 okt 2015).

Kapittel 19. Ikraftttredelse, overgangsbestemmelser og endringer i andre lover

§ 19-1. *Ikraftttredelse*

(1) Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.¹ Kongen kan sette i kraft loven til forskjellig tid for krav som nevnt i [§ 1-1](#) annet og tredje ledd. Kongen kan videre sette i kraft de enkelte deler av [§ 19-3](#) til forskjellig tid.²

(2) [Lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt \(skattebetalingsloven\)](#) oppheves fra den tid Kongen bestemmer.³

0 Endret ved [lov 14 des 2007 nr. 110](#).

1 Iflg. [res. 21 des 2007 nr. 1616](#) skal loven gjelde fra 1 jan 2008 med unntak for følgende krav hvor loven skal gjelde fra 1 jan 2009: a. Krav som er nevnt i [lovens § 1-1](#) (2) bokstavene a til d, b. krav etter [ligningsloven](#) og c. krav som er nevnt i [lovens § 1-1](#) (3), og som fastsettes i medhold av de lover som er nevnt i [lovens § 1-1](#) (2) bokstav a-d.

2 Iflg. [res. 21 des 2007 nr. 1616](#) skal § 19-3 nr. 1, 2, 4, 5, 7 og 8 gjelde fra 1 jan 2008, mens de øvrige deler av [§ 19-3](#) skal gjelde fra 1 jan 2009.

3 Fra 1 jan 2009 iflg. [res. 21 des 2007 nr. 1616](#)

§ 19-2. *overgangsbestemmelser*

Departementet kan gi overgangsbestemmelser, herunder gi overgangsbestemmelser knyttet til endringer i reglene om tilleggsskatt.

0 Endret ved [lover 14 des 2007 nr. 110](#), [11 des 2009 nr. 124](#).

§ 19-3. *Endringer i andre lover*

-- --